

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI PREZIDENTI
HUZURIDAGI STATISTIKA AGENTLIGI**

SIRDARYO VILOYATI STATISTIKA BOSHQARMASI

**SIRDARYO VILOYATINING
STATISTIK AXBOROTNOMASI**

**2023- YIL
YANVAR-SENTABR**

SO‘Z BOSHI

Sirdaryo viloyatining statistik axborotnomasi viloyatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi, iqtisodiyot tarmoqlari va hududlar holatini kompleks tavsiflovchi Viloyat statistika boshqarmasining choraklik nashri hisoblanadi. Statistik axborotnomada 2023- yil yanvar-sentabr oylari yakunlari bo‘yicha Sirdaryo viloyatining asosiy statistik ko‘rsatkichlari chop etilgan.

Ushbu nashrda 2017- yilning I-choragidan boshlab, hisobot davri uchun statistik ko‘rsatkichlar Yevropa hamjamiyatining Iqtisodiy faoliyat turlari statistik tasniflagichiga (NACE Rev.2) asoslangan O‘zbekiston Respublikasining iqtisodiy faoliyat turlari umumdavlat tasniflagichi (IFUT-2) bo‘yicha shakllantirilgan va taqdim etilgan.

Shu bilan birga, mavjud iqtisodiy faoliyat turlaridan foydalanishda IFUT-2 talablari qo‘llanilgan. Xususan, foydalanilayotgan yoki qayta ishlanayotgan mahsulotlarni ularning yangi turlariga qayta shakllantirishga yo‘naltirilgan barcha faoliyat turlari ishlab chiqarish jarayonlariga kiritilgan: tog‘-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash, qayta ishlab chiqarish sanoati, elektr, gaz, bug‘ bilan ta’minalash va havoni konditsiyalash, suv ta’minoti, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni yig‘ish va utilizatsiya qilish, qurilish (tasniflagichning B,C,D,E,F seksiyalari). Qishloq xo‘jaligi ishlab chiqarishini, iqtisodiyot tarmog‘i sifatida talqin qilishdagi tafovutni bartaraf etish maqsadida, yangilangan tasniflagichda qishloq xo‘jaligi faqatgina dehqonchilik va chorvachilik mahsulotlarini ishlab chiqarishni o‘z ichiga olmay, balki o‘rmon va baliq xo‘jaliklari mahsulotlarini ham o‘z ichiga oladi (Seksiya A “Qishloq, o‘rmon va baliq xo‘jaligi”).

Shuningdek, xalqaro statistika amaliyotiga muvofiq, iqtisodiy trendlarni yanada aniqroq tahlil qilish maqsadida, Yalpi hududiy mahsulot tuzilmasidagi iqtisodiy faoliyat turlarining ulush ko‘rsatkichlari yalpi qo‘silgan qiymatga nisbatan keltirilgan (ya’ni, YAHM hajmidan mahsulotlarga soliqlar va subsidiyalar chiqarib tashlangan).

Nashr 13 ta tematik qismlardan tashkil topgan bo‘lib, u asosiy makroiqtisodiy indikatorlarni, shuningdek yalpi hududiy mahsulotni ishlab chiqarish, korxonalar va tashkilotlar, jumladan kichik tadbirdorlik subyektlarining iqtisodiy faoliyati, investitsion faollik, korxona va tashkilotlarning moliyaviy natijalari, qishloq, o‘rmon va baliq xo‘jaligi, sanoat, qurilish, bozor xizmatlarining rivojlanish dinamikasi to‘g‘risidagi statistika ma’lumotlarini o‘z ichiga oladi.

Statistik axborotnomada sanoat, qurilish, qishloq xo‘jaligi, transport, ichki va tashqi savdo, ulgurji va chakana savdo, narx, mehnat bozori va demografik holat to‘g‘risidagi tahliliy ma’lumotlar keng yoritilgan.

MUNDARIJA

Nomi	bet.
ASOSIY IQTISODIY KO'RSATKICHLAR	5
I. YALPI HUDUDIY MAHSULOT	6-16
II. SANOAT	17-37
III. QISHLOQ, O'RMON VA BALIQCHILIK XO'JALIGI	38-78
IV. INVESTITSIYA VA QURILISH ISHLARI	79-101
V. XIZMATLAR	102-115
VI. TRANSPORT	116-122
VII. ISTE'MOL BOZORI	123-129
VIII. TASHQI IQTISODIY FAOLIYAT	130-148
IX. KICHIK TADBIRKORLIK	149-162
X. KORXONA VA TASHKILOTLARNING MOLIYAVIY NATIJALARI	163-174
XI. KORXONALAR VA TASHKILOTLAR FAOLIYATINING UMUMIY TAVSIFI	175-200
XII. DEMOGRAFIK HOLAT	201-213
XIII. O'RTACHA OYLIK NOMINAL HISOBLANGAN ISH HAQI	214-217

Qisqartma va shartli belgilar

YAHM	yalpi hududiy mahsulot	0,0	katta bo‘lмаган miqdor
%.	foiz	m.	marta
mlrd.	milliard	-	ko‘rsatkichning yo‘qligi
mln.	million	ga	hektar
mln. AQSH doll.	million AQSH dollarlari	t	tonna
ming.	ming	dona	dona
kv.	kvadrat	yo‘lovchi/km	yo‘lovchi-kilometr
km	kilometr	Mbit/s	Megabit /soniya
m	metr	1), 2), 3).....	izohning mavjudligi

Asosiy iqtisodiy ko‘rsatkichlar
(2023- yil yanvar-sentabr)

	<i>Mlrd. so‘m</i>	<i>2022- yil yanvar-sentabriga nisbatan % hisobida</i>
Yalpi hududiy mahsulot	15 136,3	105,4
Sanoat mahsuloti	10 694,8	107,1
Iste’mol tovarlari	2 240,9	112,6
Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi mahsulot (xizmat) lari	10 152,3	106,8
Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar	9 154,6	90,0
Qurilish ishlari	2 671,4	100,3
Yuk aylanmasi (mln. t/km)	250,5	100,3
Yo‘lovchi aylanmasi (mln. yo‘lovchi/km)	1 958,1	103,0
Chakana savdo tovar aylanmasi	3 300,2	103,7
Xizmatlar, jami	4 356,1	109,1
Tashqi savdo aylanmasi, (mln. AQSH. doll)	622,5	110,9
Eksport	254,4	113,0
Import	368,2	109,6
Saldo (+,-)	-113,8	x

I. YALPI HUDUDIY MAHSULOT

SIRDARYO VILOYATIDA ISHLAB CHIQARILGAN YALPI HUDUDIY MAHSULOT

**2023- yilning yanvar-sentabr oylarida
Sirdaryo viloyatida ishlab chiqarilgan
yalpi hududiy mahsulot**

**YAHM hajmi,
mlrd. so‘m**

15 136,3

**YAHM o‘sish
sur’ati**

105,4 %

**YAHM deflyator
indeksi**

113,7 %

Dastlabki ma’lumotlarga ko‘ra, 2023- yilning yanvar-sentabrida Sirdaryo viloyati bo‘yicha yalpi hududiy mahsulot (keyingi o‘rinlarda –YAHM) hajmi joriy narxlarda 15 136,3 mlrd. so‘mni tashkil etdi va 2022- yilning yanvar-sentabri bilan taqqoslaganda 5,4 % ga o‘sdi.

YAHM deflyator indeksi 2022- yilning yanvar-sentabridagi narxlariga nisbatan 113,7 % ni tashkil qildi.

O‘zbekiston Respublikasi bo‘yicha YAIMning shakllanishida Sirdaryo viloyatining qo‘shgan hissasi 2,0 % ga yetdi.

**2023- yilning yanvar-sentabr oylarida iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha
YAHM ishlab chiqarish hajmi va o‘sish sur’atlari**

	<i>Mlrd. so‘m</i>		<i>O‘sish sur’atlari, o‘tgan yilning mos davriga nisbatan % da</i>
	<i>2022- yil</i>	<i>2023- yil</i>	
I. YAHM, jami	12 634,7	15 136,3	105,4
<i>shu jumladan:</i>			
tarmoqlarning yalpi qo‘silgan qiymati	12 195,0	14 786,4	105,3
mahsulotlarga sofi soliqlar	439,7	349,9	108,3
II. Tarmoqlarning yalpi qo‘silgan qiymati	12 195,0	14 786,4	105,3
qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi	4 764,3	5 707,9	106,7
sanoat (qurilishni qo‘silgan holda)	3 984,9	5 042,9	105,4
sanoat	2 982,3	3 897,9	107,1
qurilish	1 002,6	1 145,0	100,3
xizmatlar	3 445,8	4 035,6	103,3
savdo, yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar	576,0	684,7	107,2
tashish va saqlash, axborot va aloqa	401,6	479,5	109,5
boshqa xizmat tarmoqlari	2 468,2	2 871,4	101,4

2023- yilning yanvar-sentabr oylarida aholi jon boshiga hisoblangan YAHM

**2023- yilning yanvar-sentabr oylarida aholi jon boshiga hisoblangan YAHMning o'sish sur'atlari
(o'tgan yilning mos davriga nisbatan % hisobida)**

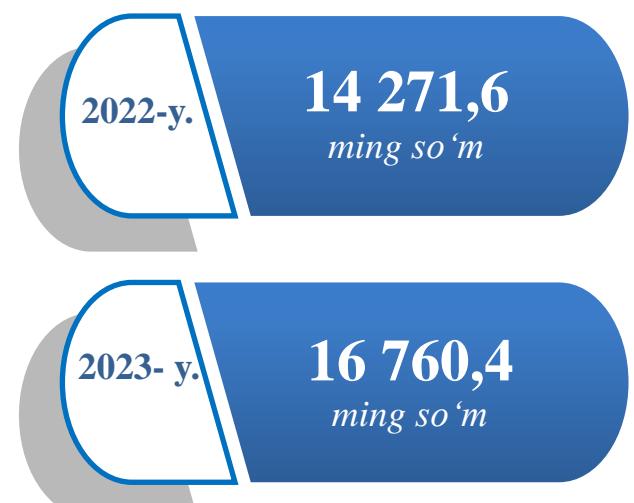
2022- yil

2023- yil

Quyida keltirilgan infografikadan ko'rinish turganidek, aholi jon boshiga hisoblangan YAHM 16 760,4 ming so'mni tashkil etdi va bu ko'rsatkich o'tgan yilning shu davriga nisbatan o'sish sur'ati 103,3 % ni tashkil etdi.

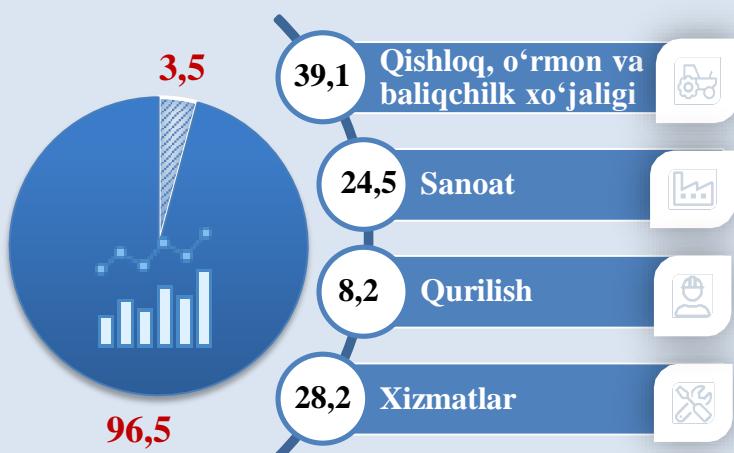

**Yanvar-sentabr oylarida iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha YAHM
tarkibi (jamiga nisbatan % da)**

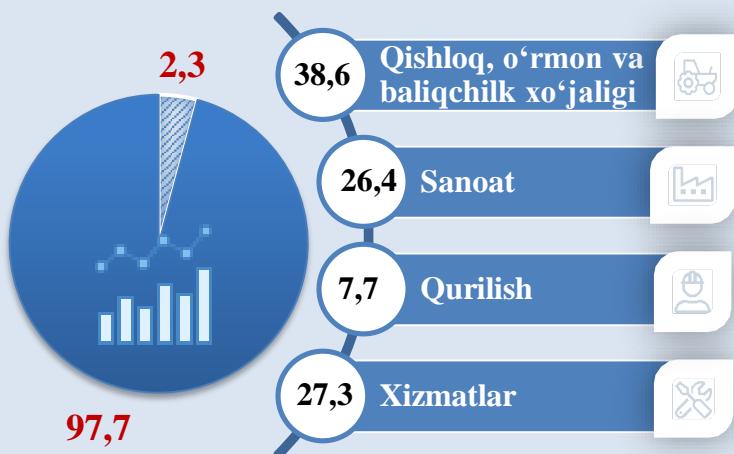
	<i>Mlrd. so‘m</i>	
	2022- yil	2023- yil
I. YAHM, jami	100,0	100,0
<i>shu jumladan:</i>		
tarmoqlarning yalpi qo‘shilgan qiymati	96,5	97,7
mahsulotlarga sof soliqlar	3,5	2,3
II. Tarmoqlarning yalpi qo‘shilgan qiymati	100,0	100,0
qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi	39,1	38,6
sanoat (qurilishni qo‘shgan holda)	32,7	34,1
sanoat	24,5	26,4
qurilish	8,2	7,7
xizmatlar	28,2	27,3
savdo, yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar	4,7	4,6
tashish va saqlash, axborot va aloqa	3,3	3,2
boshqa xizmat tarmoqlari	20,2	19,5

Yanvar-sentabr oylarida iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha YAHM tarkibi
(jamiga nisbatan % da)

2022-yil

2023-yil

- *Mahsulotlarga sof soliqlar*
- *Yalpi qo'shilgan qiymat*

2023- yilning yanvar-sentabr oylarida hudud iqtisodiyotining barcha tarmoqlarida yaratilgan yalpi qo'shilgan qiymat (YAQQ) hajmi umumiy YAHMning 97,7 % ini, mahsulotlarga sof soliqlar esa 2,3 % ini tashkil etdi.

Hisobot davrida qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligining YAHMning tarmoqlar bo'yicha tarkibidagi ulushi 38,6 % ni, sanoat tarmog'i 26,4 % ni, qurilish 7,7 % ni va xizmatlar sohasi 27,3 % ni tashkil qildi.

2023- yilning yanvar-sentabr oylarida YAHM o'sishida tarmoqlarning hissasi (jamiga nisbatan % da)

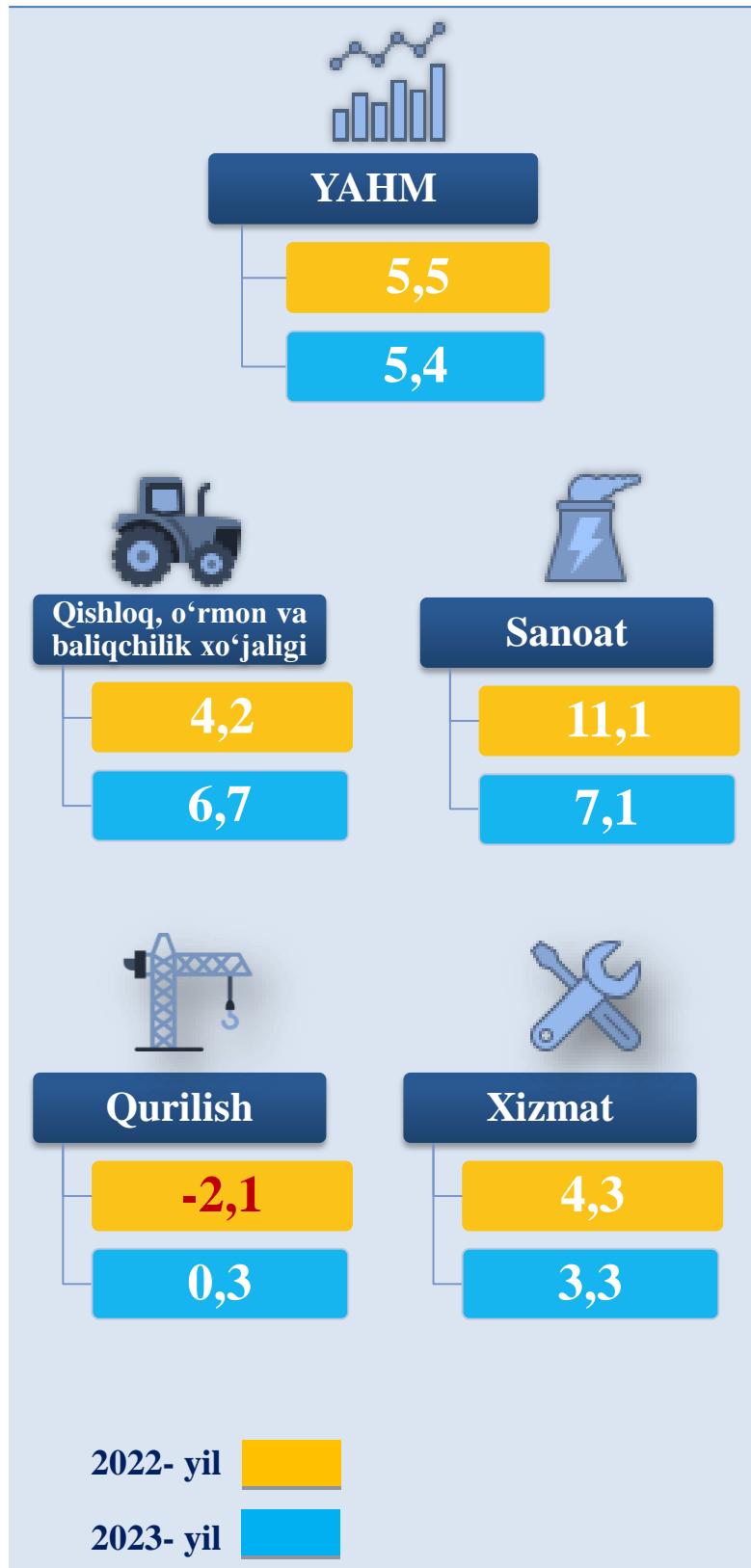

YAHM o'sishiga qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi tarmog'i 2,5 f.p. (2022-yilning yanvar-sentabrida – 1,6 f.p.), sanoat tarmog'i – 1,7 f.p. (2022-yilning yanvar-sentabrida – 2,6 f.p.) va xizmat ko'rsatish sohasi – 0,9 f.p. (2022-yilning yanvar-sentabrida – 1,2 f.p.) ijobiy hissa qo'shdi.

Mahsulotlarga sof soliqlarning o'sishi hisobiga YAHM 0,3 f.p. (2022-yilning yanvar-sentabrida – 0,3 f.p.) ga ko'paydi.

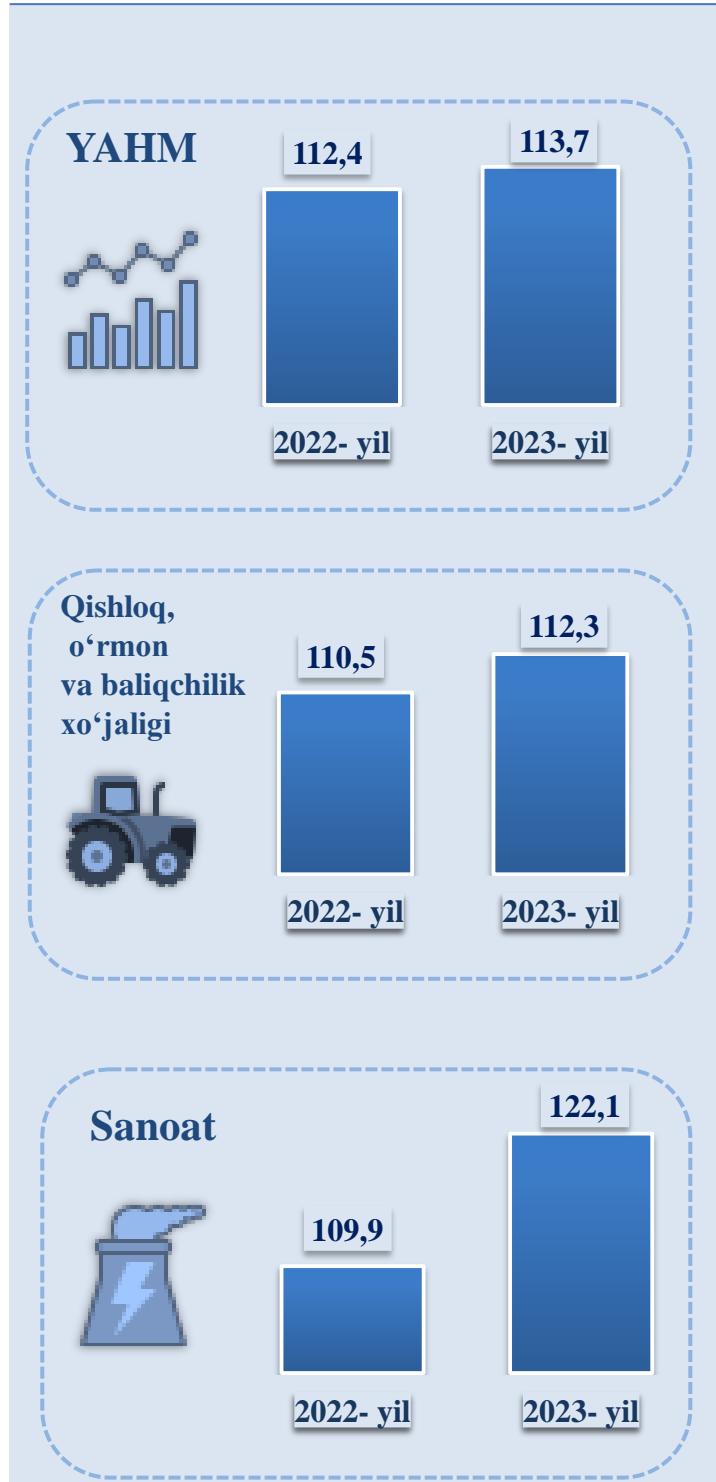
Yanvar-sentabr oylarida YAHMning iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha mutlaq o'sish sur'atlari (o'tgan yilning mos davriga nisbatan % da)

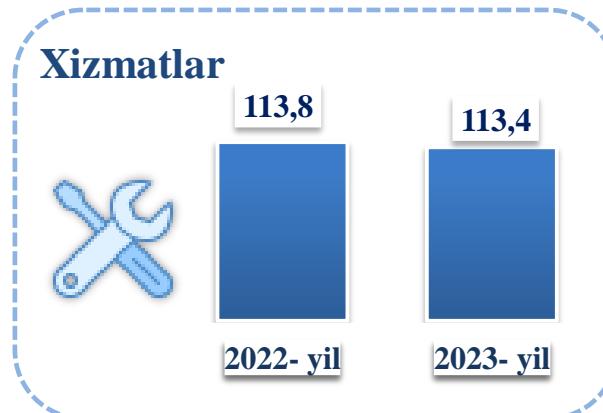
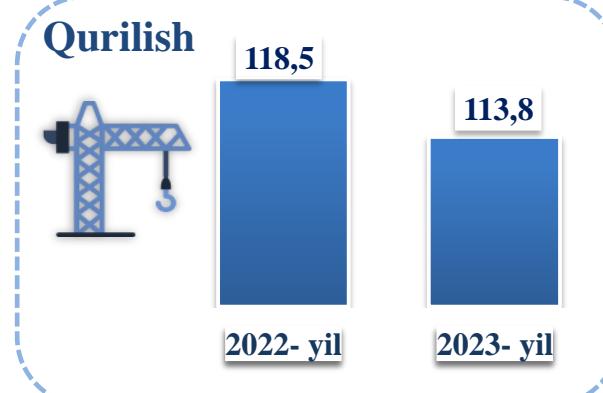
2023- yilning yanvar-sentabrida YAHMning o'sishi hudud iqtisodiyotining asosiy tarmoqlaridagi ijobiliy o'sish sur'atlari bilan bog'liqdir. O'sish sur'atlari qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligida 106,7 % (YAHMning tarmoqlar bo'yicha tarkibidagi ulushi – 38,6 %), sanoatda – 107,1 % (26,4 %) qurilishda 100,3 % (7,7 %), xizmatlar sohasida – 103,3 % ni (27,3 %) tashkil etdi. Xizmatlar sohasi tarkibida o'sish sur'atlari savdo, yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlarda 107,2 % (4,6 %), tashish va saqlash, axborot va aloqa 109,5 % (3,2 %), boshqa xizmat tarmoqlarida 101,4 % dan (19,5 %) iborat bo'ldi.

**Yanvar-sentabr oylarida YAHMning iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha deflyator indeksi
(o'tgan yilning mos davriga nisbatan % da)**

2023- yilning yanvar-sentabrida YAHM deflyatori indeksi 2022- yildagi narxlarga nisbatan 113,7 foizni tashkil etdi. YAHM deflyatori indeksining eng yuqori ko'rsatkichlari sanoatda – 122,1 % va qurilish sohasida – 113,8 % qayd etildi.

Yanvar-sentabr oylarida kichik biznesning hajmi va YAHMdagi ulushi (*jamiga nisbatan %da*)

Hajmi,
mlrd.so‘m

2022- yil

8 123,7

2023- yil

9 685,4

Ulushi,
% da

66,6

65,5

2023- yilning

yanvar-

sentabr oylarida kichik tadbirkorlik 9 685,4 mld. so‘mni tashkil etib (2022-yilning yanvar-sentabr oylarida – 8 123,7 mld. so‘m), YAHMdagi ulushi 65,5 %ni tashkil qildi (2022-yilning yanvar-sentabr oylarida – 66,6 %).

Kichik tadbirkorlik-ning YAHMdagi ulushi-ning o‘tgan yilning mos davriga nisbatan pasayishi yirik korxonalar ulushining oshishi bilan bog‘liq.

Statistik ko‘rsatkichlarga izohlar

yalpi hududiy mahsulot (YAHM) – ma’lum bir davr mobaynida ma’muriy-hududiy tuzilishlarda joylashgan iqtisodiy rezident–birliklar ishlab chiqarish faoliyatining yakuniy natijasini ifodalovchi milliy hisoblar tizimining asosiy ko‘rsatkichidir;

yalpi ishlab chiqarish (YAICH) – hisobot davrida rezident–birliklarning ishlab chiqarish faoliyati natijasini ifodalovchi, ishlab chiqarilgan tovarlar va xizmatlarning umumiyligi qiymatidir;

oraliq iste’mol (OI) – muayyan davrda boshqa tovarlar va xizmatlarni ishlab chiqarish uchun sarflangan (asosiy kapital iste’moli bundan mustasno) tovarlar va bozor xizmatlari qiymatidir;

yalpi qo’shilgan qiymat (YAQQ) – ishlab chiqarilgan tovarlar va xizmatlar (ishlab chiqarish) qiymati va ishlab chiqarish jarayonida to‘laligicha ishlatilgan tovarlar va xizmatlar (oraliq iste’mol) qiymati o‘rtasidagi farq orqali aniqlanadi;

yollanma ishchilar mehnatiga haq to‘lash – hisobot davrida bajarilgan ish uchun yollanma ishchiga ish beruvchi tomonidan to‘lanadigan pul yoki natura shaklidagi to‘lovlar. Mehnatga haq to‘lash, qonunchilikka muvofiq soliqlar va boshqa to‘lovlarni chegirmagan holda hisoblangan summa asosida hisobga olinadi;

mahsulotlarga soliqlar – rezidentlar tomonidan ishlab chiqarilgan, sotilgan va import qilingan tovarlar va xizmatlarning miqdori yoki qiymatiga mutanosib tarzda tovar yoki xizmatning bir birligiga solinadigan soliqlardir. Ularga qo’shilgan qiymat solig‘i, aksizlar, eksport va importga soliqlar va boshqalar kiradi;

ishlab chiqarishga boshqa soliqlar – korxona va tashkilotlarga ishlab chiqarishdagi ishtiroki natijasida solinadigan barcha soliq turlaridan (mahsulotlarga soliqlar bundan mustasno) iborat. Ular yer va tabiiy resurslar uchun, ishlab chiqarish jarayonida foydalaniladigan ishlab chiqarish vositalari yoki ishchi kuchi uchun, shuningdek ma’lum bir faoliyat turlari yoki operatsiyalar bilan shug‘ullanishga ruxsat olish va boshqalar uchun to‘lanishi mumkin;

sof soliqlar – tegishli subsidiyalar chegirib tashlangan soliqlardir;

subsidiyalar – davlat boshqaruvi organlari, shu jumladan norezidentlar tomonidan korxonalarga, ularning ishlab chiqarish faoliyati hajmidan yoki ular tomonidan ishlab chiqarilgan, sotilgan va import qilingan tovarlar va xizmatlarning qiymati yoki miqdoridan kelib chiqqan holda to‘lanadigan beg‘araz to‘lovlardir;

mahsulotlarga subsidiyalar – rezidentlar tomonidan ishlab chiqarilgan, sotilgan va import qilingan tovarlar va xizmatlarning miqdori va qiymatiga mutanosib tarzda ishlab chiqarilgan tovar va xizmatlarning bir birligi uchun to‘lanadigan subsidiyalardir;

ishlab chiqarishga boshqa subsidiyalar – korxonalar tomonidan ishlab chiqarish faoliyati natijasida olinadigan subsidiyalardir (ishlab chiqarish omillaridan foydalanish bilan bog‘liq subsidiyalar, masalan ishchi kuchi, ishlab chiqarish vositalari, tabiiy resurslar va boshqalar), mahsulotlarga subsidiyalar bundan mustasno;

yalpi foyda va unga tenglashtirilgan daromadlar -yollanma ishchilarning mehnatiga haq to‘lash bilan bog‘liq xarajatlar, ishlab chiqarishga va importga sof soliqlar chegirilgandan keyin ishlab chiqaruvchi hisobida qo‘shilgan qiymatning qoladigan qismini, shuningdek uy xo‘jaliklarining aralash daromadlarini, ya’ni yakka tadbirkor yoki daromad oluvchining daromadidan ajratilmaydigan, bajarilgan ish uchun olingan to‘lovlarni ifodalaydi;

asosiy kapital iste’moli hisobot davrida asosiy kapital qiymatining moddiy va ma’naviy eskirishi va tasodifiy zararlanishi natijasida kamayishini ifodalaydi;

bozor ishlab chiqarish iqtisodiy ahamiyatga ega narxlarda, ya’ni tovarlar va xizmatlar talab va taklifiga sezilarli ta’sir qiluvchi narxlarda sotiladigan tovarlar va xizmatlar qiymatini o‘z ichiga oladi;

nobozor ishlab chiqarish institutsional birliklar tomonidan o‘zlarining yakuniy iste’moli uchun ishlab chiqarilgan, shuningdek boshqa institutsional birliklarga bepul yoki iqtisodiy ahamiyatga ega bo‘lmagan narxlarda taqdim etiladigan tovarlar va xizmatlar qiymatini o‘z ichiga oladi;

sotib olish narxi – sotib oluvchi tomonidan belgilangan vaqtida va joyga yetkazib berilgan tovar va xizmat birligi uchun to‘lanadigan narx. U tovarni yetkazib berish bo‘yicha savdo-vositachilik va transport xarajatlarini, shuningdek sotib oluvchi tomonidan to‘lanadigan mahsulotlarga soliqlarni o‘z ichiga olib, ammo mahsulotlarga subsidiyalarni va ajratilgan qo‘shilgan qiymat solig‘ini (QQS) o‘z ichiga olmaydi;

YAHM fizik hajm indeksi – o‘tgan yilning shu davr narxlaridagi joriy davr YAHMni (doimiy narxlardagi YAHM yoki real YAHM) o‘tgan yilning shu davr amaldagi narxlaridagi YAHM ga nisbati kabi hisoblanadi;

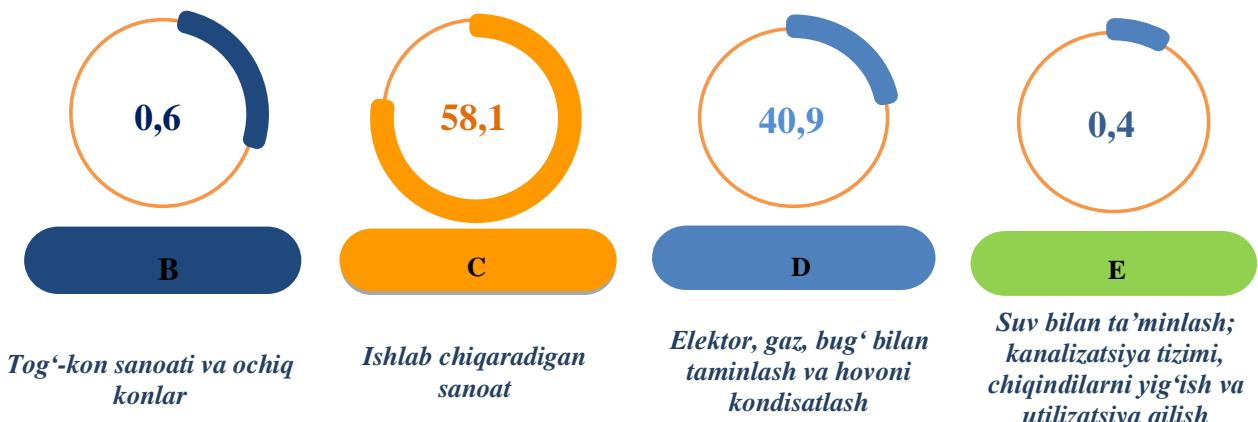
YAHM indeks-deflyatori – hudud iqtisodiyotida narxlarning o‘rtacha o‘zgarishini ifodalaydi va nominal YAHMning (amaldagi narxlardagi joriy davr YAHM) real YAHM ga nisbatini tavsiflaydi.

II. SANOAT

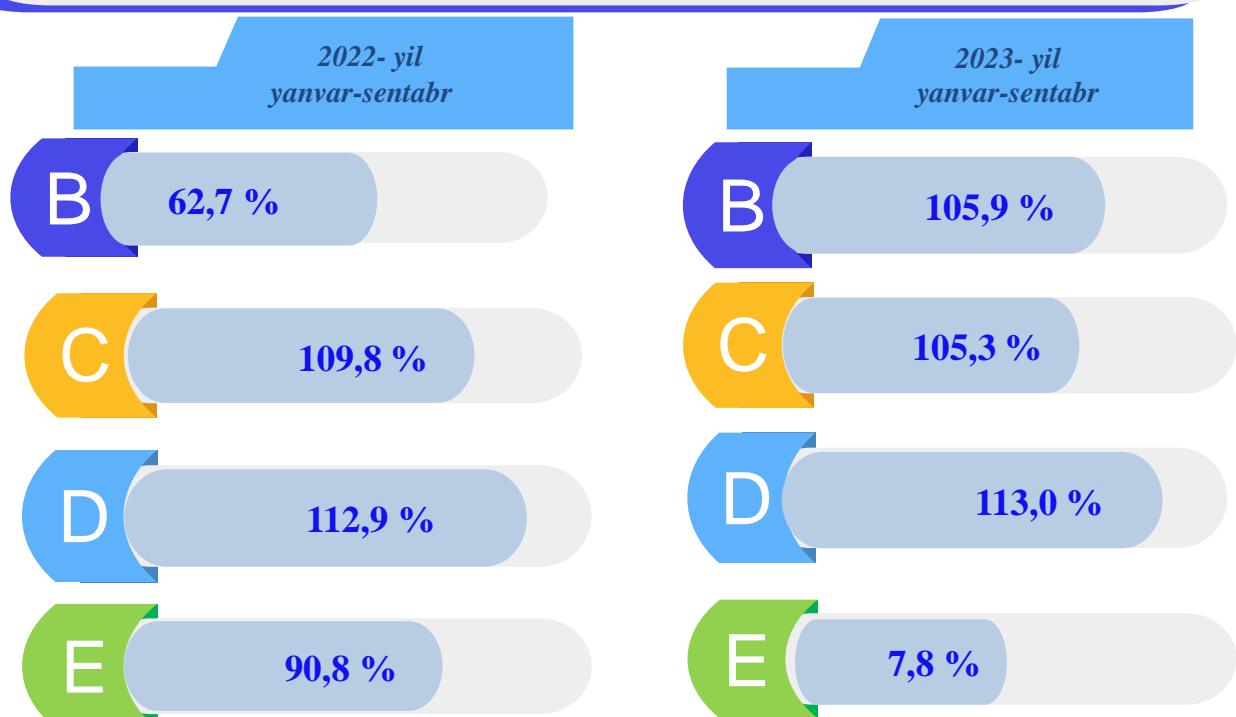
1-BO'LIM. SIRDARYO VILOYATINING SANOAT ISHLAB CHIQARISHI

2023- yilning yanvar-sentabr oylarida viloyat korxonalari tomonidan 10 694,8 mldr. soʻmlik sanoat mahsulotlari ishlab chiqarilgan boʻlib, 2022- yilning yanvar- sentabr oylariga nisbatan sanoat ishlab chiqarishining fizik hajm indeksi* 107,1 % ni tashkil etdi.

Sanoat ishlab chiqarishi tarkibida eng katta ulush ishlab chiqaradigan sanoat hissasiga toʻgʻri kelib, uning jami sanoat ishlab chiqarishidagi ulushi 58,1 % ni tashkil etdi.

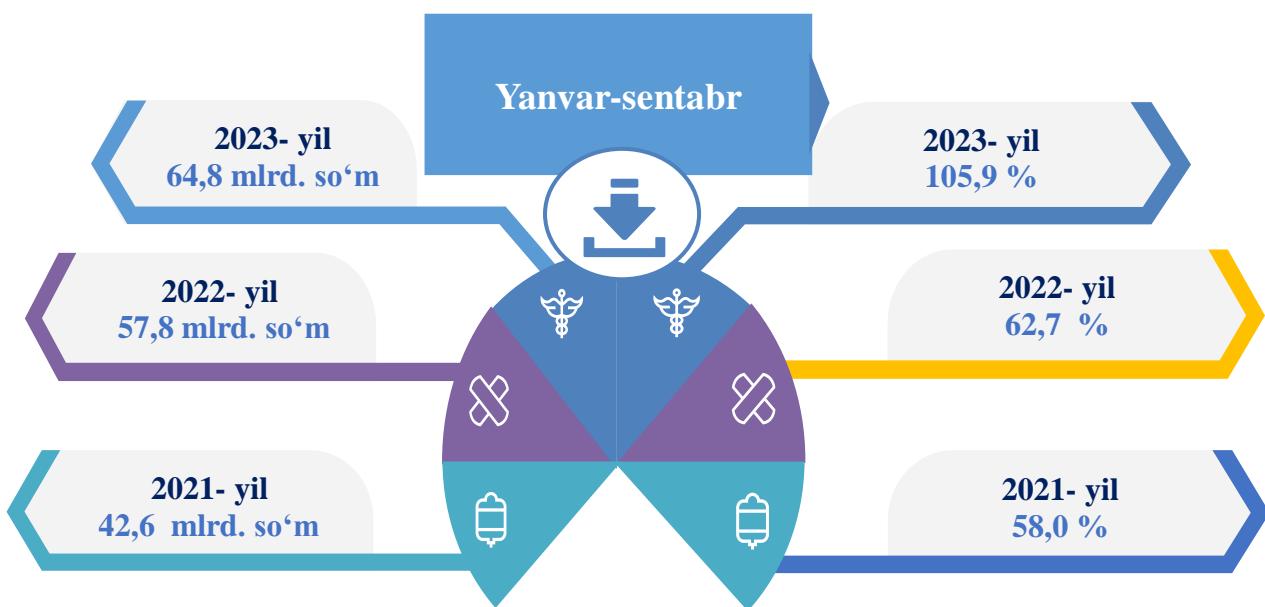
Asosiy iqtisodiy faoliyat turlari boʻyicha sanoat ishlab chiqarishi, FHI*

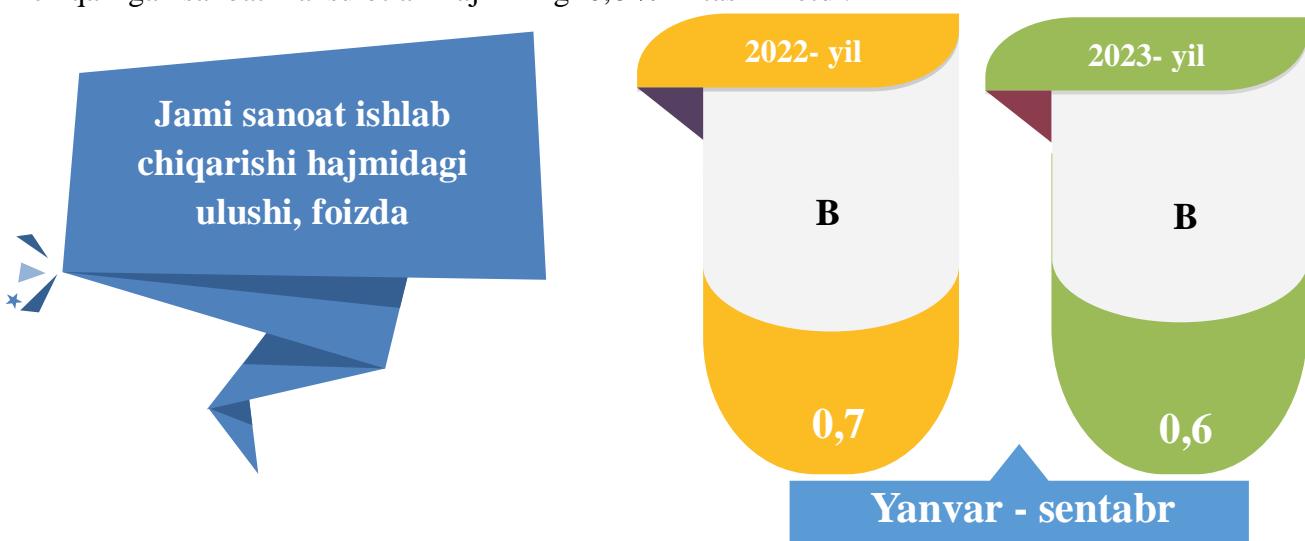
*Sanoat ishlab chiqarishining fizik hajmi indeksi ishlab chiqarilgan mahsulotlar (ishlar, xizmatlar) hajmining taq qoslanadigan davrlardagi o'zgarishini tavsiflovchi nisbiy ko'rsatkichdir.

Jami sanoat ishlab chiqarishi fizik hajmi o'sishining asosiy omili bo'lib, elektr, gaz, bug' bilan ta'minlash va havoni konditsiyalashning – 13,0 % ga o'sishi kuzatildi..

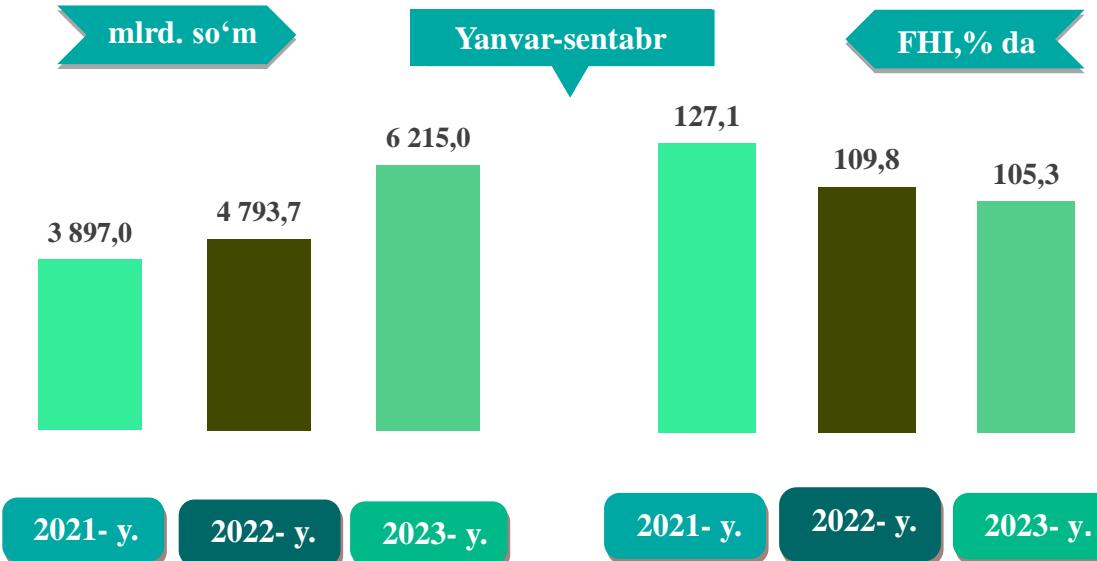
Tog'-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash sanoati

Tog'-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash korxonalarini tomonidan 2023- yilning yanvar-sentabr oylarida ishlab chiqarilgan mahsulotlar hajmi 64,8 mlrd. so'mni yoki jami ishlab chiqarilgan sanoat mahsulotlari hajmining 0,6 % ni tashkil etdi.

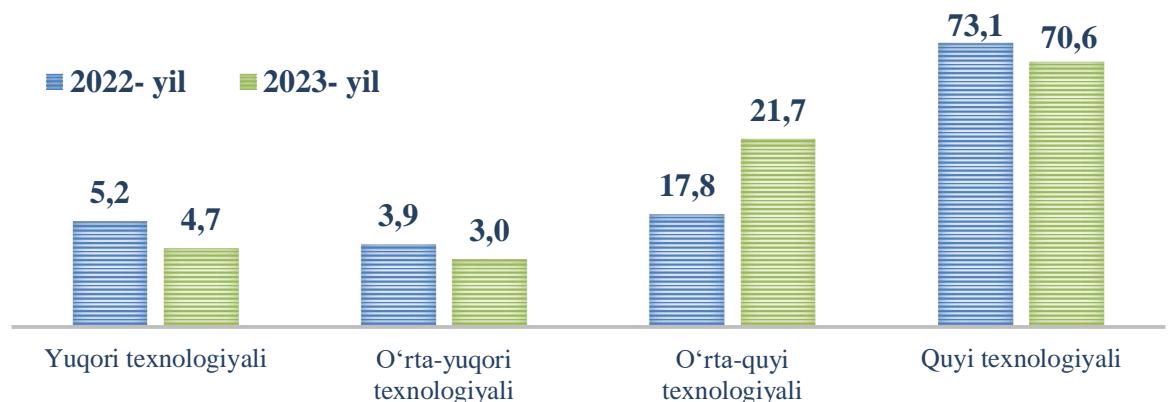
Ishlab chiqaradigan sanoat

2023- yilning yanvar-sentabr oylarida ishlab chiqaradigan sanoat korxonalarini tomonidan ishlab chiqarilgan mahsulotlar hajmi 6 215,0 mlrd. so‘mni yoki jami sanoat mahsulotlarining 58,1 % ni tashkil etdi.

O‘tgan yilning mos davri bilan solishtirganda ishlab chiqaradigan sanoat tarkibida yuqori texnologiyali tarmoqning ulushi 4,7 % ni (2022- yilning yanvar-sentabr oylarida – 5,2 %), o‘rta-yuqori texnologiyali – 3,0 % (3,9 %), o‘rta-quyi texnologiyali – 21,7 % (17,8 %) va quyi texnologiyalisi – 70,6 % (73,1 %) ni tashkil etdi.

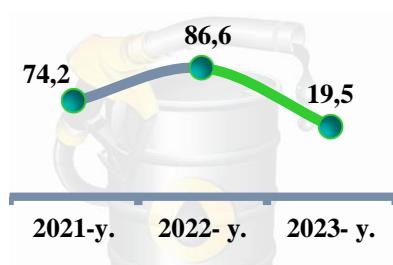

Jami ishlab chiqaradigan sanoat tarkibida asosiy farmatsevtika mahsulotlari va preparatlarni ishlab chiqarish sohasining ulushi – 4,7 % (2022- yilning yanvar-sentabr oylariga nisbatan fizik hajm indeksi 107,6 %), boshqa nometall mineral mahsulotlari ishlab chiqarishning ulushi – 9,3 % (2022- yilning yanvar-sentabr oylariga nisbatan fizik hajm indeksi 101,9 %), to‘qimachilik, kiyim, teri mahsulotlarini ishlab chiqarishning ulushi – 37,2 % (2022- yilning yanvar-sentabr oylariga nisbatan fizik hajm indeksi 101,3 %), oziq-ovqat, ichimliklar va tamaki mahsulotlarini ishlab chiqarishning ulushi – 30,1 % (2022- yilning yanvar- sentabr oylariga nisbatan fizik hajm indeksi 124,8 %), kimyo mahsulotlari, rezina va plastmassa buyumlarini ishlab chiqarishning ulushi – 1,8 % (2022- yilning yanvar-sentabr oylariga nisbatan fizik hajm indeksi 68,0 %) ni tashkil etdi.

Ishlab chiqaradigan sanoatda ayrim turdag mahsulotlarning o’sish sur’ati

O’tgan yilning mos davriga nisbatan, % da *

*Yirik shoxli qoramollar
uchun ozuqa*

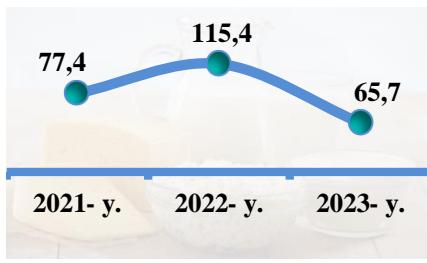
Kepak

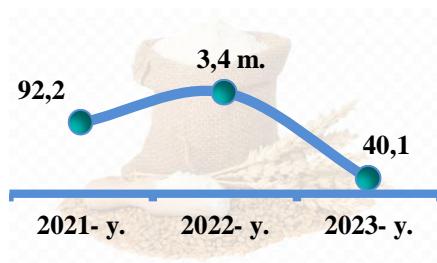
*Tarkibida alkaloidlar bo‘lgan yoki
bo‘limgan, lekin gormonlar yoki
antibiotiklar bo‘limgan medikamentlar*

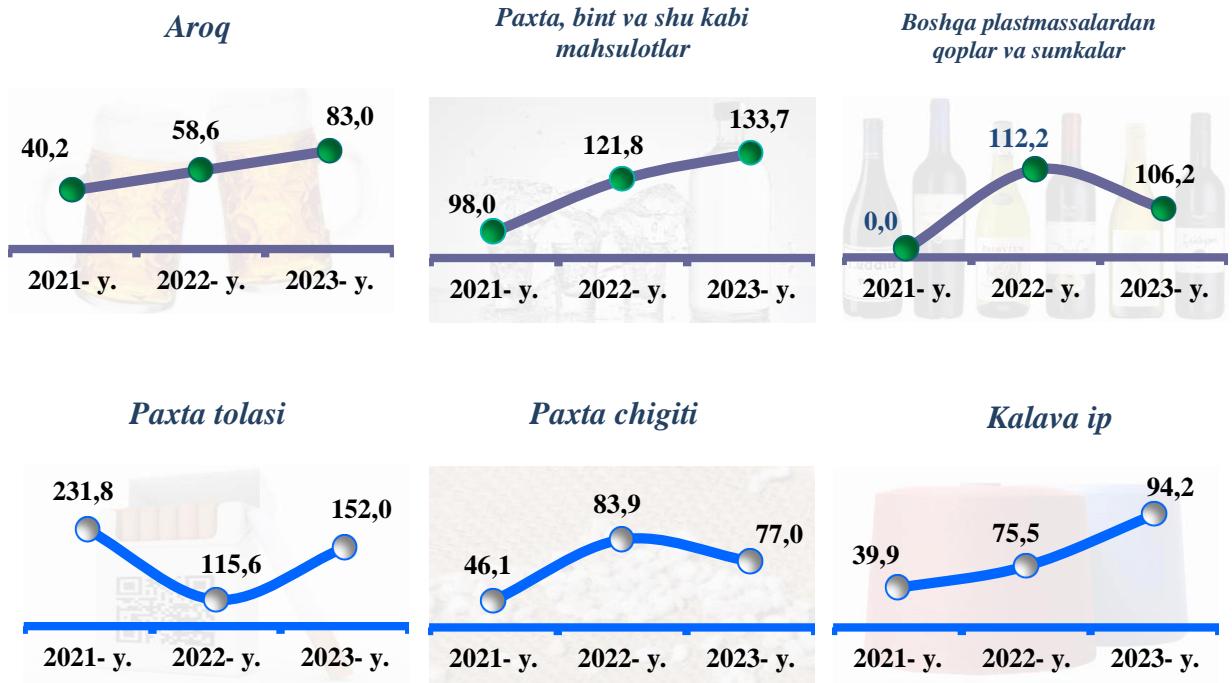

*Yumshoq bug‘doy
va spelta uni*

Sellyuloza

2023-yilning yanvar-sentabr oylari davomida ishlab chiqaradigan sanoatda 15,0 ming tonna boshqa plastmassalardan qoplar va sumkalar (2022-yilning yanvar-sentabr oylariga nisbatan 6,2 % ga ko‘paygan), 1,2 ming tonna paxta, bint va shu kabi mahsulotlar (33,7 % oshgan) hamda 31,4 ming tonna yumshoq bug‘doy va spelta uni (34,3 % ga kamayib) ishlab chiqarilib, past o‘sish sur’atlari kuzatildi.

Ishlab chiqaradigan sanoatda yirik sanoat korxonalari tomonidan ayrim turdag'i mahsulotlarni ishlab chiqarish

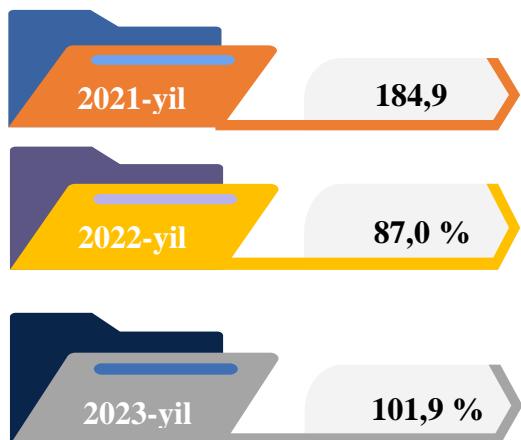
Sanoat mahsulotlari	2022- yil yanvar-sentabr	2023- yil yanvar- sentabr	Farqi +/-
Yirik shoxli qoramollar uchun ozuqa, tonna	14 603,0	2 852,0	-11 751,0
Paxta, bint va shu kabi mahsulotlar, tonna	867,8	1 172,3	295,2
Boshqa plastmassalardan qoplar va sumkalar, ming t.	14,2	15,0	0,8
Yumshoq bug‘doy va spelta uni, ming t.	47,8	31,4	-16,4
Paxta tolasi, ming t.	15,2	23,0	7,8

Qog‘oz va qog‘oz mahsulotlari ishlab chiqarish

2022-yilda ishlab chiqaradigan sanoat tarkibida Qog‘oz va qog‘oz mahsulotlati ishlab chiqarish sanoati ulushi 0,1 % ni tashkil etib, uning fizik hajm indeksi 41,0 % ga ko‘paygan bo‘lsa, 2023- yilning yanvar-sentabr oylari yakunlariga ko‘ra, Qog‘oz va qog‘oz mahsulotlati ishlab chiqarish sanoatining ulushi 0,2 % gacha ko‘paydi, fizik hajm indeksi esa, 2,6 martaga ko‘paydi va ishlab chiqarish hajmi 14,5 mlrd. so‘mni tashkil etdi.

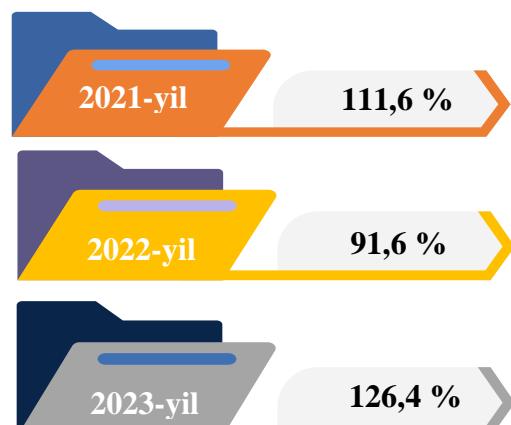
Boshqa nometall mineral mahsulotlar ishlab chiqarish

2022-yilda ishlab chiqaradigan sanoat tarkibida boshqa nometall mineral mahsulotlar ishlab chiqarishning ulushi 10,1 % ni, uning fizik hajm indeksi esa 87,0 % ni tashkil etgan bo‘lsa, 2023- yilning yanvar-sentabr oylari yakunlariga ko‘ra, boshqa nometall mineral mahsulotlar ishlab chiqarishning ishlab chiqaradigan sanoat tarkibidagi ulushi 9,3 % ni tashkil etdi, o‘tgan yilga nisbatan fizik hajm indeksi esa 1,9 % ga ko‘paygan va ishlab chiqarish hajmi 579,1 mlrd. so‘mni tashkil etdi.

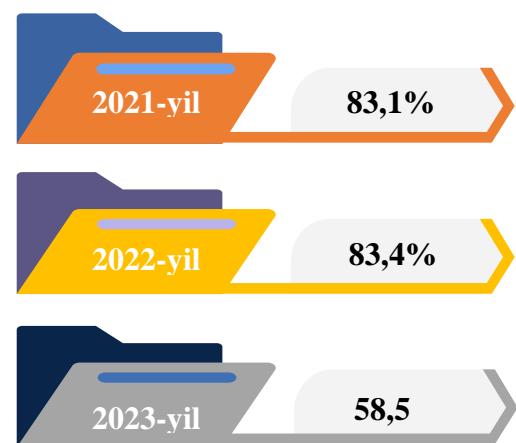
Oziq-ovqat mahsulotlari ishlab chiqarish sanoati

2022-yilda ishlab chiqaradigan sanoat tarkibida oziq-ovqat mahsulotlari ishlab chiqarishning ulushi 28,6 % ni, uning fizik hajm indeksi esa 91,6 % ni tashkil etgan bo‘lsa, 2023- yilning yanvar-sentabr oylari yakunlariga ko‘ra, oziq-ovqat mahsulotlari ishlab chiqarishning ulushi 29,8 % ni tashkil etdi, o‘tgan yilga nisbatan fizik hajm indeksi esa 26,4 % ga o‘sigan va ishlab chiqarish hajmi 1 851,5 mlrd. so‘mni tashkil etdi.

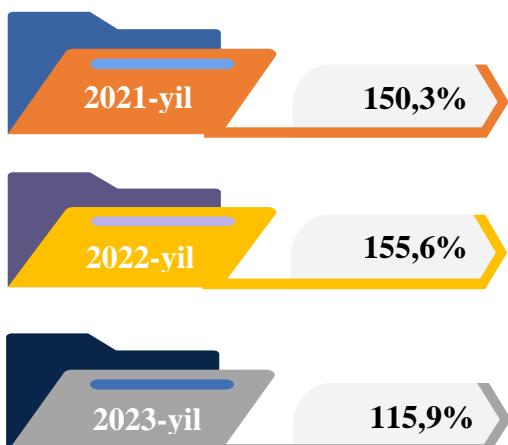

Ichimliklar ishlab chiqarish sanoati

2022-yilda ishlab chiqaradigan sanoat tarkibida ichimlik mahsulotlari ishlab chiqarishning ulushi 0,7 % ni, uning fizik hajm indeksi esa 83,4 % ni tashkil etgan bo‘lsa, 2023- yilning yanvar-sentabr oylari yakunlariga ko‘ra, ichimlik mahsulotlari ishlab chiqarishning ulushi 0,3 % ni tashkil etdi, o‘tgan yilga nisbatan fizik hajm indeksi esa 58,5 % ni va ishlab chiqarish hajmi 19,3 mlrd. so‘mni tashkil etdi.

To‘qimachilik mahsulotlari ishlab chiqarish sanoati

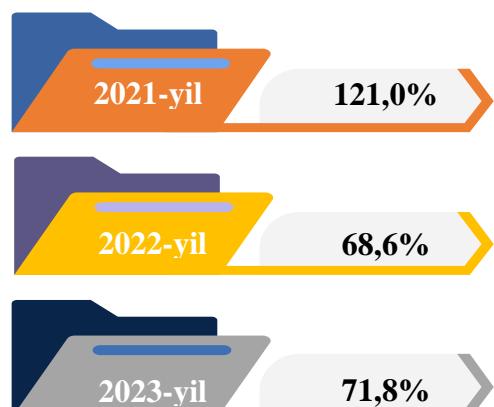

2022-yilda ishlab chiqaradigan sanoat tarkibida to‘qimachilik mahsulotlari ishlab chiqarishning ulushi 29,8 % ni tashkil etgan bo‘lsa, uning fizik hajm indeksi 155,6 % ni tashkil etgan.

Shuningdek, 2023-yilning yanvar-sentabr oylarida to‘qimachilik mahsulotlari ishlab chiqarishning ulushi 30,4 % ni tashkil etgan, fizik hajm indeksi 15,9 % ga o‘sgan bo‘lsa, ishlab chiqarish hajmi 1 890,5 mlrd. so‘mni tashkil etdi.

Kiyim ishlab chiqarish sanoati

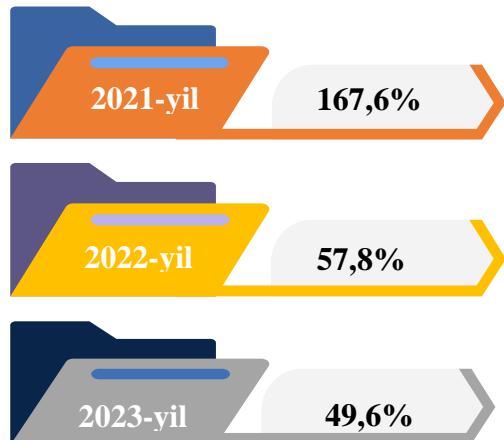
2022-yilning yanvar-sentabr oylarida, kiyim ishlab chiqarish sanoatining ishlab chiqaradigan sanoat tarkibidagi ulushi 4,7 % ni, fizik hajm indeksi esa 68,6 % ni tashkil etgan bo‘lsa, 2023- yilning yanvar-sentabr oylarida ishlab chiqaradigan sanoatdagi ulushi 3,6 %, fizik hajm indeksi 71,8 % ni, ishlab chiqarish hajmi esa 226,1 mlrd. so‘mni tashkil etdi.

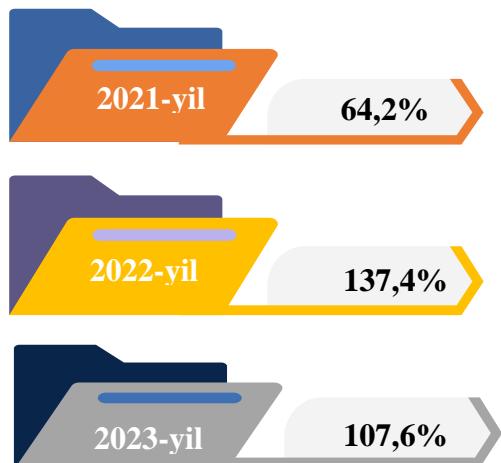
Kimyo mahsulotlari ishlab chiqarish

2022-yilning yanvar-sentabr oylarida, kimyo mahsulotlari ishlab chiqarish sanoatining ishlab chiqaradigan sanoatdagi ulushi 0,9 % ni tashkil etgan, fizik hajm indeksi esa 57,8 % ni tashkil etgan.

Shuningdek, 2023- yilning yanvar-sentabr oylarida ishlab chiqaradigan sanoatdagi ulushi 0,5 % ni, fizik hajm indeksi 49,6 % ni hamda ishlab chiqarish hajmi 28,4 mlrd. so‘mni tashkil etdi.

Asosiy farmatsevtika mahsulotlari va preparatlari ishlab chiqarish

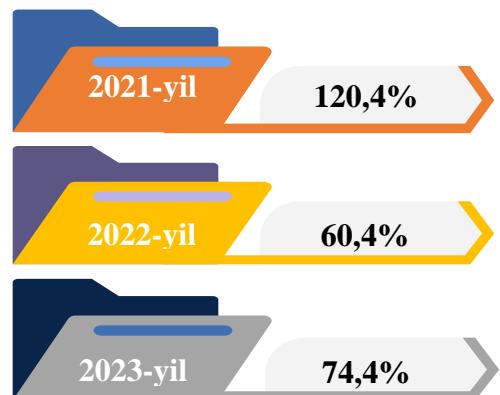
2022-yilning yanvar-sentabr oylarida, asosiy farmatsevtika mahsulotlari va preparatlari ishlab chiqarish sanoatining ishlab chiqaradigan sanoatdagi ulushi 5,2 % ni tashkil etgan, fizik hajm indeksi esa 137,4 % ni tashkil etgan.

Shuningdek, 2023- yilning yanvar-sentabr oylarida ishlab chiqaradigan sanoatdagi ulushi 4,7 % ni, fizik hajm indeksi 107,6 % ni hamda ishlab chiqarish hajmi 291,7 mlrd. so‘mni tashkil etdi.

Rezina va plastmassa buyumlar ishlab chiqarish

2022-yilning yanvar-sentabr oylarida, rezina va plastmassa buyumlar ishlab chiqarish sanoatining ishlab chiqaradigan sanoatdagi ulushi 2,0 % ni tashkil etgan, fizik hajm indeksi esa 60,4 % ni tashkil etgan .

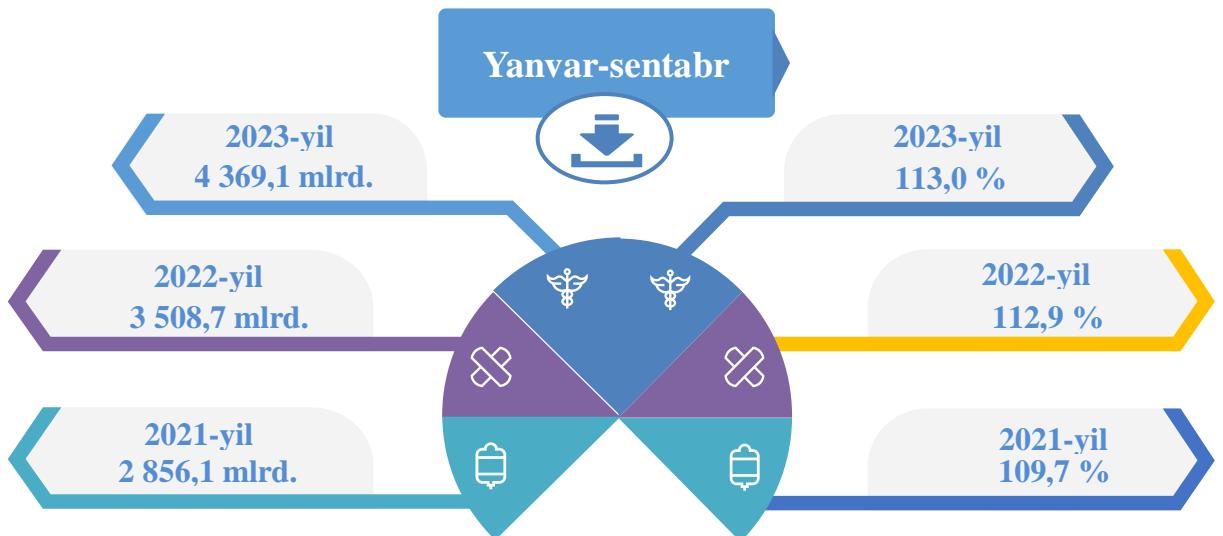
Shuningdek, 2023- yilning yanvar-sentabr oylarida ishlab chiqaradigan sanoatdagi ulushi 1,3 % ni, fizik hajm indeksi 74,4 % ni hamda ishlab chiqarish hajmi 80,7 mlrd. so‘mni tashkil etdi.

Elektr, gaz, bug‘ bilan ta’minlash va havoni konditsiyalash

Elektr, gaz, bug‘ bilan ta’minlash va havoni konditsiyalash korxonalarini tomonidan ishlab chiqarilgan mahsulotlar hajmi 4 369,1 mldr. so‘mni (jami ishlab chiqarilgan sanoat mahsulotlari hajmining 40,9 %) ni tashkil etdi.

2023- yilning yanvar-sentabr oylarida, sanoatning mazkur tarmog‘ida elektr energiyani ishlab chiqarish, uzatish va taqsimlash, bug‘ bilan ta’minlash tizimlari va havoni konditsiyalashning o’tgan yilning mos davriga nisbatan fizik hajm indeksi 13,0 % ga oshganligi kuzatildi.

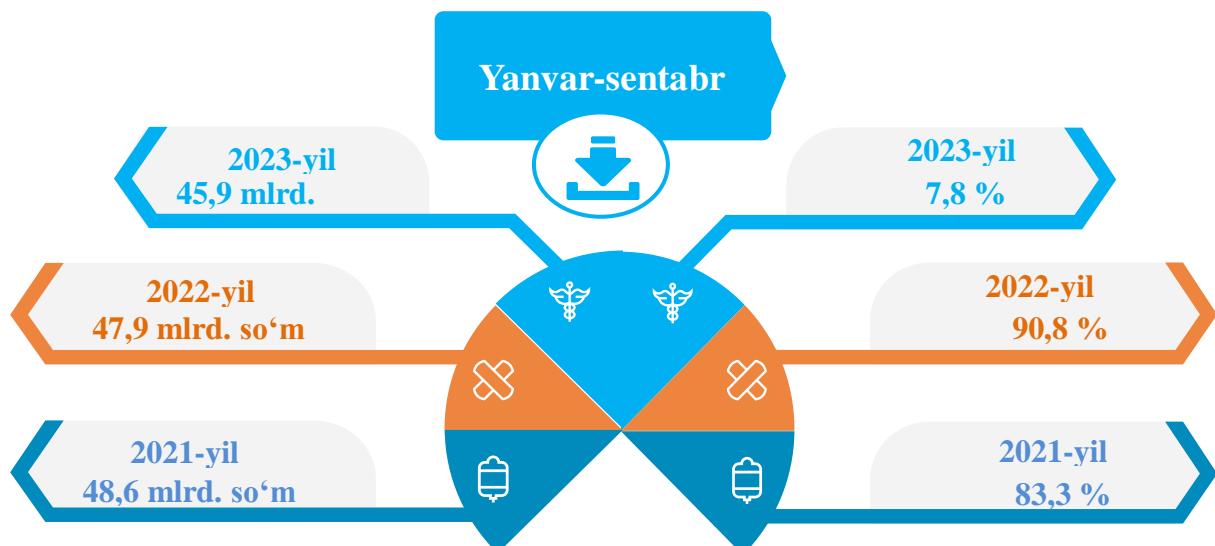

Elektr, gaz, bug‘ bilan ta’minlash va havoni konditsiyalash sohasida yirik sanoat korxonalarini tomonidan sanoat mahsulotlarini ishlab chiqarish

Sanoat mahsulotlari	2022- yil yanvar-sentabr	2023- yil yanvar-sentabr	Farqi +/-
Elektroenergiya, mln.kvt.s	12 186,4	12 374,3	187,9
Issiqlik energiyasi, ming gkal	149,5	98,0	-51,5

Suv bilan ta'minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni yig'ish va utilizatsiya qilish

Suv bilan ta'minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni yig'ish va utilizatsiya qilish korxonalarini tomonidan ishlab chiqarilgan mahsulotlar hajmi 45,9 mlrd. so'mni (jami ishlab chiqarilgan sanoat mahsulotlari hajmining 0,4 %) ni tashkil etdi.

Suv bilan ta'minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni yig'ish va utilizatsiya qilish sohasida yirik sanoat korxonalarini tomonidan sanoat mahsulotlarini ishlab chiqarish

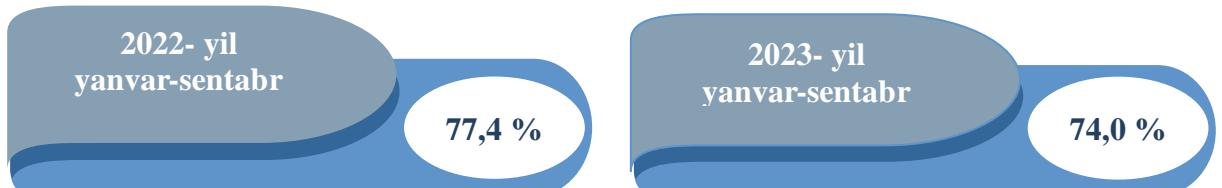
Sanoat mahsulotlari	2022- yil yanvar-sentabr	2023- yil yanvar-sentabr	Farqi +/-
Suvni yig'ish, qayta ishslash va taqsimlash bo'yicha xizmatlar, mlrd. so'm	29,2	30,7	1,5
Chiqindilarni yig'ish, ishlov berish, yo'qotish, utilizatsiya qilish bo'yicha xizmatlar, mlrd. so'm	11,6	11,1	-0,5

O'tgan yilning mos davriga nisbatan suvni yig'ish, qayta ishslash va taqsimlash bo'yicha xizmatlar 49,8 % ga kamaygan hamda chiqindilarni yig'ish, ishlov berish, yo'qotish, utilizatsiya qilish bo'yicha xizmatlar 0,8 % ga kamayishi kuzatildi.

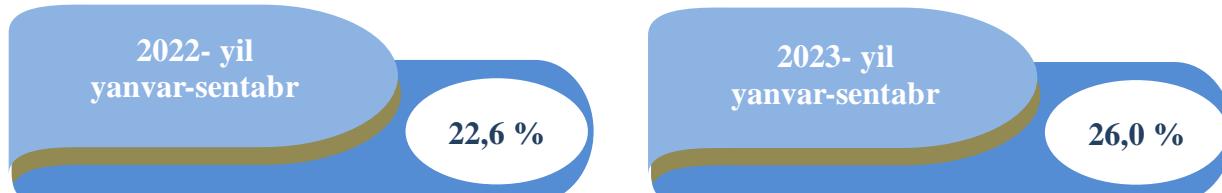
Iste'mol mahsulotlari ishlab chiqarish

Tayyor mahsulot turlarini kengaytirish va ishlab chiqarilishini qo'llab-quvvatlash bo'yicha amalga oshirib kelinayotgan chora-tadbirlar natijasida, iste'mol mahsulotlari ishlab chiqarish hajmi 2 240,9 mldr. so'mni tashkil etdi va 2022- yilning mos davriga nisbatan 112,6 % ni, uning jami sanoatdagi ulushi 21,0 % ni tashkil etdi.

Oziq-ovqat mahsulotlari

Nooziq-ovqat mahsulotlar

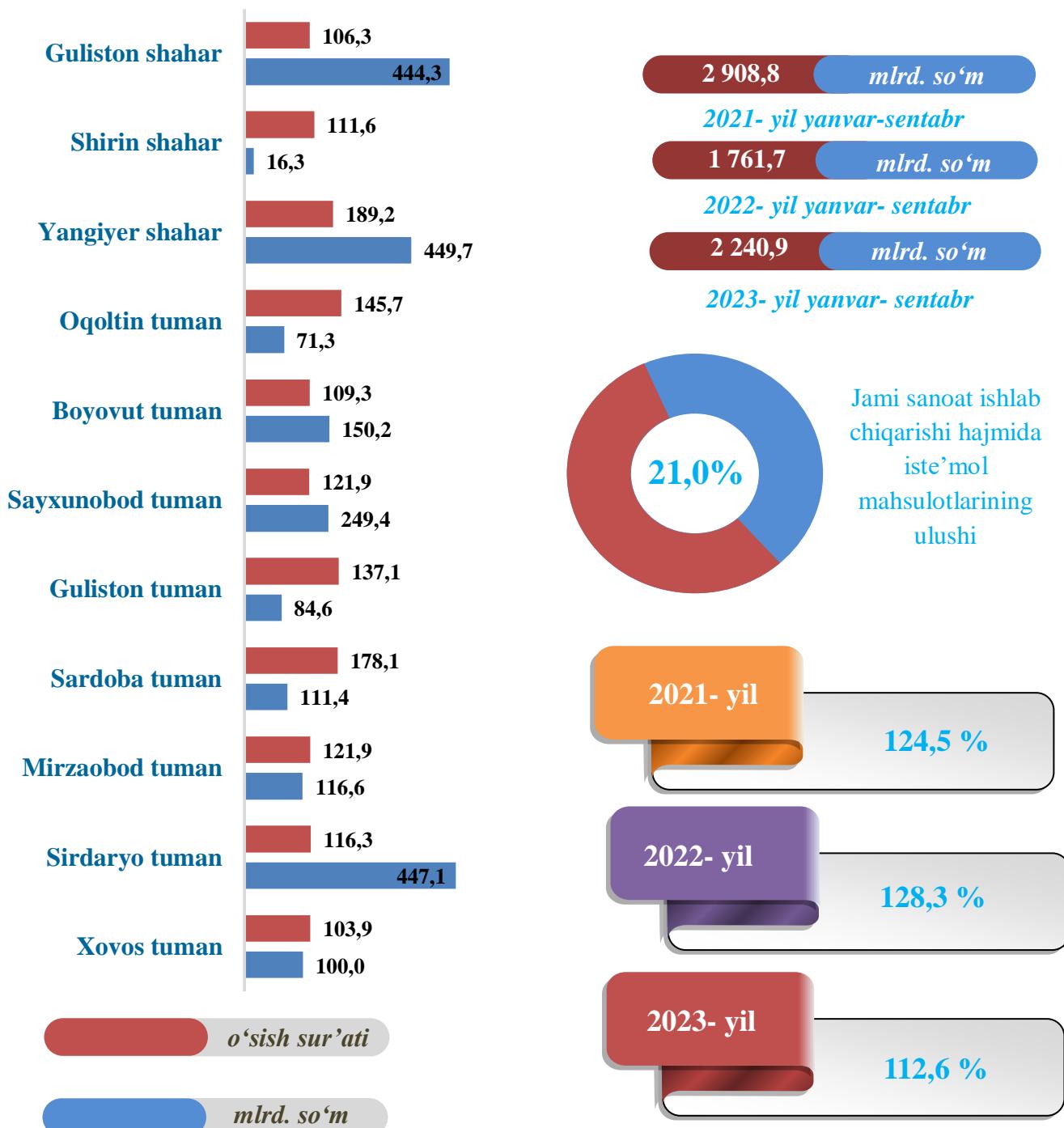

Oziq-ovqat mahsulotlari ishlab chiqarish tarkibida vino va aroq mahsulotlari va pivo 0,9 % (2022- yil yanvar-sentabr oyalarida 60,0 %) ni tashkil etdi. Hududlar kesimida iste'mol mahsulotlari ishlab chiqarilishining viloyat jami hajmidagi eng yuqori ulushi Yangiyer shahriga to'g'ri kelib 20,1 % Sirdaryo tumani 20,0 % , Guliston shahri 19,8 %, hamda Boyovut tumani 6,7 % ni tashkil etdi.

Shuningdek, iste'mol mahsulotlari ishlab chiqarilishining o'sish sur'atida viloyat o'sish sur'ati (112,6 %) darajasidan yuqori ko'rsatkich Yangiyer shahri (189,2 %), Sardoba tumani (178,1 %), Oqoltin tumani (145,7 %) hamda Guliston tumani (137,1 %), qayd etildi.

Hududlar bo‘yicha iste’mol mahsulotlari ishlab chiqarish hajmi, tarkibi va o‘sish sur’ati

Hududlar kesimida iste’mol mahsulotlari ishlab chiqarilishining viloyat jami hajmidagi eng yuqori ulushi Yangiyer shahriga to‘g‘ri kelib 20,1 % Sirdaryo tumani 20,0 % , Guliston shahri 19,8 %, hamda Boyovut tumani 6,7 % ni tashkil etdi.

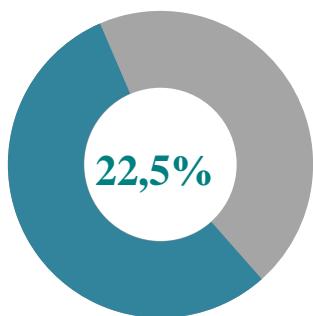
Hududlar bo‘yicha nooziq-ovqat mahsulotlar ishlab chiqarish hajmi, tarkibi va o‘sish sur’ati

Hududlar kesimida nooziq-ovqat mahsulotlar ishlab chiqarilishining viloyat jami hajmidagi eng yuqori ulushi Sirdaryo tumaniga to‘g‘ri kelib, 26,6 %, shuningdek, Guliston shahri 26,5 % ni, Mirzaobod tumani 11,3 % ni, Sardoba tumani 8,7 % ni tashkil etdi.

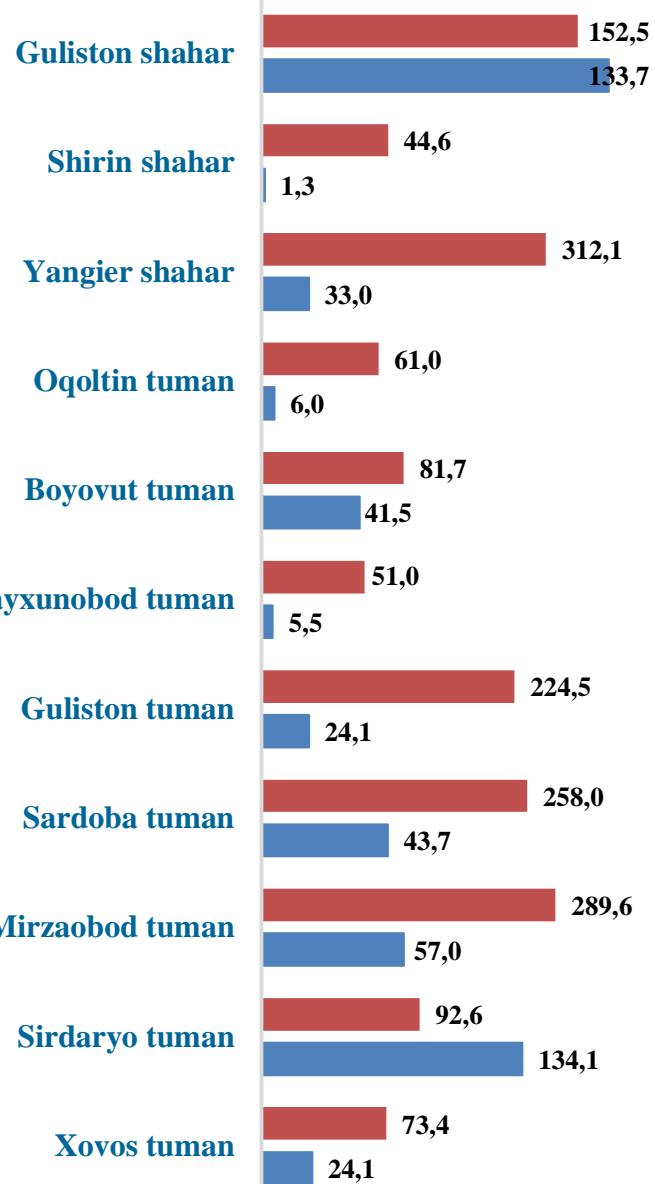
1 494,4 mld. so‘m
2021- yil yanvar-sentabr

397,5 mld. so‘m
2022- yil yanvar-sentabr

504,0 mld. so‘m
2023- yil yanvar-sentabr

Jami iste’mol mollari
ishlab chiqarish
hajmida nooziq-
ovqat
mahsulotlarning
ulushi

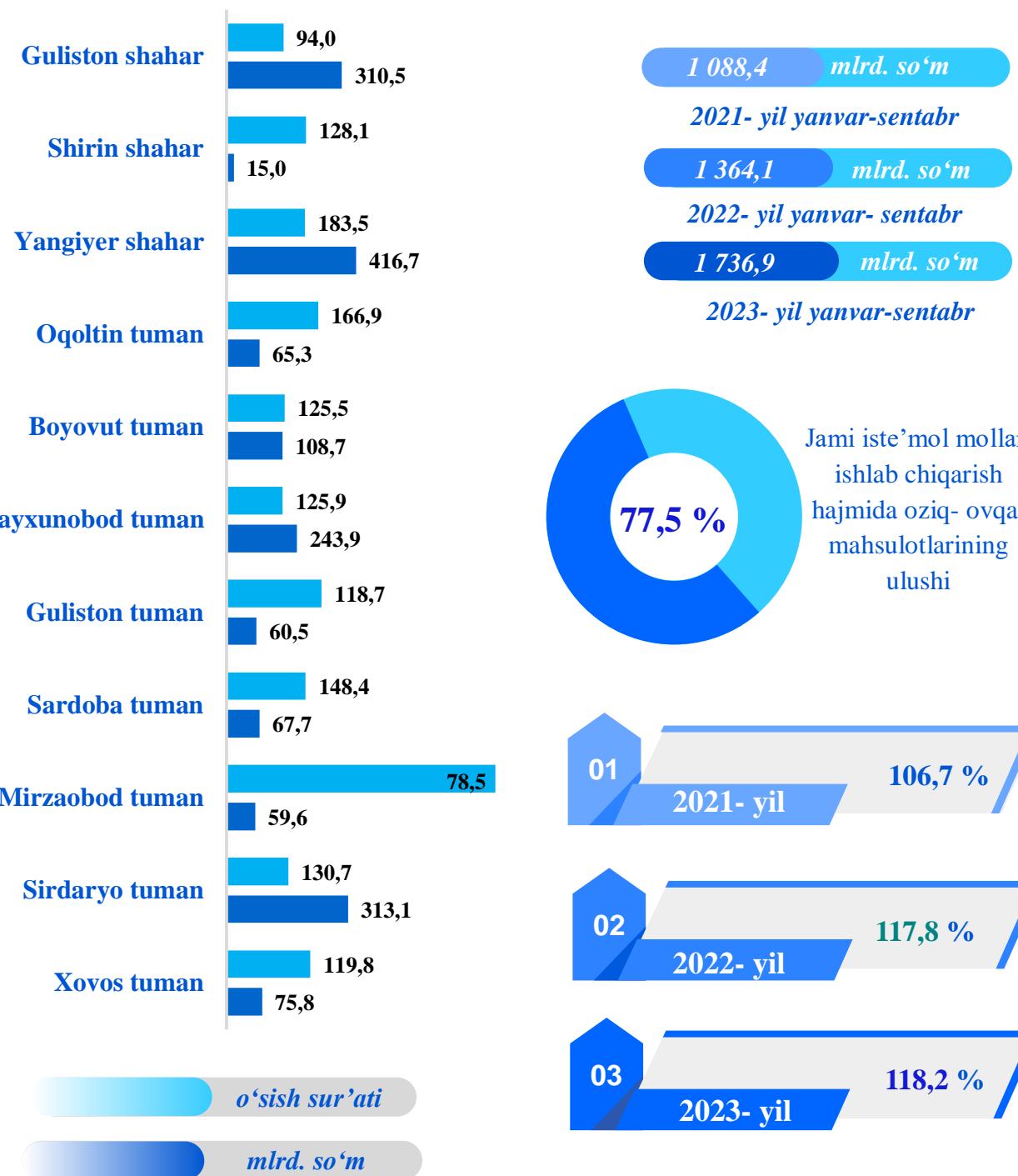

o‘sish sur’ati

mld. so‘m

Hududlar bo‘yicha oziq-ovqat mahsulotlari ishlab chiqarish hajmi, tarkibi va o’sish sur’ati

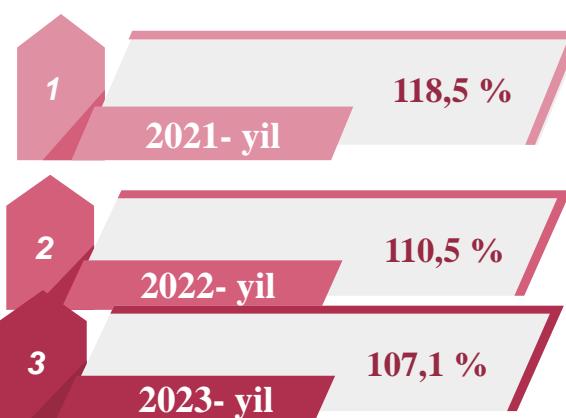
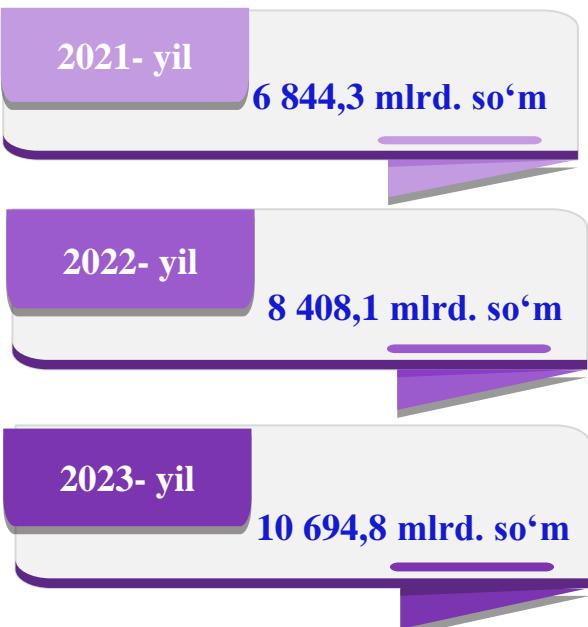
Hududlar kesimida oziq-ovqat mahsulotlari ishlab chiqarilishining viloyat jami hajmidagi eng yuqori ulushi Yangiyer shahriga to‘g‘ri kelib, 24,0 % ni, shuningdek, Sirdaryo tumani 18,0 % ni, Guliston shahri esa 17,9 % ni tashkil etdi.

Sirdaryo viloyati hududlari kesimida sanoat ishlab chiqarishi hajmlari

Hududlar kesimida sanoat ishlab chiqarilishining viloyat jami hajmidagi eng yuqori ulushi Shirin shahriga to‘g‘ri kelib, 43,5 % ni, shuningdek, Sirdaryo tumani 21,9 % ni, Guliston shahri esa 7,7 % ni va Yangiyer shahri 6,1 % ni tashkil etdi.

Sirdaryo viloyati

Guliston shahar

105,8	
820,6	
110,7	
4 648,3	
107,3	
655,6	
103,3	
245,0	
103,6	
448,6	
100,2	
436,8	
105,4	
346,9	
110,4	
160,5	
106,2	
391,7	
105,1	
2 338,7	
106,7	
202,1	

Shirin shahar

Yangiyer shahar

Oqoltin tuman

Boyovut tuman

Sayxunobod tuman

Guliston tuman

Sardoba tuman

Mirzaobod tuman

Sirdaryo tuman

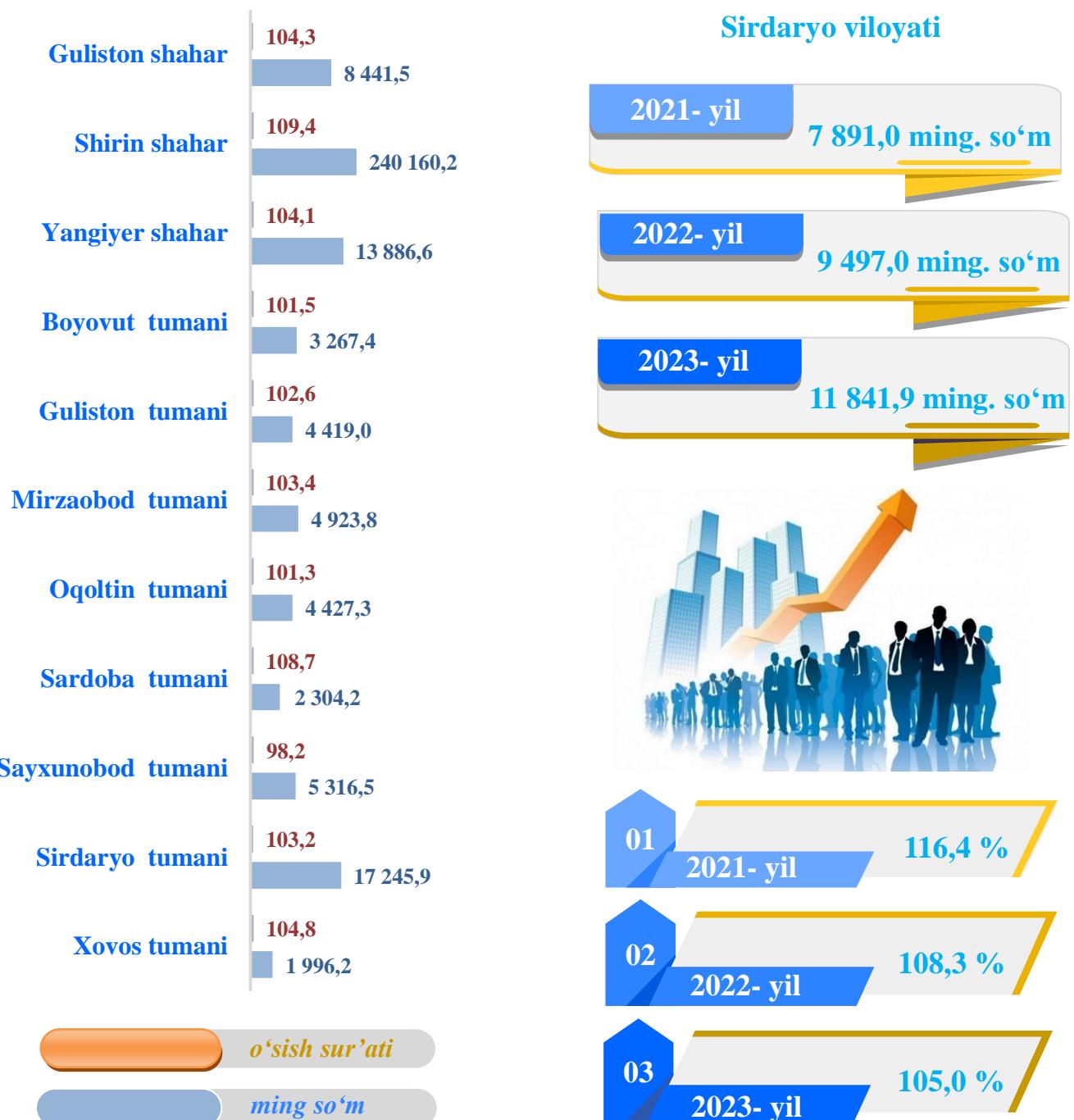
Xovos tuman

FHI, % da

mldr. so‘m

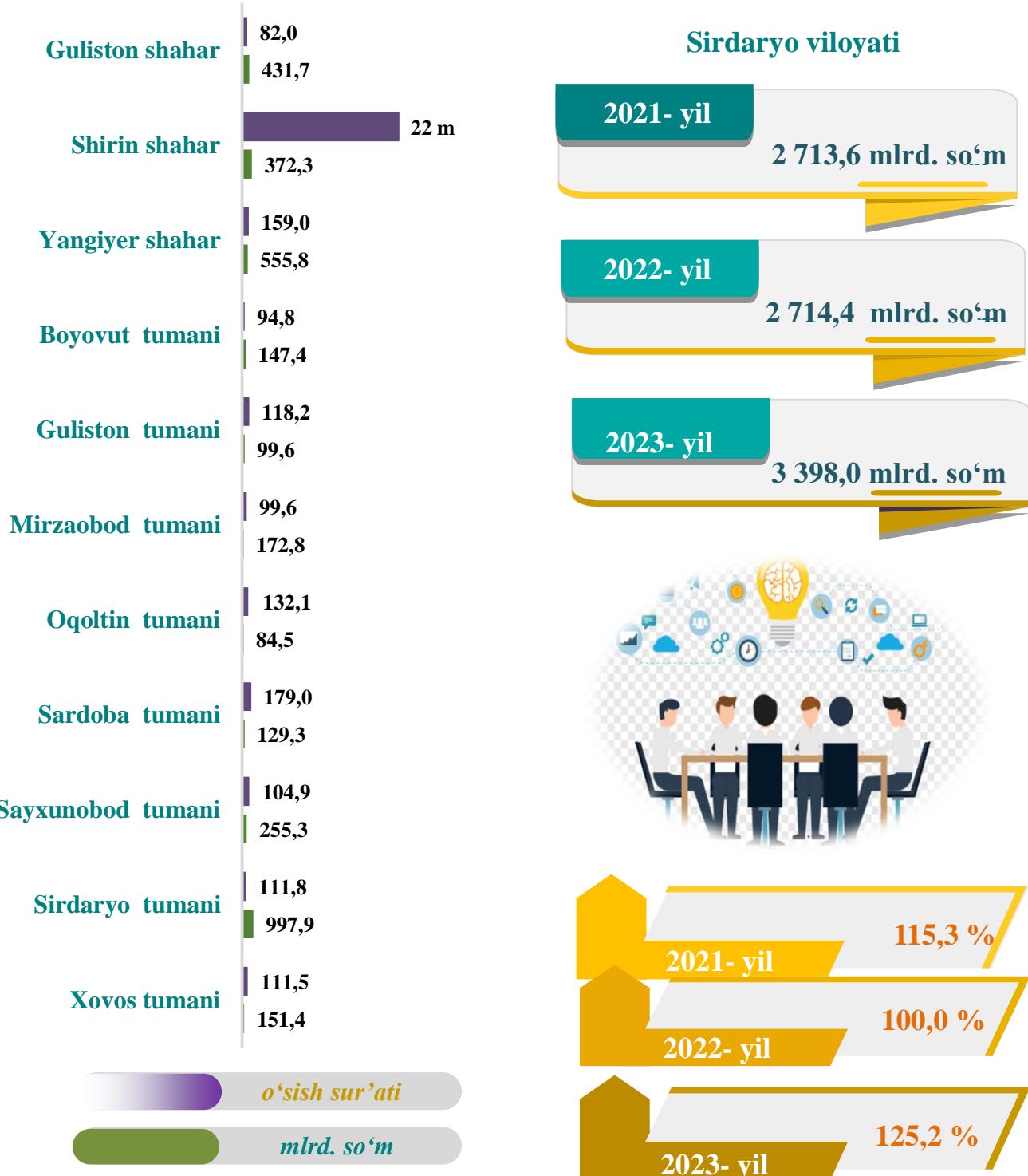
Aholi jon boshiga to‘g‘ri keladigan sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish

Aholi jon boshiga sanoat mahsulotlari ishlab chiqarishning taqsimlanishi, yirik sanoat korxonalari joylashganligi hisobiga Shirin shahri (240 160,1 ming so‘m), Sirdaryo tumani (17 245,9 ming so‘m) hamda Yangiyershahri (13 886,6 ming so‘m) o‘rtacha viloyat darajasi ko‘rsatkichidan (11 841,9 ming so‘m) ancha yuqoriligini ko‘rsatmoqda.

Sanoat mahsulotlari ishlab chiqarishda kichik biznesning ulushi

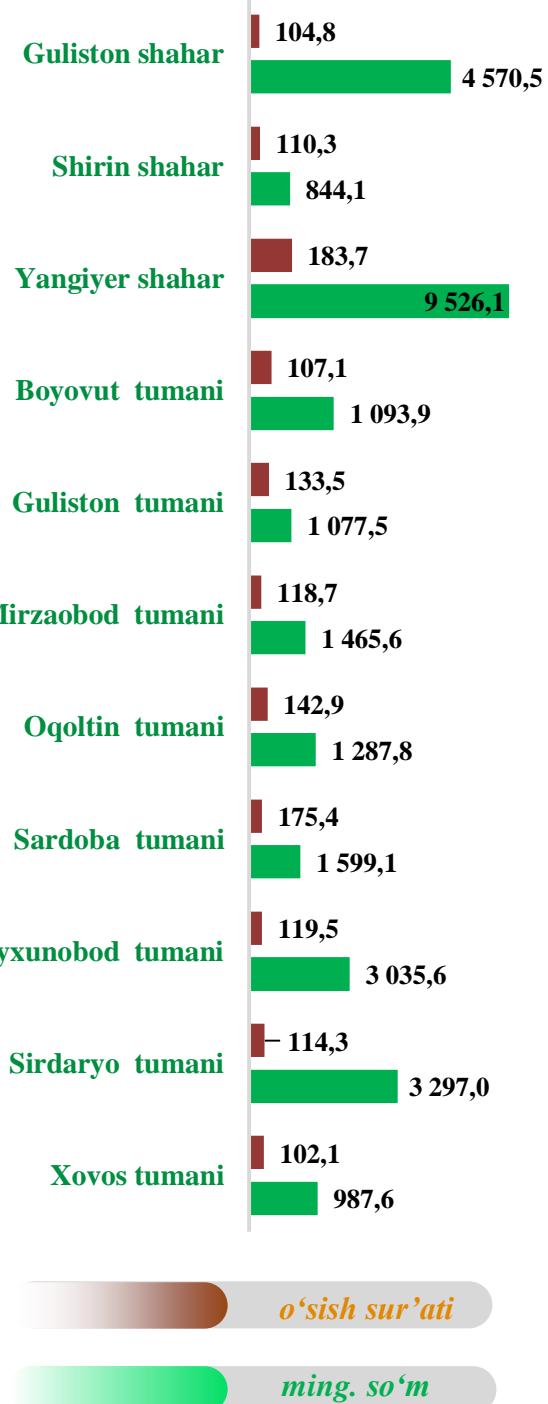
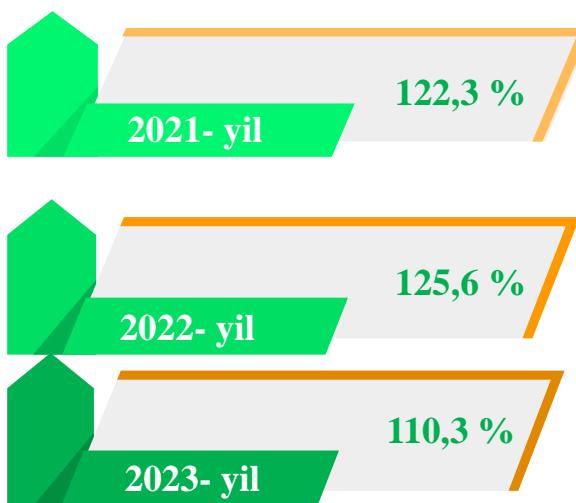
Hisobot davrida kichik tadbirdorlik subyektlari tomonidan 3 398,0 mlrd. so‘mlik sanoat mahsuloti ishlab chiqarilib, uning umumiy ishlab chiqarish hajmidagi ulushi 31,8 % ni tashkil etdi.

Aholi jon boshiga to‘g‘ri keladigan iste’mol mahsulotlari ishlab chiqarish

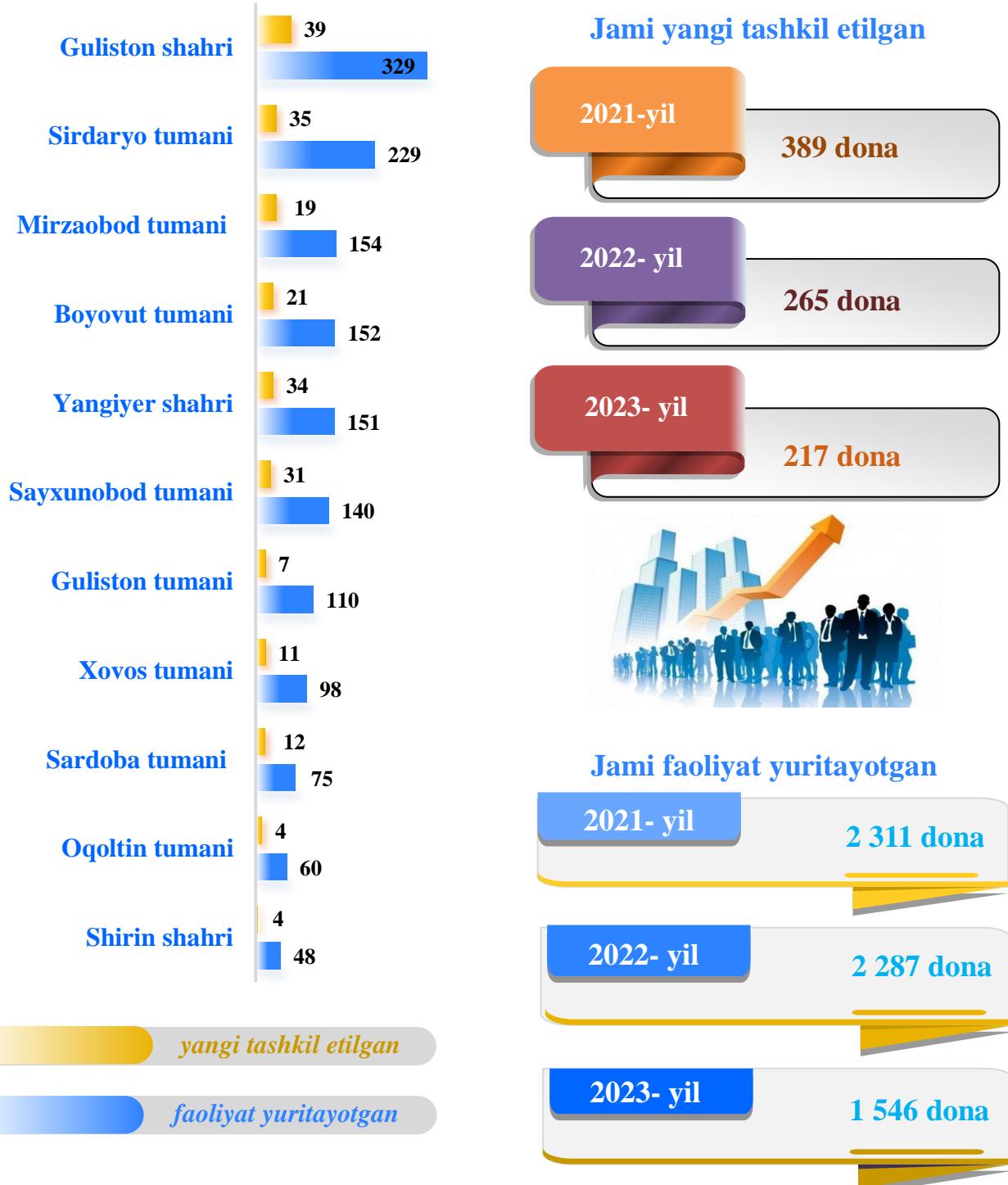
Viloyat bo‘yicha aholi jon boshiga iste’mol mahsulotlari ishlab chiqarilishi 2 481,3 ming so‘m bo‘lgani holda, Yangiyer shahrida – 9 526,1 ming so‘mni, Guliston shahrida – 4 570,5 ming so‘mni va Sirdaryo tumanida – 3 297,0 ming so‘mni tashkil etdi.

Sirdaryo viloyati

Viloyatda faoliyat ko‘rsatayotgan va yangi tashkil etilgan sanoat korxonalarini

Bugungi kunda viloyatimizda 1 546 ta sanoat korxonalarini faoliyat ko‘rsatmoqda, shundan 329 tasi (ro‘yxatdan o‘tgan korxonalar umumiy sonining 21,3 %) Guliston shahriga, 229 tasi (14,8 %) Sirdaryo tumaniga, 154 tasi (10,0 %) Mirzaobod tumaniga, 152 tasi (9,8 %) Boyovut tumaniga va 151 tasi (9,8 %) Yangiyer shahriga to‘g‘ri kelmoqda.

Tayyor mahsulotlar, butlovchi qismlar va materiallar ishlab chiqarishni mahalliyashtirish dasturining amalga oshirilishi

Viloyatimizda sanoat mahsulotlari ishlab chiqarishning yuqori o'sish sur'atlariga erishishda tayyor mahsulotlar, butlovchi qismlar va materiallar ishlab chiqarishni mahalliyashtirish dasturining amalga oshirilishi ham o'z ta'sirini ko'rsatdi. Mazkur dastur doirasida kiritilgan 54 ta loyiha bo'yicha 1 459,2 mld. so'mlik mahsulotlar ishlab chiqarildi. Mahalliyashtirish dasturi doirasida ishlab chiqarilgan mahsulotlardan 31,0 mln. AQSH dollari miqdorida eksport qilindi.

2022- yil

Loyihalar soni,
birlikda

90

Korxonalar soni,
birlikda

26

Ishlab chiqarish hajmi,
mld. so'm

835,2

Yaratilgan yangi ish
o'rirlari, birlikda

612

2023- yil

Loyihalar soni,
birlikda

54

Korxonalar soni,
birlikda

38

Ishlab chiqarish hajmi,
mld. so'm

1 459,2

Yaratilgan yangi ish
o'rirlari, birlikda

488

Mahalliyashtirish dasturi doirasida 2023- yilning yanvar-sentabr oylarida 488 ta yangi ish o'rirlari yaratildi o'tgan yilning mos davri bilan taqqoslaganda yangi tashkil etilgan ish o'rirlari soni 20,3 % ga kamaygan. Shu bilan birga, 2022- yilning yanvar- sentabr oylariga nisbatan mahalliyashtirilgan mahsulotlar eksporti hajmining o'sganligi kuzatildi.

Statistik ko‘rsatkichlarga izohlar

Sanoat mahsuloti ishlab chiqarish hajmi – korxona tomonidan ishlab chiqarilgan tayyor mahsulotlar, yarim tayyor, chetga sotishga mo‘ljallangan, nosanoat bo‘linmalarga va kapital qurilishga mo‘ljallangan mahsulotlar hajmini o‘z ichiga oladi: ishlab chiqarilishi hisobot davrida tugallanmagan uzoq muddatli mahsulotlarni ishlab chiqarish bo‘yicha ishlar; sanoat tusidagi ishlar (xizmatlar).

Sanoat ishlab chiqarishida o‘zgarish indekslari – solishtirma davrlarda mahsulotlar (ishlar, xizmatlar) fizik hajmining o‘zgarishini tavsiflovchi nisbiy ko‘rsatkichdir.

Iste’mol mollari – asosan shaxsiy iste’mol yoki foyda olish bilan bog‘liq bo‘lmagan boshqa maqsadlarda foydalanadigan sanoat mahsulotlari; iste’mol mollari ishlab chiqarish hajmi amaldagi narxlarda (QQS va aksizlar bundan mustasno) hisoblab chiqiladi.

Natura ko‘rinishida sanoat ishlab chiqarishi hajmi – boshqa korxonalarga jo‘natish uchun yoki ishlab chiqarishga mo‘ljallangan mahsulotlarni, shu jumladan, korxonaning sanoat ehtiyojlar uchun sarflangan mahsulotlarni o‘z ichiga oladi, ya’ni yalpi mahsulot.

Ishlab chiqarishni texnologik rivojlanish darajasiga ko‘ra guruhlash Yevrostat texnologik faoliyatining tasnifi asosida ishlab chiqilgan.

Mahalliylashtirish darajasi – ishlab chiqarishda ishlatiladigan mahalliy materiallar, mehnat va intellektual resurslarning ulushini belgilaydi; mahalliylashtirish darajasini hisoblashda xarajatlar, soliq to‘lovlari va ishlab chiqarish jarayoniga bevosita aloqador bo‘lmagan boshqa imtiyozlar hisobga olinmaydi.

Mahsulot sotish hajmi – savdo narxlarida keltiriladi (QQS va aksiyalar bundan mustasno).

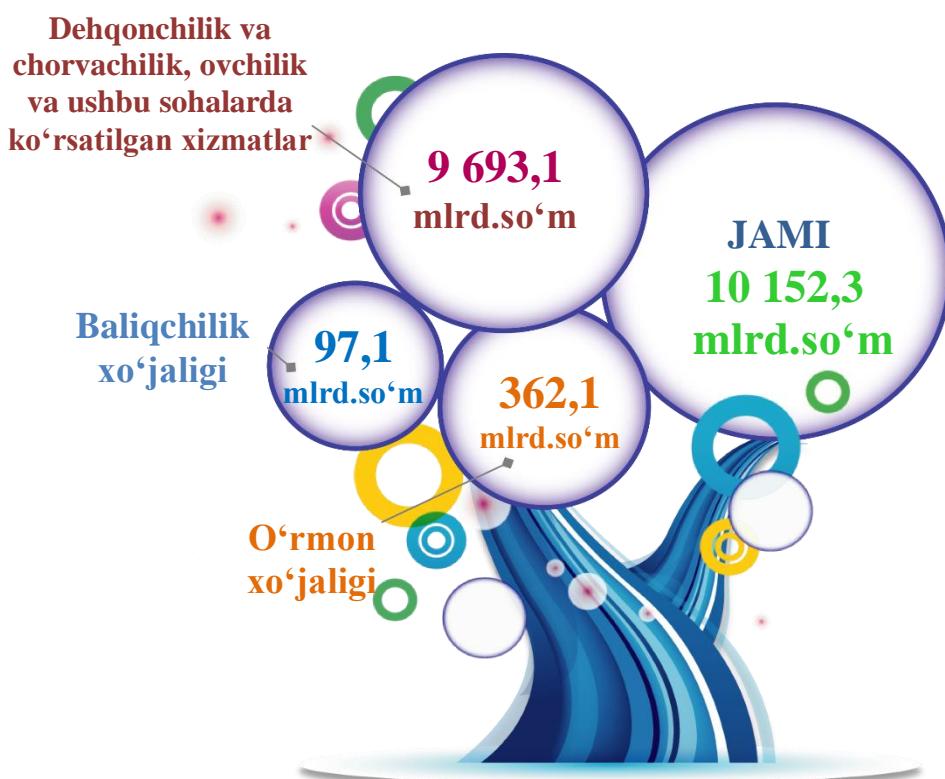
Milliy valyutada eksport qilinadigan mahsulotlarning qiymati – O‘zbekiston Respublikasi Markaziy bankining kursi bo‘yicha hisob-kitob qilgan holda to‘ldiriladi.

III. QISHLOQ, O'RMON VA BALIQCHILIK XO'JALIGI

1.BO'LIM. QISHLOQ, O'RMON VA BALIQCHILIK XO'JALIGI MAHSULOT (XIZMAT)LARI HAJMI

Dastlabki ma'lumotlarga ko'ra, 2023-yilning yanvar-sentabr oylarida qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi mahsulot (xizmat)larining umumiy hajmi 10 152,3 mlrd. so'mni, shu jumladan, dehqonchilik va chorvachilik, ovchilik va ushbu sohalarda ko'rsatilgan xizmatlar – 9 693,1 mlrd. so'mni, o'rmon xo'jaligi – 362,1 mlrd. so'mni, baliqchilik xo'jaligi – 97,1 mlrd. so'mni tashkil qildi.

Sirdaryo viloyatining qishloq, o'rmon va baliqchilik
xo'jaligi mahsulot (xizmat)larining umumiy hajmi

Ma'lumot uchun:

YAIM (YAQQ) tarkibida qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligining ulushi 38,6 % ni tashkil etdi. Mazkur tarmoqning YAIM mutlaq o'sish sur'atiga ta'siri 2,5 f.p.ni tashkil etdi.

**Sirdaryo viloyatining qishloq, o‘rmon va baliqchilik
xo‘jaligi mahsulot (xizmat)lari hajmining o‘sish sur’ati, % da**

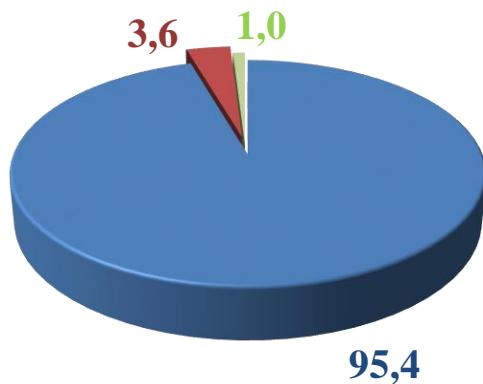
2023- yilning yanvar-sentabr oylarida qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi mahsulot (xizmat)lari hajmi o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 106,8 % ni shu jumladan, dehqonchilik va chorvachilik, ovchilik va ushbu sohalarda ko‘rsatilgan xizmatlar – 106,9 % ni, o‘rmon xo‘jaligi – 101,6 % ni, baliqchilik xo‘jaligi – 125,3 % ni tashkil qildi.

Ma’lumot uchun:

Dastlabki ma’lumotlarga ko‘ra, 2023- yilning yanvar-sentabr oylarida tarmoqning ijobiliy o‘sish sur’atiga asosan quyidagi mahsulotlarning 2022- yilning mos davriga nisbatan yuqori o‘sish sur’ati qayd etilganligi orqali erishildi.

✓ <i>Ovlangan baliq</i>	— 125,7 %
✓ <i>Asal</i>	— 110,4 %
✓ <i>Tuxum</i>	— 104,0 %
✓ <i>Don</i>	— 103,9 %

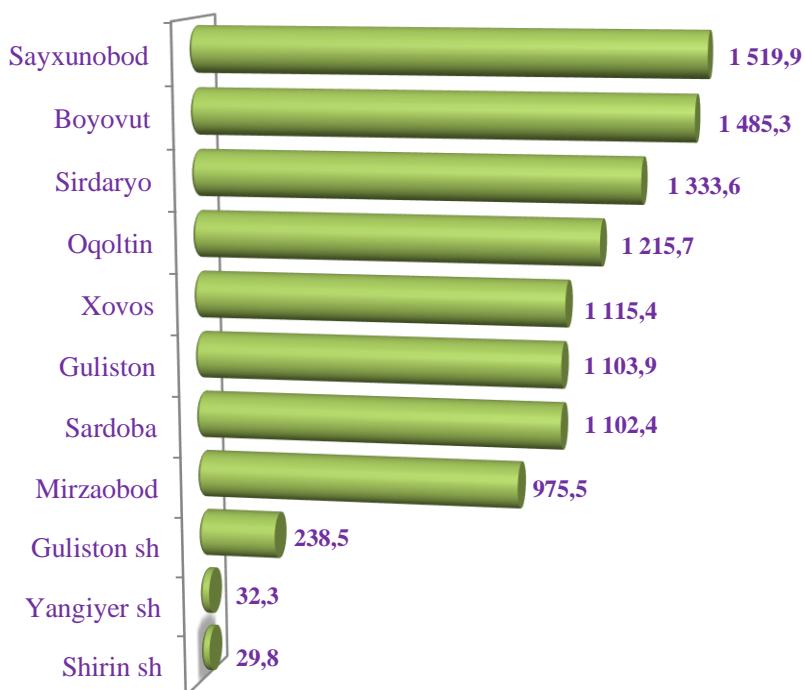
Sirdaryo viloyatining qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi mahsulot (xizmat)lari umumiylajmining taqsimlanishi, % da

- Dehqonchilik va chorvachilik, ovchilik va ushbu sohalarda ko‘rsatilgan xizmatlar
- O‘rmon xo‘jaligi
- Baliqchilik xo‘jaligi

2023- yilning yanvar-sentabr oylari yakunlariga ko‘ra, qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi mahsulot (xizmat)lari umumiylajmining 95,4 % – dehqonchilik va chorvachilik, ovchilik va ushbu sohalarda ko‘rsatilgan xizmatlar, 3,6 % – o‘rmon xo‘jaligi va 1,0 % – baliqchilik xo‘jaligi hissasiga to‘g‘ri keldi.

Hududlar kesimida qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi mahsulot (xizmat)larining hajmi, mlrd. so‘m

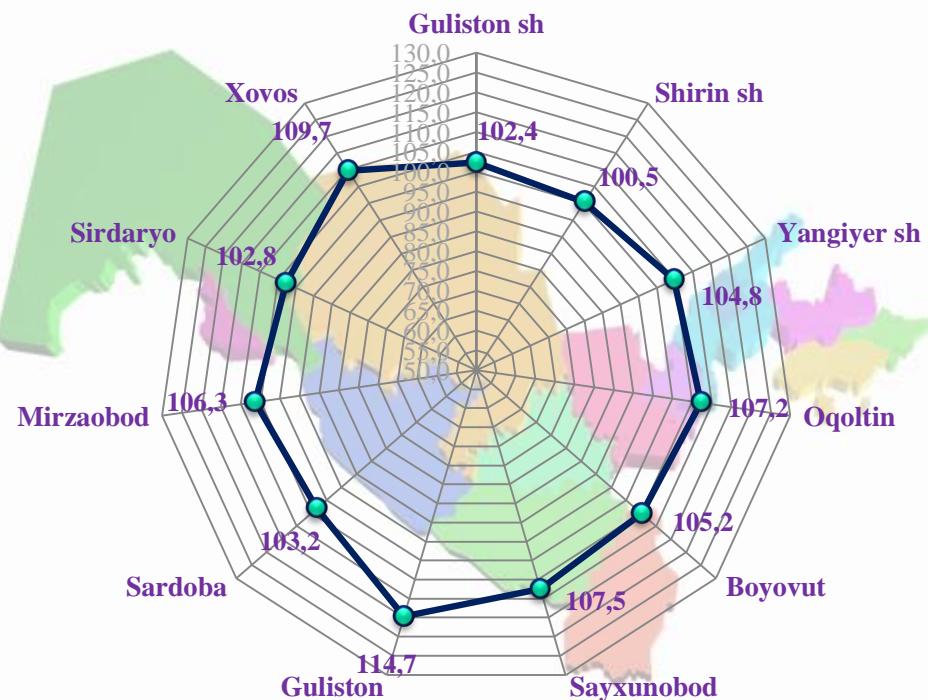
2023- yilning yanvar-sentabr oylarida hududlar kesimida qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi mahsulot (xizmat)larining eng yuqori hajmi Sayxunobod (1 519,9 mld. so'm), Boyovut (1 485,3 mld. so'm) va Sirdaryo (1 333,6 mld. so'm) tumanlarida qayd etildi. Aksincha kam hajmga ega hududlarga Shirin (29,8 mld. so'm), Yangiyer (32,3 mld. so'm) va Guliston (238,5 mld. so'm) shaharlarini keltirib o'tish mumkin.

Ma'lumot uchun:

Sayxunobod va Boyovut tumanining qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi mahsulot (xizmat)larining umumiyligi hajmi bo'yicha viloyatda yetakchi o'rinni egallashi, mazkur hududning go'sht, sut, don, kartoshka va sabzavotlar kabi qishloq xo'jaligi mahsulotlarini yetishtirishda hududlar orasida yuqori ulushga ega bo'lganligi bilan izohlanadi.

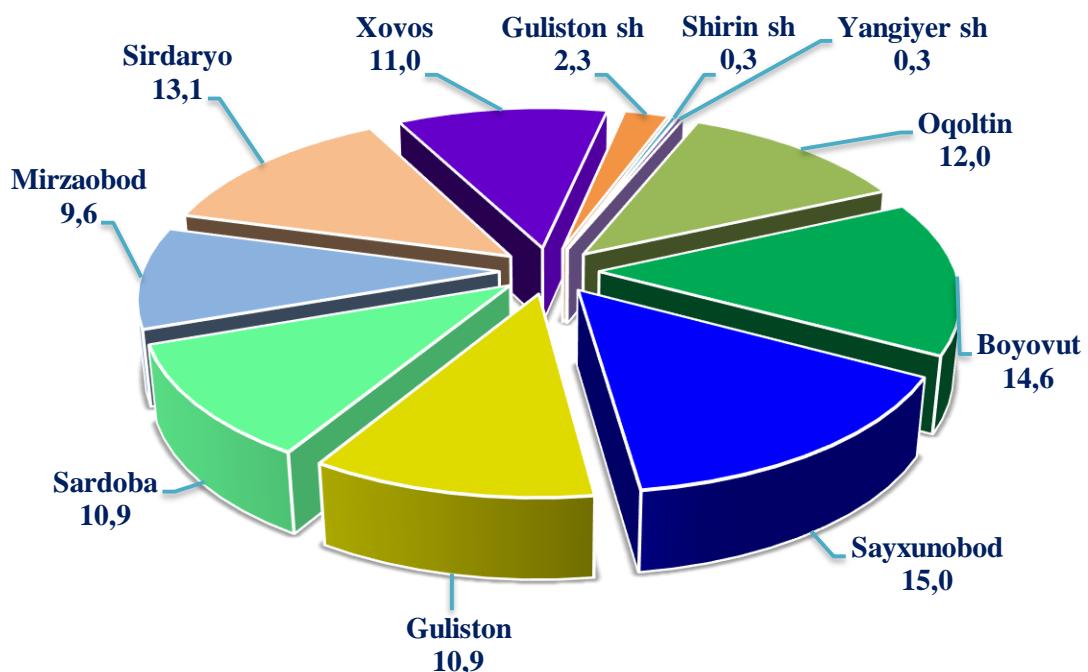
Aksincha go'sht, sut, tuxum va sabzavotlar kabi qishloq xo'jaligi mahsulotlarini yetishtirishda hududlar orasida Shirin shahri va Yangiyer shahri kam ulushga ega ekanligini qayd etish lozim.

Hududlar bo'yicha qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi mahsulot (xizmat)larining o'sish sur'ati, % da

Yuqori o'sish sur'atlari Guliston (114,7 %), Xovos (109,7 %), Sayxunobod (107,5 %) va Oqoltin (107,2 %) tumanlarida qayd etildi. Shirin shahri (100,5 %), Guliston shahri (102,4 %), Sirdaryo (102,8 %) va Sardoba (103,2 %) tumanlarida esa aksincha o'sish sur'atlari pastligi qayd etildi.

Qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi mahsulot-(xizmat)lari umumiy hajmining hududlar kesimida taqsimlanishi

Viloyatda qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi mahsulot (xizmat)larining umumiy hajmida eng yuqori va eng kam ulushga ega hududlar:

**Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi
mahsulot (xizmat)larining umumiylajmida
kichik biznes va xususiy tadbirkorlik**

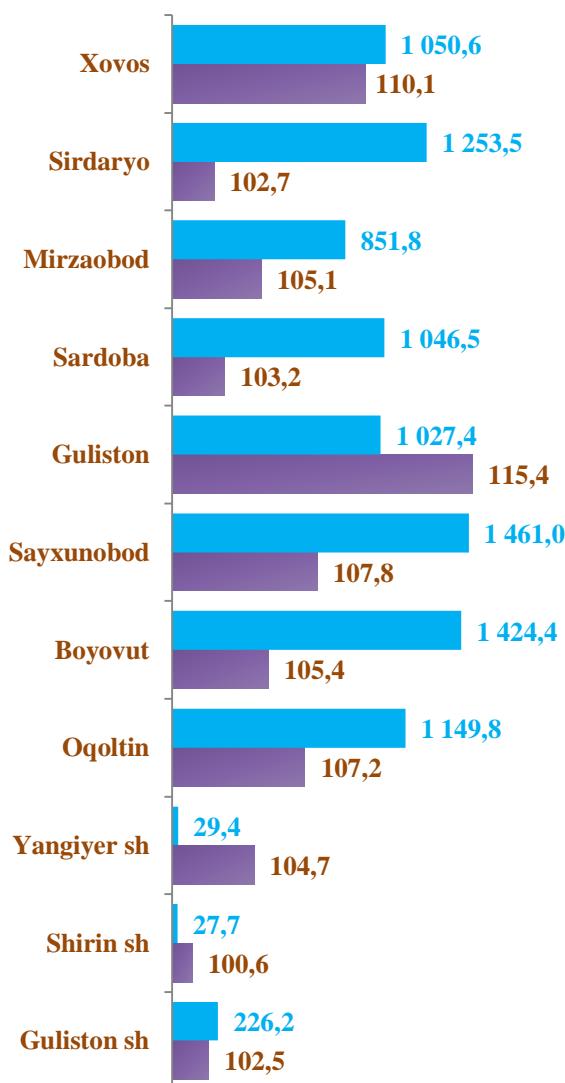
	<i>Hajmi mlrd. so‘m</i>	<i>O‘sish sur’ati, % da</i>	<i>Jamiga nisbatan ulushi, % da</i>
Sirdaryo viloyati	9 836,9	105,2	96,9
Guliston sh	238,2	102,4	99,9
Shirin sh	29,8	100,5	100,0
Yangiyer sh	32,3	104,8	100,0
Oqoltin	1 113,3	102,1	91,6
Boyovut	1 484,8	105,2	99,9
Sayxunobod	1 511,6	106,7	99,5
Guliston	1 099,1	114,7	99,6
Sardoba	1 024,0	99,9	92,9
Mirzaobod	879,6	101,1	90,2
Sirdaryo	1 316,8	102,3	98,7
Xovos	1 107,4	109,0	99,3

Viloyatning qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi mahsulot (xizmat)larining umumiylajmida kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning ulushi 96,9 % ni tashkil etdi. Ushbu ko‘rsatkichni hudular bo‘yicha tahlil qilar ekanmiz jami tarmoqqa nisbatan kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning yuqori ulushiga Yangiyer (100,0 %), Shirin (100,0 %) shaharlari va Boyovut (100,0 %) tumanini keltirishimiz mumkin.

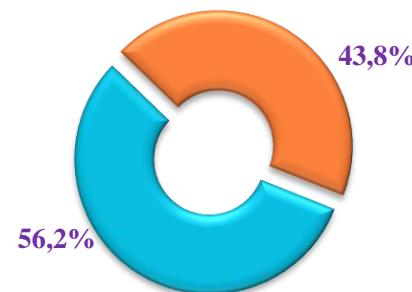
Qishloq xo‘jaligi mahsulotlari

Qishloq xo‘jaligi mahsulotlari – hisobot davrida fermer xo‘jaliklarida, dehqon (shaxsiy yordamchi) xo‘jaliklarida va qishloq xo‘jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlarda yetishtirilgan dehqonchilik va chorvachilik mahsulotlarining jami qiymatini belgilab, qishloq xo‘jaligida yetishtirishning umumiy hajmini ifodalaydi.

2023- yilning yanvar-sentabr oylarida yetishtirilgan qishloq xo‘jaligi mahsulotlari hajmi 9 548,3 mlrd. so‘nni yoki o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 106,9 % ni tashkil etdi, shu jumladan, dehqonchilik mahsulotlari – 5 370,4 mlrd. so‘nni (110,6 %), chorvachilik mahsulotlari – 4 177,9 mlrd. so‘nni (101,9 %) tashkil qildi.

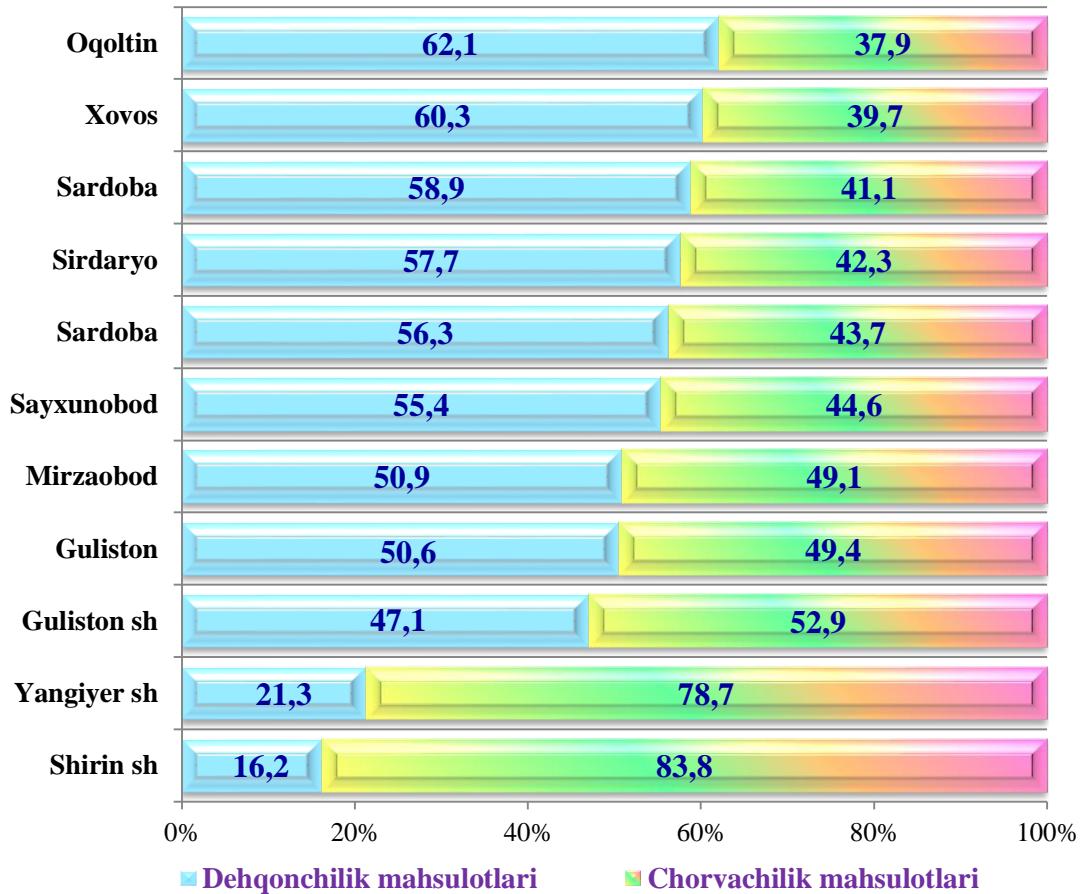
Qishloq xo‘jaligi mahsulotlarini yetishtirish hajmida dehqonchilik va chorvachilik mahsulotlarining ulushi

Dehqonchilik mahsulotlari Chorvachilik mahsulotlari

Viloyatdagi qishloq xo‘jaligi mahsulotlari tarkibini hududlar kesimida tahlil qilar ekanmiz eng katta ulush Sayxunobod (15,3 %), Boyovut (14,9 %) va Sirdaryo (13,1 %) tumanlariga to‘g‘ri kelganligini kuzatishimiz mumkin.

**Yetishtirilgan qishloq xo‘jaligi
mahsulotlari hajmining hududlar
kesimida taqsimlanishi, % da**

**Dehqonchilik mahsulotlarini
yetishtirishda yuqori ulushga ega
hududlar**

**Chorvachilik mahsulotlarini
yetishtirishda yuqori ulushga ega
hududlar**

01 ▶ Oqoltin

◀ 01 Shirin sh

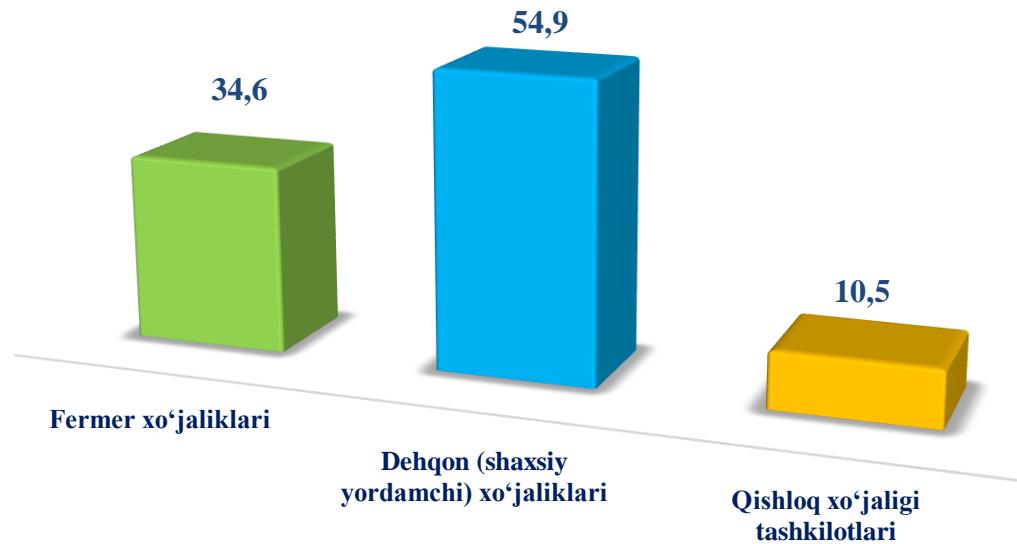
02 ▶ Xovos

◀ 02 Yangiyer sh

03 ▶ Sardoba

◀ 03 Guliston sh

Yetishtirilgan qishloq xo‘jaligi mahsulotlarining xo‘jalik toifalari bo‘yicha taqsimlanishi, % da

Xo‘jalik toifalari bo‘yicha tahlillar, qishloq xo‘jaligi mahsulotlari umumiy hajmining 54,9 % – dehqon (shaxsiy yordamchi) xo‘jaliklariga, 34,6 % – fermer xo‘jaliklariga, 10,5 % – qishloq xo‘jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlarga to‘g‘ri kelishini ko‘rsatmoqda.

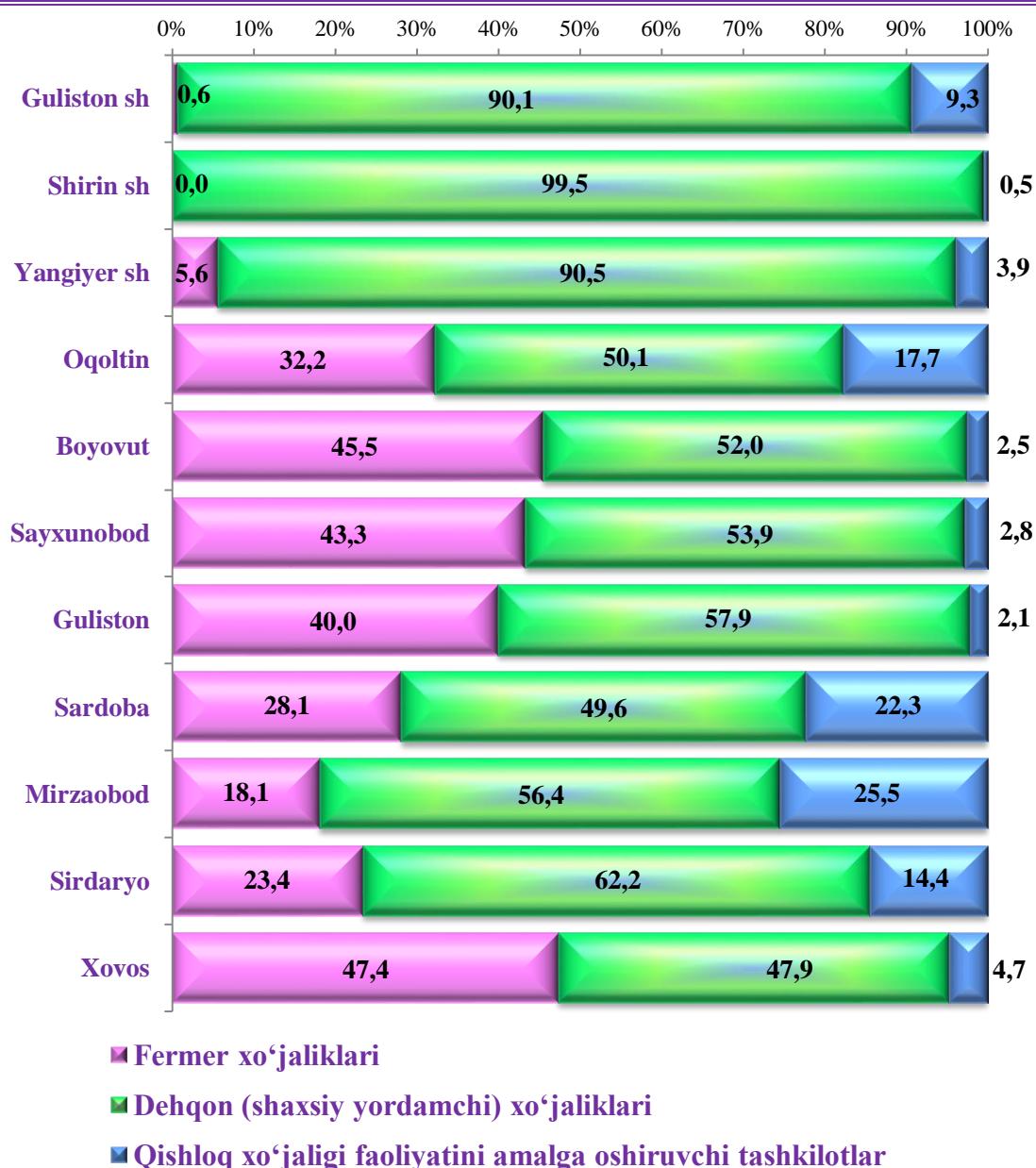
Ma’lumot uchun:

Asosiy turdagи qishloq xo‘jaligi mahsulotlarini yetishtirishda dehqon (shaxsiy yordamchi) xo‘jaliklarining ulushi quyidagicha:

✓ <i>Go‘sht (tirik vaznda)</i>	— 92,6 %
✓ <i>Sut</i>	— 88,3 %
✓ <i>Kartoshka</i>	— 89,2 %
✓ <i>Sabzavotlar</i>	— 67,3 %

Qishloq xo‘jaligi mahsulotlari ulushining hududlar bo‘yicha xo‘jalik toifalari kesimida taqsimlanishi tahlil qilinganda, eng yuqori ko‘rsatkichlar barcha hududlarda dehqon (shaxsiy yordamchi) xo‘jaliklariga to‘g‘ri kelishi kuzatildi.

**Yetishtirilgan qishloq xo‘jaligi mahsulotlarining hududlar bo‘yicha
xo‘jaliklar toifalari kesimida taqsimlanishi, % da**

2023- yilning yanvar-sentabr oylari yakunlariga ko‘ra, yetishtirilgan qishloq xo‘jaligi mahsulotlari tarkibidagi fermer xo‘jaliklarining ulushi bo‘yicha eng yuqori ko‘rsatkich Xovos tumanida (47,4 %), dehqon (shaxsiy yordamchi) xo‘jaliklarining eng yuqori ulushi Shirin shahrida (99,5 %), qishloq xo‘jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlarning eng yuqori ulushi Sardoba tumanida (25,5 %) qayd etildi.

Fermer xo‘jaliklarining qishloq xo‘jaligi mahsuloti tarkibidagi ulushi bo‘yicha eng kam ko‘rsatkich Shirin shahrida (0,0 %), dehqon (shaxsiy yordamchi) xo‘jaliklarining eng kam ulushi Xovos tumanida (47,9 %), qishloq xo‘jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlarning eng kam ulushi Shirin shahrida (0,5 %) qayd etildi.

Qishloq xo‘jaligi mahsulotlarini yetishtirishda xo‘jalik toifalarining ulushi

Dehqonchilik mahsulotlari

57,5

**Fermer
xo‘jaliklari**

26,8

**Dehqon
(shaxsiy yordamchi)
xo‘jaliklari**

15,7

**Qishloq xo‘jaligi
faoliyatini amalga
oshiruvchi tashkilotlar**

Xo‘jalik toifalari bo‘yicha tahlillar, dehqonchilik mahsulotlari umumiy hajmining 26,8 % – dehqon (shaxsiy yordamchi) xo‘jaliklariga, 57,5 % – fermer xo‘jaliklariga, 15,7 % – qishloq xo‘jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlarga to‘g‘ri kelishini ko‘rsatmoqda.

Chorvachilik mahsulotlari

90,9

**Fermer
xo‘jaliklari**

3,9

**Dehqon
(shaxsiy yordamchi)
xo‘jaliklari**

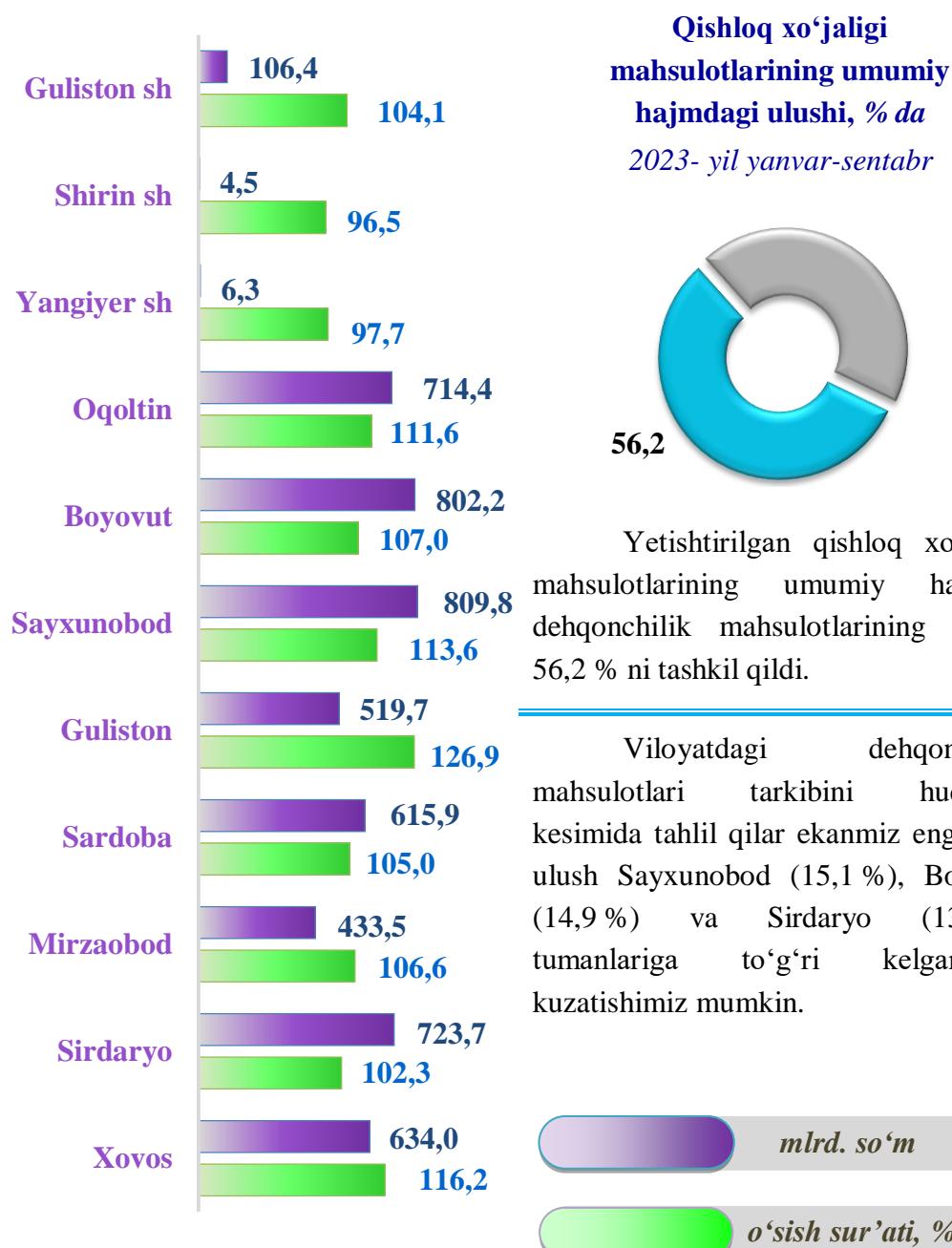

**Qishloq xo‘jaligi
faoliyatini amalga
oshiruvchi tashkilotlar**

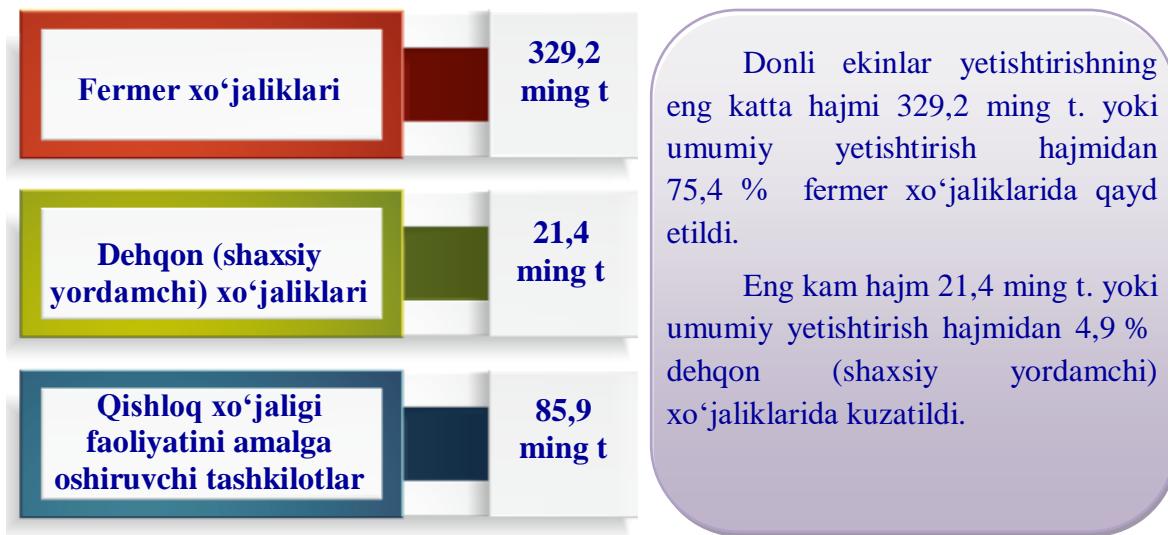
Xo‘jalik toifalari bo‘yicha tahlillar, chorvachilik mahsulotlari umumiy hajmining 90,9 % – dehqon (shaxsiy yordamchi) xo‘jaliklariga, 5,2 % – fermer xo‘jaliklariga, 3,9 % – qishloq xo‘jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlarga to‘g‘ri kelishini ko‘rsatmoqda.

2- BO'LIM. DEHQONCHILIK MAHSULOTLARI

Hududlar kesimida dehqonchilik mahsulotlarining eng yuqori hajmi Sayxunobod (809,8 mldr. so‘m), Boyovut (802,2 mldr. so‘m) va Sirdaryo (723,7 mldr. so‘m) tumanlarida qayd etildi. Aksincha kam hajmga ega hududlarga Shirin (4,5 mldr. so‘m), Yangiyer (6,3 mldr. so‘m) va Guliston (106,4 mldr. so‘m) shaharlarini keltirib o‘tish mumkin. Yuqori o‘sish sur’atlari Guliston (126,9 %), Xovos (116,2 %) va Sayxunobod (113,6 %) tumanlarida qayd etildi.

VILOYATDA YETISHTIRILGAN DONLI EKLAR

HUDUDLAR BO‘YICHA DONLI EKLAR YETISHTIRISH

Don ekinlarini yetishtirish bo‘yicha hududlar o‘rtasida peshqadamlilikni Boyovut tumani egalladi. Uning, don ekinlari umumi hajmidagi ulushi 20,6 %.

Shu bilan bir qatorda, yuqori ulush Sayxunobod (13,8 %), Oqoltin (13,6 %) va Sardoba (13,0 %) tumanlarida qayd etildi.

Umumi hajmdagi past ulush, Shirin (0,1 %), Yangiyer (0,1 %) va Guliston (0,4 %) shaharlarida kuzatildi.

Yuqori o’sish sur’atlari Guliston (152,7 %), Yangiyer (136,3 %) shaharlarida va Sayxunobod (109,2 %) tumanida qayd etildi.

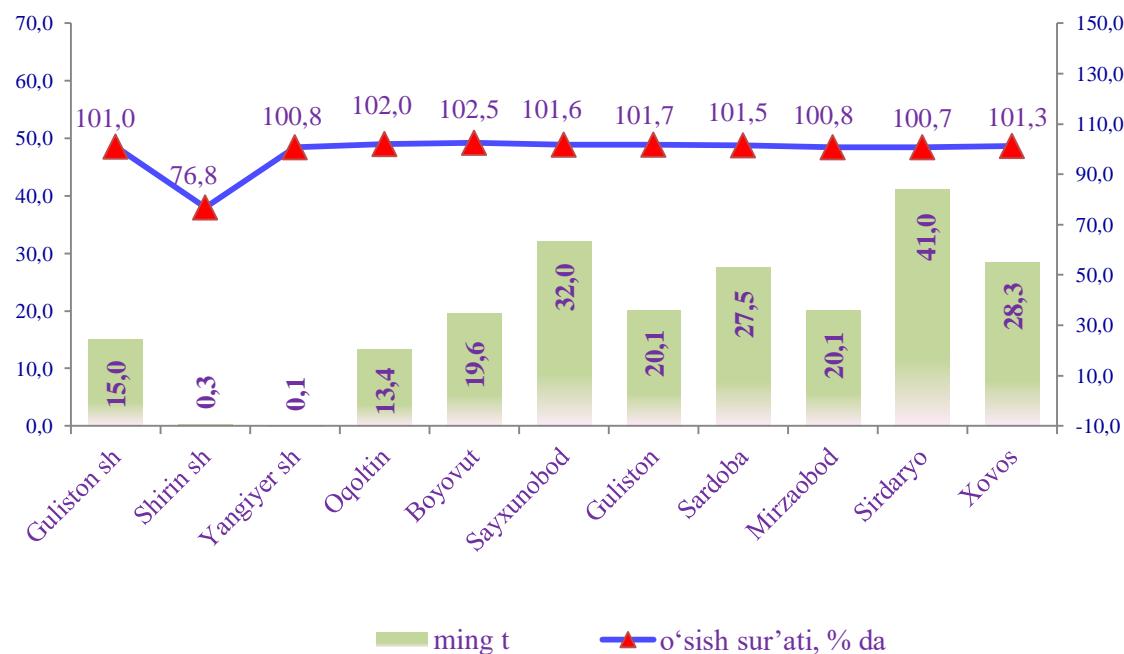
VILOYATDA YETISHTIRILGAN SABZAVOTLAR

Xo'jalik toifalari orasida sabzavotlar yetishtirishning eng katta hajmi 146,4 ming t. yoki umumiy yetishtirish hajmidan 67,3 % dehqon (shaxsiy yordamchi) xo'jaliklarida qayd etildi.

2022-yilga nisbatan ko'rsatib o'tilgan davrlarda, fermer xo'jaliklarida 3,3 % va dehqon (shaxsiy yordamchi) xo'jaliklarida 0,6 % o'sish qayd etildi.

HUDUDLAR BO'YICHA SABZAVOTLAR YETISHTIRISH

Hududlar o'rtasida sabzavot yetishtirish tarkibining asosiy qismini Sirdaryo tumani egallamoqda, uning ulushi 18,9 % ga teng bo'ldi. Shuningdek, yuqori ulush Sayxunobod (14,7 %) va Xovos (13,0 %) tumanlarida qayd etildi.

Past ko'rsatkichlar Yangiyer (0,05 %) va Shirin (0,2 %) shaharlarida kuzatildi.

Yuqori o'sish sur'atlari Boyovut (102,5 %), Oqoltin (102,0 %) va Guliston (101,7 %) tumanlarida qayd etildi.

VILOYATDA YETISHTIRILGAN KARTOSHKA

HUDUDLAR BO‘YICHA KARTOSHKA YETISHTIRISH

Kartoshka yetishtirish umumiy hajmining eng yuqori ulushi Sirdaryo tumani (32,6 %) hissasiga to‘g‘ri keldi. Bundan tashqari, Sayxunobod (19,4 %), Boyovut (14,2 %) va Guliston (9,2 %) tumanlarida ham kartoshka yetishtirishning yuqori ko‘rsatkichlari qayd etildi.

Kartoshka yetishtirishning umumiy hajmidagi ulushining eng past ko‘rsatkichlari Shirin shahri (0,3 %) va Yangiyer shahri (0,7 %)ga to‘g‘ri keldi.

Joriy davrda yuqori o‘sish sur’atlari Oqoltin (115,6 %) va Sardoba (102,9 %) tumanlarida qayd etildi.

VILOYATDA YETISHTIRILGAN POLIZ EKLARINI

Poliz mahsulotlari yetishtirishning eng katta hajmi 110,2 ming t. yoki umumiy yetishtirish hajmidan 57,1 % fermer xo'jaliklarida qayd etildi.

2022-yilning mos davriga nisbatan fermer xo'jaliklarida 1,8 % va dehqon (shaxsiy yordamchi) xo'jaliklarida 0,3 % o'sish kuzatildi.

HUDUDLAR BO'YICHA POLIZ MAHSULOTLARI YETISHTIRISH

Poliz mahsulotlari yetishtirish umumiy hajmining eng katta ulushi Oqoltin tumani (26,3 %) hissasiga to'g'ri keldi. Shu bilan bir qatorda, Mirzaobod (22,2 %), Xovos (18,5 %) va Boyovut (9,2 %) tumanlarida ham yuqori ko'rsatkichlar qayd etildi.

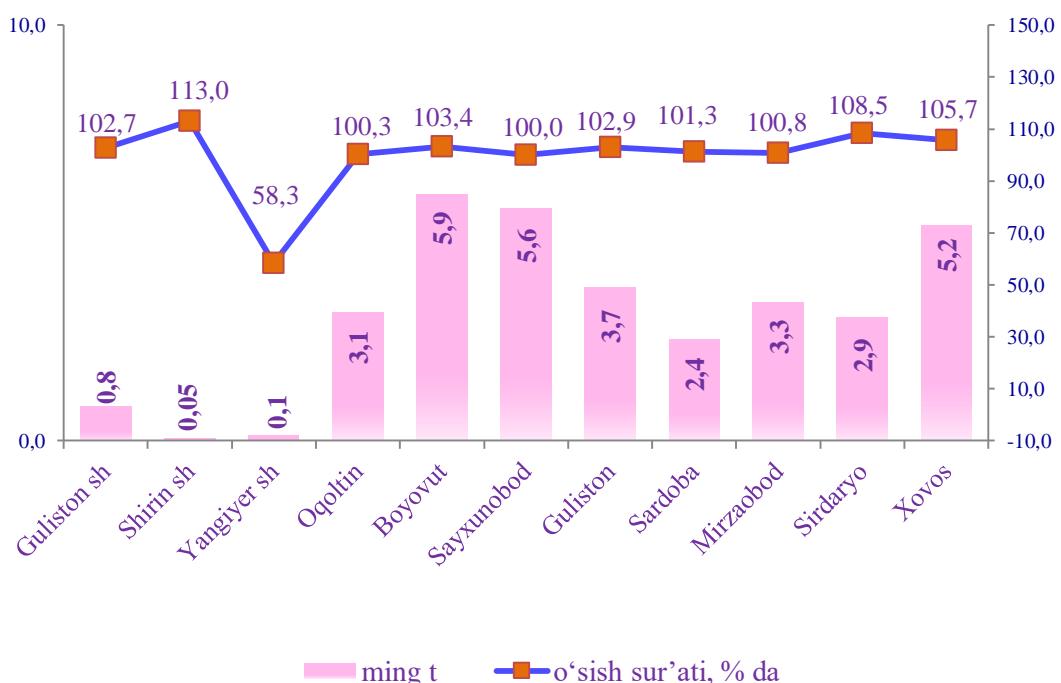
Shuningdek, poliz mahsulotlari umumiy hajmida eng kam ulush, Shirin shahri (0,0 %) va Yangiyer shahri (0,0 %) hissasiga to'g'ri keldi.

Joriy davrda yuqori o'sish sur'atlari Sirdaryo (112,6 %) va Sayxunobod (104,1 %) tumanlarida qayd etildi.

VILOYATDA YETISHTIRILGAN MEVA VA REZAVORLAR

HUDUDLAR BO'YICHA MEVA VA REZAVORLAR YETISHTIRISH

Yetishtirilgan meva va rezavorlar umumiy hajmida hududlar bo'yicha eng katta ulush Boyovut (17,9 %), Sayxunobod (16,8 %) va Xovos (15,7 %) tumanlari hissasiga to'g'ri keldi.

Shu bilan birga, meva va rezavorlar umumiy hajmida eng kam ulush, Shirin shahri (0,1 %) va Yangiyer shahrida (0,3 %) kuzatildi.

Ko'rsatib o'tilgan davrlarda yuqori o'sish sur'atlari Shirin shahrida (113,0 %) va Sirdaryo (108,5 %), Xovos (105,7 %) tumanlarida qayd etildi.

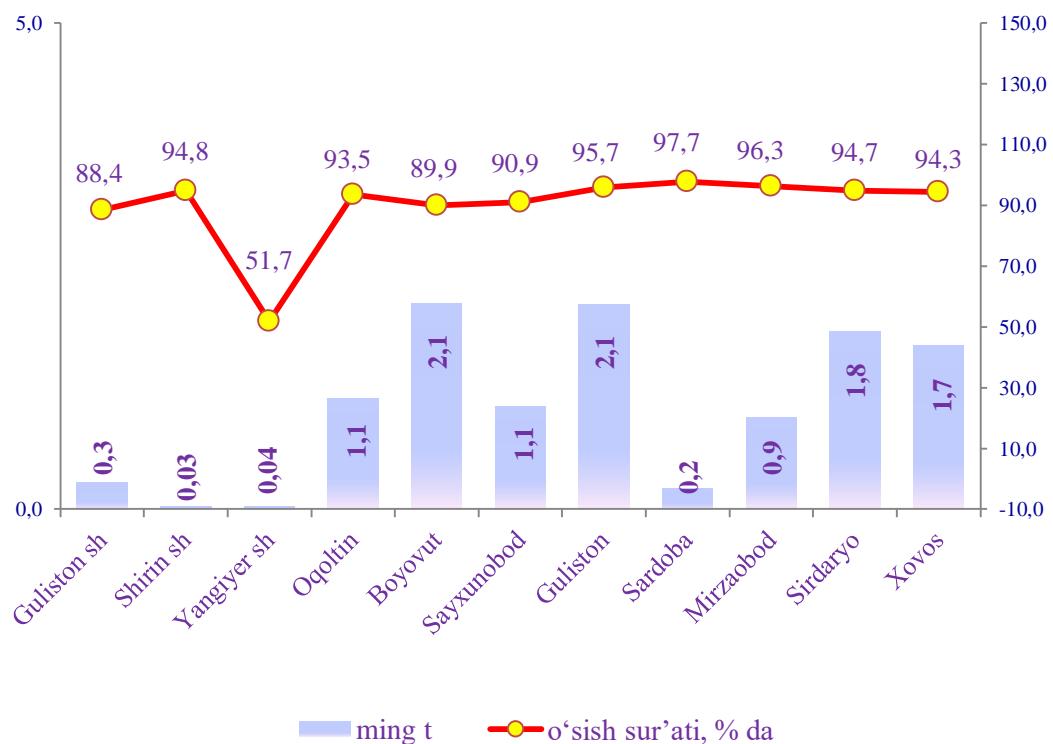
VILOYATDA YETISHTIRILGAN UZUM

Uzum yetishtirishning eng katta hajmi 9,6 ming t. yoki umumi yetishtirish hajmidan 83,9 % dehqon (shaxsiy yordamchi) xo'jaliklarda qayd etildi.

2022-yilning mos davriga nisbatan fermer xo'jaliklarda 8,0 %, va qishloq xo'jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlarda 64,6 % o'sish kuzatildi.

HUDUDLAR BO'YICHA UZUM YETISHTIRISH

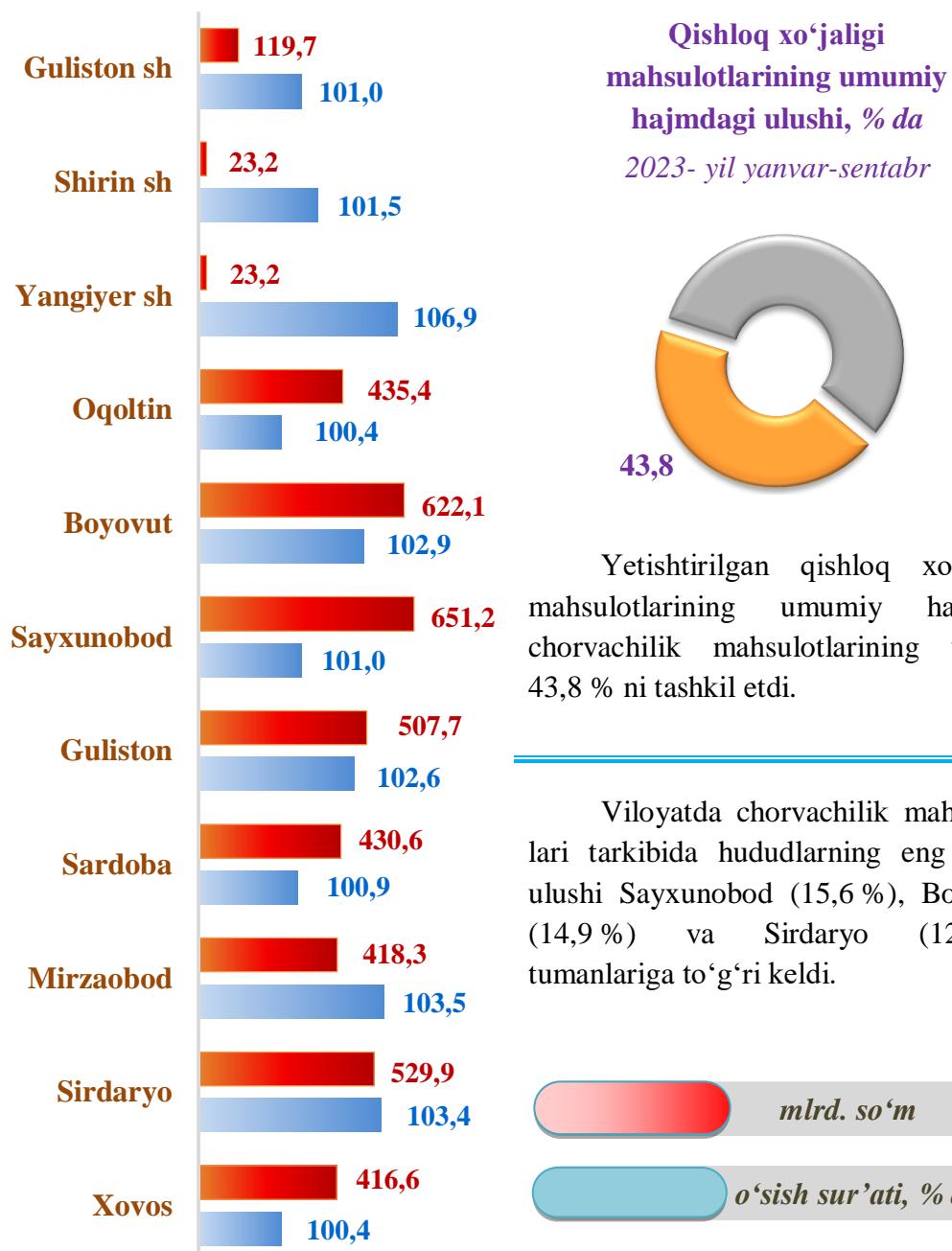
Yetishtirilgan uzumning umumi hajmida eng katta ulush Boyovut (18,5 %), Guliston (18,4 %), Sirdaryo (16,0 %) va Xovos (14,7 %) tumanlarida qayd etildi.

Shu bilan birga, uzum yetishtirish umumi hajmidagi eng kam ulush Shirin (0,2 %) va Yangiyer shaharlarida (0,3 %) kuzatildi.

3- BO'LIM. CHORVACHILIK MAHSULOTLARI

Hududlar kesimida chorvachilik mahsulotlarining eng yuqori hajmi Sayxunobod (651,2 mlrd. so‘m), Boyovut (622,1 mlrd. so‘m) va Sirdaryo (529,9 mlrd. so‘m) tumanlarida qayd etildi.

Aksincha kam hajmga ega hududlarga Shirin (23,2 mlrd. so‘m), Yangiyer (23,2 mlrd. so‘m) va Guliston (119,7 mlrd. so‘m) shaharlarini keltirib o‘tish mumkin. Yuqori o‘sish sur’atlari Yangiyer shahrida (106,9 %) va Mirzaobod (103,5 %), Sirdaryo (103,4 %) tumanlarida qayd etildi.

CHORVACHILIK MAHSULOTLARI YETISHTIRISH

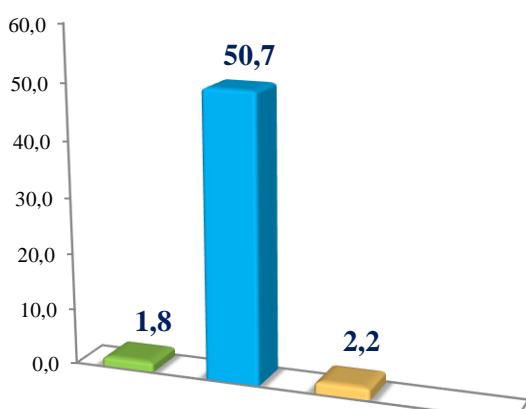
2023- yil yanvar-sentabr oylarida yetishtirilgan asosiy turdagi chorvachilik mahsulotlari

	<i>Barcha toifadagi xo‘jaliklar</i>	<i>shu jumladan:</i>							
		<i>fermer xo‘jaliklari</i>		<i>dehqon (shaxsiy yordamchi) xo‘jaliklari</i>		<i>qishloq xo‘jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlar</i>			
		<i>ming tonna</i>	<i>o‘sish sur’ati % da</i>	<i>ming tonna</i>	<i>o‘sish sur’ati % da</i>	<i>ming tonna</i>	<i>o‘sish sur’ati % da</i>	<i>ming tonna</i>	<i>o‘sish sur’ati % da</i>
Go‘sht (tirik vaznda)	54,7	101,1	1,8	125,3	50,7	100,1	2,2	107,0	
Sut	283,6	103,8	21,8	121,9	250,5	101,9	11,3	116,8	
Tuxum, mln. dona	141,0	104,0	10,7	111,8	102,3	102,4	28,0	107,6	
Baliq, tonna	5 061,0	125,7	3 246,3	116,3	73,0	106,4	1 741,7	149,4	

2023- yil yanvar-sentabr oylarida yetishtirilgan go‘sht to‘g‘risidagi ma’lumotlarni xo‘jalik toifalari bo‘yicha tahlil qilar ekanmiz, go‘sht yetishtirishning 3,4 % fermer xo‘jaliklari hissasiga, 92,6 % dehqon (shaxsiy yordamchi) xo‘jaliklariga, 4,0 % qishloq xo‘jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlarga to‘g‘ri kelishini qayd etib o‘tish lozim, shunga mos ravishda sut yetishtirishning 7,7 % fermer xo‘jaliklariga, 88,3 % dehqon (shaxsiy yordamchi) xo‘jaliklariga, 4,0 % qishloq xo‘jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlarga to‘g‘ri keldi, shuningdek, olingan tuxumning 7,6 % fermer xo‘jaliklariga, 72,6 % dehqon (shaxsiy yordamchi) xo‘jaliklariga, 19,8 % qishloq xo‘jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlarga to‘g‘ri keldi, ovlangan baliqlarning 64,1 % fermer xo‘jaliklariga, 1,5 % dehqon (shaxsiy yordamchi) xo‘jaliklariga, 34,4 % qishloq xo‘jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlarga to‘g‘ri keldi.

VILOYATDA YETISHTIRILGAN GO‘SHT (TIRIK VAZNDA)

Hajmi, ming t.

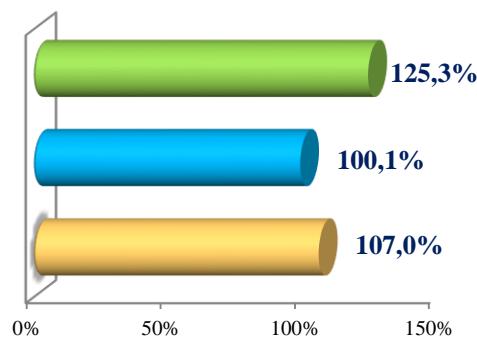

2023- yilning yanvar-sentabr oylarida barcha toifadagi xo‘jaliklar tomonidan 54,7 ming t. go‘sht yetishtirildi. Go‘sht yetishtirish ko‘rsatkichlarini xo‘jalik toifalari bo‘yicha tahlil qilar ekanmiz, go‘sht yetishtirishning eng katta hajmi 50,7 ming t. dehqon (shaxsiy yordamchi) xo‘jaliklarida qayd etilganligini ta’kidlash lozim.

2023- yilning yanvar-sentabr oylarida go‘sht yetishtirish hajmi 2022-yilning mos davri bilan solishtirganda 101,1 % ni tashkil etdi.

2022- yilning mos davri bilan solishtirganda fermer xo‘jaliklarida 25,3 % qishloq xo‘jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlarda 7,0 % o‘sish qayd etildi.

O‘sish sur’ati

Yetishtirilgan mahsulotning xo‘jalik toifalari bo‘yicha taqsimlanishi

2023- yil yanvar-sentabr oylarida yetishtirilgan go‘sht to‘g‘risidagi ma’lumotlarni xo‘jalik toifalari bo‘yicha tahlil qilar ekanmiz, go‘sht yetishtirishning 3,4 % fermer xo‘jaliklari hissasiga, 92,6 % dehqon (shaxsiy yordamchi) xo‘jaliklari, 4,0 % qishloq xo‘jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlarga to‘g‘ri kelishini qayd etib o‘tish lozim.

HUDUDLAR BO‘YICHA GO‘SHT (TIRIK VAZNDA) YETISHTIRISH

	Hajmi, ming t.	O‘sish sur’ati, % da	Hududlarning ulushi, % da
Sirdaryo viloyati	54,7	101,1	100,0
Guliston sh	1,7	100,8	3,1
Shirin sh	0,4	101,4	0,7
Yangiyer sh	0,4	109,7	0,7
Oqoltin	6,4	100,3	11,7
Boyovut	7,9	101,8	14,5
Sayxunobod	8,3	100,7	15,1
Guliston	6,9	103,1	12,7
Sardoba	5,9	100,2	10,9
Mirzaobod	4,6	101,0	8,3
Sirdaryo	6,7	100,4	12,2
Xovos	5,5	100,3	10,1

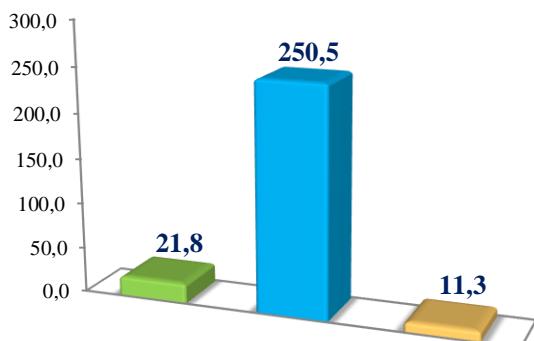
Yetishtirilgan go‘shtning umumiyligi eng yuqori ulush Sayxunobod tumaniga (15,1 %) to‘g‘ri keldi. Shuningdek, yuqori ulush Boyovut (14,5 %), Guliston (12,7 %), Sirdaryo (12,2 %), va Oqoltin (11,7 %) tumanlarida qayd etildi.

Past ko‘rsatkichlar Shirin (0,7 %) va Yangiyer (0,7 %) shaharlarida kuzatildi.

2023-yilning yanvar - sentabrida yuqori o‘sish sur’atlari Yangiyer shahrida (109,7 %) va Guliston (103,1 %), Boyovut (101,8 %) tumanlarida qayd etildi.

VILOYATDA YETISHTIRILGAN SUT

Hajmi, ming t.

2023- yilning yanvar-sentabr oylarida barcha toifadagi xo'jaliklar tomonidan 283,6 ming t. sut yetishtirildi. Sut yetishtirish ko'rsatkichlarini xo'jalik toifalari bo'yicha tahlil qilar ekanmiz, sut yetishtirishning eng katta hajmi 250,5 ming t. dehqon (shaxsiy yordamchi) xo'jaliklarda qayd etilganligini ta'kidlash lozim.

2023- yilning yanvar-sentabr oylarida sut yetishtirish hajmi 2022-yilning mos davri bilan solishtirganda 103,8 % ni tashkil etdi.

2022- yilning mos davri bilan solishtirganda fermer xo'jaliklarda 21,9 %, dehqon (shaxsiy yordamchi) xo'jaliklarda 1,9 % va qishloq xo'jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlarda 16,8 % o'sish qayd etildi.

Yetishtirilgan mahsulotning xo'jalik toifalari bo'yicha taqsimlanishi

2023- yil yanvar-sentabr oylarida yetishtirilgan sut to'g'risidagi ma'lumotlarni xo'jalik toifalari bo'yicha tahlil qilar ekanmiz, sut yetishtirishning 7,7 % fermer xo'jaliklari hissasiga, 88,3 % dehqon (shaxsiy yordamchi) xo'jaliklariga, 4,0 % qishloq xo'jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlarga to'g'ri kelishini qayd etib o'tish lozim.

█ Fermer xo'jaliklari

█ Dehqon (shaxsiy yordamchi) xo'jaliklari

█ Qishloq xo'jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlar

HUDUDLAR BO‘YICHA SUT YETISHTIRISH

	Hajmi, ming t.	O‘sish sur’ati, % da	Hududlarning ulushi, % da
Sirdaryo viloyati	283,6	103,8	100,0
Guliston sh	5,4	101,8	1,9
Shirin sh	0,9	101,8	0,3
Yangiyer sh	0,7	103,6	0,3
Oqoltin	23,4	100,3	8,3
Boyovut	45,9	105,1	16,2
Sayxunobod	48,9	101,8	17,2
Guliston	31,7	102,3	11,2
Sardoba	24,4	102,6	8,6
Mirzaobod	35,5	107,5	12,5
Sirdaryo	39,0	108,4	13,7
Xovos	27,8	100,6	9,8

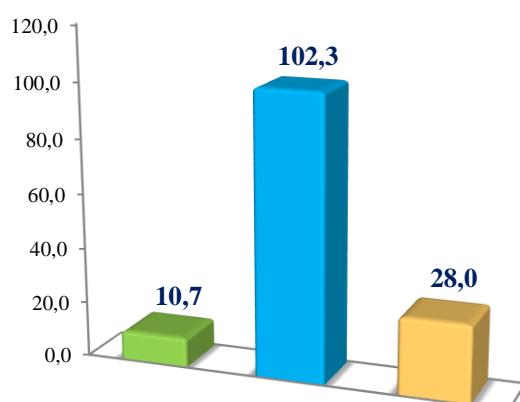
Sut yetishtirishning umumiy hajmiga nisbatan eng yuqori ulush Sayxunobod tumaniga (17,2 %) to‘g‘ri keldi, shuningdek, Boyovut (16,2 %), Sirdaryo (13,7 %), Mirzaobod (12,5 %) va Guliston (11,2 %) tumanlarida ham yuqori ko‘rsatkichlar qayd etildi.

Sut yetishtirishning umumiy hajmiga nisbatan eng past ulush Shirin (0,3 %), Yangiyer (0,3 %) va Guliston (1,9 %) shaharlarida kuzatildi.

2022- yilga nisbatan yuqori o‘sish sur’atlari Sirdaryo (108,4 %), Mirzaobod (107,5 %) va Boyovut (105,1 %) tumanlarida qayd etildi.

VILOYATDA YETISHTIRILGAN TUXUM

Hajmi, mln. dona

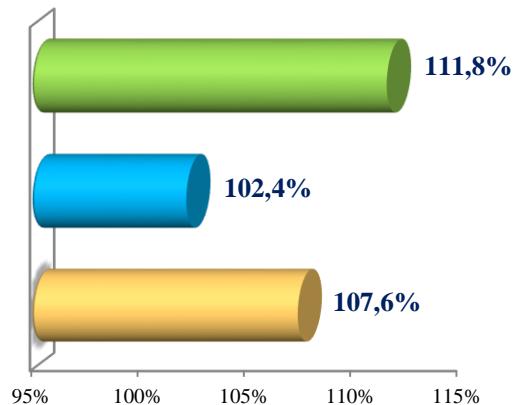

2023- yilning yanvar-sentabr oylarida barcha toifadagi xo'jaliklar tomonidan 141,0 mln. dona tuxum yetishtirildi. Tuxum yetishtirish ko'rsatkichlarini xo'jalik toifalari bo'yicha tahlil qilar ekanmiz, tuxum yetishtirishning eng katta hajmi 102,3 mln. dona dehqon (shaxsiy yordamchi) xo'jaliklarida qayd etilganligini ta'kidlash lozim.

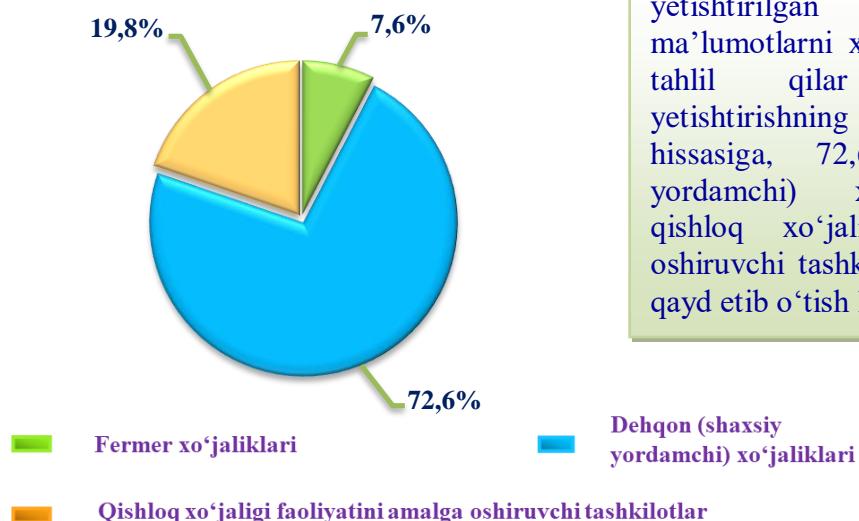
2023- yilning yanvar-sentabr oylarida tuxum yetishtirish hajmi 2022- yilning mos davri bilan solishtirganda 104,0 % ni tashkil etdi.

2022- yilning mos davri bilan solishtirganda fermer xo'jaliklarda 11,8 %, dehqon (shaxsiy yordamchi) xo'jaliklarda 2,4 % va qishloq xo'jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlarda 7,6 % o'sish kuzatildi.

O'sish sur'ati

Yetishtirilgan mahsulotning xo'jalik toifalari bo'yicha taqsimlanishi

2023- yil yanvar-sentabr oylarida yetishtirilgan tuxum to'g'risidagi ma'lumotlarni xo'jalik toifalari bo'yicha tahlil qilar ekanmiz, tuxum yetishtirishning 7,6 % fermer xo'jaliklari hissasiga, 72,6 % dehqon (shaxsiy yordamchi) xo'jaliklariga, 19,8 % qishloq xo'jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlarga to'g'ri kelishini qayd etib o'tish lozim.

HUDUDLAR BO‘YICHA TUXUM YETISHTIRISH

	Hajmi, mln. dona	O‘sish sur’atlari, % da	Hududlarning ulushi, % da
Sirdaryo viloyati			
Guliston sh	17,1	103,1	12,1
Shirin sh	0,5	106,2	0,4
Yangiyer sh	0,6	104,4	0,4
Oqoltin	5,8	104,1	4,1
Boyovut	10,5	102,8	7,5
Sayxunobod	12,9	105,8	9,2
Guliston	14,7	102,1	10,4
Sardoba	25,0	102,9	17,7
Mirzaobod	26,5	102,9	18,8
Sirdaryo	14,9	113,4	10,5
Xovos	12,5	101,3	8,9

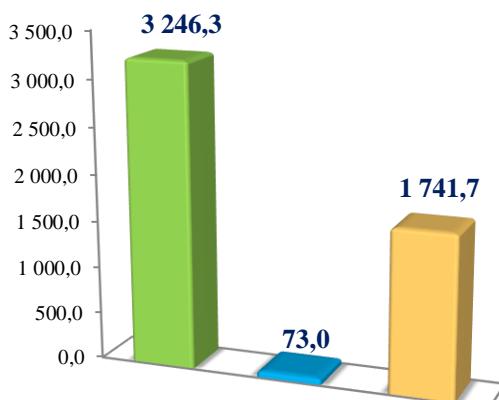
Tuxum yetishtirishning boshqa hududlarga nisbatan eng yuqori ko‘rsatkichlari Mirzaobod tumani hissasiga to‘g‘ri keldi va uning ulushi 18,8 % bo‘ldi. Shuningdek, yuqori ulush Sardoba (17,7 %) tumani va Guliston (12,1 %) shahrida qayd etildi.

Tuxum yetishtirishning umumiy hajmidagi ulushi past bo‘lgan hudud sifatida Yangiyer (0,4 %), Shirin (0,4 %) shaharlari va Oqoltin tumanida (4,1 %) qayd etildi.

2022- yilga nisbatan yuqori o‘sish sur’atlari Sirdaryo (113,4 %) tumani va Shirin (106,2 %) shahrida kuzatildi.

VILOYATDA OVLANGAN BALIQLAR

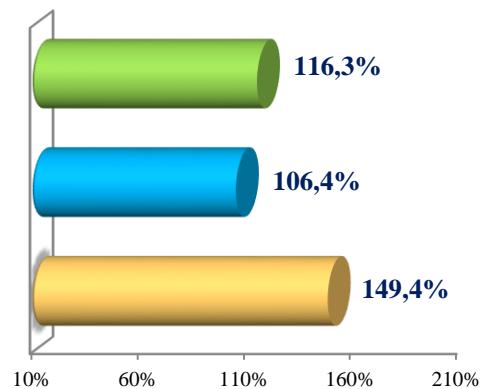
Hajmi, t.

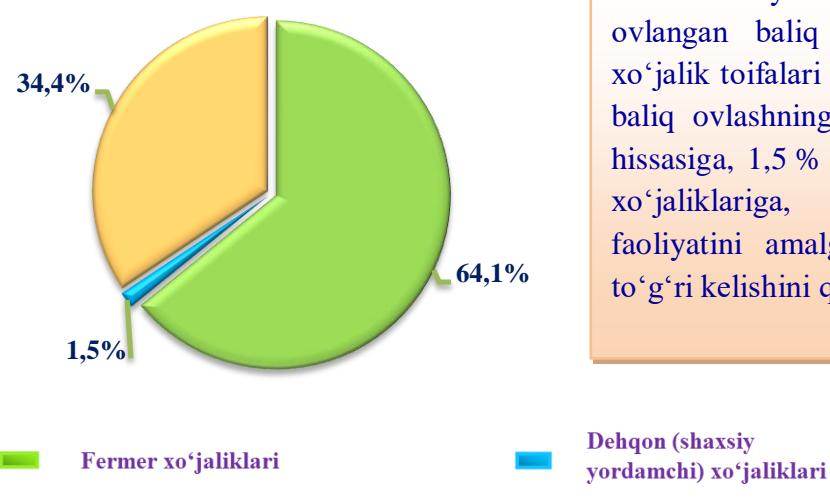
2023-yilning yanvar-sentabr oylarida barcha toifadagi xo'jaliklar tomonidan 5 061,0 tonna baliq ovlandi. Baliq ovlash ko'rsatkichlarini xo'jalik toifalari bo'yicha tahlil qilar ekanmiz, baliq ovlashning eng katta hajmi 3 246,3 tonna fermer xo'jaliklarda qayd etilganligini ta'kidlash lozim.

2023- yilning yanvar-sentabr oylarida baliq ovlash hajmi 2022- yilning mos davri bilan solishtirganda 125,7 % ni tashkil etdi.

2022- yilning mos davri bilan solishtirganda fermer xo'jaliklarida 16,3 %, dehqon (shaxsiy yordamchi) xo'jaliklarida 6,4 % va qishloq xo'jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlarda 49,4 % o'sish kuzatildi.

Yetishtirilgan mahsulotning xo'jalik toifalari bo'yicha taqsimlanishi

2023- yil yanvar-sentabr oylarida ovlangan baliq to'g'risidagi ma'lumotlarni xo'jalik toifalari bo'yicha tahlil qilar ekanmiz, baliq ovlashning 64,1 % fermer xo'jaliklari hissasiga, 1,5 % dehqon (shaxsiy yordamchi) xo'jaliklariga, 34,4 % qishloq xo'jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlarga to'g'ri kelishini qayd etib o'tish lozim.

HUDUDLAR BO‘YICHA OVLANGAN BALIQLAR

	Hajmi, t.	O‘sish sur’ati, % da	Hududlarning ulushi, % da
Sirdaryo viloyati	5 061,0	125,7	100,0
Guliston sh	34,0	102,9	0,7
Shirin sh	0,0	0,0	0,0
Yangiyer sh	3,8	115,2	0,1
Oqoltin	172,8	111,5	3,4
Boyovut	302,4	113,0	6,0
Sayxunobod	327,6	101,2	6,5
Guliston	345,0	122,7	6,8
Sardoba	497,1	100,2	9,8
Mirzaobod	2 886,3	141,7	57,0
Sirdaryo	206,3	102,5	4,1
Xovos	285,7	125,9	5,6

Hududlar o‘rtasida umumiy ovlangan baliqlar hajmiga nisbatan eng katta ulush Mirzaobod (57,0 %) tumaniga to‘g‘ri keldi. Shu bilan bir qatorda, yuqori ulush Sardoba (9,8 %), Guliston (6,8 %) va Sayxunobod (6,5 %) tumanlarida ham qayd etildi.

Tahlil qilingan davrda ovlangan baliqlarning umumiy hajmiga nisbatan eng kam ulush Shirin (0,0 %), Yangiyer (0,1 %) va Guliston (0,7 %) shaharlari kuzatildi.

2022-yilga nisbatan yuqori o‘sish sur’atlari Mirzaobod (141,7 %), Xovos (125,9 %) va Guliston (122,7 %) tumanlarida qayd etildi.

4- BO'LIM. CHORVA MOLLARI VA PARRANDALAR BOSH SONI

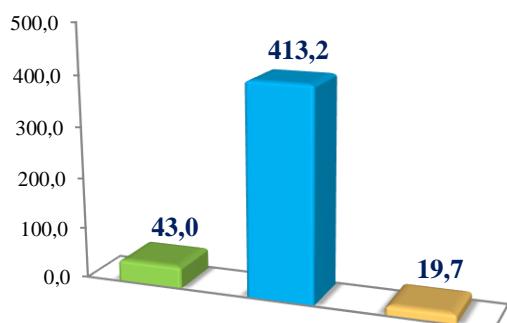
**2023- yilning 1- oktabr holatiga xo'jaliklar toifalari
bo'yicha chorva mollari va parrandalar bosh soni**

	<i>Barcha toifadagi xo'jaliklar</i>		<i>shu jumladan:</i>					
			<i>fermer xo'jaliklari</i>		<i>dehqon (shaxsiy yordamchi) xo'jaliklari</i>		<i>qishloq xo'jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlar</i>	
	<i>ming bosh</i>	<i>o'sish sur'ati % da</i>	<i>ming bosh</i>	<i>o'sish sur'ati % da</i>	<i>ming bosh</i>	<i>o'sish sur'ati % da</i>	<i>ming bosh</i>	<i>o'sish sur'ati % da</i>
Yirik shoxli qoramollar	475,9	101,0	43,0	121,5	413,2	97,9	19,7	140,7
<i>shundan, sigirlar</i>	176,6	104,6	18,0	127,7	151,3	100,7	7,3	162,2
Qo'y va echkilalar	375,6	106,7	62,4	132,5	296,2	100,2	17,0	178,9
Otlar	16,4	103,2	3,9	124,3	11,9	96,1	0,6	156,5
Parrandalar	4 343,3	111,3	284,5	133,8	1 444,9	101,0	2 613,9	115,7

2023- yilning 1- oktabr holatiga ko'ra, yirik shoxli qoramollar bosh soni to'g'risidagi ma'lumotlarni xo'jalik toifalari bo'yicha tahlil qilar ekanmiz, yirik shoxli qoramollarning 9,0 % fermer xo'jaliklari hissasiga, 86,9 % dehqon (shaxsiy yordamchi) xo'jaliklariga, 4,1 % qishloq xo'jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlarga to'g'ri kelishini qayd etib o'tish lozim, shunga mos ravishda qo'y va echkilarning umumiyligini sonidan 16,6 % fermer xo'jaliklariga, 78,9 % dehqon (shaxsiy yordamchi) xo'jaliklariga, 4,5 % qishloq xo'jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlarga to'g'ri keldi, shuningdek, otlarning umumiyligini sonidan 23,8 % fermer xo'jaliklariga, 72,5 % dehqon (shaxsiy yordamchi) xo'jaliklariga, 3,7 % qishloq xo'jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlarga to'g'ri keldi, parrandalar umumiyligini sonidan 6,6 % fermer xo'jaliklariga, 33,2 % dehqon (shaxsiy yordamchi) xo'jaliklariga, 60,2 % qishloq xo'jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlarga to'g'ri keldi.

VILOYATDA MAVJUD YIRIK SHOXLI QORAMOLLAR BOSH SONI

Soni, ming bosh

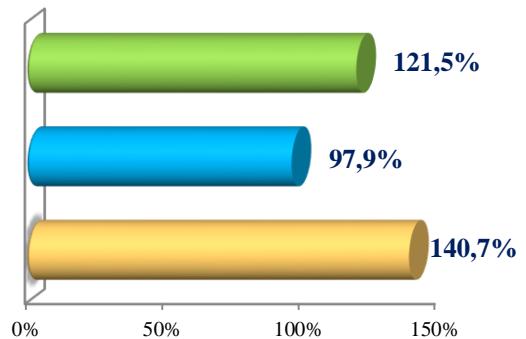

2023- yilning 1- oktabr holatiga ko‘ra, barcha toifadagi xo‘jaliklarda yirik shoxli qoramollar bosh soni 475,9 mingtaga yetdi. Yirik shoxli qoramollar bosh sonini xo‘jalik toifalari bo‘yicha tahlil qilar ekanmiz, eng katta hajmi 413,2 ming bosh dehqon (shaxsiy yordamchi) xo‘jaliklarida qayd etilganligini ta’kidlash lozim.

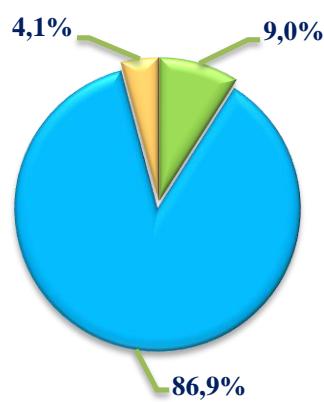
2023- yilning 1- oktabr holatiga yirik shoxli qoramollar bosh soni 2022- yilning mos davri bilan solishtirganda 101,0 % ni tashkil etdi.

2022- yilning mos davri bilan solishtirganda fermer xo‘jaliklarida 21,5 % va qishloq xo‘jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlarda 40,7 % o‘sish qayd etildi.

O‘sish sur’ati

Bosh sonining xo‘jalik toifalari bo‘yicha taqsimlanishi

2023- yil 1- oktabr holatiga yirik shoxli qoramollar bosh soni to‘g‘risidagi ma’lumotlarni xo‘jalik toifalari bo‘yicha tahlil qilar ekanmiz, yirik shoxli qoramollar bosh sonining 9,0 % fermer xo‘jaliklari hissasiga, 86,9 % dehqon (shaxsiy yordamchi) xo‘jaliklariga, 4,1 % qishloq xo‘jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlarga to‘g‘ri kelishini qayd etib o‘tish lozim.

■ Fermer xo'jaliklari

■ Dehqon (shaxsiy yordamchi) xo'jaliklari

■ Qishloq xo'jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlar

HUDUDLAR BO‘YICHA YIRIK SHOXLI QORAMOLLAR BOSH SONI

	Soni, ming bosh.	O‘sish sur’ati, % da	Hududlarning ulushi, % da
Sirdaryo viloyati	475,9	101,0	100,0
Guliston sh	18,0	100,2	3,8
Shirin sh	4,5	100,3	0,9
Yangiyer sh	6,4	102,0	1,3
Oqoltin	39,6	102,5	8,3
Boyovut	79,3	100,6	16,7
Sayxunobod	72,5	100,6	15,2
Guliston	59,3	101,5	12,4
Sardoba	39,8	100,5	8,4
Mirzaobod	49,8	102,4	10,5
Sirdaryo	54,0	100,0	11,4
Xovos	52,7	100,4	11,1

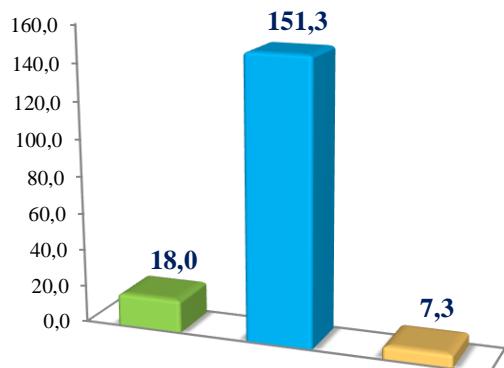
Yirik shoxli qoramollar umumiyligi bosh sonining eng katta ulushi Boyovut tumaniga (16,7 %) to‘g‘ri keldi. Shuningdek, yuqori ulush Sayxunobod (15,2 %), Guliston (12,4 %) va Sirdaryo (11,4 %) tumanlarida ham qayd etildi.

Shu bilan birga, yirik shoxli qoramollar umumiyligi bosh sonidagi eng past ulush Shirin (0,9 %) va Yangiyer (1,3 %) shaharlarida kuzatildi.

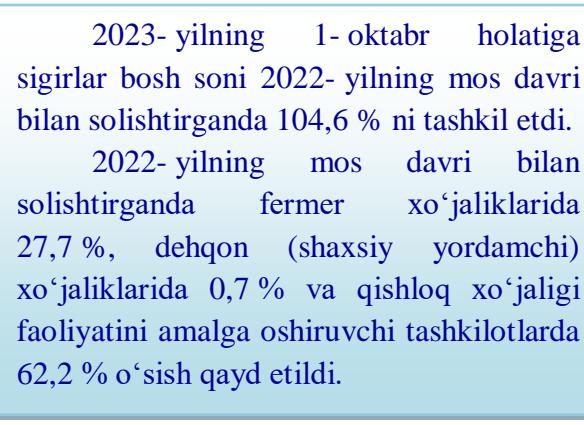
Boshqa hududlar bilan taqqoslanganda, 2022- yilga nisbatan eng yuqori o‘sish sur’atlari Oqoltin (102,5 %) va Mirzaobod (102,4 %) tumanlarida qayd etildi.

VILOYATDA MAVJUD SIGIRLAR BOSH SONI

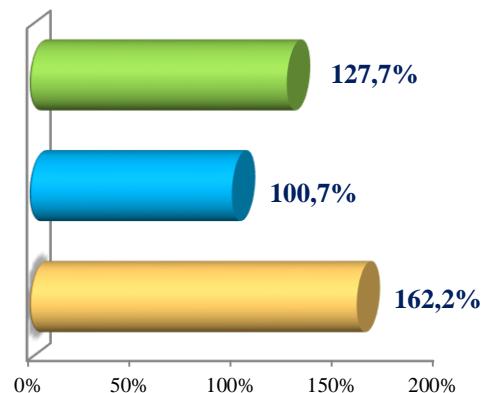
Soni, ming bosh

2023- yilning 1- oktabr holatiga ko'ra, barcha toifadagi xo'jaliklarda sigirlar bosh soni 176,6 mingtaga yetdi. Sigirlar bosh sonini xo'jalik toifalari bo'yicha tahlil qilar ekanmiz, eng katta hajmi 151,3 ming bosh dehqon (shaxsiy yordamchi) xo'jaliklarida qayd etilganligini ta'kidlash lozim.

O'sish sur'ati

Bosh sonining xo'jalik toifalari bo'yicha taqsimlanishi

2023- yil 1- oktabr holatiga sigirlar bosh soni to'g'risidagi ma'lumotlarni xo'jalik toifalari bo'yicha tahlil qilar ekanmiz, sigirlar bosh sonining 10,2 % fermer xo'jaliklari hissasiga, 85,7 % dehqon (shaxsiy yordamchi) xo'jaliklariga, 4,1 % qishloq xo'jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlarga to'g'ri kelishini qayd etib o'tish lozim.

HUDUDLAR BO'YICHA SIGIRLAR BOSH SONI

	Soni, ming bosh.	O'sish sur'ati, % da	Hududlarning ulushi, % da
Sirdaryo viloyati	176,6	104,6	100,0
Guliston sh	6,8	102,0	3,9
Shirin sh	1,8	100,3	1,0
Yangiyer sh	2,7	101,9	1,5
Oqoltin	13,5	100,3	7,6
Boyovut	28,8	102,1	16,3
Sayxunobod	28,5	107,6	16,1
Guliston	18,5	106,5	10,5
Sardoba	12,6	103,2	7,1
Mirzaobod	18,6	110,5	10,6
Sirdaryo	20,8	104,6	11,8
Xovos	24,0	102,7	13,6

Hududlar o'rtaida sigirlar umumiy bosh sonining eng ko'p qismi Boyovut tumaniga (16,3 %) to'g'ri keldi.

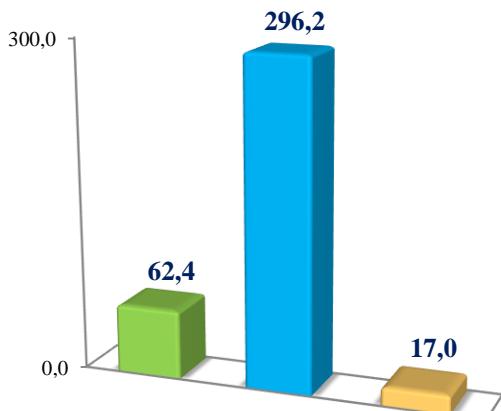
Bundan tashqari, yuqori ulush Sayxunobod (16,1 %), Xovos (13,6 %) va Sirdaryo (11,8 %) tumanlarida qayd etildi.

Sigirlar umumiy bosh sonining eng kam ulushi Shirin (1,0 %) va Yangiyer (1,5 %) shaharlarda kuzatildi.

Boshqa hududlar bilan taqqoslanganda, eng yuqori o'sish sur'atlari Mirzaobod (110,5 %), Sayxunobod (107,6 %) va Guliston (106,5 %) tumanlarida qayd etildi.

VILOYATDA MAVJUD QO‘Y VA ECHKILAR BOSH SONI

Soni, ming bosh

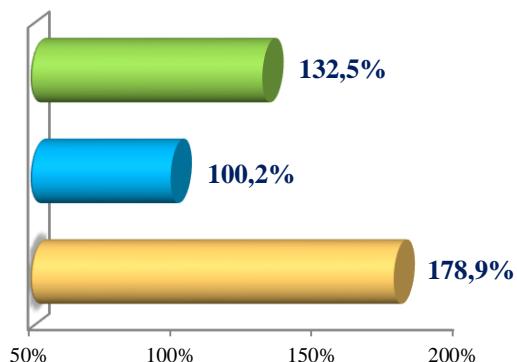

2023- yilning 1- oktabr holatiga ko‘ra, barcha toifadagi xo‘jaliklarda qo‘y va echkilar bosh soni 375,6 mingtaga yetdi. Qo‘y va echkilar bosh sonini xo‘jalik toifalari bo‘yicha tahlil qilar ekanmiz, eng katta hajmi 296,2 ming bosh dehqon (shaxsiy yordamchi) xo‘jaliklarida qayd etilganligini ta’kidlash lozim.

2023- yilning 1- oktabr holatiga qo‘y va echkilar bosh soni 2022- yilning mos davri bilan solishtirganda 106,7 % ni tashkil etdi.

2022- yilning mos davri bilan solishtirganda fermer xo‘jaliklarida 32,5 %, dehqon (shaxsiy yordamchi) xo‘jaliklarida 0,2 % va qishloq xo‘jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlarda 78,9 % o‘sish qayd etildi.

O‘sish sur’ati

Bosh sonining xo‘jalik toifalari bo‘yicha taqsimlanishi

2023- yil 1- oktabr holatiga qo‘y va echkilar bosh soni to‘g‘risidagi ma’lumotlarni xo‘jalik toifalari bo‘yicha tahlil qilar ekanmiz, qo‘y va echkilar bosh sonining 16,6 % fermer xo‘jaliklari hissasiga, 78,9 % dehqon (shaxsiy yordamchi) xo‘jaliklariga, 4,5 % qishloq xo‘jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlarga to‘g‘ri kelishini qayd etib o’tish lozim.

HUDUDLAR BO‘YICHA QO‘Y VA ECHKILAR BOSH SONI

	Soni, ming bosh.	O‘sish sur’ati, % da	Hududlarning ulushi, % da
Sirdaryo viloyati	375,6	106,7	100,0
Guliston sh	11,4	100,2	3,0
Shirin sh	4,7	100,4	1,3
Yangiyer sh	10,6	100,3	2,8
Oqoltin	30,3	107,1	8,1
Boyovut	70,9	104,0	18,9
Sayxunobod	41,3	107,4	11,0
Guliston	30,6	108,0	8,2
Sardoba	37,7	107,2	10,0
Mirzaobod	43,0	113,6	11,4
Sirdaryo	35,7	108,7	9,5
Xovos	59,4	105,5	15,8

Hududlar kesimida qo‘y va echkilar umumiyl bosh sonining eng katta ulushi Boyovut tumaniga (18,9 %) to‘g‘ri keldi.

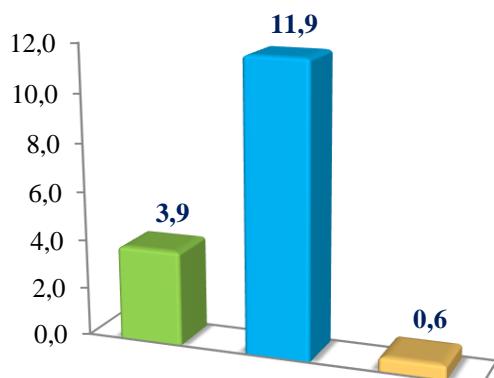
Shu bilan bir qatorda, yuqori ulush Xovos (15,8 %), Mirzaobod (11,4 %) va Sardoba (10,0 %) tumanlarida qayd etildi.

Qo‘y va echkilar umumiyl bosh sonining eng kam ulushi Shirin (1,3 %) va Yangiyer (2,8 %) shaharlarida kuzatildi.

Boshqa hududlar bilan taqqoslanganda, 2022- yilga nisbatan eng yuqori o‘sish sur’atlari Mirzaobod (113,6 %), Sirdaryo (108,7 %) va Guliston (108,0 %) tumanlarida qayd etildi.

VILOYATDA MAVJUD OTLAR BOSH SONI

Soni, ming bosh

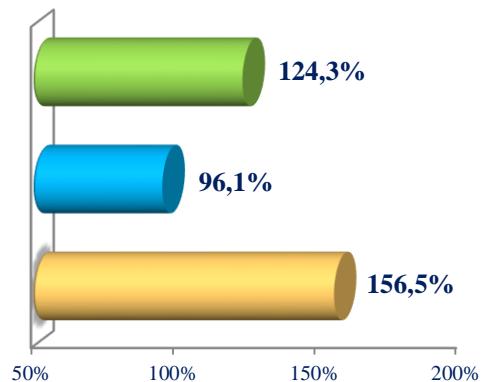

2023- yilning 1- oktabr holatiga ko‘ra, barcha toifadagi xo‘jaliklarda otlar bosh soni 16,4 mingtaga yetdi. Otlar bosh sonini xo‘jalik toifalari bo‘yicha tahlil qilar ekanmiz, eng katta hajmi 11,9 ming bosh dehqon (shaxsiy yordamchi) xo‘jaliklarida qayd etilganligini ta’kidlash lozim.

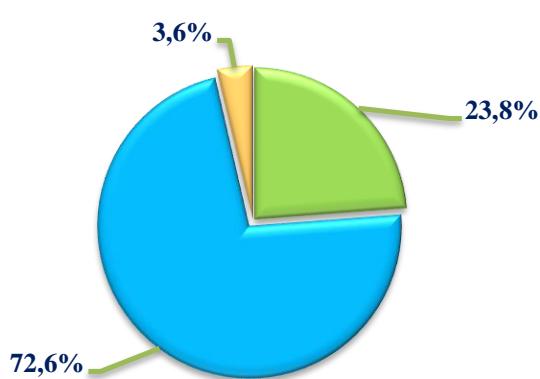
2023- yilning 1- oktabr holatiga otlar bosh soni 2022- yilning mos davri bilan solishtirganda 103,2 % ni tashkil etdi.

2022- yilning mos davri bilan solishtirganda fermer xo‘jaliklarida 24,3 % va qishloq xo‘jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlarda 56,5 % o‘sish qayd etildi.

O‘sish sur’ati

Bosh sonining xo‘jalik toifalari bo‘yicha taqsimlanishi

2023- yil 1- oktabr holatiga otlar bosh soni to‘g‘risidagi ma’lumotlarni xo‘jalik toifalari bo‘yicha tahlil qilar ekanmiz, otlar bosh sonining 23,8 % fermer xo‘jaliklari hissasiga, 72,6 % dehqon (shaxsiy yordamchi) xo‘jaliklariga, 3,6 % qishloq xo‘jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlarga to‘g‘ri kelishini qayd etib o‘tish lozim.

- █ Fermer xo'jaliklari
- █ Dehqon (shaxsiy yordamchi) xo'jaliklari
- █ Qishloq xo'jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlar

HUDUDLAR BO‘YICHA OTLAR BOSH SONI

	Soni, ming bosh.	O‘sish sur’ati, % da	Hududlarning ulushi, % da
Sirdaryo viloyati	16,4	103,2	100,0
Guliston sh	0,2	101,5	1,3
Shirin sh	0,1	102,9	0,6
Yangiyer sh	0,1	104,7	0,8
Oqoltin	1,6	105,1	9,5
Boyovut	3,0	110,9	18,0
Sayxunobod	2,5	72,6	15,4
Guliston	2,4	107,1	14,9
Sardoba	0,2	106,0	1,4
Mirzaobod	2,1	139,1	12,8
Sirdaryo	2,3	111,0	13,9
Xovos	1,9	105,1	11,4

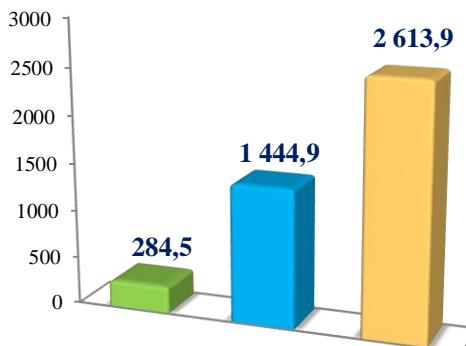
Hududlar o‘rtasida otlar umumiy bosh sonining eng katta ulushi Boyovut tumaniga (18,0 %) to‘g‘ri keldi. Shu kabi, yuqori ulush Sayxunobod (15,4 %), Guliston (14,9 %) va Sirdaryo (13,9 %) tumanlarida ham qayd etildi.

Otlar umumiy sonining eng kam ulushi Shirin (0,6 %), Yangiyer (0,8 %) va Guliston (1,3 %) shaharlarda kuzatildi.

Boshqa hududlar bilan taqqoslanganda, eng yuqori o‘sish sur’atlari Mirzaobod (139,1 %), Sirdaryo (111,0 %) va Boyovut (110,9 %) tumanlarida qayd etildi.

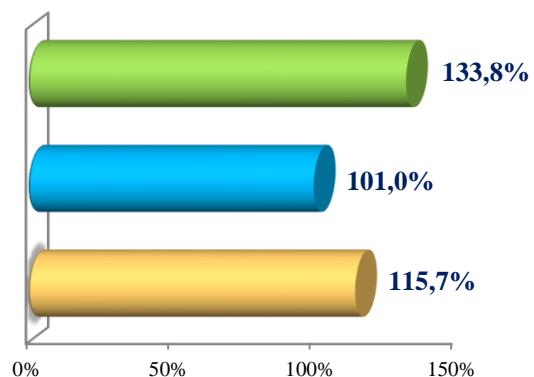
VILOYATDA MAVJUD PARRANDALAR BOSH SONI

Soni, ming bosh

2023- yilning 1- oktabr holatiga ko‘ra, barcha toifadagi xo‘jaliklarda parrandalar bosh soni 4 343,3 mingtaga yetdi. Parrandalar bosh sonini xo‘jalik toifalari bo‘yicha tahlil qilar ekanmiz, eng katta hajmi 2 613,9 ming bosh qishloq xo‘jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlarda qayd etilganligini ta’kidlash lozim.

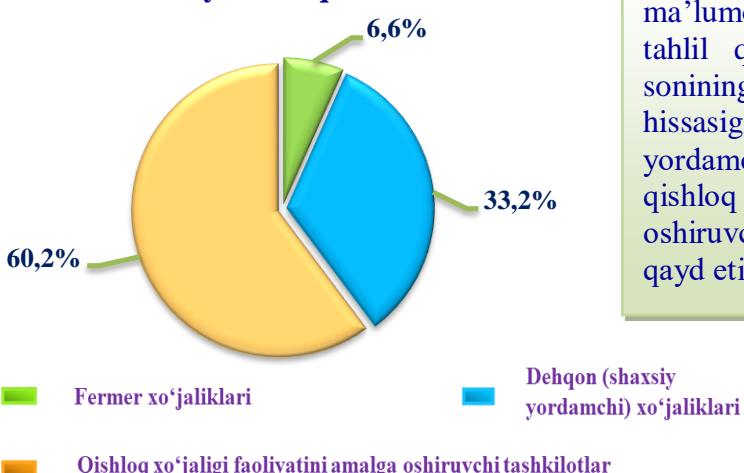
O‘sish sur’ati

2023- yilning 1- oktabr holatiga parrandalar bosh soni 2022- yilning mos davri bilan solishtirganda 111,3 % ni tashkil etdi.

2022- yilning mos davri bilan solishtirganda fermer xo‘jaliklarda 33,8 %, dehqon (shaxsiy yordamchi) xo‘jaliklarda 1,0 % va qishloq xo‘jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlarda 15,7 % o‘sish qayd etildi.

Bosh sonining xo‘jalik toifalari bo‘yicha taqsimlanishi

2023- yil 1- oktabr holatiga parrandalar bosh soni to‘g‘risidagi ma’lumotlarni xo‘jalik toifalari bo‘yicha tahlil qilar ekanmiz, parrandalar bosh sonining 6,6 % fermer xo‘jaliklari hissasiga, 33,2 % dehqon (shaxsiy yordamchi) xo‘jaliklariga va 60,2 % qishloq xo‘jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlarga to‘g‘ri kelishini qayd etib o‘tish lozim.

HUDUDLAR BO‘YICHA PARRANDALAR BOSH SONI

	Soni, ming bosh.	O‘sish sur’ati, % da	Hududlarning ulushi, % da
Sirdaryo viloyati	4 343,3	111,3	100,0
Guliston sh	1 731,4	100,1	39,9
Shirin sh	17,3	123,0	0,4
Yangiyer sh	58,1	5,4 b.	1,3
Oqoltin	296,5	101,9	6,8
Boyovut	254,3	118,1	5,9
Sayxunobod	156,3	105,2	3,6
Guliston	202,7	107,1	4,7
Sardoba	512,5	124,1	11,8
Mirzaobod	538,0	148,9	12,4
Sirdaryo	357,4	112,8	8,2
Xovos	218,8	102,5	5,0

Hududlar bo‘yicha parrandalar umumiy bosh sonining eng ko‘p qismi Guliston shahriga (39,9 %) to‘g‘ri keldi, shuningdek, Mirzaobod (12,4 %), Sardoba (11,8 %), Sirdaryo (8,2 %) va Oqoltin (6,8 %) tumanlarida ham yuqori ko‘rsatkichlar qayd etildi.

Hududlar bo‘yicha parrandalar umumiy bosh sonining eng kam qismi Shirin (0,4 %) va Yangiyer (1,3 %) shaharlariga to‘g‘ri keldi.

Boshqa hududlar bilan taqqoslanganda, o‘tgan yilga nisbatan eng yuqori o‘sish sur’atlari Mirzaobod (148,9 %), Sardoba (124,1 %) va Boyovut (118,1 %) tumanlarida qayd etildi.

Statistik ko‘rsatkichlarga izohlar

Qishloq xo‘jaligi mahsulotlari – hisobot davrida fermer xo‘jaliklarida, dehqon (shaxsiy yordamchi) xo‘jaliklarida va qishloq xo‘jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlarda yetishtirilgan dehqonchilik va chovachilik mahsulotlarining jami qiymatini belgilab, qishloq xo‘jaligida yetishtirishning umumiy hajmini ifodalaydi.

Dehqonchilik mahsuloti – hisobot davrida yetishtirilgan qishloq xo‘jaligi ekinlarining yalpi hosili va boshqa dehqonchilik mahsulotlarining qiymatini hamda ko‘p yillik yosh ko‘chatlarni o‘stirish qiymati va yil boshidan yil oxirigacha tugallanmagan yetishtirish qiymatlarining o‘zgarishi yig‘indisidir.

Chovachilik mahsuloti – mollar, parrandalar va boshqa chorva mollarini o‘stirish, sut, tuxum, jun, asal va boshqa chovachilik mahsulotlari yetishtirish qiymatlarini o‘z ichiga oladi.

Qishloq xo‘jaligi mahsulotlari hajmi indekslarini hisoblashda ularning solishtirma narxlardagi qiymatidan foydalaniadi.

Ovchilik – ovchilik va yovvoyi hayvonlarni tutish, bu sohalarda xizmat ko‘rsatish shuningdek, parvarishxona va fermalarda hayvonlarni saqlash, ko‘paytirish va davolash xarajatlari hisobga olinadi.

O‘rmon xo‘jaligi – o‘rmon va o‘rmon resurslaridan foydalanish kabi faoliyat turlarini o‘z ichiga oladi. O‘rmon xo‘jaliklari tomonidan olib borilayotgan ishlar o‘rmonlarning holatini yaxshilash, ularni uzuksiz yangilash, zararkunandalar, kasalliklar va noqonuniy kesishdan himoya qilish, sanitariya va yong‘inga qarshi dasturlarni ishlab chiqarish kiradi. O‘rmon xo‘jaligi mahsulotlariga terak, eman, qayin, sosna, qoraqarag‘ay va boshqa shu kabi daraxtlar ko‘chatlarini olish va yetishtirish ham hisobga olinadi. Shuningdek, yovvoyi holda o‘suvchi qo‘ziqorin va tryufellar, rezavor mevalar, yong‘oqlar va boshqalarni terib olingani ushbu tarmoqda hisobga olinadi.

Baliqchilik xo‘jaligi – ovlangan baliq, suv bioresurslari va akvakultura sohalarining mahsuloti va ko‘rsatilgan xizmatlar hajmini shuningdek, ushbu sohani rivojlantirish, zaxiralarni ko‘paytirish va yaxshilashni o‘z ichiga oladi.

Qishloq xo‘jaligi ekinlarining yig‘ilgan yalpi hosili qishloq xo‘jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlar, fermer va dehqon (shaxsiy yordamchi) xo‘jaliklarida asosiy va takroriy, bog‘larning qator oralaridagi qishloq xo‘jaligi ekinlaridan yig‘ib olingen mahsulotlar hajmini o‘z ichiga oladi.

Fermer xo‘jaliklari – ijaraaga berilgan yer uchastkalaridan foydalangan holda qishloq xo‘jaligi mahsulotini yetishtirish hamda qonun hujjatlarida ta’qilqanmagan boshqa faoliyat turlari bilan shug‘ullanuvchi tadbirkorlik subyektidir.

Dehqon (shaxsiy yordamchi) xo‘jaliklari – oilaviy mayda tovar xo‘jaligi bo‘lib, oila a’zolarining shaxsiy mehnati asosida, meros qilib qoldiriladigan umrbod egalik qilish uchun oila boshlig‘iga berilgan yer uchastkasida qishloq xo‘jaligi mahsuloti yetishtiradi va realizatsiya qiladi.

Dehqon xo‘jaligidagi faoliyat tadbirkorlik faoliyati jumlasiga kiradi hamda dehqon xo‘jaligi a’zolarining istagiga ko‘ra yuridik shaxs tashkil etgan holda va yuridik shaxs tashkil etmasdan amalga oshirilishi mumkin.

Qishloq xo‘jaligi faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlar – qishloq xo‘jaligi mahsulotlari yetishtiruvchi, qishloq xo‘jaligi ishlab chiqarishiga xizmat qiluvchi, xo‘jalik yuritish jarayonida yerga hamda boshqa ishlab chiqarish mulklariga egalik qiluvchi yuridik shaxs huquqiga ega xo‘jalik yurituvchi subyekt hisoblanadi.

Mollar bosh soni – xo‘jalik toifalari bo‘yicha barcha yosh guruuhlaridagi asosiy turdagи chorva mollarini o‘z ichiga oladi (yirik shoxli qoramollar, shu jumladan sigirlar, qo‘y va echkilar, cho‘chqalar va h.k.)

Go‘sht yetishtirish – so‘yish uchun sotilgan hamda o‘z xo‘jaligida so‘yilgan barcha turdagи qishloq xo‘jaligi hayvonlari va parrandalarning tirik vaznni o‘z ichiga oladi.

Sut yetishtirish – yosh mollarga ichirish uchun sog‘ib olingan sut va og‘iz sutini qo‘sghan holda, haqiqatda sog‘ib olingan sigir, echki, qo‘y, biya va tuyu sutlari bilan aniqlanadi. Buzoqlar emgan sut yalpi yetishtirishga kiritilmaydi.

Tuxum yetishtirish – barcha turdagи parrandalardan olingan hamda kurk tovuqlar bilan va inkubatorda jo‘ja ochish uchun sarflangan tuxumlar miqdorini o‘z ichiga oladi.

Jun yetishtirish – xo‘jalikning ichki ehtiyojlariga sarflangani hamda junni saqlash va tashish jarayonida yo‘qotilganini qo‘sghan holda, qo‘y, echki, tuyalardan haqiqatda qirqib olingan natura vazndagi (qirqib olingandan keyingi vaznda) barcha junlarni o‘z ichiga oladi, bunga tullah Juni, echki tiviti hamda takroriy qirqib olingan junlar ham qo‘shiladi.

IV. INVESTITSIYA VA QURILISH ISHLARI

1- BO'LIM. ASOSIY KAPITALGA O'ZLASHTIRILGAN INVESTITSIYALAR

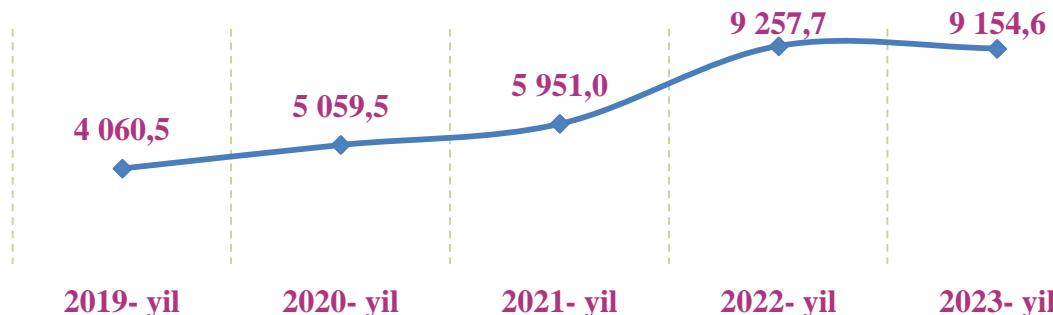
2023- yilning yanvar-sentabr oylarida Sirdaryo viloyatida iqtisodiy va ijtimoiy sohalarni rivojlantirish uchun jami moliyalashtirish manbalari hisobidan 9 154,6 mlrd. so'm o'zlashtirilgan bo'lib, 2022- yilning mos davriga nisbatan 90,0 % ni tashkil etdi.

2023- yilning yanvar-sentabr oylarida moliyalashtirish manbalari bo'yicha asosiy kapitalga o'zlashtirilgan investitsiyalar tarkibi, mlrd. so'mda

	<i>Mlrd. so'm</i>	<i>o'sish sur'ati, % da</i>	<i>umumiy hajmga nisbatan, % da</i>	
			<i>2022-y.</i>	<i>2023-y.</i>
Jami	9 154,6	90,0	100,0	100,0
markazlashgan investitsiyalar:				
respublika byudjeti	375,3	35,1	10,5	4,1
Moliya vazirligi huzuridagi suv bilan ta'minlash va kanalizatsiya tizimlarini rivojlantirish jamg'armasi	305,0	48,8	6,1	3,3
tiklanish va taraqqiyot jamg'armasi mablag'lari	7,9	16,0	0,5	0,1
O'zbekiston Respublikasi kafolati ostidagi xorijiy kreditlar	62,4	15,9	3,9	0,7
markazlashmagan investitsiyalar:	8 779,3	96,4	89,5	95,9
korxona mablag'lari	858,9	95,4	8,8	9,4
aholi mablag'lari	161,8	90,3	1,7	1,8
to'g'ridan-to'g'ri, boshqa va kafolatlanmagan xorijiy kreditlar	7 280,5	95,0	75,4	79,5
<i>ulardan:</i>				
to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar	6 119,7	102,2	58,9	66,8
tijorat banklari kreditlari va boshqa qarz mablag'lari	478,1	131,4	3,6	5,2

So‘nggi 5 yildagi asosiy kapitalga investitsiyalar hajmi dinamikasi shuni ko‘rsatmoqdaki, u deyarli 1,6 martaga ko‘payib, o‘sish tendensiyasiga ega bo‘lmoqda.

Asosiy kapitalga investitsiyalarning hajmi dinamikasi, mlrd . so‘m

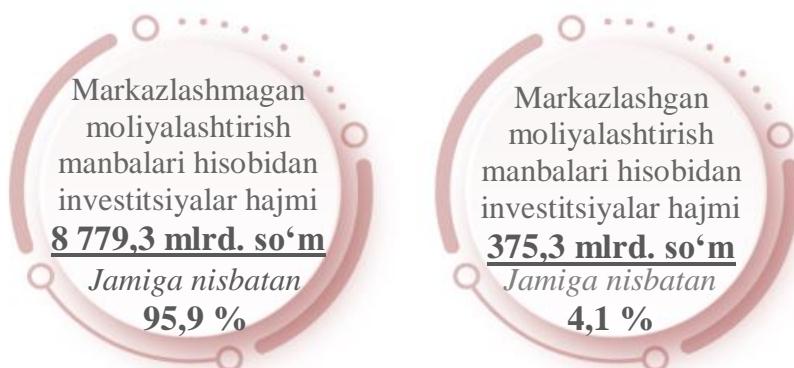

So‘nggi yillardagi ularning o‘sish sur’atlarini ko‘radigan bo‘lsak, 2019- yilda eng yuqori o‘sish sur’ati qayd etilganini va 2,0 m. ga yetganini, shundan so‘ng 2020-2022 yillarda yana o‘sish tendensiyasiga ega bo‘lib joriy davrda esa eng past ko‘rsatkich 90,0 % qayd etilganini ko‘rshimiz mumkin.

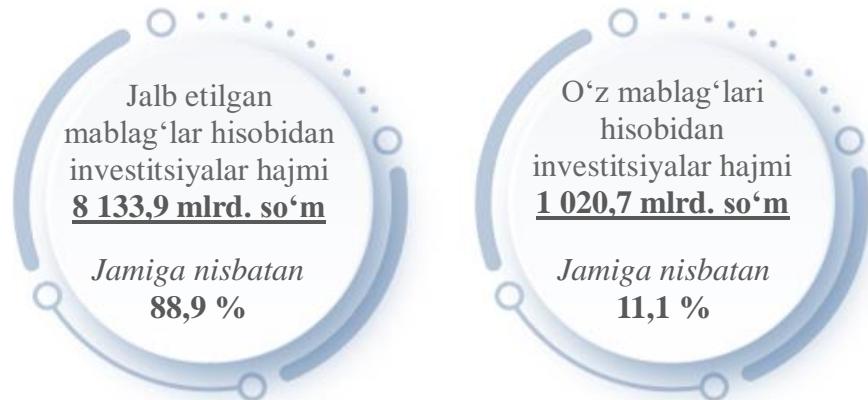
Asosiy kapitalga investitsiyalar o‘sish sur’atlari dinamikasi, % da

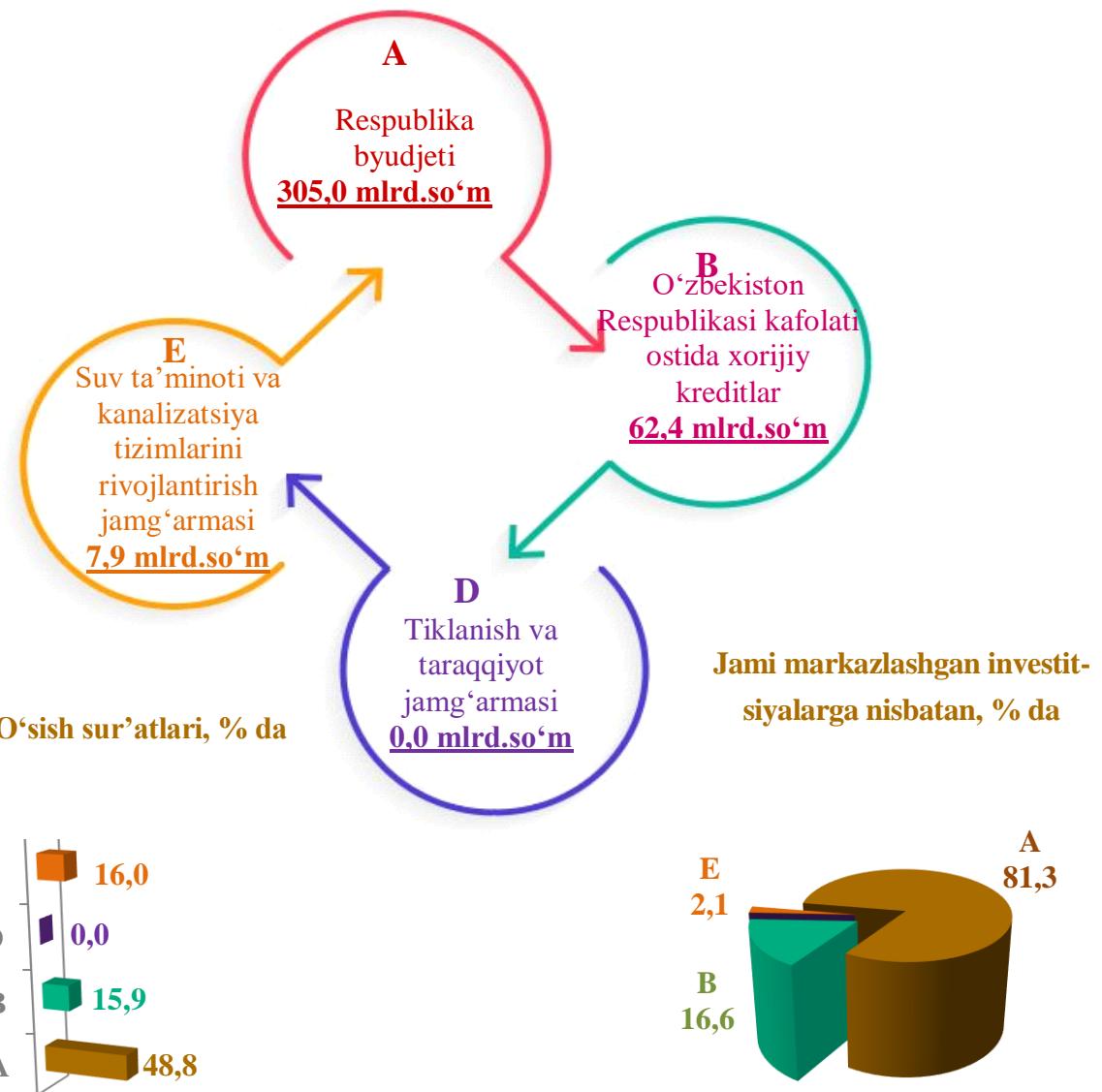
Jami investitsiyalar hajmida, markazlashgan moliyalashtirish manbalari hisobidan moliyalashtirilgan asosiy kapitalga investitsiyalarning ulushi, 2022- yilga nibatan 6,4 punktga kamayib, 4,1 % ni yoki 375,3 mlrd. so‘nni tashkil etdi. Mos ravishda, markazlashmagan moliyalashtirish manbalari hisobidan 8 779,3 mlrd. so‘m yoki jami investitsiyalarning 95,9 foizi o‘zlashtirilib, 2022- yilga nisbatan 6,4 punktga ko‘paydi

2023-yilning yanvar-sentabr oylarida asosiy kapitalga investitsiyalarning 88,9 foizi yoki 8 133,9 mlrd. so‘mi jalb etilgan mablag‘lar hisobidan moliyalashtirilgan bo‘lsa, korxona, tashkilot va aholining o‘z mablag‘lari hisobidan 11,1 % yoki 1 020,7 mlrd. so‘m moliyalashtirildi.

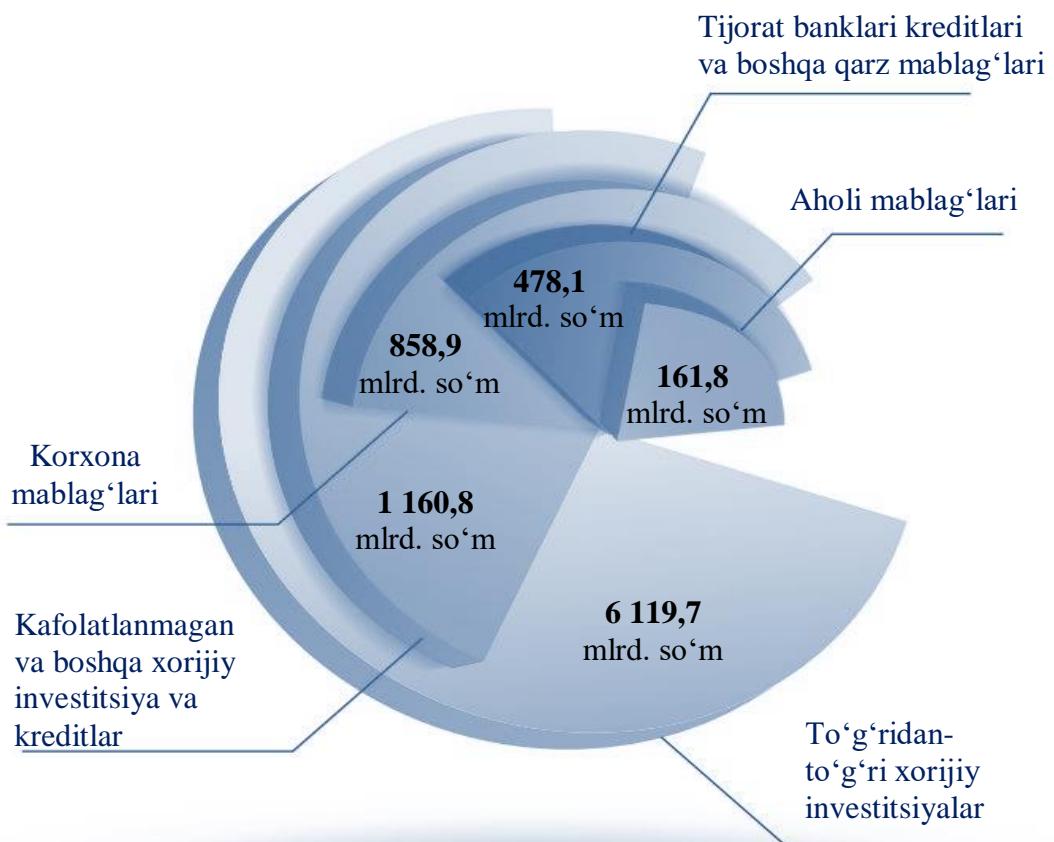
Markazlashgan moliyalashtirish manbalari hisobidan asosiy kapitalga investitsiyalar

2023- yil yanvar-sentabr oylarida O‘zbekiston Respublikasi kafolati ostidagi xorijiy kreditlar hisobidan 62,4 mlrd. so‘m investitsiyalar o‘zlashtirilib, 2022- yilga nisbatan 15,9 % ni tashkil etdi. Ularning jami markazlashgan investitsiyalar hajmidagi ulushi esa 20,3 punktga kamayib, 16,6 % qayd etildi.

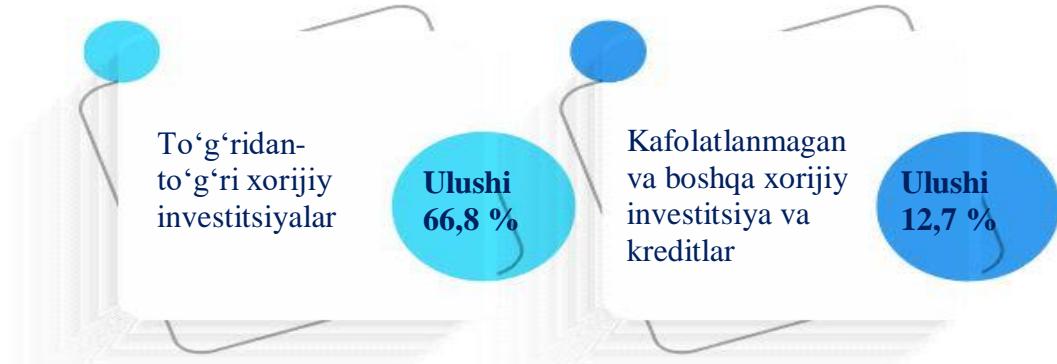
Sirdaryo viloyati bo‘yicha Respublika byudjetidan moliyalashtiriladigan infrastruktura, iqtisodiy va ijtimoiy sohani rivojlantirishga yo‘naltirilgan investitsiyalar hajmi 2022- yilga nisbatan 48,8 % ni yoki 305,0 mlrd. so‘mni tashkil etdi. Ularning jami markazlashgan investitsiyalar hajmidagi ulushi esa 22,8 punktga ko‘payib, 81,3 % ni qayd etdi. Shuningdek, suv ta’minoti va kanalizatsiya tizimini rivojlantirish jamg‘armasi mablag‘lari hisobidan investitsiyalar 2022- yilga nisbatan 16,0 % ni, yoki 7,9 mlrd. so‘mni tashkil etdi. Ularning jami markazlashgan investitsiyalar hajmidagi ulushi, mos ravishda 2,5 % punktga kamayib 2,1 % ni tashkil etdi.

Markazlashmagan moliyalashtirish manbalari hisobidan asosiy kapitalga investitsiyalar

2023- yilning yanvar-sentabr oylarida korxona va tashkilotlarning o‘z mablag‘lari hisobidan moliyalashtirilgan asosiy kapitalga investitsiyalar – 858,9 mlrd. so‘m yoki jami asosiy kapitalga investitsiyalarning 9,4 foizini tashkil etdi.

Bevosita to‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investitsiyalar hisobidan moliyalashtirilgan investitsiyalardan Sirdaryo viloyati bo‘yicha 6 119,7 mlrd. so‘m yoki 2022- yilga nisbatan 7,9 % punktga ko‘paygan holda jami investitsiyalardagi ulushi 66,8 % ga teng investitsiyalar o‘zlashtirildi.

Asosiy kapitalga o‘zlashtirilgan investitsiyalarni moliyalashtirish manbalari bo‘yicha eng yuqori ko‘rsatkichlar va o‘sish sur’atlari bank kreditlari va boshqa qarz mablag‘lari hisobiga to‘g‘ri kelib, 2022- yilga nisbatan 131,4 foizni tashkil etdi.

Kafolatlanmagan va boshqa xorijiy investitsiya va kreditlar hisobidan 1 160,8 mlrd. so‘m investitsiyalar o‘zlashtirilib, jami asosiy kapitalga investitsiyalar hajmidagi ulushi 12,7 % ni tashkil etdi.

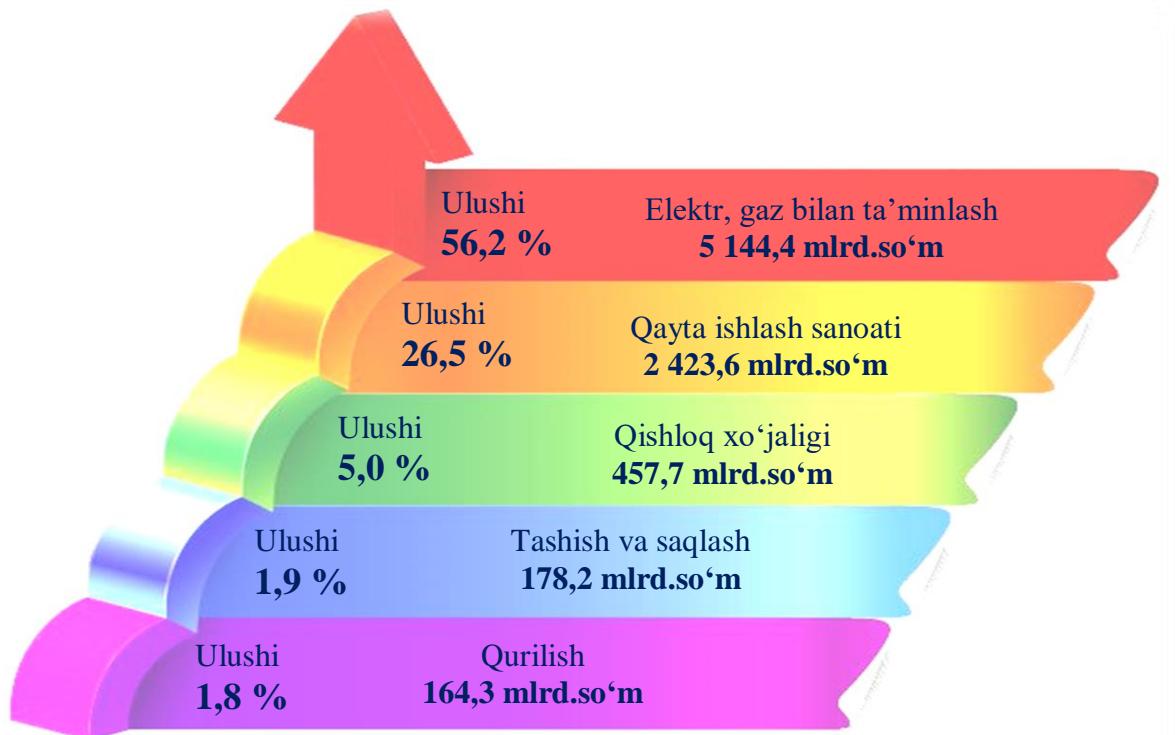
Shuningdek, tijorat banklari kreditlari va boshqa qarz mablag‘lari hisobidan moliyalashtirilgan 478,1 mlrd. so‘m (jami asosiy kapitalga investitsiyalarning 5,2 foizini tashkil etdi) asosiy kapitalga investitsiyalar o‘zlashtirildi.

Aholi mablag‘lari hisobidan jami asosiy kapitalga investitsiyalarning 1,8 foizi yoki 161,8 mlrd. so‘m o‘zlashtirildi. Aholi mablag‘lari hisobidan asosan uy-joylar qurish sohasida investitsiya faoliyati amalga oshirilgan.

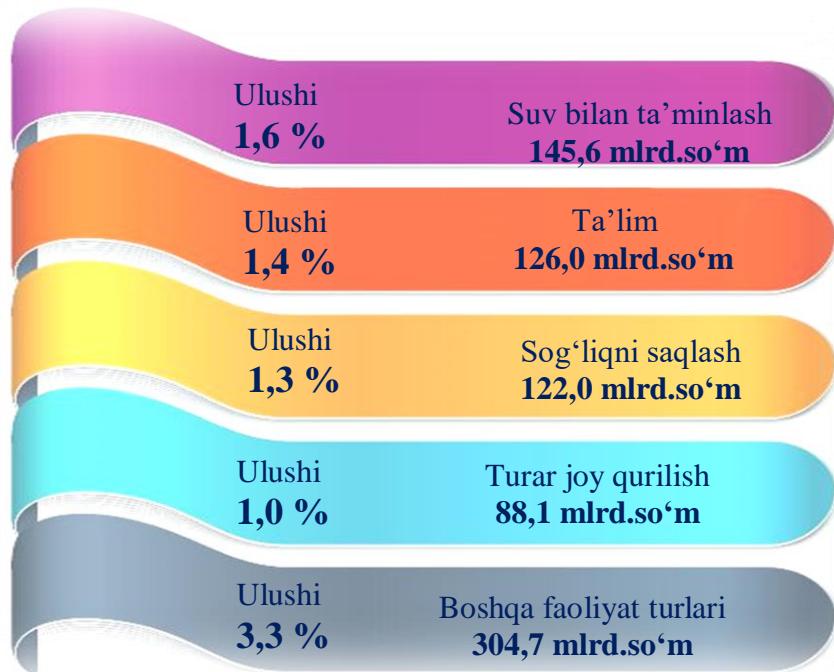
Sirdaryo viloyatida markazlashmagan moliyalashtirish manbalari bo‘yicha asosiy kapitalga investitsiyalar (jamiga nisbatan, % da)

Sirdaryo viloyatida iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha asosiy kapitalga investitsiyalar

Sirdaryo viloyatida iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha asosiy kapitalga investitsiyalar

Ijtimoiy sohadagi eng muhim faoliyatlardan biri bu turar-joy qurilishi hisoblanadi. Ushbu faoliyat turi bo'yicha barcha molijalashtirish manbalari hisobidan 88,1 mlrd. so'm asosiy kapitalga investitsiyalar o'zlashtirilib, jami investitsiyalar hajmidagi ulushi 1,0 % ni tashkil etdi.

Qishloq xo'jaligini rivojlantirishga yo'naltirilgan investitsiyalar 457,7 mlrd.so'm yoki o'zlashtirilgan investitsiyalar umumiy hajmining 5,0 foizini tashkil etdi.

Elektr-gaz ta'minoti faoliyati turi bo'yicha barcha moliyalashtirish manbalari hisobidan 5 144,4 mlrd.so'm investitsiyalar o'zlashtirilib, umumiy investitsiyalar hajmining 56,2 foizini tashkil etdi.

Qayta ishslash sanoatida jami 2 423,6 mlrd. so'm yoki viloyat bo'yicha jami investitsiyalar hajmining 26,5 foizi o'zlashtirilgan bo'lib, uning tarkibidan 12,0 foizi yoki 1 098,0 mlrd. so'mi to'qimachilik mahsulotlari va kiyim-kechak ishlab chiqarish sohasiga tegishlidir.

Ta'lim va sog'lijni saqlash sohalari bo'yicha barcha moliyalashtirish manbalari hisobidan 248,0 mlrd. so'm investitsiyalar o'zlashtirilib, ularning umumiy investitsiyalar hajmidagi ulushi 2,7 foizni tashkil etdi.

Moliyalashtirish manbalari bo'yicha hududlar kesimida asosiy kapitalga investitsiyalar

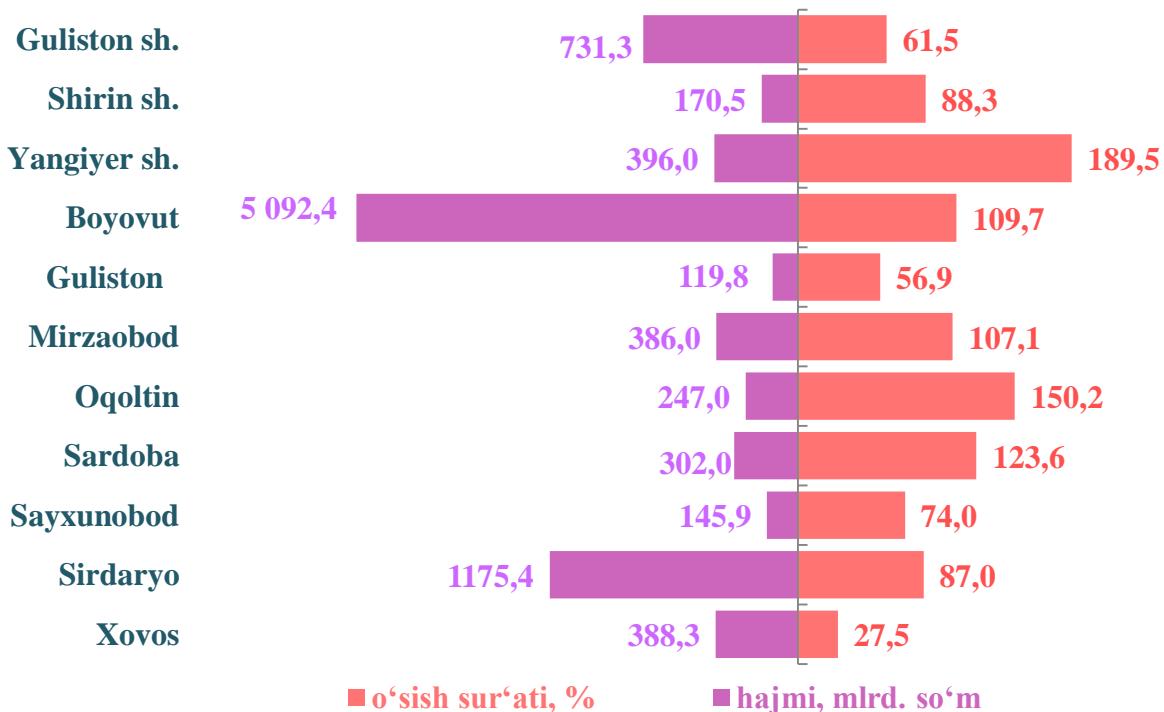
	<i>Jami investitsiyalar, mlrd. so'm</i>	<i>Shu jumladan, moliyalashtirish manbalari bo'yicha: (jamiga nisbatan, % da)</i>						
		<i>Respublika byudjeti</i>	<i>Korxona va tashkilot mablag'i</i>	<i>Aholi mablag'i</i>	<i>Xorijiy investitsiya va kreditlar</i>	<i>Suv ta'minoti va kanalizatsiya tizimlarini rivojlanтиrishi jamg'armasi</i>	<i>Tiklanish va taraqqiyot jamg'armasi</i>	<i>Tijorat bank kreditlari va boshqar qazz mablag'lari</i>
Sirdaryo viloyati	9 154,6	3,3	9,4	1,8	80,2	0,1	-	5,2
<i>shaharlar</i>								
Guliston sh.	731,3	13,3	38,6	2,2	30,2	0,4	-	15,3
Shirin sh.	170,5	0,6	67,1	0,8	-	-	-	31,5
Yangiyer sh.	396,0	9,3	5,8	1,6	79,1	1,0	-	3,2
<i>tumanlar</i>								
Boyovut	5 092,4	0,2	0,6	0,4	98,7	-	-	0,1
Guliston	119,8	18,8	14,8	10,0	43,6	0,4	-	12,4
Mirzaobod	386,0	12,1	29,3	3,2	35,2	-	-	20,2
Oqoltin	247,0	4,8	9,9	2,4	75,5	-	-	7,4
Sardoba	302,0	4,3	20,9	4,0	60,7	-	-	10,1
Sayxunobod	145,9	5,3	13,1	6,4	57,6	-	-	17,6
Sirdaryo	1 175,4	2,3	12,5	4,3	70,2	-	-	10,7
Xovos	388,3	7,7	6,2	4,6	80,8	0,1	-	0,6

Davlat byudjeti mablag‘lari hisobidan asosiy kapitalga yo‘naltirilgan investitsiyalar hududiy tarkibida eng yuqori ko‘rsatkichlar Guliston tumanida – hududdagi jami investitsiyalarning 18,8 foizi, Guliston shahrida – 13,3 % va Mirzaobod tumanida 12,1 % miqdorida kuzatildi.

Korxona va tashkilotlarning o‘z mablag‘lari hisobidan investitsiyalar bo‘yicha eng yuqori ulush Shirin shahrida kuzatilib, bu hududda o‘zlashtirilgan investitsiyalarning 67,1 foizini tashkil etdi. Shuningdek, Guliston shahrida 38,6 %, Mirzaobod tumanida 29,3 % va Sardoba tumanida 20,9 foiz qayd etilganini ko‘rshimiz mumkin.

Jalb qilingan moliyalashtirish manbalari tarkibida xorijiy investitsiya va kreditlar alohida o‘ringa ega. Xorijiy investitsiya va kreditlarning jami investitsiyalardagi ulushi bo‘yicha eng yuqori ko‘rsatkichlar Boyovut va Xovos tumanlarida kuzatilib, mos ravishda 98,7 va 80,8 % ni tashkil etdi.

Hududlar kesimida asosiy kapitalga investitsiyalar

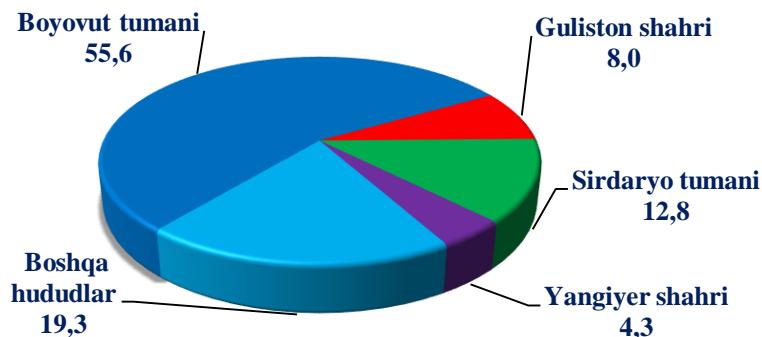
Hududlar kesimida asosiy kapitalga investitsiyalar o‘zlashtirilishi bo‘yicha 2022- yilga nisbatan eng yuqori o‘sish sur’ati 189,5 % ga o‘sib, Yangiyer shahrida kuzatildi. Ushbu natijani un ishlab chiqarishni kengaytirish va yangi zamonaviy issiqxona tashkil etish bilan izohlash mumkin.

Shuningdek, Oqoltin, Sardoba va Boyovut tumanlarida ham yuqori o‘sish sur’ati kuzatilib, mos ravishda 2022- yilga nisbatan 150,2 %, 123,6 % va 109,7 % o‘sish sur’ati kuzatildi. Boyovut tumanida 1500 MVt quvvatga ega yangi elektr stantsiyasini qurish, Sardoba tumanida paxtachilik klasterini kengaytirish va Oqoltin tumanida yangi zamonaviy paxta zavodini qurilishi kabi yirik investitsiya loyihalari amalga oshirilmoqda

Investitsion faollikning eng past o‘sish sur’atlari Xovos tumanida – 27,6 % (investitsiyalar hajmi 388,3 mlrd. so‘m), Guliston tumanida – 56,9 % (119,8 mlrd. so‘m), Guliston shahrida – 61,5 % (731,3 mlrd. so‘m), Sayxunobod tumanida – 74,0 % (145,9 mlrd. so‘m) va Sirdaryo tumanlarida 87,0 foiz (1 175,4 mlrd. so‘m) qayd etildi.

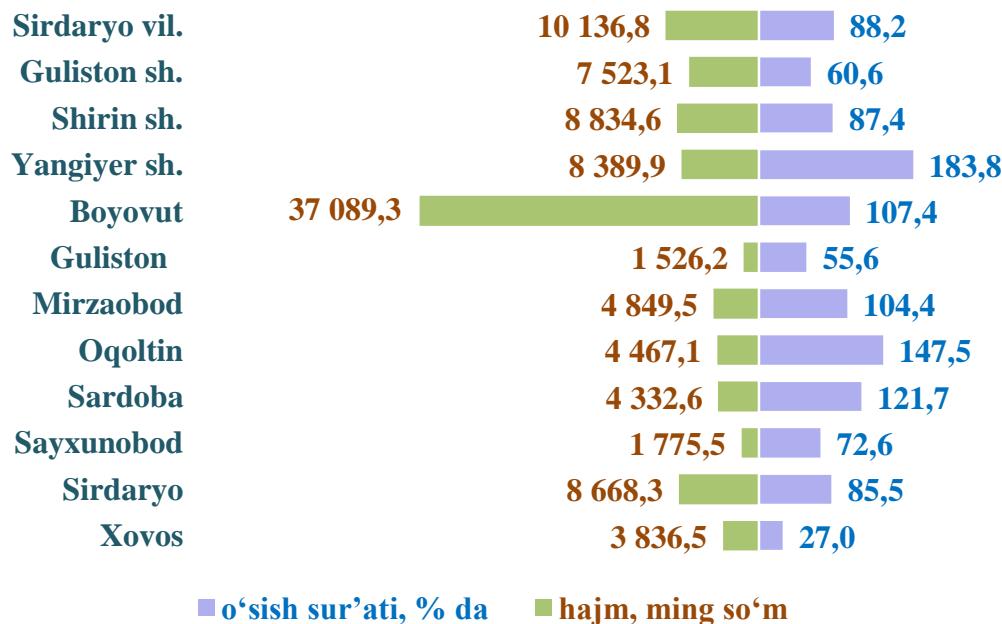
2023- yilning yanvar-sentabr oylarida jami asosiy kapitalga o‘zlashtirilgan investitsiyalarning asosiy qismi, ya’ni 76,4 foizi viloyatning uch hududida, jumladan Boyovut tumanida – 55,6 %, Sirdaryo tumanida– 12,8 % va Guliston shahrida –8,0 % investitsiyalar o‘zlashtirildi.

Hududlarda o‘zlashtirilgan asosiy kapitalga investitsiyalar (jamiga nisbatan % da)

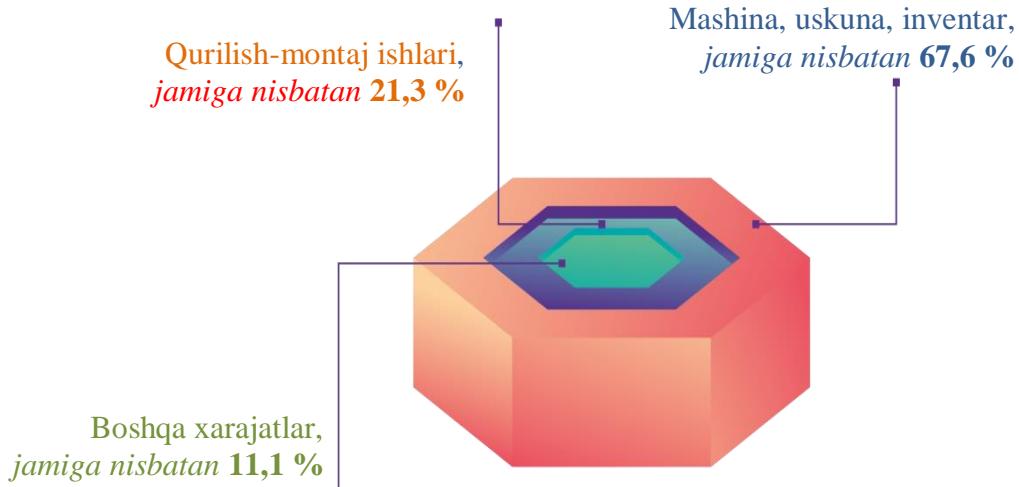
Aholi jon boshiga to‘g‘ri keladigan asosiy kapitalga investitsiyalar

2023- yilning yanvar-sentabr oylarida aholi jon boshiga hisoblangan asosiy kapitalga o‘zlashtirilgan investitsiyalar hajmi bo‘yicha yuqori ko‘rsatkichlar Boyovut tumanida 37 089,3 ming so‘m (yoki 2022- yilga nisbatan taqqoslaganda –107,4 %), Shirin shahrida 8 834,6 ming so‘m (yoki 87,4 %), va Sirdaryo tumanida – 8 668,3 ming so‘m (yoki 85,5 %) miqdorida qayd etildi.

Sirdaryo viloyati bo‘yicha asosiy kapitalga investitsiyalarning texnologik tarkibida mashina, uskuna va inventarlarga 6 187,7 mlrd. so‘m investitsiyalar o‘zlashtirilgan bo‘lib, jami investitsiyalarning 67,6 foizini tashkil etdi, qurilish-montaj ishlari bo‘yicha 1 946,4 mlrd. so‘m (jami investitsiyalardagi ulushi 21,3 %) va boshqa xarajatlarga 1 020,5 mlrd. so‘m (11,1 %) o‘zlashtirildi.

Asosiy kapitalga investitsiyalarning texnologik tarkibi

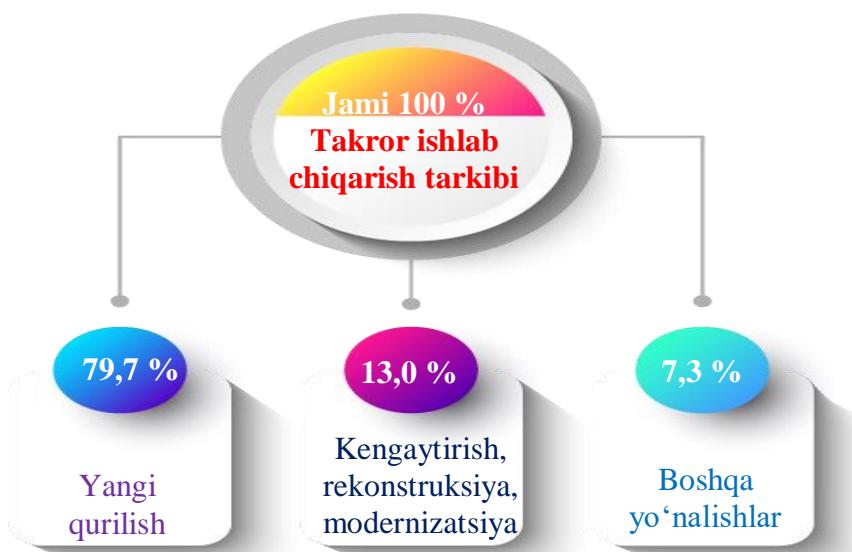
Hududlar kesimida jami asosiy kapitalga investitsiyalar hajmida qurilish-montaj ishlarining ulushi bo'yicha eng yuqori ko'rsatkich Guliston tumanida kuzatildi 57,1 % yoki 68,4 mlrd. so'm.

Qurilish-montaj ishlarining ulushi bo'yicha eng quyi daraja Boyovut tumanida kuzatilib, 10,5 % ni yoki 534,6 mlrd. so'mni tashkil etdi. Shuningdek, Boyovut tumanida mashina, uskunalar va inventarlarga xarajatlar bo'yicha eng yuqori ko'rsatkich 72,2 % yoki 3 678,7 mlrd. so'mni tashkil etdi.

Joriy hisobot davrida yangi qurilishga yo'naltirilgan asosiy kapitalga investitsiyalar 7 294,1 mlrd. so'mga yetdi hamda jami asosiy kapitalga investitsiyalarning 79,7 foizini tashkil etdi.

Iqtisodiyotda mavjud obyektlarni kengaytirish, rekonstruksiya qilish, modernizatsiyalash va texnik qayta quollantirishga yo'naltirilgan investitsiyalar 1 193,2 mlrd. so'mni tashkil etdi hamda viloyatdagi jami o'zlashtirilgan investitsiyalarning 13,0 foizini tashkil etdi. Qolgan 7,3 %, ya'ni 667,3 mlrd. so'm boshqa xarajatlarga yo'naltirildi.

Asosiy kapitalga investitsiyalarning takror ishlab chiqarish tarkibi (jamiga nisbatan % da)

Yangi qurilishga yo‘naltirilgan investitsiyalarning ulushi bo‘yicha eng yuqori ko‘rsatkich, quvvati 1 500 Mvt bo‘lgan yangi elektr stansiyasi qurish loyihalari bo‘yicha o‘zlashtirilgan investitsiyalar natijasida Boyovut tumanida kuzatilib, u 99,3 % ni tashkil etdi.

2023- yil yanvar-sentabr oylarida korxona va tashkilotlarning kengaytirish, rekonstruksiya va modernizatsiyaga investitsiyalar ulushi bo‘yicha yuqori natijalar Oqoltin tumanida – 78,3 % (193,5 mlrd. so‘m), Sardoba tumanida – 72,8 % (219,8 mlrd. so‘m), Shirin shahrida – 62,8 % ga tengligi (107,1 mlrd. so‘m) kuzatildi.

Asosiy kapitalga investitsiyalarning takror ishlab chiqarish tarkibi
(2023- yil yanvar-sentabr)

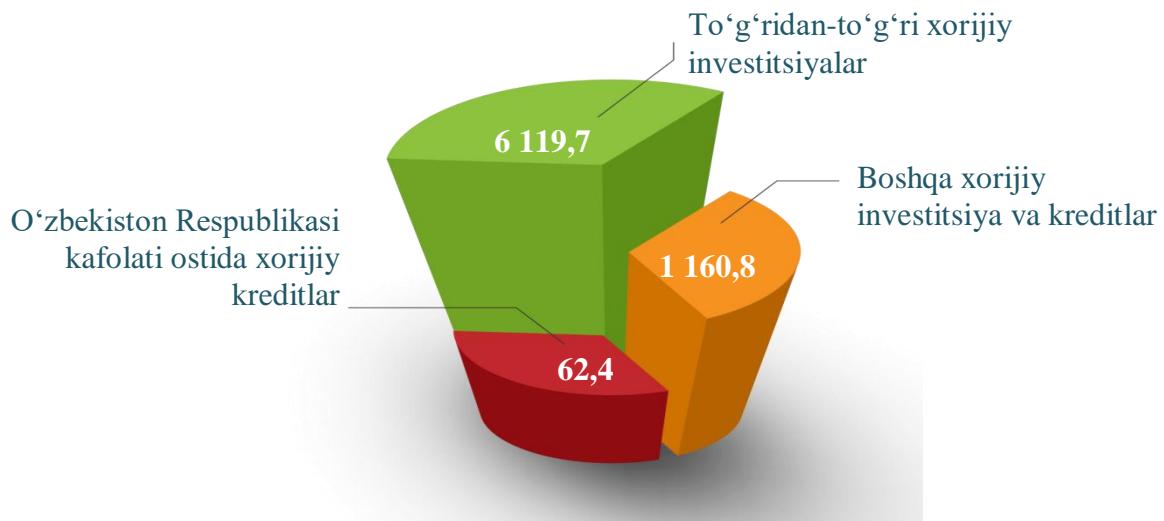
	<i>Jami asosiy kapitalga investitsiyalar, mlrd. so‘m</i>	<i>Jamiga nisbatan % da:</i>		
		<i>Yangi qurilish</i>	<i>kengaytirish, rekonstruksiya, modernizatsiya</i>	<i>Boshqa yo‘nalishlar</i>
Sirdaryo viloyati	9 154,6	79,7	13,0	7,3
<i>shaharlar</i>				
Guliston sh.	731,3	48,9	32,7	18,4
Shirin sh.	170,5	30,2	62,8	7,0
Yangiyer sh.	396,0	88,0	8,2	3,8
<i>tumanlar</i>				
Boyovut	5 092,4	99,3	0,2	0,5
Guliston	119,8	39,7	40,1	20,2
Mirzaobod	386,0	54,5	27,3	18,2
Oqoltin	247,0	9,4	78,3	12,3
Sardoba	302,0	9,8	72,8	17,4
Sayxunobod	145,9	55,5	18,8	25,7
Sirdaryo	1 175,4	64,5	14,9	20,6
Xovos	388,3	84,0	9,7	6,3

2-BO'LIM. ASOSIY KAPITALGA O'ZLASHTIRILGAN XORIIJY INVESTITSIYA VA KREDITLAR

2023- yilning yanvar-sentabr oylarida 7 342,9 mlrd. so‘m (dollar ekvivalentida 635,0 mln. AQSH doll.) yoki 2022- yilga nisbatan 91,2 % asosiy kapitalga xorijiy investitsiya va kreditlar o‘zlashtirildi.

Xorijiy investitsiya va kreditlarning jami asosiy kapitalga o‘zlashtirilgan investitsiyalardagi ulushi 80,2 % ni tashkil etdi.

Xorijiy investitsiya va kreditlar, (mlrd. so‘m)

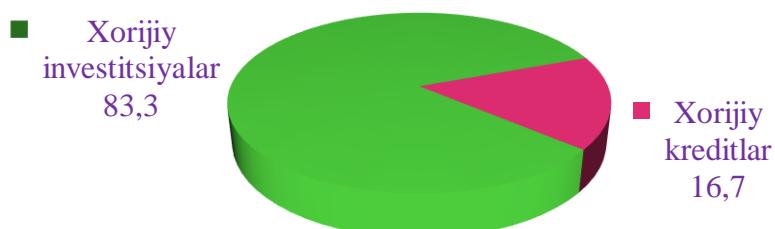

To‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investitsiya va kreditlar hisobidan joriy davrda 7 280,5 mlrd. so‘m o‘zlashtirilgan bo‘lsa, O‘zbekiston Respublikasi kafolati ostida 62,4 mlrd. so‘m xorijiy kreditlar o‘zlashtirildi.

To‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investitsiya va kreditlar hamda O‘zbekiston Respublikasi kafolati ostidagi xorijiy kreditlarning jami xorijiy investitsiya va kreditlar hajmidagi ulushi mos ravishda 99,1 % va 0,9 % ni tashkil etdi.

To‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investitsiya va kreditlar tarkibida to‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investitsiyalar 6 119,7 mlrd. so‘m yoki jamiga nisbatan 83,3 foizni, boshqa investitsiya va kafolatlanmagan xorijiy kreditlar 1 160,8 mlrd. so‘mni yoki jamiga nisbatan 15,8 % ni tashkil etdi.

Xorijiy investitsiya va kreditlar tarkibi (% da)

Xorijiy investitsiya va kreditlar tarkibida xorijiy investitsiyalar 6 119,9 mlrd. so‘mni yoki jamiga nisbatan 83,3 foizni va mos ravishda xorijiy kreditlar 1 223,0 mlrd. so‘mni yoki 16,7 % ni tashkil qildi.

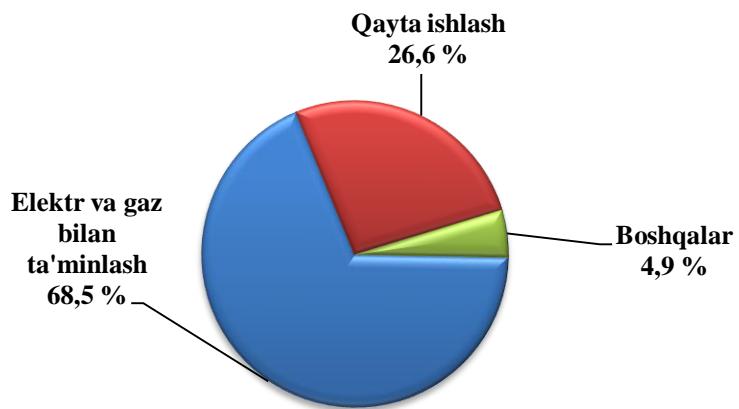
Asosiy kapitalga o‘zlashtirilgan xorijiy investitsiya va kreditlar, mlrd. so‘m

	<i>Jami</i>	<i>Shujumladan:</i>		
		<i>to‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investitsiyalar</i>	<i>O‘zR kafolati ostida xorijiy kreditlar</i>	<i>Boshqa xorijiy investitsiya va kreditlar</i>
Sirdaryo viloyati	7 342,9	6 119,7	62,4	1 160,8
<i>shaharlar</i>				
Guliston sh.	221,1	32,5	62,4	126,2
Shirin sh.	-	-	-	-
Yangiyer sh.	313,1	284,2	-	28,9
<i>tumanlar</i>				
Boyovut	5 027,0	5 027,0	-	-
Guliston	52,3	-	-	52,3
Mirzaobod	136,0	17,7	-	118,3
Oqoltin	186,4	174,9	-	11,5
Sardoba	183,4	183,4	-	0,0
Sayxunobod	84,1	39,4	-	44,7
Sirdaryo	825,7	325,3	-	500,4
Xovos	313,8	35,3	-	278,5

2023- yil yanvar-sentabr oylarida Sirdaryo viloyatida elektr va gaz bilan ta’minalash faoliyat turida xorijiy investitsiya va kreditlar salmoqli o‘zlashtirilib, 5 031,3 mlrd. so‘mni yoki jami asosiy kapitalga o‘zlashtirilgan xorijiy investitsiya va kreditlarning 68,5 foizini tashkil etdi.

Qayta ishslash sanoatida bu ko‘rsatkich 1 953,5 mlrd. so‘mni yoki jami xorijiy investitsiya va kreditlarning 26,6 foizini qayd etdi.

**Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha xorijiy investitsiyalar
va kreditlar tarkibi, % da**

**3- BO'LIM. IJTIMOIY SOHA OBYEKTLARINING QURILISHI
2023- yil yanvar-sentabr**

2023- yilning yanvar-sentabr oylarida umumiy maydoni 56,9 ming kv.m (o'tgan yilning mos davriga nisbatan 80,3 %) bo'lgan 296 ta turar joylar, jumladan 34,3 ming kv.m. (o'tgan yilning mos davriga nisbatan 86,4 %) bo'lgan 177 ta turar joylar qishloq joylarda ishga tushirildi.

Jami asosiy kapitalga investitsiyalarda turar joy qurilishiga o'zlashtirilgan investitsiyalar hajmi 88,1 mlrd. so'mni yoki jami investitsiyalar hajmidagi ulushi 1,0 % ni tashkil etdi.

Turar-joylarni ishga tushirish

	<i>Xonadonlar soni, birlik</i>	<i>Maydoni, kv.m</i>
Sirdaryo viloyati	296	56 872
<i>shaharlar</i>		
Guliston sh.	56	7 790
Shirin sh.	4	350
Yangiyer sh.	19	1 729
<i>tumanlar</i>		
Boyovut	15	3 678
Guliston	18	2 707
Mirzaobod	17	3 598
Oqoltin	5	594
Sardoba	29	2 379
Sayxunobod	9	842
Sirdaryo	99	28 035
Xovos	25	5 170

4- BO'LIM. QURILISH ISHLARI

2023- yil yanvar-sentabr

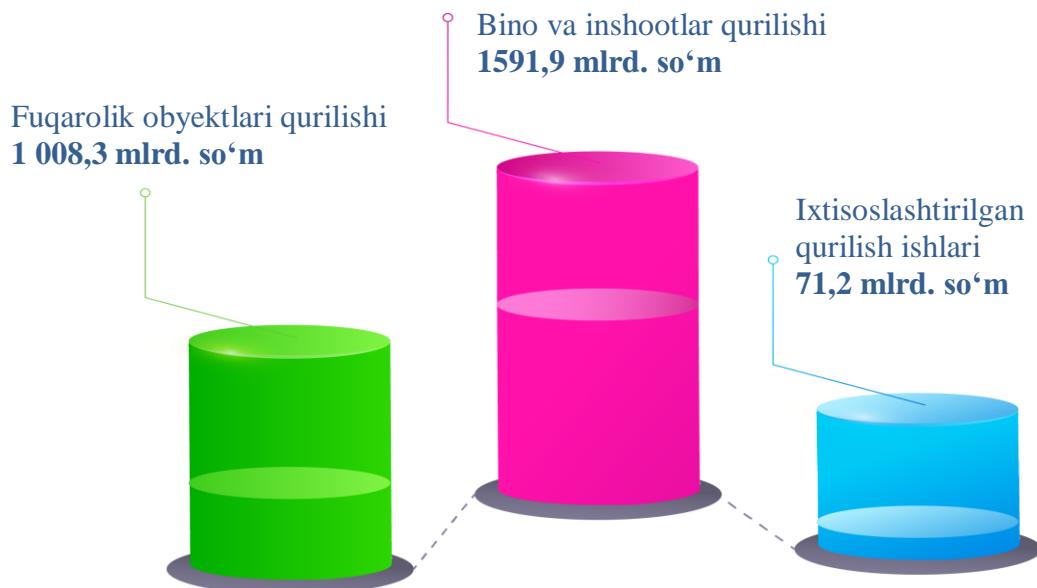
2023- yilning yanvar-sentabr oylarida Sirdaryo viloyatida jami 2 671,4 mld. so‘m qurilish ishlari bajarilib, o‘sish sur’ati 2022- yilga nisbatan 100,3 % ni tashkil etdi.

Qurilish ishlari hajmining dinamikasi, mld. so‘m

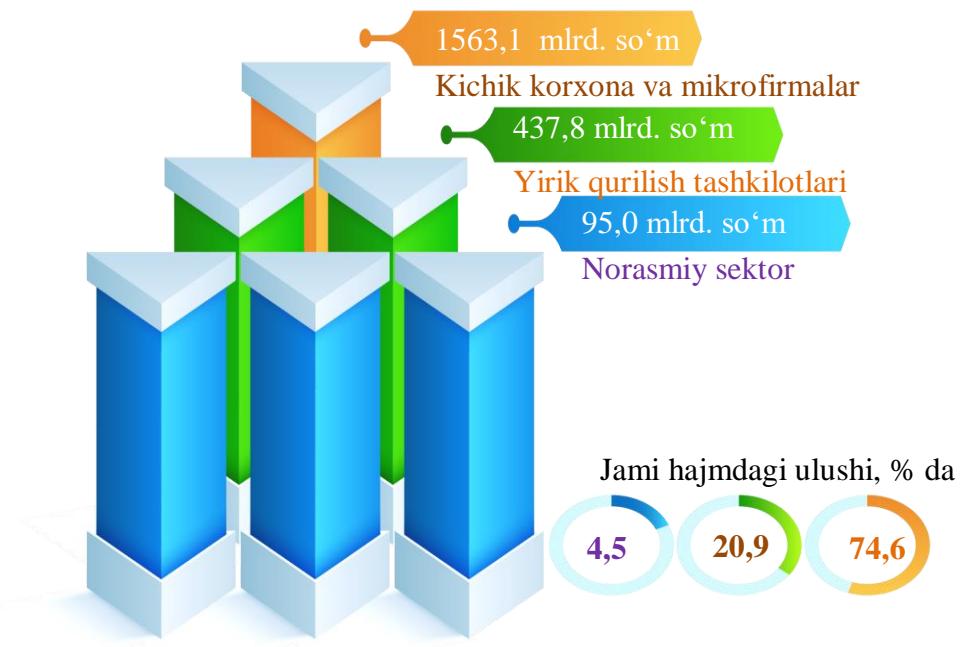
Qurilish ishlarining iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha ko‘rsatkichlari shuni ko‘rsatdiki, bino va inshootlar qurilishi 59,6 % ulushni (o‘sish sur’ati 2022- yilga nisbatan 99,2 %), fuqarolik obyektlari qurilishi 37,7 % (101,6 %) va ixtisoslashtirilgan qurilish ishlari 2,7 % (108,3 %)ni tashkil etdi.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha qurilish ishlari

2023- yil yanvar-sentabr oylarida bajarilgan qurilish ishlarining katta qismi yangi bino va inshootlarni qurishga tegishli. Jami qurilish ishlarining 78,5 % yoki 2 095,9 mld. so‘m qurilish ishlari aynan iqtisodiyotda yangi ishlab chiqarish quvvatlari, turar-joy va boshqa ijtimoiy obyektlarni yaratishga qaratilgan.

2023- yil yanvar-sentabr oylarida umumiy hajmdan yangi qurilish, rekonstruksiya, kengaytirish, texnik qayta qurollantirish ishlari ulushi

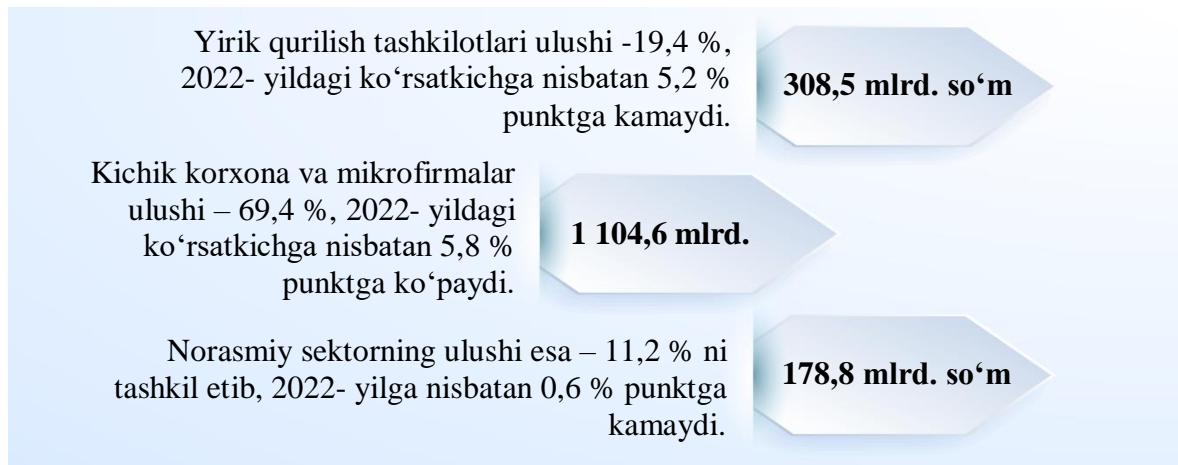

2023- yil yanvar-sentabr oylarida hududlar kesimida yangi qurilish ishlari

	<i>Yangi qurilish, rekonstruksiya, kengaytirish, texnik qayta qurollantirish</i>	<i>Oʼsish surʼati, % da</i>
Sirdaryo viloyat boʻyicha	2 095,9	96,9
Guliston sh.	582,7	92,8
Shirin sh.	129,9	93,7
Yangiyer sh.	124,9	111,5
Boyovut	49,7	96,9
Guliston	85,3	80,4
Mirzaobod	531,5	94,1
Oqoltin	42,4	75,4
Sardoba	82,6	106,5
Sayxunobod	40,8	96,7
Sirdaryo	331,0	106,1
Xovos	95,1	126,8

2023- yil yanvar-sentabr oylarida hududlar kesimida yangi qurilish ishlari boʻyicha yuqori hajm, Guliston shahrida (582,7 mlrd. soʻm), Mirzaobod tumanida (531,5 mlrd. soʻm), Sirdaryo tumanida (331,0 mlrd. soʻm) va Shirin shahrida (129,9 mlrd. soʻm) qayd etildi.

Bino va inshootlar qurilishi

Hududlar kesimida bino va inshootlar qurilishi hajmi va o‘sish sur’ati

	<i>Bino va inshootlar qurilishi</i>	<i>O‘sish sur’ati, % da</i>
Sirdaryo viloyat bo‘yicha	1 591,9	99,2
Guliston sh.	343,8	93,1
Shirin sh.	118,3	102,4
Yangiyer sh.	105,9	102,9
Boyovut	42,8	110,6
Guliston	60,6	98,7
Mirzaobod	389,7	92,8
Oqoltin	34,9	96,8
Sardoba	72,7	101,1
Sayxunobod	31,0	98,1
Sirdaryo	309,0	102,9
Xovos	83,2	146,5

Bino va inshootlarni qurish faoliyat turi bo'yicha bajarilgan qurilish ishlarining eng yuqori o'sish sur'ati Xovos tumani (2022- yilga nisbatan 146,5 %), Boyovut tumani (110,6 %) Sirdaryo tumaniga (102,9 %) to'g'ri keldi.

Fuqarolik obyektlari qurilishi

Fuqarolik obyektlarini qurish bo'yicha yirik qurilish tashkilotlari tomonidan bajarilgan qurilish ishlari hajmining ulushi 12,8 % ni tashkil etdi va 2022- yilga nisbatan 5,4 % punktga kamaydi.

Shuningdek, kichik korxona va mikrofirmalar ulushi mos ravishda 87,2 % (5,4 % punktga ko'payish) ni tashkil etdi.

Hududlar kesimida fuqarolik obyektlari qurilishi hajmi va o'sish sur'ati

	<i>Fuqarolik obyektlari qurilishi, mlrd. so'm</i>	<i>O'sish sur'ati, % da</i>
Sirdaryo viloyat bo'yicha	1 008,3	101,6
Guliston sh.	371,3	103,1
Shirin sh.	48,8	99,9
Yangiyer sh.	43,0	97,4
Boyovut	21,3	86,1
Guliston	35,3	67,6
Mirzaobod	256,6	106,4
Oqoltin	19,9	107,4
Sardoba	22,6	98,3
Sayxunobod	15,5	104,8
Sirdaryo	153,6	104,7
Xovos	20,4	115,1

Fuqarolik obyektlarini qurish faoliyat turi bo'yicha bajarilgan qurilish ishlarining eng yuqori o'sish sur'ati Xovos tumanida (2022- yilga nisbatan 115,1 %), Oqoltin tumanida (107,4 %) va Mirzaobod tumani (106,4 %)ga to'g'ri keldi.

Ixtisoslashgan qurilish ishlari

Kichik korxona va mikrofirmalar hissasiga to‘g‘ri kelib, 2022- yilga nisbatan **0,5 %** punktga ko‘paydi.

Hududlar kesimida ixtisoslashtirilgan qurilish ishlari hajmi va o‘sish sur’ati

	<i>Ixtisoslashtirilgan qurilish ishlari</i>	<i>O‘sish sur’ati, % da</i>
Sirdaryo viloyat bo‘yicha	71,2	108,3
Guliston sh.	12,9	98,0
Shirin sh.	4,2	94,9
Yangiyer sh.	4,2	100,1
Boyovut	4,7	107,8
Guliston	7,2	102,8
Mirzaobod	11,7	191,8
Oqoltin	2,7	110,3
Sardoba	3,3	99,3
Sayxunobod	2,9	105,2
Sirdaryo	12,2	96,0
Xovos	5,2	98,4

Ixtisoslashtirilgan qurilish ishlari faoliyat turi bo‘yicha bajarilgan qurilish ishlarining eng yuqori o‘sish sur’ati Mirzaobod (2022- yilga nisbatan 191,8 %), Oqoltin (110,3 %), Boyovut (107,8 %) va Sayxunobod (105,2 %) tumanlariga to‘g‘ri keldi.

Korxona turlari bo'yicha qurilish ishlari

Yirik tashkilotlar tomonidan **437,8** mlrd. so'm qurilish ishlari bajarilib, o'sish sur'ati **76,2** % ni tashkil etdi

Kichik korxonalar va mikrofirmalar tomonidan **2 054,8** mlrd. so'm qurilish ishlari bajarilib, o'sish sur'ati **108,3** % ni tashkil etdi

Noramsmiy sektorda **178,8** mlrd. so'm qurilish ishlari bajarilib, o'sish sur'ati **93,2** % ni tashkil etdi

Yirik tashkilotlar tomonidan bajarilgan qurilish ishlari hajmi 437,8 mlrd. so'mni tashkil etdi. 2022- yilga nisbatan ko'rib chiqilayotgan davrda qurilish ishlarining o'sish sur'ati 76,2 % ga yetdi va ularning umumiy hajmdagi ulushi 5,2 % ga kamayib, 16,4 % ni tashkil etdi.

Yirik tashkilotlar tomonidan bajarilgan qurilish ishlarining jami qurilish ishlari hajmidagi eng ko'p ulushi Sirdaryo tumani (hududdagi jami qurilish ishlari hajmining 32,2 %), Shirin shahri (28,4 %) va Mirzaobod tumani (19,5 %) ga to'g'ri keldi.

Qurilish ishlari hajmida yirik tashkilotlar ulushi, % da

Sirdaryo tumani. **32,2**

28,4 Shirin shahri

Mirzaobod tumani **19,5**

9,5 Xovos tumani

Kichik korxona va mikrofirmalar tomonidan bajarilgan qurilish ishlari hissasiga jami qurilish ishlari hajmining 76,9 % to'g'ri kelib, 2022- yilga nisbatan 5,6 % punktga ko'paydi. Shuningdek, ular hissasiga to'g'ri kelgan qurilish ishlari hajmi 2022- yilga nisbatan 108,3 % ni tashkil etgan holda 2 054,8 mlrd. so'm miqdorida qayd etildi.

Ko'rib chiqilayotgan davrda kichik korxonalar va mikrofirmalar tomonidan bajarilgan qurilish ishlarining eng katta hajmi Guliston shahrida (688,1 mlrd. so'm yoki umumiy ko'rsatkichning 33,5 %), Mirzaobod (560,3 mlrd. so'm yoki 27,3 %) va Sirdaryo tumanida (278,5 mlrd. so'm yoki 13,5 %) qayd etildi.

Qurilish ishlari hajmida kichik korxona va mikrofirmalar ulushi, %

Norasmiy sektorda qurilish ishlaringin ulushi 6,7 foizni yoki 178,8 mlrd. so‘mni tashkil etib, 2022- yilga nisbatan o‘sish sur’ati 93,2 foizga yetdi. Shundan 88,1 mlrd. so‘mi yakka tartibdagi uy-joy qurilishiga to‘g‘ri kelib, 2022- yilga nisbatan 84,1 foizni, jismoniy shaxslar tomonidan noturar-joylar qurilishi 6,8 mlrd. so‘mni va o‘sish sur’ati 90,7 foizni, 83,9 mlrd. so‘mlik yakka tartibda turar-joylarni ta’mirlash ishlari bajarilib, o‘sish sur’ati 105,2 foizni tashkil etdi.

2023- yil yanvar-sentabr oylarida norasmiy sektor tomonidan bajarilgan qurilish ishlaringin eng katta hajmi Sirdaryo tumanida (55,4 mlrd. so‘m yoki 2022- yilga nisbatan o‘sish sur’ati 184,1 % ni tashkil etdi), Guliston shahrida (24,3 mlrd. so‘m yoki 81,0 %), Xovos tumani (17,2 mlrd. so‘m yoki 72,8 %) va Boyovut tumanida (17,0 mlrd. so‘m yoki 84,9 %) qayd etildi.

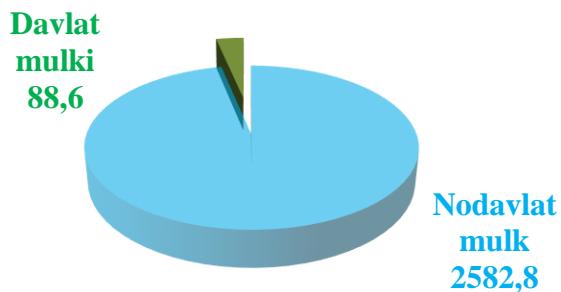
Qurilish ishlari hajmida norasmiy sektor ulushi, % da

Davlat mulkchiligidagi tashkilotlar tomonidan jami 88,6 mlrd. so‘m qurilish ishlari bajarildi. Nodavlat mulkchilikdagi tashkilotlar tomonidan esa 2 582,8 mlrd. so‘m qurilish ishlari bajarildi. Ularning viloyatdagi ulushi mos ravishda 3,3 % va 96,7 % ni tashkil etdi.

Nodavlat mulk obyektlari tomonidan bajarilgan qurilish ishlari hajmida eng yuqori ulush Shirin shahrida (ushbu shahridagi qurilish ishlari umumiy hajmining 98,0 foizi), Guliston shahrida (97,3 foizi) va Sirdaryo tumanida (97,3 foizi) qayd etildi.

Mulkchilik shakllari bo'yicha qurilish ishlari, mldr so'm

Hududlar kesimida aholi jon boshiga qurilish ishlari

	Aholi jon boshiga qurilish ishlari, ming so'm	O'sish sur'ati, % da
Sirdaryo viloyat bo'yicha	2 958,0	98,4
Guliston sh.	7 489,9	96,8
Shirin sh.	8 873,6	100,5
Yangiyer sh.	3 243,7	98,2
Boyovut	501,0	99,2
Guliston	1 313,8	83,2
Mirzaobod	8 266,3	96,0
Oqoltin	1 039,6	98,9
Sardoba	1 414,9	98,7
Sayxunobod	600,6	98,3
Sirdaryo	3 501,4	101,4
Xovos	1 075,1	133,9

Hududlar kesimida 2023- yil yanvar-sentabr oylarida aholi jon boshiga qurilish ishlari hajmi bo'yicha birinchi o'rinni Shirin shahri – 8 873,6 ming so'm (yoki 2022- yilga nisbatan 100,5 %) ko'rsatkich bilan egalladi, undan keyingi o'rirlarni mos ravishda Mirzaobod tumani – 8 266,3 ming so'm (86,0 %), Guliston shahri – 7 489,9 ming so'm (96,8 %), Siradryo tumani – 3 501,4 ming so'm (101,4 %), Yangiyer shahri – 3 243,7 ming so'm (98,2 %) egalladi.

Statistik ko‘rsatkichlarga izohlar

Nomoliyaviy aktivlarga kiritilgan investitsiyalar bu – real mablag‘larni yaratishga yo‘naltirilgan investitsiyalar bo‘lib, quyidagilarni o‘z ichiga oladi: asosiy kapitalga o‘zlashtirilgan investitsiyalar, kapital ta’mirlashga xarajatlar, nomoddiy aktivlarga kiritilgan investitsiyalar (patentlar, litsenziyalar, dasturiy mahsulotlar, yer maydonlaridan va tabiiy resurslardan foydalanish huquqlari va boshqalar).

Asosiy kapitalga o‘zlashtirilgan investitsiyalarga barcha turdagи qurilish ishlariga qilingan xarajatlar; asbob-uskunalarini montaj qilish bo‘yicha xarajatlar; mashina, asbob-uskunalar (montaj talab etiladigan va talab etilmaydigan), transport vositalari, jihoz va xo‘jalik inventarini sotib olish; boshqa kapital ishlar va xarajatlar kiradi. Asosiy kapitalga o‘zlashtirilgan investitsiyalar hajmi to‘g‘risidagi ma’lumotlar, ilgari boshqa tashkilotlarning asosiy fondlarida hisobga olingan asbob-uskunalar, binolar va inshootlar (yoki ularning ehtiyyot qismlari)ni sotib olishga qilingan xarajatlarsiz keltirilgan.

Chet el investitsiyalari – asosan kelgusida foyda olish maqsadida, O‘zbekiston Respublikasi hududidagi korxona va tashkilotlarga kiritilgan chet el kapitali.

Investorlar – yuridik va jismoniy shaxslar bo‘lib, qarorlarni qabul qiluvchi va o‘z mablag‘lari, qarz mablag‘lari yoki jalb qilingan mablag‘larni investitsiya ko‘rinishida investitsion loyihalarga kiritishni amalga oshiruvchi hamda ulardan maqsadli foydalanilishini ta‘minlab beruvchi investitsion faoliyat subyektlari hisoblanadi.

To‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investitsiyalar bu – korxonaga to‘liq egalik qiluvchi yoki korxona aksionerlik kapitalining 10 foizidan kam bo‘lmagan qismini nazorat qiluvchi, ya’ni korxonani boshqarishda ishtirok etish huquqigi ega bo‘lgan, to‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investor yuridik yoki jismoniy shaxs tomonidan kiritilgan investitsiyalar.

Buyurtmachilar – investitsion jarayonning qatnashchilari. Buyurtmachi sifatida investorning o‘zi, shuningdek, investor tomonidan amaldagi korxonalarini, binolarni, inshootlarni yangi qurilishi, qayta ta’mirlash, kengaytirish va texnik qayta qurollantirishni amalga oshirishlari uchun vakil etib tayinlangan jismoniy va yuridik shaxslar faoliyat ko‘rsatishlari mumkin. Shu bilan birga buyurtmachi investitsion jarayon qatnashchilarining tadbirkorlik va boshqa faoliyatiga, agarda ular orasidagi shartnomada nazarda tutilmagan bo‘lsa, aralashmasliklari lozim.

Pudratchi – kapital qurilish uchun pudrat shartnomasi asosida bino va inshootlarni qurish bo‘yicha qurilish-montaj, qayta ta’mirlash, kapital ta’mirlash hamda texnologik va boshqa uskunalarini montaj qilish, sozlash va boshqa pudrat ishlarini bajarish bilan shug‘ullanadi.

V. XIZMATLAR

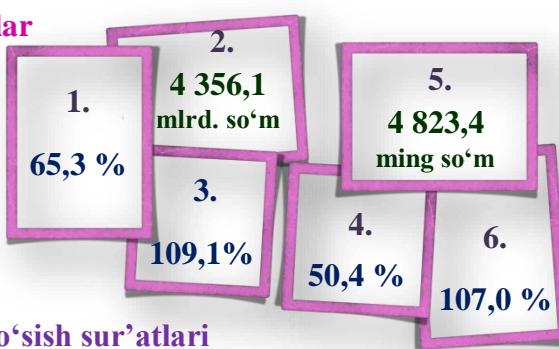
1- BO'LIM. XIZMATLAR SOHASI RIVOJLANISHINING ASOSIY KO'RSATKICHLARI

Xizmatlar sohasining rivojlanish darajasi jamiyat farovonligini aks ettiruvchi ko'rsatkichlardan biri hisoblanadi. Resurslar sarfini tejovchi samarali innovatsion iqtisodiyotni barpo etish jarayonida xizmatlar sohasi alohida o'rinn tutadi, chunki u, tovar ishlab chiqarish bilan taqqoslaganda, materiallar sarfini kamligiga, xarajatlarni tez qoplanishi va yuqori daromadlilikka ega.

2023- yil yanvar-sentabr oylarida xizmatlar sohasining asosiy ko'rsatkichlari

1. Xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxona va tashkilotlar ulushi

2. Ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi

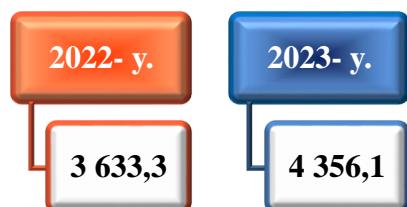

3. Ko'rsatilgan bozor xizmatlarining o'sish sur'atlari
4. Xizmatlar sohasida kichik tadbirkorlikning ulushi
5. Aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi
6. Aholi jon boshiga ko'rsatilgan xizmalarning o'sish sur'atlari

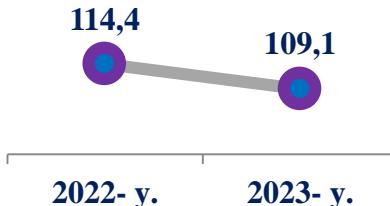
Dastlabki ma'lumotlarga ko'ra, 2023- yilning yanvar - sentabr oylarida ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi 4 356,1 mldr. so'mga yetdi. Uning nominal hajmi 722,8 mldr. so'mga oshdi.

Taqqoslama ekvivalentda 2022- yilning yanvar- sentabr oylariga nisbatan o'sish sur'ati 109,1 % ni tashkil etdi.

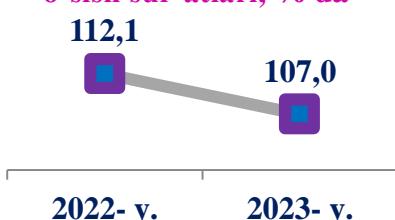
Yanvar- sentabr oylarida ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi, mldr. so'm

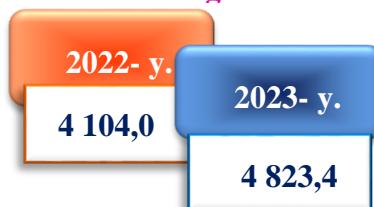
Yanvar- sentabr oylarida ko'rsatilgan bozor xizmatlarning o'sish sur'atlari, % da

Yanvar- sentabr oylarida aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlarning o'sish sur'atlari, % da

Yanvar- sentabr oylarida aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi, ming so'm

2- BO'LIM. IQTISODIY FAOLIYAT TURLARI BO'YICHA ISHLAB CHIQARILGAN XIZMATLAR

Zamonaviy iqtisodiyotda xizmatlar sohasining o'rni, mazkur sohada iqtisodiy o'sishning asosiy omillari, aynan, yangi ilmiy bilimlar, aqliy kapital, axborot texnologiyalari, moliya sektori xizmatlari, konsalting va boshqalar shakllanishi bilan izohlanadi.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha bozor xizmatlarini ishlab chiqarish

Xizmat turlarining nomi	2022- y. yanvar- sentabr		2023- y. yanvar- sentabr	
	Xizmatlar hajmi, mldr. so'm	O'sish sur'ati, % da	Xizmatlar hajmi, mldr. so'm	O'sish sur'ati, % da
Xizmatlar – jami	3 633,3	114,4	4 356,1	109,1
<i>shu jumladan asosiy turlari bo'yicha:</i>				
aloqa va axborotlashtirish xizmatlari	205,7	120,4	254,7	122,5
moliyaviy xizmatlar	1 190,5	119,5	1 445,8	110,5
transport xizmatlari	458,0	106,1	534,4	103,8
<i>shu jumladan: avtotransport xizmatlari</i>	423,1	105,6	493,5	103,3
yashash va ovqatlanish xizmatlari	93,0	103,9	110,6	107,5
savdo xizmatlari	913,8	105,6	1 083,8	107,0
ko'chmas mulk bilan bog'liq xizmatlar	97,2	109,3	110,7	104,7
ta'lif sohasidagi xizmatlar	130,9	110,2	161,6	119,9
sog'lijni saqlash sohasidagi xizmatlar	81,7	111,4	96,8	103,6
ijara xizmatlari	83,9	162,4	65,2	71,5
kompyuterlar va maishiy tovarlarni ta'mirlash bo'yicha xizmatlar	85,9	107,7	104,6	103,7
shaxsiy xizmatlar	70,7	107,6	86,8	106,8
me'morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar	36,2	110,2	36,6	92,7
boshqa xizmatlar	185,8	140,5	264,5	131,0

2023- yilning yanvar- sentabr oylarida jami ko'rsatilgan xizmatlar hajmi o'tgan yilning shu davriga nisbatan solishtirma narxlardagi o'sish sur'ati 109,1 % ni tashkil etdi.

Ko'rsatilgan bozor xizmatlari jami hajmining o'sishidagi asosiy omil, moliyaviy xizmatlar 10,5 % ga (ko'rsatilgan xizmatlar jami hajmining mutlaq o'sishiga ta'siri 3,8 punkt), savdo xizmatlari 7,0 % ga (1,7 punkt), aloqa va axborotlashtirish xizmatlari 22,5 % ga (1,0 punkt) hamda boshqa xizmatlar 31,0 ga (2,6 punkt) o'sishi hisoblanadi.

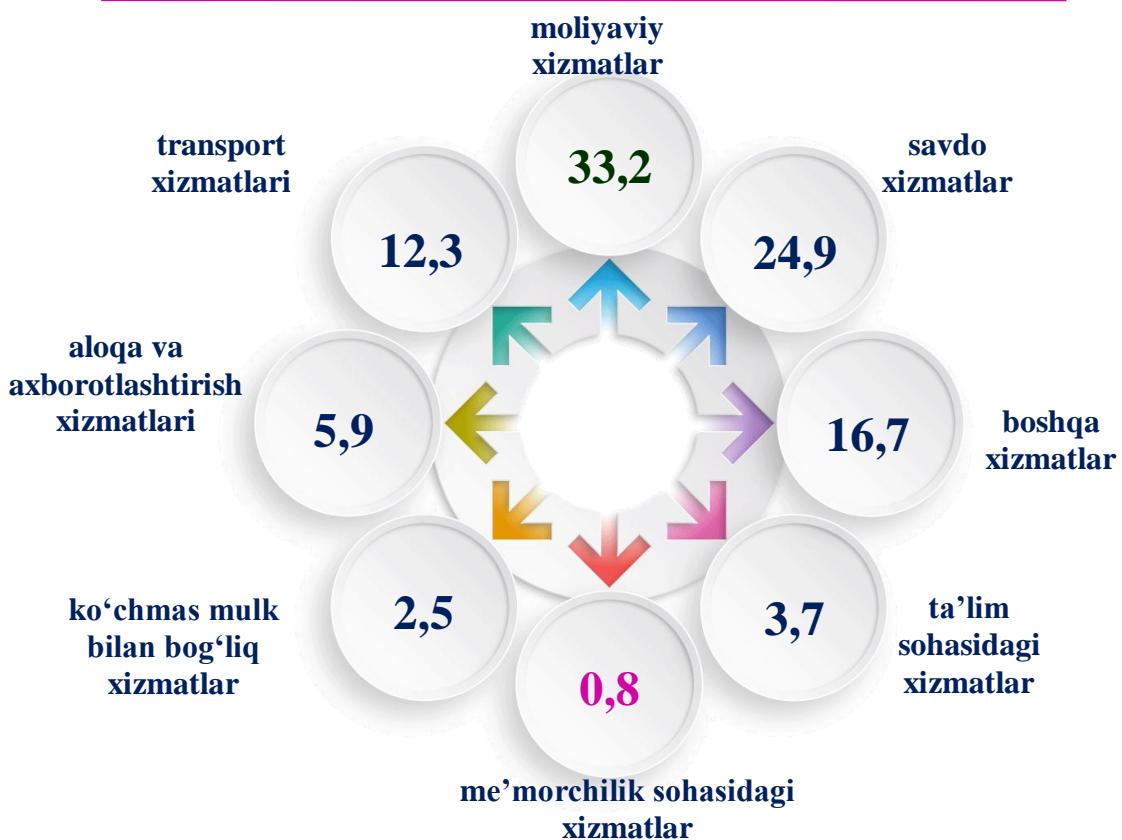
Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ko'rsatilgan bozor xizmatlari tarkibida eng katta ulushni moliyaviy xizmatlar egallaydi. 2023- yil yanvar- sentabr oylarida bu xizmatlarning ulushi 33,2 % ni tashkil etdi. Shu bilan birga, yuqori ko'rsatkichlar savdo xizmatlari (24,9 %), transport xizmatlari (12,3 %), aloqa va axborotlashtirish xizmatlari (5,9 %), shuningdek, ta'lif sohasidagi xizmatlar bo'yicha (3,7 %) qayd etildi.

Me'morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar hajmida biroz kam o'sish qayd etilib, ularning ulushi 0,8 % ga yetdi.

Taqqoslash uchun:

2022- yilning yanvar - sentabr oylarida moliyaviy xizmatlar umumiy hajmning 32,8 % ni tashkil etgan. 2022- yilning shu davrida me'morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlarning ulushi ham eng kichik ko'rsatkichga ega bo'lgan – 1,0 %.

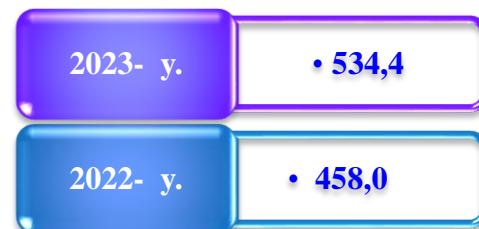
Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha xizmatlarning tarkibi, % da

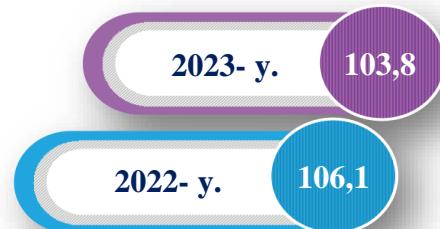
Transport xizmatlarining eng katta ulushi avtomobil transportida yuk va yo'lovchilarni tashish bo'yicha xizmatlarga to'g'ri kelmoqda. Transportning ushbu turi boshqa transport turlari bilan taqqoslanganda uning moslashuvchanligi va ko'rsatilayotgan xizmatlarning nisbatan arzonligi sababli yuqori talabga ega hisoblanadi.

Yanvar- sentabr oylarida avtomobil transporti xizmatlari

Ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi, mlrd. so'm

Ko'rsatilgan xizmatlarning o'sish sur'atlari, % da

2023- yilning yanvar - sentabr oylarida avtomobil transportida ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi 534,4 mlrd. so'mga teng bo'ldi. 2022- yilning yanvar- sentabr oylariga nisbatan ushbu xizmatlar hajmi 3,8 % ga oshdi. Ko'rsatilgan bozor xizmatlari umumiy hajmida ulushi 12,3 % ni tashkil etdi.

Hududlar kesimida o'sish sur'ati va xizmatlar hajmi (2023- yil yanvar - sentabr oylarida)

Hududlar	Xizmatlar hajmi, mlrd. so'm	O'sish sur'ati, % da
Sirdaryo viloyati	534,4	103,8
<i>shaharlar:</i>		
Guliston	134,2	102,3
Shirin	8,7	101,5
Yangiyer	85,8	102,6
<i>tumanlar:</i>		
Boyovut	19,8	100,8
Guliston	35,6	102,5
Mirzaobod	37,6	101,1
Oqoltin	14,6	102,0
Sardoba	29,0	102,6
Sayxunobod	35,2	133,9
Sirdaryo	97,8	102,5
Xovos	36,1	102,0

Tashish turlari bo'yicha avtomobil transporti xizmatlarining tarkibi, % da

Har bir mamlakatning iqtisodiy hayotida muhim o'rin tutuvchi savdo sohasi ishlab chiqarish va iste'mol o'rtasidagi aloqani ta'minlaydi, shuningdek, tovarlarni ishlab chiqarish hajmi va tarkibiga, ularning turlarini yaxshilanishiga va sifatini oshishiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi.

Yanvar- sentabr oylarida savdo xizmatlari

**Ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi,
mlrd. so'm**

**Ko'rsatilgan xizmatlarning
o'sish sur'atlari, % da**

Taqqoslash uchun:

2022- yilning yanvar - sentabr oylarida ularning hajmi 913,8 mlrd. so'mga yoki umumiy hajmning 25,1 % ulushiga to'g'ri kelgan.

**Savdo xizmatlarining tarkibi, % da
(2023- yil yanvar- sentabr oylarida)**

Avtomobillar va mototsikllar ulgurji va chakana savdosiga, jumladan, ularni ta'mirlash xizmatlarini qo'shgan holda -
8,7 %

**Ulgurji savdo xizmatlari
(avtomobillar va mototsikllar
savdosidan tashqari) -
22,6 %**

**Avtomobillar
va mototsikllar savdosidan tashqari
chakana savdo bo'yicha xizmatlar -
68,7 %**

2023- yilning yanvar - sentabr oylarida, ko'rsatilgan bozor xizmatlari umumiy hajmida savdo xizmatlarining ulushi 24,9 % ni tashkil etib, bu 1 083,8 mlrd. so'mga to'g'ri keldi.

**Hududlar kesimida o'sish sur'ati
va xizmatlar hajmi
(2023- yil yanvar - sentabr oylarida)**

Hududlar	Xizmatlar hajmi, mlrd. so'm	O'sish sur'ati, % da
Sirdaryo viloyati	1 083,8	107,0
<i>shaharlar:</i>		
Guliston	261,8	103,3
Shirin	20,2	105,2
Yangiyer	109,1	105,2
<i>tumanlar:</i>		
Boyovut	89,5	120,7
Guliston	55,1	106,6
Mirzaobod	95,7	105,6
Oqoltin	43,2	113,5
Sardoba	44,9	105,3
Sayxunobod	74,0	116,7
Sirdaryo	207,9	103,1
Xovos	82,4	111,1

Zamonaviy bank xizmatlarini taqdim etish uchun shart-sharoitlar yaratishda, innovatsion bank texnologiyalarining joriy etilishi orqali chakana xizmatlarni ko'rsatishga ixtisoslashgan "raqamli" banklar va ularning bo'linmalarini faoliyatini tashkil etish, masofadan turib bank xizmatlarini takomillashtirish va to'lov tizimini yanada rivojlantirish, moliyaviy xizmatlarning jadal rivojlanishiga xizmat qilmoqda.

Yanvar - sentabr oylarida moliyaviy xizmatlar

Ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi, mlrd. so'm

Hududlar kesimida o'sish sur'ati va xizmatlar hajmi (2023- yil yanvar - sentabr oylarida)

Hududlar	Xizmatlar hajmi, mlrd. so'm	O'sish sur'ati, % da
Sirdaryo viloyati	1 445,8	110,5

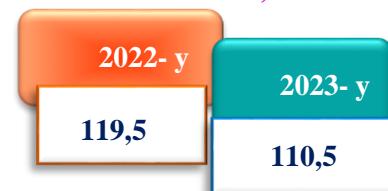
shaharlar:

Guliston	879,1	104,4
Shirin	11,1	148,4
Yangier	47,6	86,9

tumanlar:

Boyovut	101,9	129,9
Guliston	54,0	130,6
Mirzaobod	26,8	109,0
Oqoltin	42,5	136,8
Sardoba	49,7	145,9
Sayxunobod	59,4	127,2
Sirdaryo	120,9	111,4
Xovos	52,8	134,0

Ko'rsatilgan xizmatlarning o'sish sur'atlari, % da

Moliyaviy xizmatlarning hajmi 255,3 mlrd. so'mga oshdi va 1 445,8 mlrd. so'mga yetdi. Jami xizmatlarning umumiyligi hajmidagi ulushi 33,2 % ni tashkil etdi. Jami moliyaviy xizmatlarning o'sish sur'ati 110,5 % ni tashkil etdi.

Moliyaviy xizmatlar tarkibi, % da (2023- yil yanvar- sentabr oylarida)

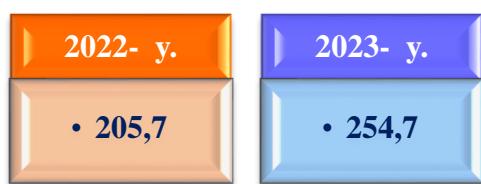

- 1. Sug'urta va nafaqa ta'minoti bo'yicha xizmatlardan tashqari moliyaviy xizmatlar
- 2. Sug'urta bo'yicha xizmatlar
- 3. Yordamchi moliyaviy faoliyat

Rivojlangan davlatlar tajribasi shuni ko'rsatadiki, AKT rivojlanishi mamlakatning raqobatbardoshlik darajasiga bevosita ta'sir qiladi, sizga katta hajmdagi ma'lumotlarni to'plash va umumlashtirishga imkon beradi, strategik darajada boshqaruv uchun katta imkoniyatlar ochadi. AKTdan faol foydalanish infratuzilmasi yuqori kadrlar salohiyati va yangi ko'rinishdagi texnika va texnologiyalarga asoslangan.

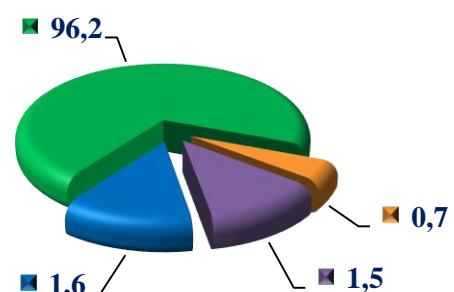
Yanvar - sentabr oylarida aloqa va axborotlashtirish xizmatlari

**Ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi,
mlrd. so'm**

2023- yilning yanvar - sentabr oylarida aloqa va axborotlashtirish xizmatlarining hajmi 254,7 mlrd. so'm darajasida qayd etilgan.

**Aloqa va axborotlashtirish
xizmatlarining tarkibi, % da
(2023- yil yanvar - sentabr oylarida)**

- Kompyuterda dasturlashtirish bo'yicha xizmatlar
- Telekommunikatsiya xizmatlari
- Noshirlik xizmatlari
- Boshqa aloqa va axborotlashtirish xizmatlari

**Ko'rsatilgan xizmatlarning
o'sish sur'atlari, % da**

**Hududlar kesimida o'sish sur'ati
va xizmatlar hajmi
(2023- yil yanvar - sentabr oylarida)**

Hududlar	Xizmatlar hajmi, mlrd. so'm	O'sish sur'ati, % da
Sirdaryo viloyati	254,7	122,5
<i>shaharlar:</i>		
Guliston	145,9	125,8
Shirin	2,8	117,7
Yangiyer	6,9	121,5
<i>tumanlar:</i>		
Boyovut	18,1	117,4
Guliston	10,9	120,2
Mirzaobod	11,0	117,9
Oqoltin	7,3	118,3
Sardoba	9,1	118,5
Sayxunobod	10,7	117,6
Sirdaryo	19,1	118,1
Xovos	12,9	117,1

3. BO'LIM. HUDDULAR KESIMIDA XIZMATLAR SOHASINING RIVOJLANISHI

Xizmatlar sohasining rivojlanish darajasi aholining hududiy va ijtimoiy harakatchanligini, yangi iqtisodiy hududlarni o'zlashtirish, ishlab chiqarish samaradorligini oshirish va moddiy ne'matlarni iste'mol qilishni ta'minlaydi.

Deyarli barcha hududlar bo'yicha bozor xizmatlari hajmining oshishiga moliyaviy va transport xizmatlari, savdo va aloqa xizmatlari, shu jumladan, axborotlashtirish kabi turdag'i xizmatlar ijobjiy ta'sir ko'rsatmoqda.

Hududlar kesimida ishlab chiqarilgan xizmatlar (2023- yil yanvar - sentabr oylarida)

<i>Hududlar nomi</i>	<i>Jami</i>			<i>Aholi jon boshiga</i>		
	<i>Hajm, mlrd. so'm</i>	<i>O'sish sur'ati, % da</i>		<i>Hajm, ming so'm</i>	<i>O'sish sur'ati, % da</i>	
		<i>2023- y.</i>	<i>2022- y.</i>		<i>2023- y.</i>	<i>2022- y.</i>
Sirdaryo viloyati	4 356,1	109,1	114,4	4 823,4	107,0	112,1
<i>shaharlar:</i>						
Guliston	1 910,2	108,1	113,5	19 652,7	106,6	109,0
Shirin	59,0	111,5	111,3	3 057,9	110,4	110,5
Yangiyer	305,6	108,3	111,2	6 474,2	105,1	108,2
<i>tumanlar:</i>						
Boyovut	386,2	131,8	133,3	2 812,6	129,2	131,4
Guliston	188,1	113,0	114,3	2 396,6	110,0	111,9
Mirzaobod	215,4	109,1	109,6	2 705,8	106,2	107,3
Oqoltin	144,2	117,1	113,8	2 607,4	115,0	111,7
Sardoba	163,6	115,8	114,7	2 346,5	113,9	112,7
Sayxunobod	206,5	122,7	110,5	2 511,6	120,2	108,5
Sirdaryo	559,6	109,4	113,3	4 126,8	107,5	111,3
Xovos	217,7	114,3	115,3	2 151,5	112,4	113,4

Xizmat ko'rsatish sohasining rivojlanish darajasi aholining munosib turmush sifatini ta'minlash ko'rsatkichidir, chunki xizmatlar bozorining rivojlanishiga ta'sir qiluvchi omil bu – aholining real daromadlari va turmush darajasining o'sishi.

Aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlarining asosiy ko'rsatkichlari

Hajmning
o'sishi –
719,4
ming so'mga

Xizmatlar
hajmi -
4 823,4
ming so'm

O'sish
sur'ati -
107,0 %

2023- yilning yanvar - sentabr oylarida aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi 4 823,4 ming so'mga yetdi. 2022- yilning yanvar - sentabr oylariga nisbatan o'sish sur'ati 107,0 % ni tashkil etgan.

Taqqoslash uchun:

2022- yilning yanvar - sentabr oylariga nisbatan aholi jon boshiga xizmatlar hajmi 4 104,0 ming so'mni tashkil etgan.

4- BO'LIM. XIZMATLAR SOHASIDA FAOLIYAT KO'RSATAYOTGAN KORXONA VA TASHKILOTLAR TO'G'RISIDA MA'LUMOT

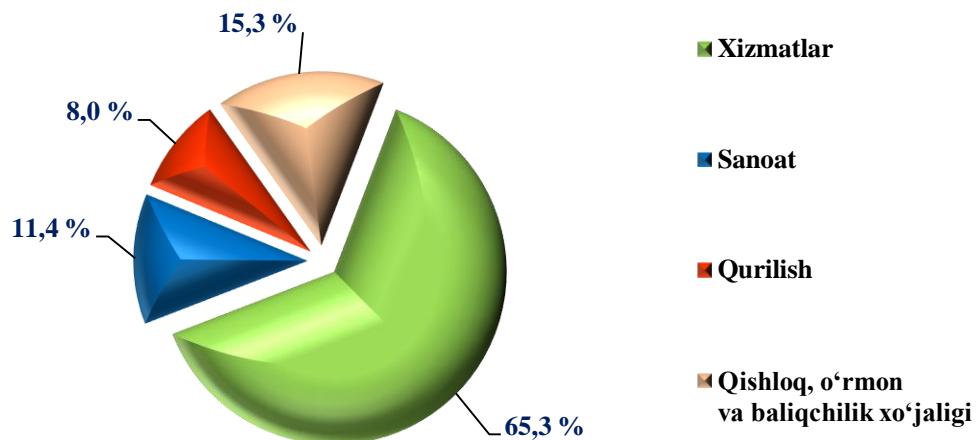
Xizmatlar sohasi ishlab chiqarish unumdorligi va samaradorligini oshirishga yordam beradigan turli xil faoliyat turlarini o'z ichiga oladi. Mazkur soha xalqaro korporatsiyalar, banklar, aviakompaniyalar, kompyuter markazlari, telekommunikatsiyalar, sug'urta, yuridik va konsalting firmalari, davlat va nodavlat tashkilotlari, shuningdek, notijorat tashkilotlarini qamrab oladi.

2023- yil 1- oktabr holatiga viloyatda xizmat ko'rsatish va servis sohasida faoliyat yuritayotgan korxona va tashkilotlar soni 8 893 taga yetdi. 2022- yilning shu davriga nisbatan ularning o'sishi 84,5 % ni tashkil etdi.

Taqqoslash uchun: 2022- yil 1- oktabr holatiga viloyatda xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni 10 522 tani tashkil etgan.

2023- yil 1- oktabr holatiga ko'ra, xizmat ko'rsatuvchi korxona va tashkilotlarning ulushi 65,3 % ga, sanoatda 11,4 % ga, qishloq, o'rmon va baliq xo'jaligida 15,3 % ga yetdi. Korxona va tashkilotlarning 8,0 % qurilish sohasida faoliyat yuritadi.

**2023- yil 1- oktabr holatiga ko‘ra, faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning tarkibi
(fermer va dehqon xo‘jaliklaridan tashqari)**

Taqqoslash uchun: 2022- yil 1- oktabr holatiga ko‘ra, xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning ulushi 62,3 %, sanoat 13,5 %, qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi 14,5 % ni, qurilish 9,7 % ni tashkil etdi.

**2023- yilning 1- oktabr holatiga ko‘ra, xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha tarkibi, % da
(fermer va dehqon xo‘jaliklaridan tashqari)**

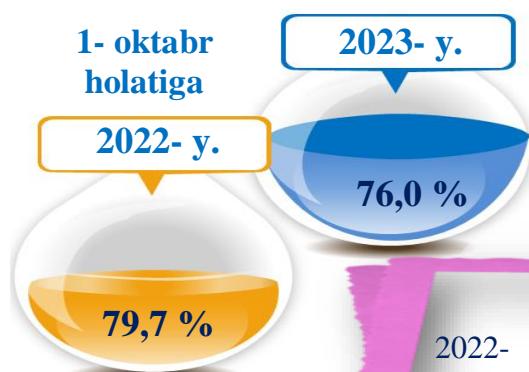

Xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar tarkibida, savdo faoliyati bilan shug‘ullanuvchi korxona va tashkilotlar yuqori ulushni egallaydi (49,8 %).

Yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmat ko‘rsatuvchi korxona va tashkilotlarning ulushi 7,8 % ni tashkil etdi.

Xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar tarkibida tashish va saqlash faoliyati bilan shug‘ullanuvchi korxona va tashkilotlarning ulushi 3,9 % ga yetdi.

**2023- yilning 1- oktabr holatiga ko‘ra, faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning umumiy sonida kichik tadbirkorlik subyektlarining ulushi
(fermer va dehqon xo‘jaliklaridan tashqari)**

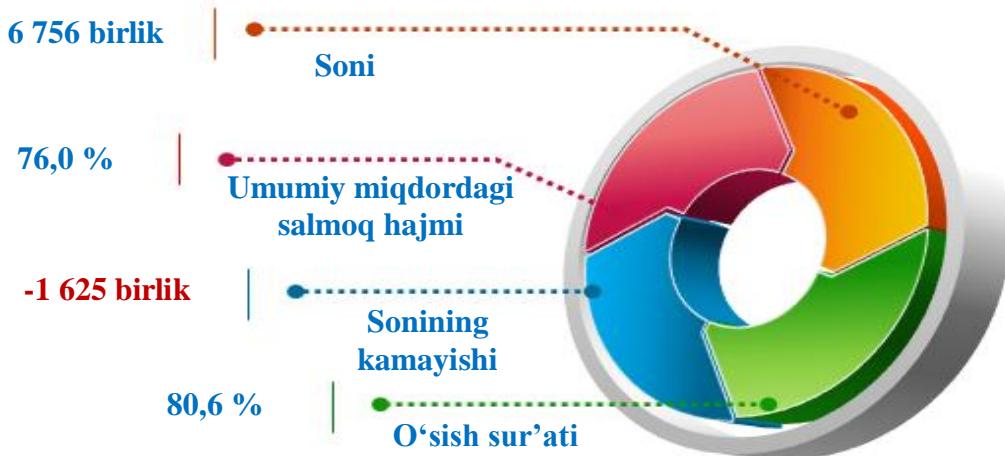
2023- yilning 1- oktabr holatiga ko‘ra, xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar umumiy sonida kichik tadbirkorlik subyektlarining hissasi 76,0 % ga to‘g‘ri keldi.

Taqqoslash uchun:

2022- yil 1- oktabr holatiga ularning ulushi 79,7 % ni tashkil etgan.

2023- yil 1- oktabr holatiga ko‘ra, 2022- yilning shu davriga nisbatan xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan kichik tadbirkorlik subyektlari soni **-1 625** taga kamayib, buning natijasida ularning soni 6756 tani, o‘sish sur’ati esa 80,6 % ni tashkil etdi.

**2023- yilning 1- oktabr holatiga ko‘ra, xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan kichik tadbirkorlik subyektlari to‘g‘risida ma’lumot
(fermer va dehqon xo‘jaliklaridan tashqari)**

Ko‘plab xalqaro ekspertlarning fikriga ko‘ra, xizmatlar sohasini jadal rivojlantirish mamlakat iqtisodiyotida zamonaviy tarkibiy o‘zgartirishlarni muvaffaqiyatli amalga oshirishda zaruriy shart hisoblanadi.

Xizmatlar sohasining tarmoqlar tarkibi va texnologiyalari tobora murakkablashib borishi, mahsulot sifati va rang-barangligini oshirish, shuningdek, yuqori texnologiyali xizmatlar tarmoqlarining jadal rivojlanishi korxona va tashkilotlar, uy xo‘jaliklarining samaradorligi va raqobatbardoshligini yanada oshirishga yordam beradi.

Statistik ko‘rsatkichlarga izohlar

Xizmat sohasi bu – korxona, tashkilotlar va shuningdek, jismoniy shaxslar tomonidan ko‘rsatiladigan har xil turdagи xizmatlarning takror ishlab chiqarilishini o‘z ichiga olgan umumlashtirilgan toifadir. Boshqacha qilib aytganda, bu savdo, kasbiy va maishiy xizmatlarni ko‘rsatishga ixtisoslashgan mamlakat iqtisodiyotining tarmog‘idir.

Xizmatlar iste’molchilar (yuridik va jismoniy shaxslar) holatini o‘zgartiruvchi yoki tovarlar, xizmatlar yoki moliyaviy aktivlar bilan ayriboshlashiga ko‘maklashadigan ishlab chiqarish faoliyatining natijasi hisoblanadi.

Xizmatning o‘ziga xos xususiyati, xizmatni bajarish va uni iste’mol qilish davrining bir xil vaqtga to‘g‘ri kelishi hisoblanadi.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha xizmatlar hajmida ko‘rsatilgan xizmatlar uchun amaldagi bozor narxlari bo‘yicha qo‘shilgan qiymat solig‘i va aksizsiz hisoblangan to‘lovlar hisobga olinadi.

Xizmatlar oldi-sotdi obyekti sifatida chiqqanda va iqtisodiy ahamiyatga ega bo‘lgan (xizmatlarni ishlab chiqaruvchining sarf-xarajatlarini to‘laligicha yoki sezilarli darajada qoplaydigan) narxlarda sotilganda, **bozor uchun ishlab chiqarilgan xizmatlar** hisoblanadi.

“Ishlab chiqarilgan (ko‘rsatilgan) xizmatlar hajmi” statistik ko‘rsatkichi – ma’lum bir vaqt davomida ko‘rsatilgan xizmatlar qiymatini o‘lchovchi, iste’molchilarga (yuridik va jismoniy shaxslar, norezidentlarni qo‘sghan holda) ko‘rsatilgan xizmatlar qiymatini aks ettiradi.

Ishlab chiqarilgan (ko‘rsatilgan) xizmatlar hajmi bu – xizmatlar ishlab chiqarishga ixtisoslashgan va xizmat ko‘rsatish asosiy faoliyat turi hisoblanadigan barcha xizmatlar ishlab chiqaruvchilari (yuridik va jismoniy shaxslar) tomonidan ko‘rsatilgan bozor xizmatlari qiymatidir.

Iste’molchilar tomonidan xizmatlar uchun to‘lovlar naqd pul, shu jumladan, plastik kartochkalar va pul o‘tkazish, elektron to‘lovlar va elektron pullar orqali amalga oshirilishi mumkin.

Norezidentlarga ko‘rsatilgan xizmatlar (agar to‘lov so‘mda amalga oshirilmagan bo‘lsa), xizmatlarga to‘lovlarni amalga oshirish sanasida O‘zbekiston Respublikasi Markaziy banki tomonidan so‘mning belgilangan kursi bo‘yicha qayta hisoblangan shartnomalar bo‘yicha aniqlanadi.

Elektron to‘lovlar – texnik vositalar, axborot texnologiyalari va axborot tizimlari xizmatlaridan foydalangan holda elektron to‘lov hujjatlari orqali naqd pulsiz to‘lovlarni amalga oshirish.

Elektron pullar – O‘zbekiston Respublikasi hududida elektron pullar emitentlari tomonidan chiqariladigan pullar bo‘lib, faqat O‘zbekiston Respublikasi milliy valyutasida nomlanishi lozim.

Faoliyat turlari bo‘yicha xizmatlarni tasniflash, O‘zbekiston Respublikasi Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha mahsulotlarning (tovarlar, ishlar, xizmatlarning) statistik tasniflagichiga (keyingi o‘rinlarda MST deb ataladi) muvofiq amalga oshiriladi.

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari aloqa sohasidagi xizmatlarni, shu jumladan telefon, teleks, telegraf, radioeshittirish, elektron pochta, suniy yo‘ldosh, faksimile va boshqalarni ishlatib ovozli ma’lumot, tasvir va boshqa axborot oqimlarini uzatish xizmatlarini qamrab oladi.

Bozor xizmatlari hajmi MST bo‘yicha tasniflangan barcha iqtisodiy faoliyat turlarining xizmatlarga tegishli qismi (G-S seksiyalar) bo‘yicha shakllantiriladi.

Moliyaviy xizmatlar Markaziy bank, tijorat banklari va boshqa moliya-kredit tashkilotlari tomonidan ko‘rsatiladi. Bu guruh xizmatlarga banklarning moliyaviy vositachiligi xizmatlari (moliyaviy lizing, kredit berish), shu jumladan, masofaviy bank xizmatlari (internet-banking, mobil-banking), investitsiya fondlari va boshqa moliyaviy tashkilotlarning moliyaviy vositachiligi, moliya bozorlari (fond va valyuta birjalari) faoliyatining yordamchi moliyaviy vositachilik va boshqa moliyaviy xizmatlar kiradi.

Moliyaviy xizmatlar hajmi moliyaviy vositachilik yo‘li bilan olingan foizlar daromadi (ular uchun to‘lov miqdorida), shuningdek, moliya muassasasining kredit berish yoki depozitni saqlash bo‘yicha xizmatlari uchun yig‘im bilan hisobga olinadi.

Transport xizmatlari transportning barcha turlarida yuklarni va yo‘lovchilarni tashish faoliyati, shuningdek, transportirovka qilishda yordamchi xizmat turlari, jumladan, logistik xizmatlarni o‘z ichiga oladi.

Yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar mehmonxonalar, otellar, motellar va boshqa yashash uchun joylar kabi qisqa muddatli turar joy bilan ta’minalash va oziq-ovqat mahsulotlari va ichimliklar yetkazib berish bo‘yicha ko‘rsatilgan xizmatlarni o‘z ichiga oladi.

Savdo xizmatlari ulgurji va chakana xizmatlarni birlashtirib, shuningdek, boshqa shaxs manfaatlari uchun tovarlarni oldi-sotdi shartnomalari, komissiyalari yoki agentlik shartnomalari asosida sotilgan vositachilik xizmatlari hamda avtomobil va motosikllarni ta'mirlash xizmatlarini o'z ichiga oladi.

Ko'chmas mulk bilan bog'liq xizmatlarni ko'rsatishda ko'chmas mulk bilan bog'liq operatsiyalar bo'yicha xizmatlar qiymati, korxonaning shaxsiy, xo'jalik yuritish yoki tezkor boshqaruvidagi, shuningdek, ijaraga olingan ko'chmas mulkni ijaraga berishdan olingan daromadlari, ushbu faoliyat tashkilotning asosiy faoliyati yoki yo'qligidan qat'iy nazar aks ettiriladi.

Ta'lif sohasidagi xizmatlar oliy, o'rta maxsus, kasb-hunar, umumta'lif, maktabgacha ta'lif davlat muassasalarida tijorat asosida ta'lif olishni, shuningdek, radio va televide niye, Internet-kanallar va pochta aloqalarini qo'shgan holda har qanday darajadagi xususiy ta'lif olish va xohlagan kasbga o'qishni qamrab oladi.

Sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar statsionar shifoxona muassasalari, poliklinikalar, stomatologiya muassasalari va tibbiy laboratoriylar tomonidan pul asosida ko'rsatilgan kompleks xizmatlarni qamrab oladi.

Ijara xizmatlari bo'yicha ishlab chiqarish hajmi mashinalar va asbob-uskunalarini operatorlarsiz ijaraga berish, maishiy jihozlar va shaxsiy ehtiyoj buyumlarini ijaraga berishdan olingan daromad miqdori sifatida aniqlanadi.

Me'morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar hajmi shartnomada nazarda tutilgan talablarga muvofiq loyihalar, izlanishlar, konstrukturlik va texnologik ishlar hamda ko'rsatilgan xizmatlar, shuningdek, qurilish ishlari ustidan nazorat va boshqa injenerlik xizmatlarining qiymatini o'z ichiga oladi.

VI.TRANSPORT

1 BO'LIM. FAOLIYAT KO'RSATAYOTGAN TRANSPORT KORXONALARI SONI

2023- yilning 1- sentabr holatiga ko'ra, transport sohasida 345 ta korxona va tashkilotlar (fermer va dehqon xo'jaliklarisiz) faoliyat ko'rsatmoqda. 2022- yilning mos davriga nisbatan ularning soni 211 taga kamaygan.

1- sentabr holatiga ko'ra, transport sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni (fermer va dehqon xo'jaliklaridan tashqari)

Jami faoliyat ko'rsatayotganlar

345 birlik

2023 y.

556 birlik

2022 y.

612 birlik

2021 y.

590 birlik

2020 y.

555 birlik

2019 y.

Kichik biznes subyektlari

344 birlik

555 birlik

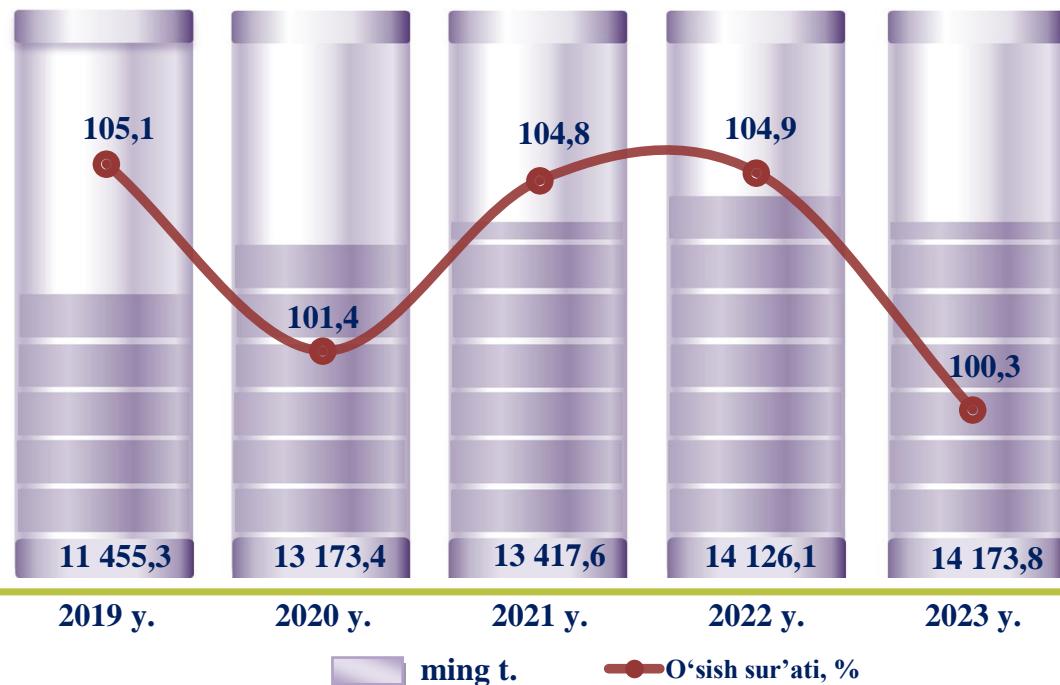
609 birlik

587 birlik

552 birlik

2 BO'LIM. TRANSPORT FAOLIYATINING ASOSIY KO'RSATKICHLARI

Avtomobil transport bo'yicha yuk tashish (2019-2023-yillar, ming t.)

2023- yilning yanvar - sentabr oylarida avtomobil transportida yuk tashish hajmi 14 173,8 ming tonnani tashkil etib, bu esa 2022- yilning mos davriga nisbatan 0,3 % ga ko'paygan. 2022- yilning mos davriga nisbatan yuk tashish hajmi 47,7 ming tonnaga oshgan.

Bir tonna o'rtacha tashish masofasi, (km)

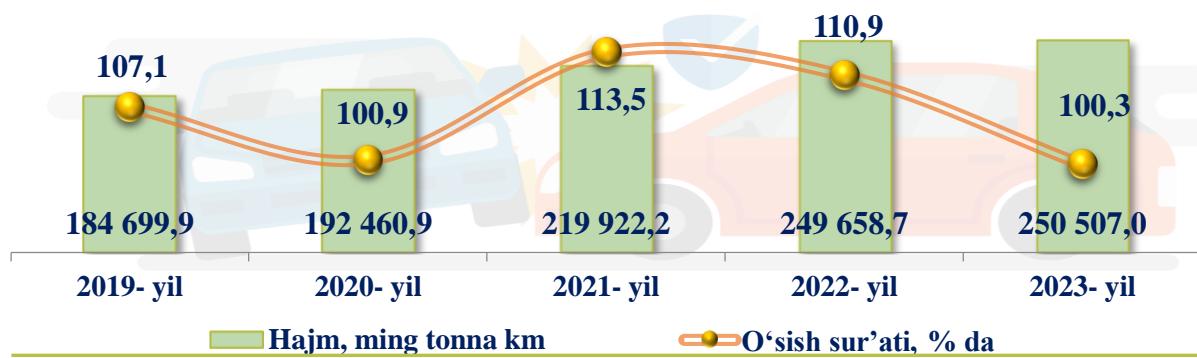
2023 y.		17,7
2022 y.		17,7
2021 y.		16,4
2020 y.		14,6
2019 y.		16,1

2023- yil yanvar - sentabr oylarida avtomobil transporti bir tonna tashishning o'rtacha masofasi 17,7 km ni tashkil etgan bo'lsa, 2022- yilda bu ko'rsatkich 17,7 km, 2021- yilda 16,4 km, 2020- yilda 14,6 km, 2019- yilda esa 16,1 km ni tashkil etgan.

Sirdaryo viloyatining hududlari kesimida yuk tashish
(2023- yilning yanvar – sentabr holatiga)

	<i>Hajm, ming tonna</i>	<i>Jami hajmga nisbatan ulushi, % da</i>	<i>O‘tgan yilga nisbatan o‘sish sur’ati, % da</i>
Jami	14 173,8	100,0	100,3
<i>shaharlar:</i>			
Guliston	2 565,5	18,1	102,0
Shirin	538,6	3,8	97,8
Yangiyer	1 119,7	7,9	100,3
<i>tumanlar:</i>			
Boyovut	1 020,5	7,2	101,7
Guliston	1 006,3	7,1	98,9
Mirzaobod	1 573,3	11,1	99,4
Oqoltin	453,6	3,2	97,3
Sardoba	226,8	1,6	100,4
Sayxunobod	2 211,1	15,6	99,1
Sirdaryo	2 111,9	14,9	101,0
Xovos	1 346,5	9,5	101,4

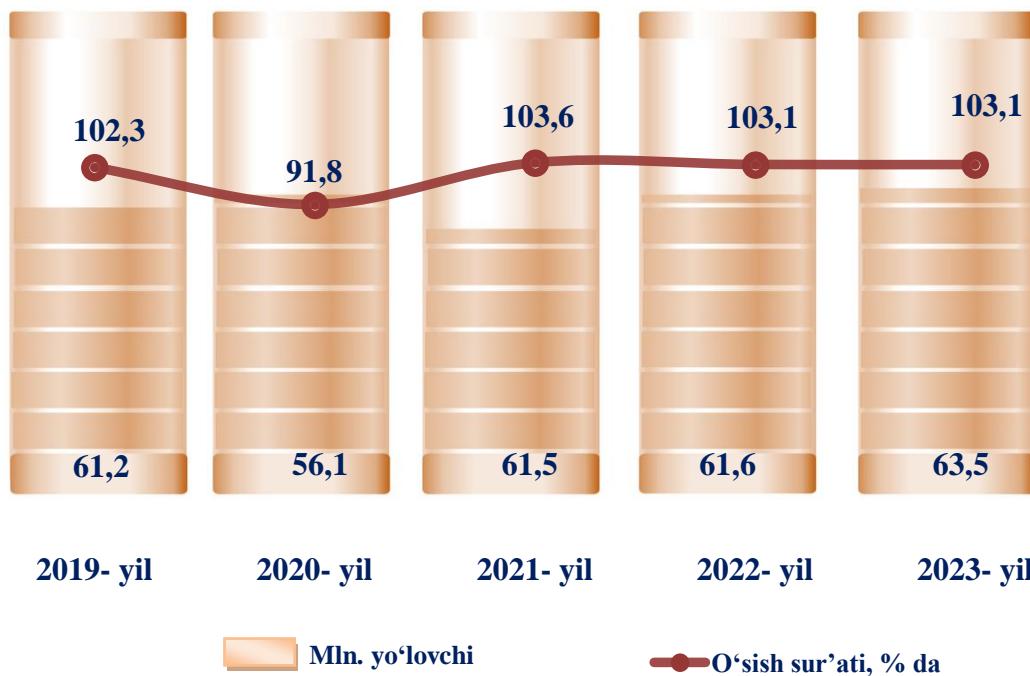
Avtomobil transportining yuk aylanmasi
(2023- yilning yanvar – sentabr holatiga)

Sirdaryo viloyatining hududlari kesimida yuk aylanmasi
(2023- yilning yanvar – sentabr holatiga)

	Hajmi, ming tonna-km	Jami hajmga nisbatan ulushi, % da	O'tgan yilga nisbatan o'sish sur'ati, % da
Jami	250 507,0	100,0	100,3
<i>shaharlar:</i>			
Guliston	57 616,6	23,0	102,6
Shirin	8 767,7	3,5	97,6
Yangiyer	14 028,4	5,6	100,3
<i>tumanlar:</i>			
Boyovut	20 541,6	8,2	100,3
Guliston	16 283,0	6,5	100,3
Mirzaobod	38 828,6	15,5	94,3
Oqoltin	8 266,7	3,3	97,4
Sardoba	7 014,2	2,8	100,3
Sayxunobod	15 531,4	6,2	102,0
Sirdaryo	45 842,8	18,3	102,6
Xovos	17 786,0	7,1	103,2

Avtomobil transporti bo'yicha yo'lovchi tashish
(2019-2023- yillar uchun, mln. yo'lovchi)

2023- yilning yanvar - sentabr oylarida avtomobil transporti yo'lovchi tashish 63,5 mln. yo'lovchini tashkil etib, bu 2022- yilning shu davriga nisbatan 3,1 % ga ko'pdir. 2020- yilda koronavirus pandemiyasi bilan bog'liq cheklolvar yo'lovchi tashish hajmining qisqarishi va ayrim hollarda butunlay to'xtatilishiga ta'sir ko'rsatdi. Natijada, shu yilda barcha transport turlari bo'yicha o'sish sur'atlarining sekinlashuvi namoyon bo'ldi.

Bir nafar yo'lovchini o'rtacha tashish masofasi, (km)

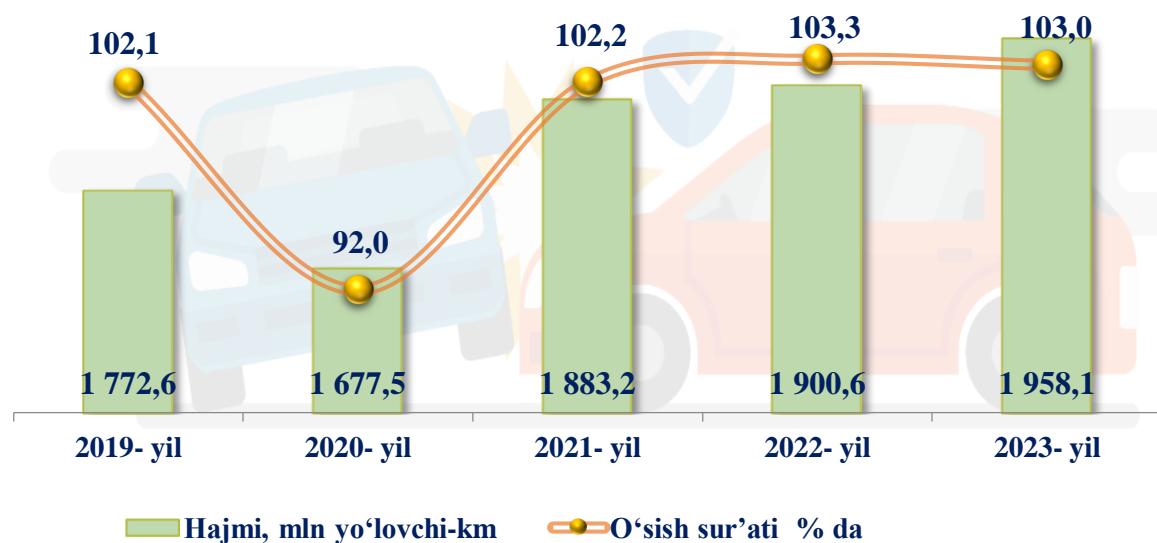
2023 y.		30,8
2022 y.		30,9
2021 y.		30,6
2020 y.		29,9
2019 y.		29,5

2023- yil yanvar - sentabr oylarida avtomobil transportida bitta yo'lovchi tashishning o'rtacha masofasi 30,8 km.ni tashkil etgan bo'lsa, 2022- yilda bu ko'rsatkich 30,9 km, 2021- yilda 30,6 km, 2020- yilda 29,9 km, 2019- yilda esa 29,5 km.ni tashkil etgan.

Sirdaryo viloyatining hududlar kesimida yo‘lovchi tashish
(2023- yilning yanvar – sentabr holatiga)

	<i>Hajmi, ming kishi</i>	<i>Jami hajmga nisbatan ulushi, % da</i>	<i>O‘tgan yilga nisbatan o‘sish sur’ati, % da</i>
Jami	63 491,8	100,0	103,1
<i>shaharlar:</i>			
Guliston	13 777,6	21,7	102,6
Shirin	1 333,3	2,1	108,2
Yangiyer	5 015,9	7,9	104,4
<i>tumanlar:</i>			
Boyovut	6 603,1	10,4	102,1
Guliston	3 619,0	5,7	104,9
Mirzaobod	5 777,8	9,1	100,9
Oqoltin	2 412,7	3,8	105,9
Sardoba	2 603,2	4,1	100,6
Sayxunobod	4 127,0	6,5	104,7
Sirdaryo	13 460,3	21,2	103,6
Xovos	4 761,9	7,5	101,7

Avtomobil transportining yo'lovchi aylanmasi
 (2023- yilning yanvar – sentabr holatiga)

Sirdaryo viloyatining hududlari kesimida yo'lovchi aylanmasi
 (2023- yilning yanvar – sentabr holatiga)

	Hajmi, ming yo'lovchi-km	Jami hajmga nisbatan ulushi, % da	O'tgan yilga nisbatan o'sish sur'ati, % da
Jami	1 958 059,2	100,0	103,0
<i>shaharlar:</i>			
Guliston	409 234,4	20,9	103,5
Shirin	37 203,1	1,9	103,0
Yangiyer	152 728,6	7,8	101,7
<i>tumanlar:</i>			
Boyovut	211 470,4	10,8	104,0
Guliston	123 357,7	6,3	101,4
Mirzaobod	180 141,4	9,2	104,2
Oqoltin	88 112,7	4,5	100,8
Sardoba	90 070,7	4,6	105,3
Sayxunobod	131 190,0	6,7	101,5
Sirdaryo	373 989,3	19,1	103,6
Xovos	160 560,9	8,2	101,8

VII. ISTE'MOL BOZORI

1- BO'LIM. CHAKANA SAVDO TOVAR AYLANMASI

Statistik ma'lumotlar jamiyatda sodir bo'layotgan ijtimoiy-iqtisodiy hodisa va jarayonlarni tavsiflash va boshqarishning eng muhim vositasidir. Hozirda yuqori sifatli statistik ma'lumotlardan foydalanmasdan davlat siyosatida to'g'ri boshqaruv qarorlarini qabul qilish imkonsiz. Shular qatorida savdo statistika ko'rsatkichlarini shakllantirish ham muhim ahamiyatga ega hisoblanadi. Jumladan, ulgurji va chakana savdo hamda umumiyl ovqatlanish korxonalari savdo aylanmasi statistikasi ko'rsatkichi shular jumlasidan.

2023- yil 1- oktabr holatiga chakana savdo sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalari soni **3 132** tani tashkil etib, 2022- yil 1- oktabriga nisbatan **507** taga kamaygan (kamayish sur'ati **16,2 %**).

Shundan, faoliyat ko'rsatayotgan yirik korxonalar soni **58** tani, kichik korxona va mikrofirmalar soni **3 074** tani tashkil qildi. Shu jumladan, savdo sohasida yuridik shaxs tashkil etmasdan faoliyat olib borayotgan YATTlar va uyushmagan savdo (jismoniy shaxslar)ning kuzatuvlar asosida yig'ilgan ma'lumotlari, chakana savdo ko'rsatkichlariga kiritilgan.

Yuqorida qayd etilgan tadbirdorlik subyektlari faoliyati natijasida, 2023- yilning yanvar-sentabr oylarida viloyatning chakana savdo tovar aylanmasi **3 300,2** mlrd. so'mni tashkil etib, 2022- yilning yanvar-sentabr oylariga nisbatan **103,7 %** ga oshgan. Shu jumladan, yirik korxonalarining tovar aylanmasi **258,1** mlrd. so'mni (o'sish sur'ati **93,0 %**), kichik biznes va xususiy tadbirdorlik subyektlarining tovar aylanmasi **3 042,1** mlrd. so'mni (o'sish sur'ati **104,7 %**), shundan uyushmagan savdo tovar aylanmasi **335,8** mlrd. so'mni (o'sish sur'ati **117,6 %**) tashkil etdi.

Chakana savdo aylanmasining asosiy ko'rsatkichlari

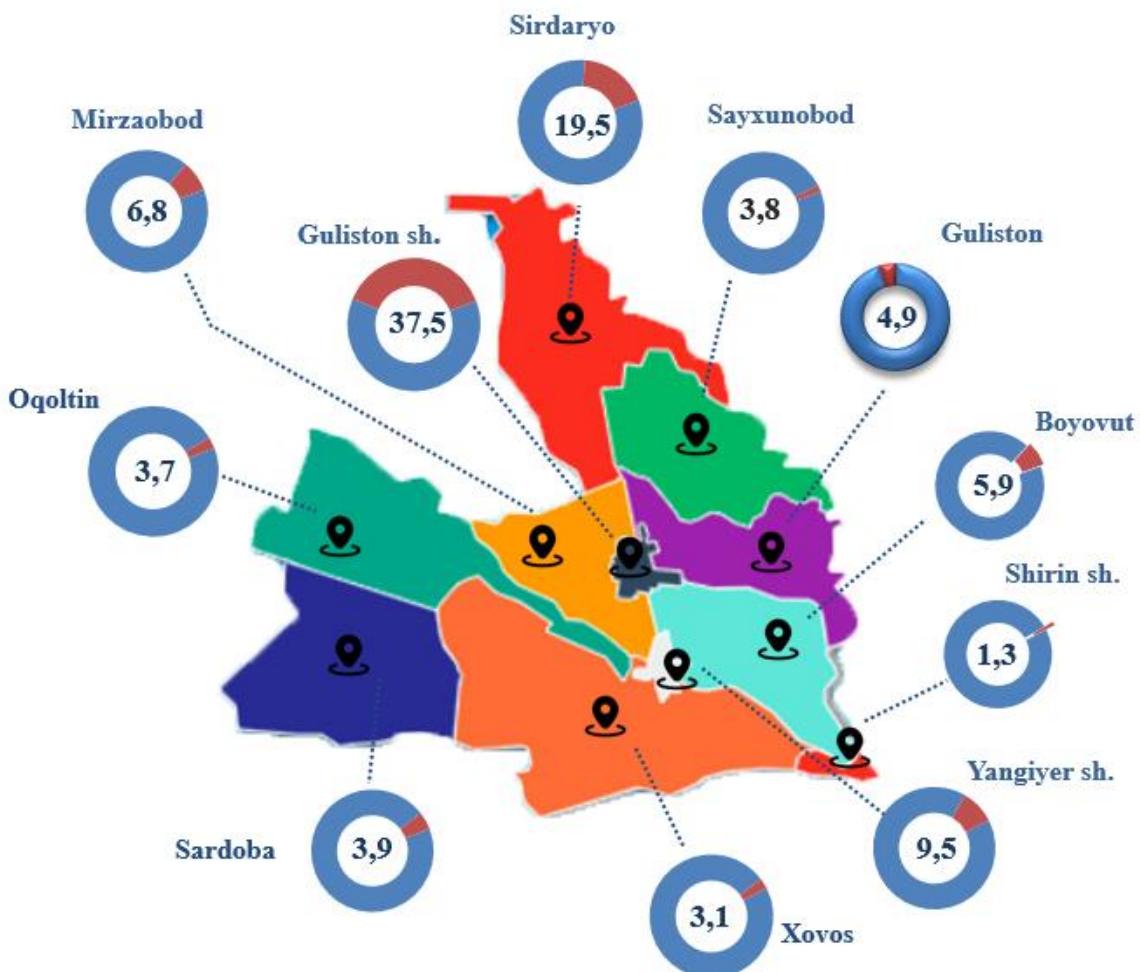

Chakana savdo tovar aylanmasi
(2023- yil yanvar-sentabr, umumiy ovqatlanishni qo'shmagan holda)

	<i>Jami</i>		<i>Aholi jon boshiga</i>	
	<i>mlrd. so'm</i>	<i>2022- yilning mos davriga nisbatan % da</i>	<i>ming. so'm</i>	<i>2022- yilning mos davriga nisbatan % da</i>
Sirdaryo viloyati	3 300,2	103,7	3 654,3	101,7
Guliston sh.	1 238,4	102,7	12 741,0	101,4
Shirin sh.	42,3	100,9	2 191,5	99,9
Yangiyer sh.	313,0	103,8	6 631,9	100,7
<i>tumanlar:</i>				
Boyovut	196,2	101,6	1 429,3	99,5
Guliston	162,3	102,7	2 068,0	100,0
Mirzaobod	225,8	109,5	2 836,4	106,6
Oqoltin	123,1	103,2	2 225,9	101,3
Sardoba	127,4	118,0	1 827,4	116,1
Sayxunobod	125,7	100,8	1 529,4	98,7
Sirdaryo	644,7	103,5	4 754,4	101,7
Xovos	101,3	100,4	1 000,6	98,7

2023- yil yanvar-sentabr oylarida, 2022- yilning yanvar-sentabr oylariga nisbatan viloyatning Yangiyer shahri (**103,8 %**) hamda Sardoba (**118,0 %**), Mirzaobod (**109,5 %**) va Sirdaryo (**103,5 %**) tumanlarida chakana savdo tovar aylanmasining eng yuqori o'sish sur'atlari qayd etildi.

Hududlarning jami chakana tovar aylanmasidagi ulushi
(2023 yilning yanvar-sentabr holatiga, % da)

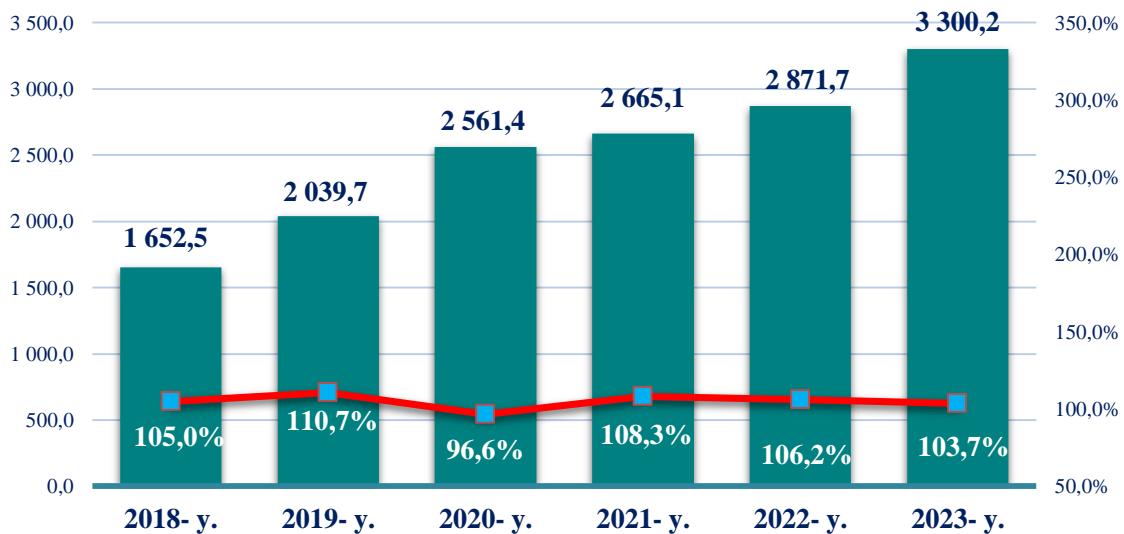

Sirdaryo viloyati chakana savdo tovar aylanmasida eng yuqori ulushni Guliston shahri 37,5 % ulush bilan 1 238,4 mlrd. so‘mni tashkil etdi.

Viloyat chakana savdo tovar aylanmasida eng quyi ulushni Shirin shahri 1,3 % ulush bilan 42,3 mlrd. so‘mni tashkil etdi.

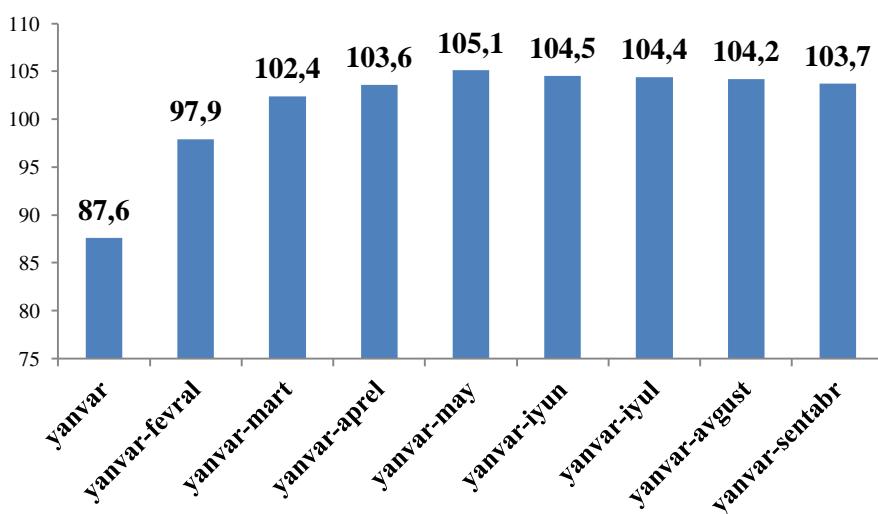
2022- yilning mos davriga nisbatan chakana savdo aylanmasi o‘sishining yuqori ko‘rsatkichlari Yangiyer shahri (103,8 %) hamda Mirzaobod (109,5 %), Sardoba (118,0) va Sirdaryo (103,5 %) tumanlarida qayd etildi.

Chakana savdo tovar aylanmasi dinamikasi (yanvar-sentabr holatiga, % da)

So'nngi 6 yillikda chakana savdo tovar aylanmasining yuqori o'sish sur'ati 2019-yilda kuzatildi. Bunda chakana savdo tovar aylanmasi 2018-yilning mos davriga nisbatan 110,7 % ni yoki 2 039,7 mlrd. so'mni tashkil qildi.

2023- yil chakana savdo hajmining oylar kesimida o'sish sur'ati, % da

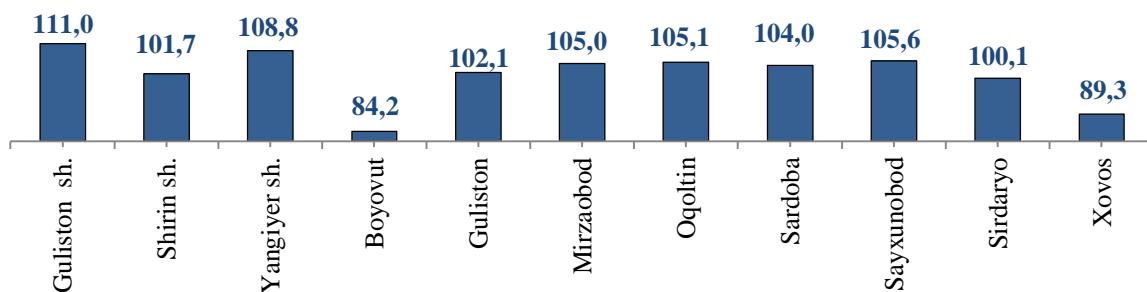

Ushbu diagrammada ko'rinish turibdiki, 2023- yilning yanvar-sentabr oylarida chakana savdo tovar aylanmasida o'sish sur'ati 103,7 % va quyi o'sish sur'ati yanvar oyida 87,6 % kuzatildi.

Umumiy ovqatlanish korxonalar savdo aylanmasi

2023-yil 1-oktabr holatiga umumiy ovqatlanish sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar soni **660** tani tashkil etib, 2022-yil 1-oktabr holatiga nisbatan **132** taga kamaydi. 2023- yilning yanvar-sentabr oylarida chakana savdo tovar aylanmasi tarkibida ovqatlanish tashkilotlarining savdo aylanmasi 2,9 % ni tashkil etib, 96,3 mlrd. so‘mga yetdi va 2022- yilning mos davriga nisbatan 6,5 % ga oshdi. Bunda jami savdo aylanmasining 89,3 % ulushi kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlari hissasiga to‘g‘ri kelmoqda.

Hududlar kesimida umumiy ovqatlanish korxonalar savdo aylanmasi o‘sish sur’atlari, % da

Umumiy ovqatlanish korxonalar savdo aylanmasida yuqori o‘sish sur’ati Guliston shahri (111,0 %), Yangiyer shahri (108,7 %), Sayxunobod (105,6 %) va Oqoltin (105,1 %) tumanlarida kuzatildi.

2- BO‘LIM. ULGURJI SAVDO AYLANMASI

Ulgurji tovar aylanmasi – qayta sotish maqsadida sotib olingan va tadbirkorlik faoliyatida foydalanish yoki o‘z foydalanishi (qayta ishslash) uchun uchinchi tomon tashkilotlari va yakka tartibdagi tadbirkorlarga o‘zgartirilmagan holda jo‘natilgan tovarlarning qiymati, ushbu tovarlar uchun haq to‘langanligidan yoki to‘lanmaganligidan qat’iy nazar hisobga olinadi.

Ulgurji savdo tovar aylanmasida yuqori o‘sish sur’atlariga ega yirik korxonalar Boyovut (**149,3**), Sayxunobod (**192,9**) va Oqoltin (**168,9** %) tumanlarida kuzatildi.

2023- yil 1- oktabr holatiga ulgurji savdo sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan tijorat korxonalar soni **1 298** tani tashkil etib, 2022- yil 1- oktabr holatiga nisbatan **73** taga kamaygan. Shundan, faoliyat ko‘rsatayotgan yirik korxonalar soni **19** tani, kichik korxona va mikrofirmalar soni **1 279** tani tashkil qildi.

Hududlar kesimida ulgurji savdo hajmi
(2023- yil yanvar-sentabr)

	<i>Jami (mlrd. so'm)</i>	<i>2022- yil- ning mos davriga nisbatan, % da</i>	<i>Yirik korxonalar (mlrd. so 'm)</i>	<i>2022- yil- ning mos davriga nisbatan, % da</i>	<i>Mikrofirma va kichik korxonalar (mlrd. so 'm)</i>	<i>2022- yil- ning mos davriga nisbatan, % da</i>
Sirdaryo viloyati	2 465,3	109,4	497,2	2,4 m.	1 968,1	96,1
Guliston sh.	712,8	96,9	24,8	75,8	688,0	97,9
Shirin sh.	9,3	96,5	-	-	9,3	96,5
Yangiyer sh.	135,5	97,2	0,6	84,4	134,9	97,3
tumanlar:						
Boyovut	217,3	149,3	120,0	3,8 m.	97,3	85,5
Guliston	37,7	88,3	12,2	77,4	25,5	94,7
Mirzaobod	99,2	93,3	11,7	71,9	87,6	97,2
Oqoltin	49,3	168,9	40,9	2,6	8,4	63,5
Sardoba	77,9	90,8	12,3	71,3	65,5	95,8
Sayxunobod	384,2	192,9	227,1	12,9 m.	157,1	86,6
Sirdaryo	623,0	94,9	12,0	28,8	611,0	99,4
Xovos	119,1	113,4	35,6	2,0 m.	83,5	95,4

Statistik ko‘rsatkichlarga izohlar

Chakana savdo – savdo sohasida yakuniy iste’mol uchun aholiga tovarlarni donalab yoki ko‘p bo‘lmagan miqdorlarda naqd pulga sotishni nazarda tutuvchi faoliyat, ya’ni tovarlarni foydalanish sohasidan shaxsiy yoki umumiy iste’mol sohasiga o’tgan vaqtdagi harakatining yakuniy bosqichini ifodalaydi.

Chakana tovar aylanmasi – tovarlarni sotish tarmoqlaridan qat’i nazar, aholiga iste’mol tovarlarini naqd hisob-kitob asosida yoki plastik kartochkalari, kredit kartochkalari, banklarning hisob cheklari orqali (bu ham naqd hisob-kitob asosida sotish kabi hisobga olinadi) sotilgan qiymati.

Umumiy ovqatlanish – yuridik shaxslar tomonidan pazandachilik mahsulotlarini tayyorlashga, sotishga va iste’molini tashkil qilishga ixtisoslashtirilgan faoliyatni amalga oshirish.

Umumovqatlanish aylanmasi – joyida aholiga iste’mol uchun, shuningdek, turli kontingentdagi aholini ovqatlanishini tashkil qilish uchun tashkilot va yakka tadbirdorlarga o‘zi ishlab chiqargan kulinariya mahsulotlarini (taom, kulinariya mahsulotlari va yarimfabrikatlar), shuningdek, kulinariya ishlovisiz sotib olingan tovarlarni (unli, qandolatli va non mahsulotlari) sotishdan tushgan tushumni ifodalaydi.

Tovar zaxiralari – chakana savdo korxonalarini balansida turgan va kelgusida sotish uchun mo‘ljallangan tovarlar qoldig‘i.

Tovar aylanmasining tovar tuzilmasi – umumiy savdoda nisbiy ko‘rsatkich – jamiga nisbatan foiz hisobidagi solishtirma og‘irlik (ulush) yordamida aks etadigan, umumiy tovar aylanmasi hajmidagi alohida tovar va tovar guruhlari o‘rtasidagi nisbat, ya’ni tovar aylanmasi tarkibi.

Ulgurji savdo – tijorat maqsadlarida yoki o‘zining ishlab chiqarish-xo‘jalik ehtiyojlariga foydalanish uchun, xarid qilingan tovarlarni naqd pulsiz hisob-kitoblar shakli bo‘yicha sotish.

Iste’mol tovarlari – yakuniy iste’molga (oilaviy yoki shaxsiy) qaratilgan, bevosita inson ehtiyojini qondiradigan tovarlar va xizmatlar.

Texnik-ishlab chiqarishga mo‘ljallangan mahsulotlar – ishlab chiqarish iste’moli uchun mo‘ljallangan mahsulot: xomashyo, materiallar, yoqilg‘i, butlovchi instrumentlar, mashinalar, ehtirot qismlar, yarimfabrikatlar va boshqalarni o‘z ichiga oladi.

Ulgurji savdo tovar aylanmasi – tuzilgan shartnomalar bo‘yicha tijorat maqsadlarida (keljakda qayta ishlash yoki sotish) yoki o‘zining ishlab chiqarish ehtiyojlari uchun naqd pulsiz hisob-kitob shaklida tovarlar sotishdan tushumni ifodalaydi.

Tovar zaxiralari – tovar muomalasi doirasida bo‘lgan tovarlar yoki ulgurji korxonalarini balansida turgan va kelgusida sotishga mo‘ljallangan tovarlar qoldig‘i.

Tovar aylanmasining tovar tuzilishi – tovar aylanmasi tarkibi, umumiy savdoda nisbiy ko‘rsatkich – jamiga nisbatan foiz hisobidagi solishtirma og‘irlik (ulush) yordamida aks etadigan, umumiy tovar aylanmasi hajmidagi alohida tovar va tovar guruhlari o‘rtasidagi nisbat.

VIII. TASHQI IQTISODIY FAOLIYAT

1- BO'LIM. SIRDARYO VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASI

Sirdaryo viloyatida so'nggi yillarda amalga oshirilayotgan eksportni rag'batlantirish, importni optimallashtirish va umuman olganda tashqi savdo muvozanatini ta'minlash maqsadida amalga oshirilgan chora-tadbirlar natijasi 2023- yil yanvar-sentabr oylarida tashqi savdo aylanmasini (matnda TSA) 622,5 mln. AQSH dollariga yetishini va 2022- yilning yanvar-sentabr oylariga nisbatan 61,4 mln. AQSH dollariga yoki 10,9 % ga oshishi ta'minladi.

Tashqi savdo aylanmasi va balansi
(yanvar-sentabr, mln. AQSH dollar)

	2022- yil	2023- yil	O'sish sur'ati, % da	Jamiga nisbatan, % da
Tashqi savdo aylanmasi	561,2	622,5	110,9	x
Eksport	225,2	254,4	113,0	100,0
tovarlar	223,6	252,9	113,1	99,4
xizmatlar	1,6	1,5	93,8	0,6
Import	336,0	368,2	109,6	100,0
tovarlar	336,0	368,2	109,6	100,0
xizmatlar	-	-	-	-
Saldo	-110,8	-113,8	x	x

TSAda eksport hajmi 254,4 mln. AQSH dollariga (13,0 % ga ko'paydi) va import hajmi 368,2 mln. AQSH dollariga (9,6 % ga ko'paydi) yetdi. Hisobot davrida 113,8 mln. AQSH dollari qiymatida manfiy tashqi savdo balansi qayd etildi.

Sirdaryo viloyatining tashqi savdo aylanmasi
(yanvar-sentabr, mln. AQSh doll.)

Tashqi savdo aylanmasi

2023- y.: **622,5** +10,9 %

(2022- y.: **561,3**)

Saldo

2023- y.: - **113,8** (2022 y.: - **110,9**)

Eksport

2023- y.: **254,4** +13,0 %

(2022- y.: **225,2**)

Tovarlar: **252,9**

Xizmatlar: **1,5**

Import

2023- y.: **368,2** +9,6 %

(2022- y.: **336,0**)

Tovarlar: **368,2**

Xizmatlar: -

Tashqi savdo aylanmasi – muayyan davr uchun mamlakat eksporti va importi qiymatining miqdori hisoblanadi. Tovarlarning tashqi savdo statistikasi O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududiga olib kirish (import) yoki O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududidan olib chiqish (eksport) natijasida mamlakat material resurslari zaxiralariga qo‘shiladigan yoki ulardan ayirib tashlanadigan tovarlar hisobini tashqi savdo umumiy hisob tizimi asosida yuritiladi.

Sirdaryo viloyati bilan tashqi savdo aylanmasi eng yuqori ulushga ega bo‘lgan davlatlar
(2023- yil yanvar-sentabr, mln. AQSH dollarri)

Rossiya	XXR	Afg‘oniston	Qozog‘iston	Turkiya
TSA – 96,0	TSA – 124,0	TSA – 120,7	TSA – 175,4	TSA – 28,9
Eksport: 41,4 Import: 54,6	Eksport: 36,8 Import: 87,2	Eksport: 120,5 Import: 0,2	Eksport: 22,0 Import: 153,4	Eksport: 13,2 Import: 15,7
15,4 %	19,9 %	19,4 %	28,2 %	4,6 %
Koreya Respublikasi	Litva	Fransiya	Tojikiston	Qirg`iz Respublikasi
TSA – 1,1	TSA – 8,3	TSA – 1,8	TSA – 5,7	TSA – 7,8
Eksport: 0,0 Import: 1,1	Eksport: 0,2 Import: 8,1	Eksport: 0,0 Import: 1,8	Eksport: 4,9 Import: 0,8	Eksport: 2,3 Import: 5,5
0,2 %	1,3 %	0,3 %	0,9 %	1,3 %

TSAning nisbatan salmoqli hissasi Rossiya Federatsiyasida (15,4 %), XXRda (19,9 %), Qozog‘istonda (28,2 %), Turkiyada (4,6 %), Koreya Respublikasida (1,1 %), qayd etilgan.

Bundan tashqari, qo'shni davlatlar bilan munosabatlarning mustahkamlanishi, ushbu mamlakatlar bilan ijtimoiy-iqtisodiy, savdo-sanoat va madaniy sohalarda munosabatlarni rivojlantirish bo'yicha katta ishlar olib borilayotgani qayd etilmoqda.

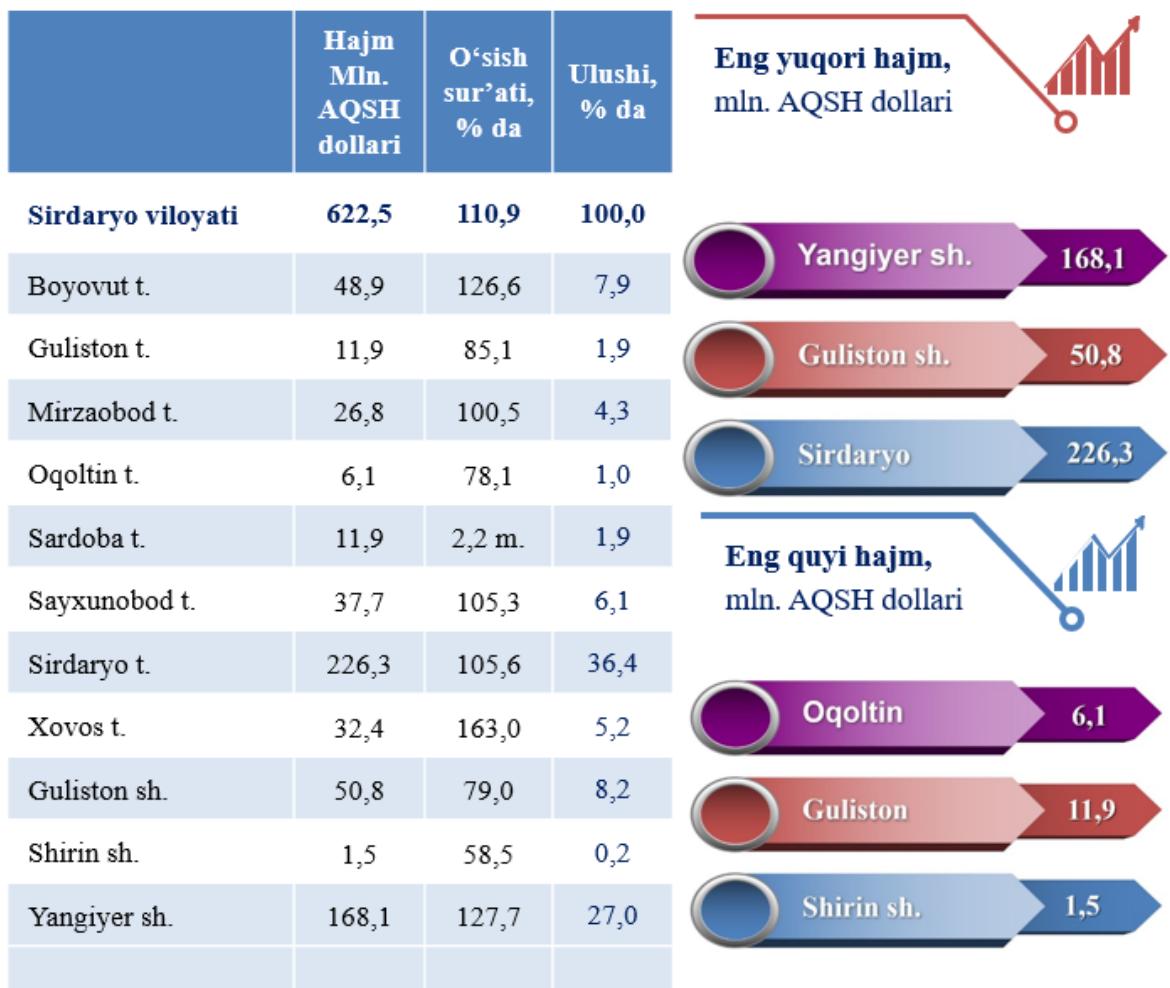
Sirdaryo viloyatining yirik hamkor davlatlar bilan tashqi savdo aylanmasi dinamikasi
(yanvar-sentabr, mln. AQSH dollarri)

Davlatlar	2021- y.	2022- y.	2023- y.
Rossiya Federatsiyasi	131,4	86,8	96,0
<i>Eksport</i>	32,9	45,1	41,4
<i>Import</i>	98,5	41,7	54,6
Xitoy Xalq Respublikasi	89,2	97,1	124,0
<i>Eksport</i>	35,0	38,1	36,8
<i>Import</i>	54,2	59,0	87,2
Qozog'iston	121,9	151,8	175,4
<i>Eksport</i>	15,5	17,9	22,0
<i>Import</i>	106,4	133,9	153,4
Turkiya	18,4	27,5	28,9
<i>Eksport</i>	7,4	15,6	13,2
<i>Import</i>	11,0	11,9	15,7
Koreya Respublikasi	2,1	7,3	1,1
<i>Eksport</i>	0,0	0,0	0,0
<i>Import</i>	2,1	7,3	1,1
Qirg'iz Respublikasi	3,8	7,9	7,8
<i>Eksport</i>	3,1	2,4	2,3
<i>Import</i>	0,7	5,5	5,5
Germaniya	23,2	6,8	3,7
<i>Eksport</i>	0,1	1,2	0,1
<i>Import</i>	23,1	5,6	3,6
Litva	2,8	1,9	8,3
<i>Eksport</i>	-	-	0,2
<i>Import</i>	2,8	1,9	8,1

Jadval davomi

<i>Davlatlar</i>	<i>2021- y.</i>	<i>2022- y.</i>	<i>2023- y.</i>
Afg'oniston	63,4	74,9	120,7
<i>Eksport</i>	63,4	73,8	120,5
<i>Import</i>	0,0	1,1	0,2
Hindiston	0,6	1,2	2,5
<i>Eksport</i>	0,0	0,0	0,0
<i>Import</i>	0,6	1,2	2,5
Tojikiston	3,8	13,2	5,7
<i>Eksport</i>	3,5	11,2	4,9
<i>Import</i>	0,3	2,0	0,8
Belarus	0,7	1,2	1,2
<i>Eksport</i>	0,0	0,5	0,3
<i>Import</i>	0,7	0,7	0,9
BAA	0,4	0,3	0,0
<i>Eksport</i>	0,0	0,3	0,0
<i>Import</i>	0,4	0,0	0,0
Eron	2,5	5,0	3,3
<i>Eksport</i>	1,2	1,9	2,1
<i>Import</i>	1,3	3,1	1,2
Italiya	4,7	44,4	5,0
<i>Eksport</i>	0,0	0,3	0,0
<i>Import</i>	4,7	44,1	5,0
Polsha	0,8	1,2	1,6
<i>Eksport</i>	0,6	0,6	1,0
<i>Import</i>	0,2	0,6	0,6
Fransiya	0,9	1,0	1,8
<i>Eksport</i>	0,0	0,0	0,0
<i>Import</i>	0,9	1,0	1,8

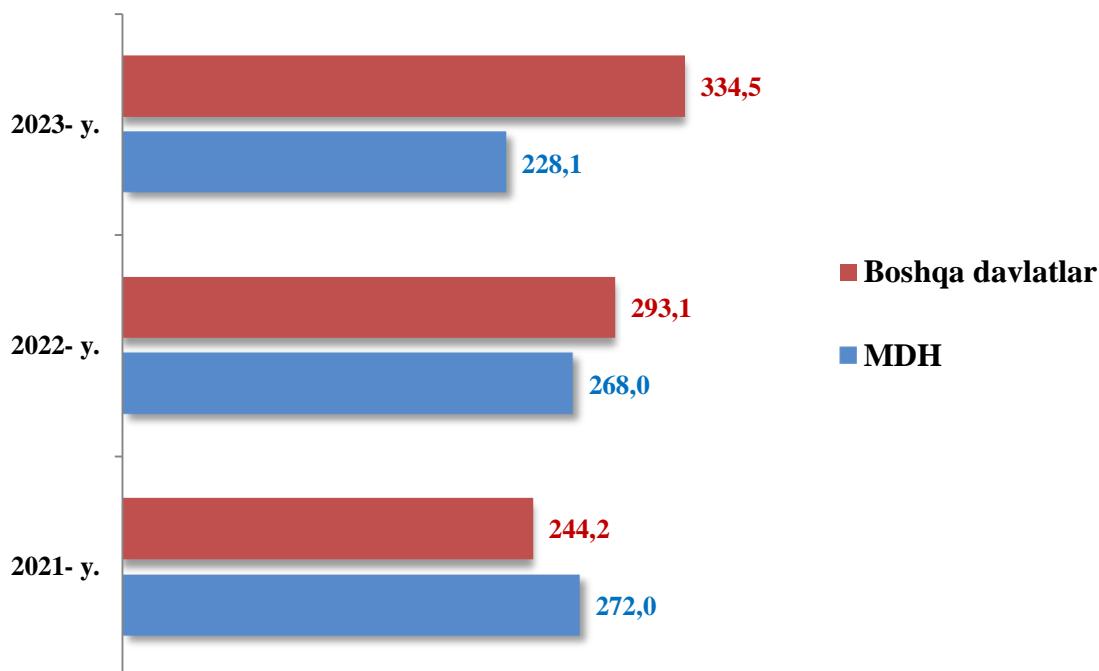
**Sirdaryo viloyatining hududlar kesimida
tashqi savdo aylanmasi
(2023- yil yanvar-sentabr)**

Viloyat tashqi savdo aylanmasi tarkibida eng yuqori ulushni Yangiyer shahri 27,0 % ulush bilan 168,1 mln. AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa Shirin shahri 0,2 % ulush bilan 1,5 mln. AQSH dollarini tashkil etdi.

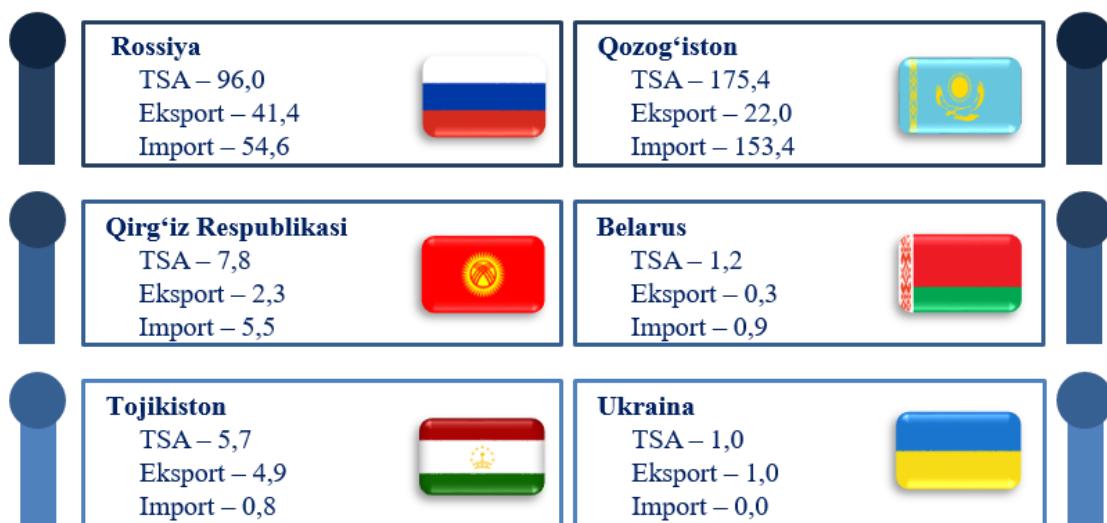
*Tabiiy gaz va elektr energiyasi yetkazib berish, shuningdek, maxsus eksport bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlar; O'zbekiston Respublikasi viloyatlari, shaharlar va tumanlari bo'yicha taqsimlanmagan

**Sirdaryo viloyatining tashqi savdo aylanmasida MDH mamlakatlari
va boshqa xorijiy davlatlarning hajmlari dinamikasi**
(yanvar-sentabr, mln. AQSH dollari, ulushi, % da)

Viloyatimizda tashqi savdoni qo'llab-quvvatlash hamda MDH davlatlari bilan ushbu sohadagi hamkorlikni yanada mustahkamlash bo'yicha olib borilayotgan chora-tadbirlar natijasida 2023- yil yanvar-sentabr oylarida tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi **46,3 %** ni tashkil etib, tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 2022- yilning mos davriga nisbatan **1,5 %** ga kamaydi.

Sirdaryo viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasi
(2022- yil yanvar-sentabr, mln. AQSH dollari)

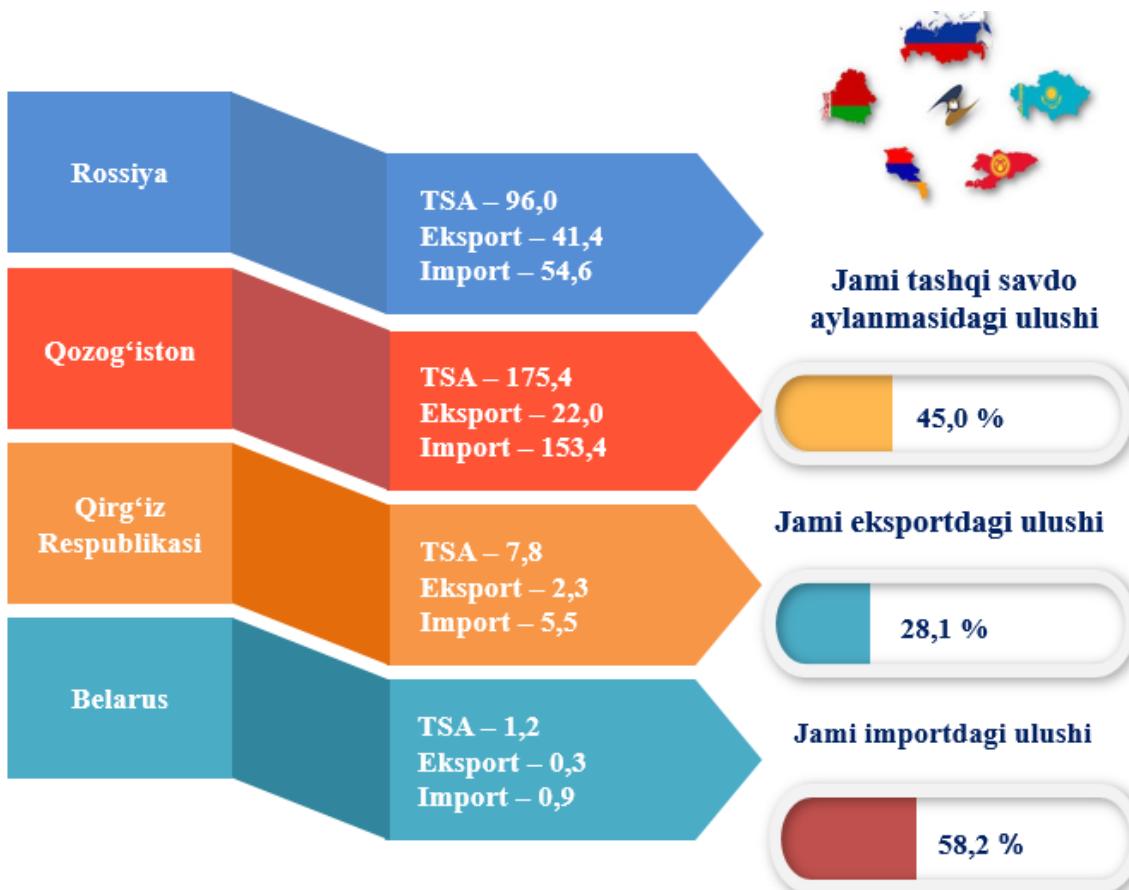
Sirdaryo viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasi 2023- yil yanvar-sentabr holatiga ko‘ra, **288,1** mln. AQSH dollarini tashkil etdi. Shundan eksport **72,8** mln. AQSH dollariga yetgan bo‘lsa, import **215,3** mln. AQSH dollari qiymatida qayd etildi.

Sirdaryo viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasining eng yuqori hajmlari Rossiya Federatsiyasi, Qozog‘iston, Belarus hamda Qirg‘iz Respublikasi davlatlari bilan qayd etildi.

Sirdaryo viloyatining Yevroosiyo iqtisodiy ittifoqiga a’zo davlatlar

bilan tashqi savdo aylanmasi

(yanvar-sentabr, mln. AQSH dollari, ulushi, % da)

Yevroosiyo iqtisodiy ittifoqi (YEI)- xalqaro yuridik maqomga ega bo‘lgan mintaqaviy iqtisodiy integratsiyalashgan xalqaro tashkilot bo‘lib, 2014-yil 29-maydagги Yevroosiyo iqtisodiy ittifoqi to‘g‘risidagi shartnomaga bilan tasdiqlangan.

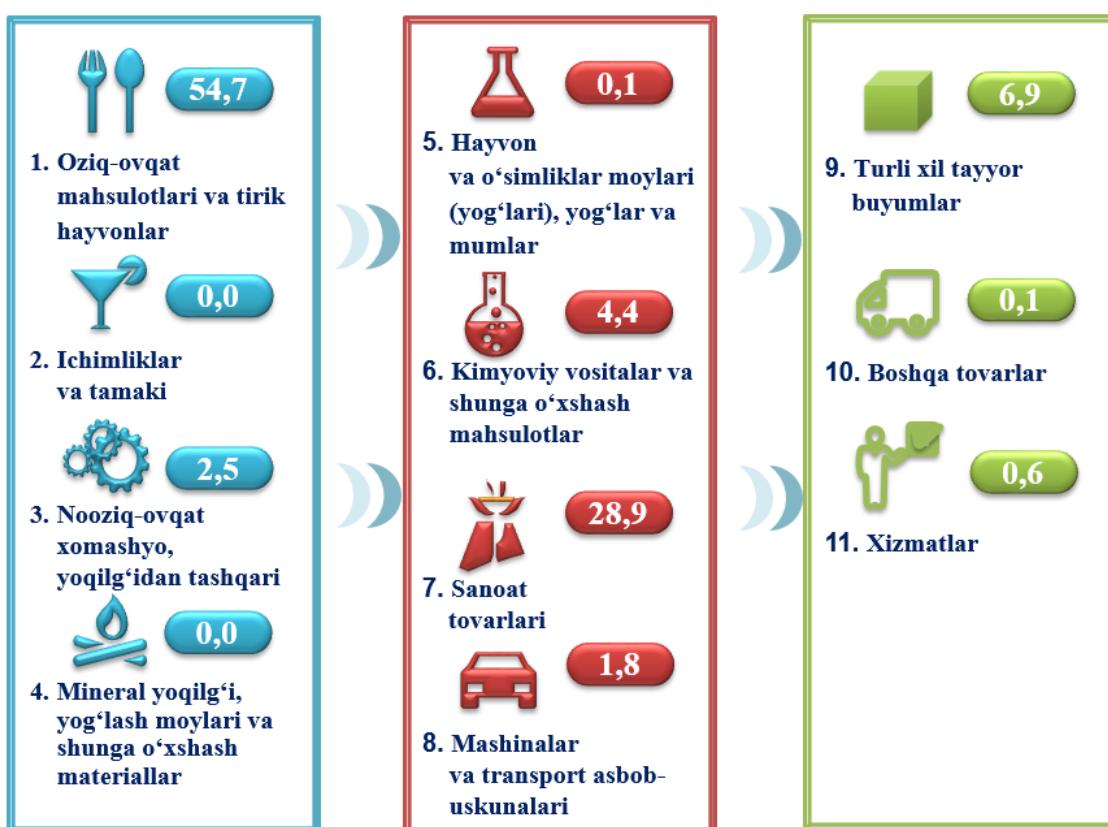
O‘zbekiston Respublikasining Yevroosiyo iqtisodiy ittifoqiga a’zo davlatlar bilan tashqi savdo aylanmasi **280,4** mln. AQSH dollarini tashkil etdi. Shundan eksport hajmi **66,0** mln. AQSH dollari, import hajmi esa **214,4** mln. AQSH dollariga yetdi.

Shuni takidlash lozimki, YEIning a’zo davlatlari (Rossiya Federatsiyasi, Belarus, Qozog‘iston, Armaniston va Qirg‘iz Respublikasi) o‘rtasida tovarlar va xizmatlar harakati, migrantlar harakatlanishi va kapital harakatining erkinligi ta’minlangan bo‘lib, yagona bojxona tizimiga ega bo‘lgan umumiy iqtisodiy hudud shakllantirilgan.

3 -BO'LIM. SIRDARYO VILOYATI EKSPORTI

Xalqaro iqtisodiy aloqalarning rivojlanishi eksportning barqaror o'sishiga ko'maklashadi va bu o'z navbatida ma'lum natijalarga erishish uchun zamin yaratadi. Mamlakatning eksport salohiyatini oshirish, eksportyordi davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash, eksportbop mahsulotlar nomenklaturasini kengaytirish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasida hajmi **254,4** mln. AQSH dollari (2022- yilga nisbatan **13,0 %** ga ko'paydi) tovar va xizmatlar eksport qilinishi ta'minlandi.

Asosiy eksport guruhlari (2023- yil yanvar-sentabr, mln. AQSH dollari)

Sirdaryo viloyati XSST bo‘yicha eksport tarkibi
 (yanvar-sentabr, yillar kesimida)

XSST tarkibi	Mln. AQSH dollari		O‘sish sur’ati, % da		Umumiy hajmga nis- batan. % da	
	2022- y.	2023- y.	2022- y.	2023- y.	2022- y.	2023- y.
Jami	225,2	254,4	128,2	113,0	100,0	100,0
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	96,0	139,2	116,8	144,9	42,6	54,7
Ichimliklar va tamaki	0,0	0,1	0,0	3,9 m.	0,0	0,0
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari	10,2	6,4	86,4	62,5	4,5	2,5
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xhash materiallar	0,0	0,0	0,0	73,7	0,0	0,0
Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar	0,9	0,1	0,0	8,0	0,4	0,0
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o‘xhash mahsulotlar	11,2	11,3	3,0 m.	100,5	5,0	4,4
Sanoat tovarlari	80,5	73,5	146,6	91,3	35,7	28,9
Mashinalar va transport asbob-uskunalarini	6,5	4,6	133,3	70,9	2,9	1,8
Turli xil tayyor buyumlar	18,2	17,6	113,0	96,6	8,1	6,9
Xizmatlar	1,7	1,6	145,4	95,3	0,8	0,6

Eksport tarkibida tovarlar ulushi 99,4 % ni tashkil etib, ulardan: sanoat tovarlari (28,9 %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (54,7 %) va turli xil tayyor buyumlar (6,9 %) hissasiga to‘g‘ri kelmoqda.

Viloyat eksportida asosiy hamkor davlatlarning ulushi
 (2023- yil yanvar-sentabr, % da)

Sirdaryo viloyatining asosiy hamkor davlatlarga amalga oshirgan eksporti hajmi va o'sish sur'atlari
 (yanvar-sentabr, yillar kesimida)

Davlatlar	Ming. AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		O'rni	
	2022- y.	2023- y.	2022- y.	2023- y.	2022- y.	2023- y.
Rossiya Federatsiyasi	45 128,1	41 327,4	137,0	91,6	2	2
Xitoy Xalq Respublikasi	38 130,8	36 770,9	109,1	96,4	3	3
Turkiya	15 592,7	13 168,8	2,1 m.	84,4	5	5
Qozog'iston	17 905,1	22 021,3	115,2	123,0	4	4
Qirg'iz Respublikasi	2 375,8	2 325,0	77,5	97,9	8	8
Afg'oniston	73 778,0	120	116,4	163,4	1	1
Tojikiston	11 203,7	4 883,2	3,6 m.	45,6	6	6
Turkmaniston	746,5	231,5	4,8 m.	31,0	11	13
Eron	1 915,7	2 091,8	162,7	109,2	9	9
Ozarbayjon	998,6	230,1	3,7 m.	23,0	10	12
Polsha	596,5	955,8	94,9	160,2	12	10
Pokiston	7 047,5	3 644,0	106,5	51,7	7	7
Belarus	505,1	324,1	17,1	64,1	13	11
BAA	273,3	69,0	5,4 m.	25,2	14	16
Buyuk Britaniya	-	98,7	0,0	0,0	17	14
AQSH	154,5	69,3	7,7 m.	44,9	15	15

Sirdaryo viloyatining hududlar kesimida eksporti
(2023- yil yanvar-sentabr)

	Hajm mln. AQSH dollarlari	O'sish sur'ati, % da	Ulushi, % da
Sirdaryo viloyati	254,4	113,0	100,0
Boyovut t.	23,7	142,7	9,3
Guliston t.	10,5	81,4	4,1
Mirzaobod t.	13,6	67,6	5,3
Oqoltin t.	3,4	69,7	1,4
Sardoba t.	2,8	105,7	1,1
Sayxunobod t.	22,9	109,9	9,0
Sirdaryo t.	63,1	98,4	24,8
Xovos t.	6,9	52,6	2,7
Guliston sh.	15,9	85,4	6,2
Shirin sh.	1,0	56,6	0,4
Yangiyer sh.	90,4	183,4	35,5

Eng yuqori hajm,
mln. AQSH dollarlari

Eng quyisi hajm,
mln. AQSH dollarlari

Viloyat eksporti tarkibida eng yuqori ulushni Yangiyer shahri 35,5 % bilan 90,4 mln. AQSH dollarini, eng quyisi ulushni esa Shirin shahri 0,4 % bilan 1,0 mln. AQSH dollarini tashkil etdi.

Meva-sabzavot mahsulotlari eksporti
(2023- yil yanvar-sentabr)

Hukumat tomonidan qishloq xo'jaligi va bog'dorchilikni rivojlantirishga katta e'tibor qaratilayotgani bois eksport qilinayotgan mahsulotlar sifati va hajmi yildan-yilga ortib bormoqda. Jumladan, 2023- yil yanvar-sentabrida 62,2 ming tonna meva va sabzavotlar eksporti amalga oshirilgan bo'lib, ushbu ko'rsatkich 2022- yilga nisbatan 26,0 ming tonnaga ko'paydi.

Meva-sabzavot mahsulotlarining asosiy eksport bozorlari Rossiya Federatsiyasi (16,1 %), Qozog'iston (33,5 %), XXR (13,1 %) hamda Pokiston (16,5 %) davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

Meva-sabzavot mahsulotlari eksporti
(2023- yil yanvar-sentabr)

Pomidor 1 286,9 ming. AQSH dollari 820,0 tonna 	Karam 1 367,5 ming. AQSH dollari 10 849,9 tonna 	Olma 123,6 ming. AQSH dollari 348,5 tonna 	Piyoz 3 589,1 ming. AQSH dollari 23 473,6 tonna
Uzum yangi yoki quritilgan 930,6 ming. AQSH dollari 1 094,3 tonna 	Grek yong‘og‘i 169,6 ming. AQSH dollari 65,9 tonna 	Bodring 150,3 ming. AQSH dollari 199,6 tonna 	Limon 9,8 ming. AQSH dollari 14,0 tonna

2023- yil yanvar-sentabrida oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismi bo‘lgan 19,1 mln. AQSH dollari qiymatidagi meva-sabzavot eksport qilindi. Bu ko‘rsatkich 2022- yilning mos davriga nisbatan 5,1 % ga kamaydi va jami eksportdagi ulushi 7,5 % ni tashkil etdi.

2023- yil yanvar-sentabr oylarida meva va sabzavotlar eksportining qiymat jihatidan eng katta hajmi Qozog‘istoniga to‘g‘ri keldi meva va sabzavotlar eksporti umumiylajmining 33,5 % ni tashkil etdi.

Meva-sabzavot mahsulotlarining eksport geografiyasi
(2023- yil yanvar-sentabr)

<i>Davlatlar</i>	<i>tonna</i>	<i>ming. AQSH dollari</i>	<i>ulushi, % da</i>
Rossiya Federatsiyasi	6 825,5	3 070,4	16,1
Qozog‘iston	43 596,0	6 399,4	33,5
XXR	3 425,5	2 504,4	13,1
Pokiston	1 118,4	3 157,2	16,5
Afg‘oniston	516,3	315,1	1,6
Belarus	349,1	324,1	1,7
Tojikiston	1 396,6	572,0	3,0
Boshqa davlatlar	5 018,9	2 766,2	14,5

4- BO'LIM. SIRDARYO VILOYATI IMPORTI

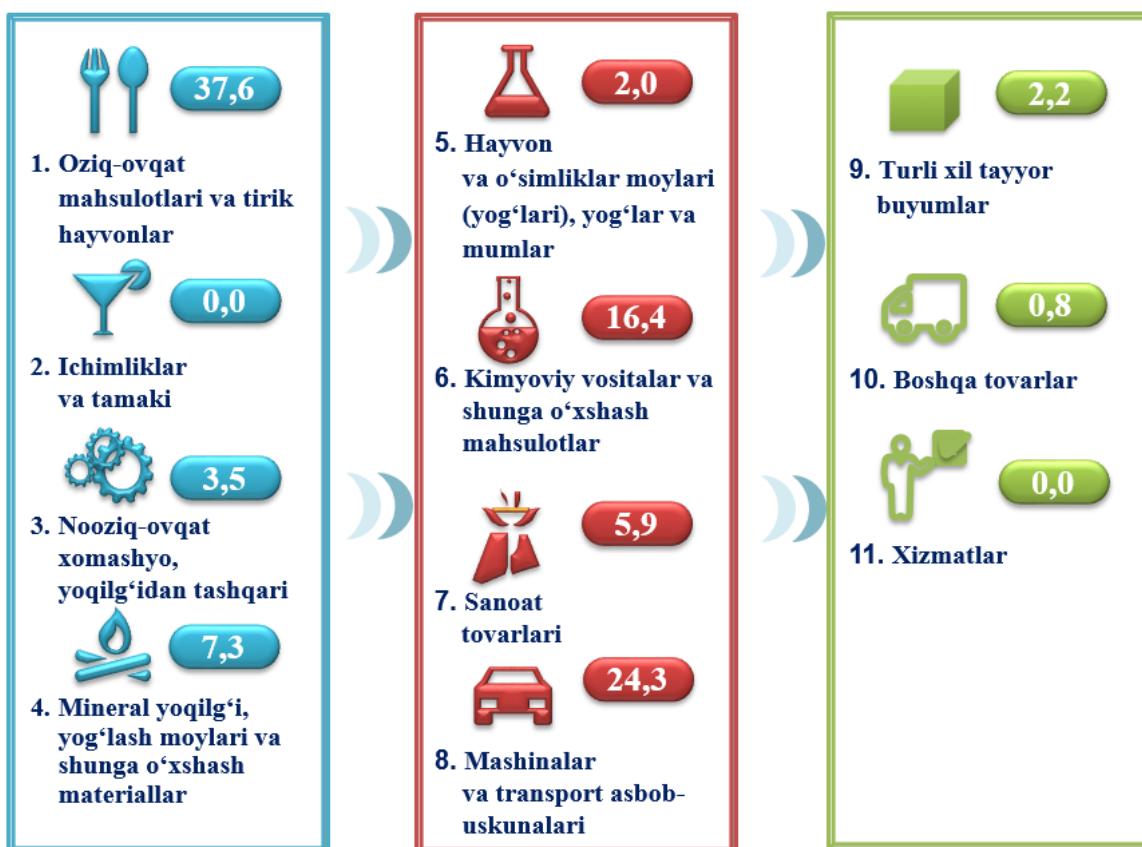
(yanvar-sentabr, mln. AQSH dollarini)

2023- yilning yanvar-sentabr oylarida import hajmi 368,2 mln. AQSH dollarini va 2022- yilning mos davriga nisbatan 109,6 % ni tashkil etdi.

Import tarkibida eng katta ulush, mashinalar va transport asbob-uskunalar (24,3 %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (37,6 %) hamda kimyoviy vositalar va shunga o'xhash mahsulotlar (16,4 %) hisobiga to'g'ri keldi.

XSST bo'yicha import tarkibi

(2023- yil yanvar-sentabr, ulush, % da)

Tovarlar importi dinamikasi tahliliga ko'ra, 2023- yilning yanvar-sentabr oylarida import qilingan tovarlar hajmi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 9,6 % ga ko'payib 368,2 mln. AQSH dollarini tashkil etdi.

Sirdaryo viloyati XSST bo'yicha import tarkibi
(yanvar-sentabr, yillar kesimida)

<i>XSST tarkibi</i>	<i>Mln. AQSH dollari</i>		<i>O'sish sur'ati, % da</i>		<i>Umumiy hajmga nisbatan. % da</i>	
	<i>2022- y.</i>	<i>2023- y.</i>	<i>2022- y.</i>	<i>2023- y.</i>	<i>2022- y.</i>	<i>2023- y.</i>
Jami import	336,0	368,2	94,9	109,6	100,0	100,0
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	129,0	138,6	122,3	107,4	38,4	37,6
Ichimliklar va tamaki	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqlig'idan tashqari	17,3	12,8	159,8	74,0	5,2	3,5
Mineral yoqlig'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	10,8	26,7	17,1	2,5 m.	3,2	7,3
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	4,4	7,5	72,1	170,7	1,3	2,0
Kimyoiy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	58,8	60,3	158,7	102,6	17,5	16,4
Sanoat tovarlari	20,4	21,8	87,4	106,5	6,1	5,9
Mashinalar va transport asbob-uskunalarini	90,5	89,4	86,1	98,8	26,9	24,3
Turli xil tayyor buyumlar	4,8	8,0	65,2	165,8	1,4	2,2
Boshqa tovarlar	0,0	3,0	-	0,0	0,0	0,8

2023- yil yanvar-sentabr oylarida Yetti yirik hamkor davlatlar (XXR, Rossiya Federatsiyasi, Qozog'iston, Qirg'iz Respublikasi, Turkiya, Germaniya va Fransiya) hissasiga to'g'ri kelmoqda.

Viloyat importida asosiy hamkor davlatlarning ulushi

(2023- yil yanvar-sentabr, % da)

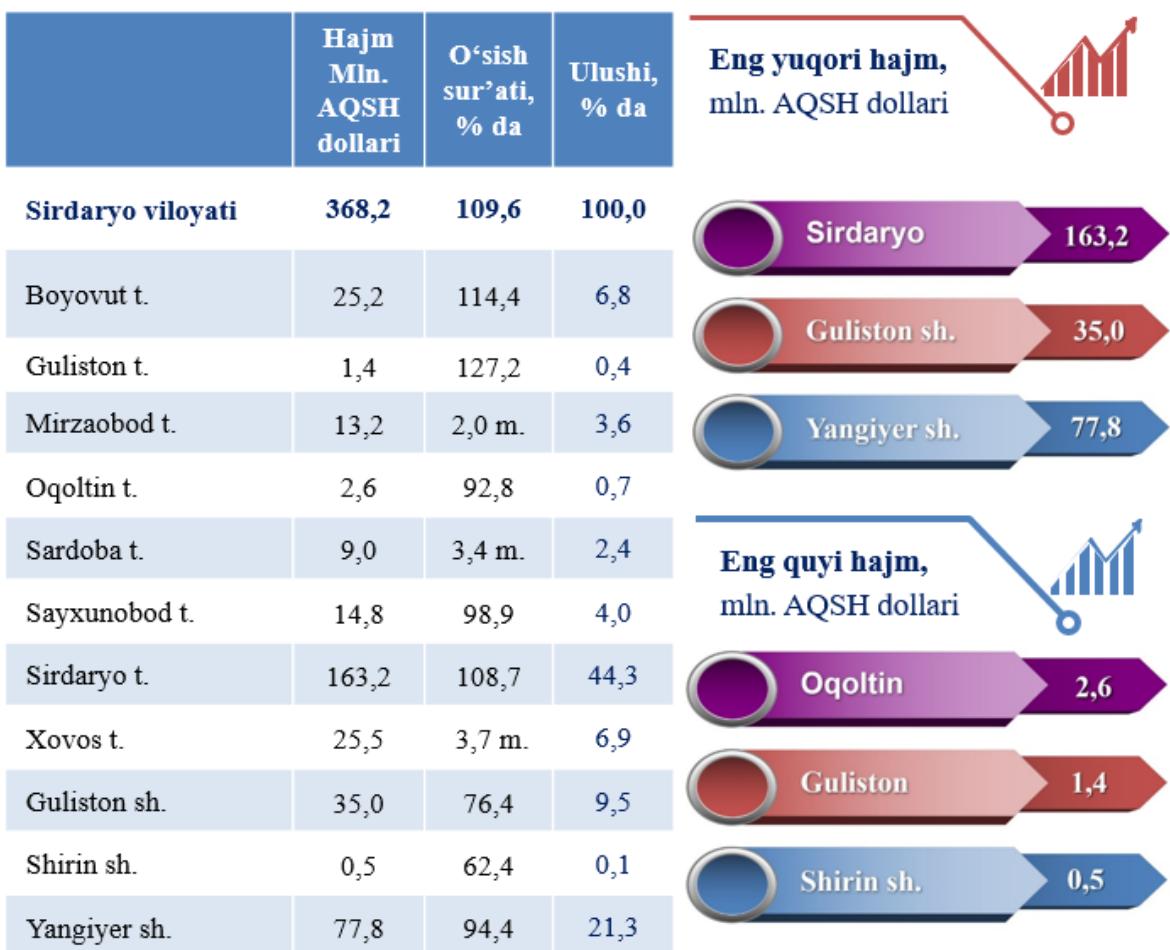
Sirdaryo viloyatining asosiy hamkor davatlarga amalga

oshirgan import hajmlari va o'sish sur'atlari

(yanvar-sentabr)

Davlatlar	Ming. AQSH dollarri		O'sish sur'ati, % da		O'rni	
	2022- y.	2023- y.	2022- y.	2023- y.	2022- y.	2023- y.
XXR	58 990,8	87 194,0	108,9	147,8	2	2
Rossiya Federatsiyasi	41 705,9	54 609,0	42,3	130,9	4	3
Qozog'iston	133 904,7	153 397,2	125,8	114,6	1	1
Koreya Respublikasi	7 296,2	1 121,2	3,5 m.	15,4	6	13
Turkiya	11 931,8	15 963,3	108,3	132,1	5	4
Germaniya	5 600,9	3 575,9	24,2	63,8	7	8
Turkmaniston	4 184,3	12,0	66,7	0,0	9	20
Hindiston	1 166,9	2 499,8	194,9	2,1 m.	13	9
Belarus	687,4	937,7	101,9	136,4	16	14
Litva	1 881,0	8 060,4	68,1	4,3 m.	11	5
AQSH	34,2	45,5	36,3	132,9	19	18
Italiya	44 143,6	4 953,1	9,2 m.	11,2	3	7
Eron	3 095,7	1 165,4	2,3 m.	37,6	10	12
Qirg'iz Respublikasi	5 481,6	5 464,8	8,2 m.	99,7	8	6
Estoniya	260,6	80,3	-	30,8	18	17
Avstrya	1 095,6	408,4	10,1	37,3	14	16

Sirdaryo viloyatining hududlar kesimida importi (2023- yil yanvar-sentabr)

Viloyat importi tarkibida eng yuqori ulushni Sirdaryo tumani 44,3 % bilan 163,2 mln. AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa Shirin shahrida import hajmi amalga oshirilmagan.

Import hajmining eng yuqori o'sish suratlari 2022- yilga nisbatan Xovos (3,7 m.), Sardoba (3,4 m.), Mirzaobod (2,0 m.) tumanlarida qayd etildi. Eng past o'sish sur'ati Guliston (76,4 %) va Shirin (62,4 %) shaharlariga to'g'ri keldi.

Mashinalar va transport asbob-uskunalarini importi

Viloyat investitsiya muhitining yaxshilanib borayotgani sari va ushbu sohada amalga oshirilayotgan islohotlar natijasida mashina va asbob-uskunalar importining oshishi tabiiy hol.

Jumladan, 2023- yil yanvar-sentabr oylarida import tarkibida mashinalar va transport-asbob uskunalarini hajmi 89,4 mln. AQSH dollarini tashkil etib, 2022- yilning shu davriga nisbatan 1,2 % ga kamaydi va importning umumiyligi ulushi 24,3 % ga yetdi.

Mashina va asbob-uskunalar import qilingan asosiy hamkor davlatlar (2023- yil yanvar-sentabr)

2023- yil yanvar-sentabr oylarida mashina va transport asbob-uskunalari importi hajmi o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 1,1 mln. AQSH dollariga kamaydi. Ushbu tovarlarni Sirdaryo viloyatiga yetkazib berishning asosiy qismi XXR — 50,8 mln. AQSH dollari (56,8 %) va Fransiya — 1,0 mln AQSH dollari (1,1 %), Turkiya - 11,0 mln. AQSH dollari (12,3 %) kabi davlatlarga to‘g‘ri keldi.

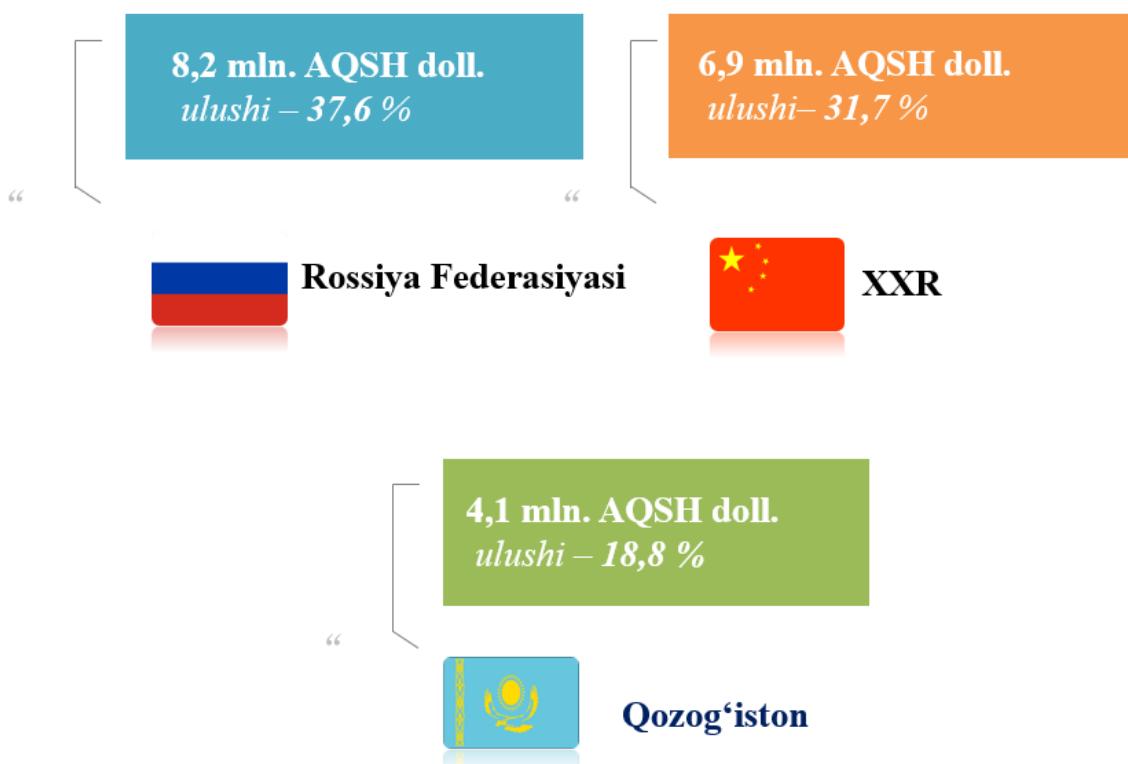
Sanoat tovarlari importi

2023- yil yanvar-sentabr oylarida import tarkibida sanoat mahsulotlari tovarlari hajmi 21,8 mln. AQSH dollarini tashkil etib, o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 6,5 % ga ko‘paygan hamda importning umumiy hajmidagi ulushi 5,9 % ga yetdi.

Shu o‘rinda ta’kidlash lozimki, davlatimiz tomonidan importni o‘rnini bosuvchi tovar va mahsulotlarini ishlab chiqarish hamda ichki bozorni sifatli va arzon mahsulotlar bilan ta’minlash bo‘yicha bir qator islohotlar amalga oshirilmoqda.

Import tarkibida asosiy ulushni tashkil qilayotgan sanoat mahsulotlari asosan qaysi davlatlardan respublikamizga olib kirilayotganini quyidagi ma’lumotdan ko‘rish mumkin.

Sanoat mahsulotlari import qilingan asosiy hamkor davlatlar
(2023- yil yanvar-sentabr)

Sanoat mahsulotlari importi asosan probka va daraxtdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari) (6,0 mln. AQSH dollar), metallardan tayyorlangan buyumlar (3,4 mln. AQSH dollar), ruda bo‘lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar (4,4 mln. AQSH dollar), rangli metal (0,6 mln. AQSH dollar) va boshqalardan tashkil topgan.

Shu bilan, yurtimizda tashqi iqtisodiy faoliyatni rivojlantirish borasida amalga oshirilayotgan keng qamrovli islohotlar va dunyo mamlakatlari bilan olib borilayotgan mustahkam aloqalar natijasida mamlakatimizning eksport salohiyati oshib borayotgani yaqqol namoyon bo‘lmoqda.

Shuningdek, hukumatimiz tomonidan ishlab chiqaruvchilar uchun bir qator soliq, bojxona imtiyozlarining yaratilishi, ishlab chiqarish quvvatlarni modernizatsiya qilish va raqobatbardosh mahsulotlarni ishlab chiqarilishi milliy mahsulotlarimizni tashqi bozorlarda mustahkam o‘rin egallashlari uchun zamin yaratmoqda.

Statistik ko'rsatkichlarga izohlar

Tovar – har qanday ko'chma mulk, shu jumldan valyuta va valyuta qimmatliklari, elektr, issiqlik va boshqa energiya turlari, transport vositalari (yo'lovchilar va tovarlar tashish uchun ishlataladigan transport vositalari, shu jumldan konteynerlar va boshqa transport uskunalar bundan mustasno), intellektual mulk obyektlari.

Tovarlar eksporti – agar qonunchilikda boshqa tartib ko'zda tutilmagan bo'lsa, tovarlarni O'zbekiston Respublikasi bojxona chegarasidan qaytarib olib kirish majburiyatiz olib chiqish.

Reeksport – xorijiy tovarlar bojxona hududidan olib chiqiladigan bojxona rejimi.

Tovarlar importi – tovarlarni O'zbekiston Respublikasi bojxona chegarasidan qaytarib olib chiqish majburiyatiz olib kirish.

Reimport – bojxona hududidan eksport rejimida olib chiqilgan O'zbekiston Respublikasi tovarlari O'zbekiston Respublikasining Bojxona kodeksida ko'rsatilgan muddatda (olib chiqilgan paytdan boshlab o'n yil ichida) qaytarib olib kiriladigan rejim.

Tashqi savdo aylanmasi – mamlakatning muayyan davrdagi eksport va import qiymatlari summasi.

Tovarlar kelib chiqqan mamlakat – tovar to'liq ishlab chiqarilgan yoki yetarli darajada qayta ishlov berilgan mamlakat (tovar yetarli darajada qayta ishlov berilgan mamlakat "Bojxona tarifi to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi qonunining 26- moddasiga asosan aniqlanadi).

Tovarlarning belgilangan manzili – yuklab jo'natish paytida tovar yetkazib berilishi belgilangan mamlakat sifatida ma'lum bo'lgan mamlakat.

Tovarlarning statistik qiymati – shartnoma valyutasidan qat'i nazar yagona bazisga keltirilgan shartnoma bo'yicha tovarlar qiymati.

SIF (qiymat, sug'urtalash, fraxt) – tovarlarni sotish sharti bo'lib, unga ko'ra tovar narxiga uning qiymati va tovarni sug'urtalash hamda import qiluvchi mamlakat portigacha yetkazib berish xarajatlari kiritiladi.

SIP (fraxt/tashish va sug'urtalash) – tovarlarni sotish sharti bo'lib, unga ko'ra tovar narxiga uning qiymati va tovarni sug'urtalash hamda import qiluvchi mamlakatning chegarasidagi joygacha yetkazib berish xarajatlari kiritiladi.

FOB (bortda erkin) – tovarni sotish sharti bo'lib, unga ko'ra tovar narxiga uning qiymati va tovarni kema bortigacha yetkazib berish va yuklash xarajatlari kiritiladi.

DAF (cheagaragacha yetkazib berish) – tovarni sotish sharti bo'lib, unga ko'ra tovar narxiga uning qiymati va tovarni belgilangan joygacha yoki eksport qiluvchi mamlakat chegarasidagi joygacha yoxud qo'shni mamlakat chegarasigacha yetkazib berish xarajatlari kiritiladi.

Xizmatlar (ishlar) eksporti — O'zbekiston Respublikasining rezidentlari tomonidan norezidentlarga, iqtisodiy geografik joylashuvidan qat'i nazar, ko'rsatilgan xizmatlar (bajarilgan ishlar).

Xizmatlar (ishlar) importi — norezidentlar tomonidan O'zbekiston Respublikasi rezidentlariga, iqtisodiy geografik joylashuvidan qat'i nazar, ko'rsatilgan xizmatlar (bajarilgan ishlar).

Ma'lumot uchun: O'zbekiston Respublikasida tovarlar tashqi savdosi statistika ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasi (keyingi o'rnlarda TIF TN) bilan birlgilikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (keyingi o'rnlarda – XSST) ishlataladi. Bu o'z navbatida tahvilay maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST bo'yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

IX. KICHIK TADBIRKORLIK

1- BO'LIM. KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING SONI TAHLILI

Tadbirkorlik faoliyati (kichik tadbirkorlik) – tadbirkorlik faoliyati subyektlari tomonidan qonun hujjatlariga muvofiq amalga oshiriladigan, o'zi tavakkal qilib va o'z mulkiy javobgarligi ostida daromad (foyda) olishga qaratilgan tashabbuskorlik faoliyatidir.

Tadbirkorlik faoliyati subyektlari (tadbirkorlik subyektlari) belgilangan tartibda davlat ro'yxatidan o'tgan hamda tadbirkorlik faoliyatini amalga oshirayotgan yuridik va jismoniy shaxslardir.

2019-2023- yillarda faoliyat yuritayotgan kichik korxona va mikrofirmalar soni dinamikasi (fermer va dehqon xo'jaliklarisiz), birlikda

Faoliyat yuritayotgan kichik korxona va mikrofirmalar

2023- yilning 1- oktabr holatiga faoliyat yuritayotgan kichik korxona va mikrofirmalar soni 11 406 tani tashkil etib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan 3 293 taga yoki 77,6 % ga kamaygan.

Yangi tashkil etilgan kichik korxona va mikrofirmalar

2023- yilning yanvar-sentabrida 1 774 ta yangi kichik korxona va mikrofirmalar (fermer va dehqon xo'jaliklarisiz) tashkil qilindi, bu 2022-yilning shu davriga nisbatan 8,1 % ga ko'p demakdir.

Hududlar bo'yicha 1-oktabr holatiga faoliyat yuritayotgan kichik korxona va mikrofirmalar soni, birlikda

2023- yil 1- oktabr holatiga faoliyat yuritayotgan kichik korxona va mikrofirmalar (fermer va dehqon xo‘jaliklarisiz) soni jami 11 406 tani, shundan yangi tashkil etilganlari 1 774 tani tashkil etdi.

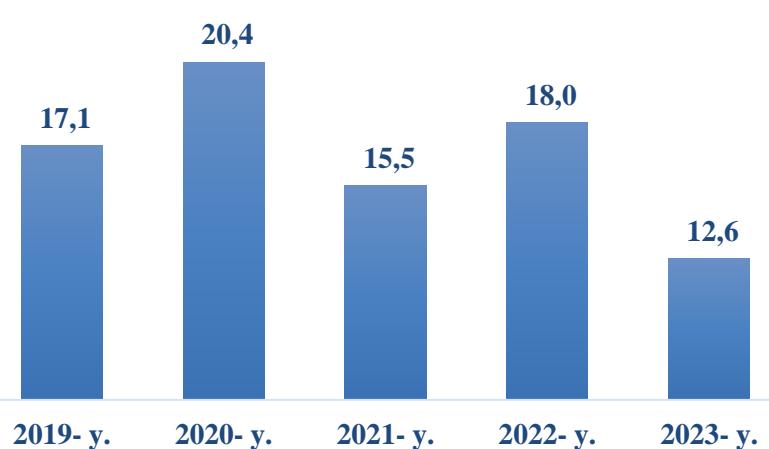
2023-yilning 1- oktabr holatiga ko‘ra hududlar bo‘yicha faoliyat yuritayotgan kichik korxona va mikrofirmalarning eng ko‘pi Guliston shahrida 2 702 tani yoki jamiga nisbatan 23,7 % ni tashkil etdi.

2023- yilning yanvar-sentabr oylarida hududlar bo‘yicha faoliyat yuritayotgan kichik tadbirkorlik subyektlarining soni (har 1000 aholiga, birlikda)¹⁾

Guliston sh.	27,8
Yangiyer sh.	17,6
Shirin sh.	15,3
Mirzaobod	13,3
Oqoltin	13,3
Sardoba	12,9
Guliston	11,7
Sayxunobod	11,1
Sirdaryo	10,3
Boyovut	7,3
Xovos	6,5

2023- yilning yanvar-sentabrida kichik tadbirkorlik subyektlarining soni har 1000 aholiga nisbatan hududlar bo‘yicha eng yuqori ko‘rsatkich Guliston shahar 27,8 birlik, Yangiyer shahar 17,6 birlik, Shirin shahar 15,3 birlik, Mirzaobod 13,3 birlik va Oqoltin tumanlarida 13,3 birlikni tashkil etgan.

2019-2023- yillarning yanvar-sentabr oylarida Sirdaryo viloyatida faoliyat yuritayotgan kichik tadbirkorlik subyektlarining soni dinamikasi. (har 1000 aholiga, birlikda)

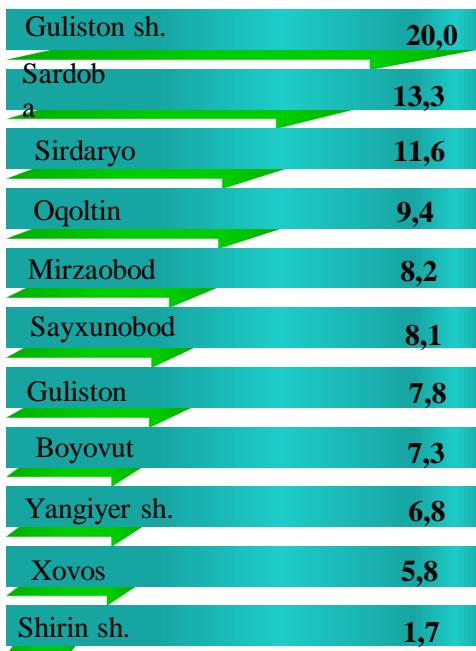
Viloyat bo‘yicha 2023- yilda faoliyat yuritayotgan kichik tadbirkorlik subyektlarining soni har 1 000 aholiga nisbatan 12,6 birlikni tashkil etdi.

¹ Kichik korxona va mikrofirmalar (fermer va dehqon xo‘jaliklarini qo‘shgan holda)

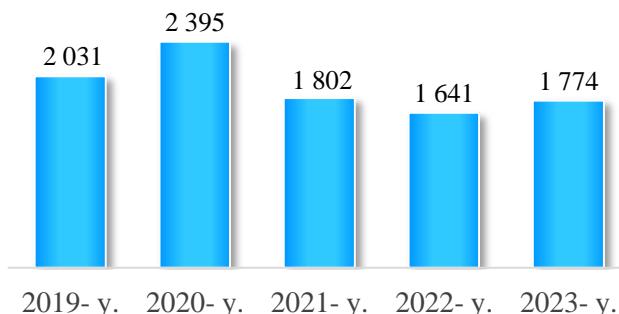
Hududlar bo‘yicha yangi tashkil etilgan kichik korxona va mikrofirmalar, birlikda

	<i>2022- y. yanvar- sentabr</i>	<i>2023- y. yanvar- sentabr</i>	<i>farqi (+;-)</i>
Sirdaryo viloyati	1 641	1 774	133
Guliston sh	341	354	13
Shirin sh	38	31	-7
Yangiyer sh	84	121	37
<i>tumanlar:</i>			
Oqoltin tumani	156	167	11
Boyovut tumani	143	129	-14
Sayxunobod tumani	106	144	38
Guliston tumani	141	139	-2
Sardoba tumani	200	235	35
Mirzaobod tumani	127	145	18
Sirdaryo tumani	230	206	-24
Xovos tumani	75	103	28

2023- yil yanvar-sentabr oylarida hududlar bo‘yicha yangi tashkil topgan jami kichik korxona va mikrofirmalarning ulushi, % da

2019-2023- yillarning yanvar-sentabr oylarida yangi tashkil etilgan kichik korxona va mikrofirmalar soni dinamikasi, birlikda

2023- yilning yanvar-sentabr oylarida hududlar bo‘yicha yangi tashkil etilgan kichik korxona va mikrofirmalarning jamiga nisbatan eng ko‘p ulushi Guliston shahri (-20,0 %), Sardoba (- 3,3 %), Sirdaryo (- 11,6 %), Oqoltin (- 9,4 %), Mirzaobod (- 8,2 %), Sayxunobod (- 8,1 %), Guliston (- 7,8 %), tumanlari hissalariga to‘g‘ri keldi.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha yangi tashkil etilgan kichik korxona va mikrofirmalar, birlikda

	2022- y. yanvar-sentabr	2023- y. yanvar-sentabr	farqi (+;-)
Jami	1 641	1 774	133
Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi	499	472	-27
Sanoat	265	217	-48
Qurilish	94	80	-14
Savdo	511	731	220
Tashish va saqlash	36	47	11
Yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar	63	74	11
Axborot va aloqa	40	36	-4
Sog‘lijni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatish	22	13	-9
Boshqa faoliyat turlari	111	104	-7

2023- yilda iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha eng ko‘p kichik korxona va mikrofirma savdoda 731 ta, qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi sohasida 472 ta hamda sanoatda 217 ta yangidan tashkil etilgan.

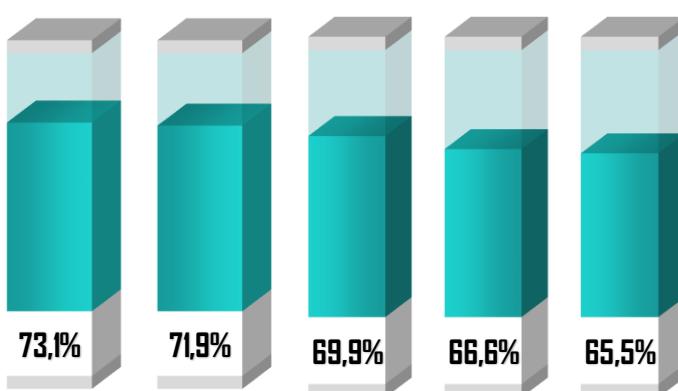
2- BO‘LIM. KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING ASOSIY IQTISODIY KO‘RSATKICHLARI

Yanvar-sentabr oylarida kichik tadbirkorlikning asosiy ko‘rsatkichlari

	<i>O‘lchov birligi</i>	2022- y. birlikda	2023- y. birlikda	(+;-)
Faoliyat yuritayotgan kichik korxona va mikrofirmalar		14 699	11 406	-3 293
Yangi tashkil etilgan kichik korxona va mikrofirmalar		1 641	1 774	133
<i>Kichik tadbirkorlik ulushlari:</i>				
YaHM	%	66,6	65,5	-1,1

	<i>O‘lchov birligi</i>	<i>2022- y.</i>	<i>2023- y.</i>	<i>davomi (+;-)</i>
Sanoat	%	32,3	31,8	-0,5
Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi	%	98,8	96,9	-1,9
Investitsiya	%	76,4	79,0	2,6
Qurilish	%	78,4	83,6	5,2
Chakana savdo	%	92,3	92,2	-0,1
Xizmatlar	%	51,9	50,4	-1,5
Yuk tashish	%	91,9	92,8	0,9
Yuk aylanmasi	%	82,3	85,3	3,0
Yo‘lovchi tashish	%	95,1	95,3	0,2
Yo‘lovchi aylanmasi	%	97,4	97,6	0,2
Eksport	%	64,2	63,2	-1,0
Import	%	66,3	70,7	4,4

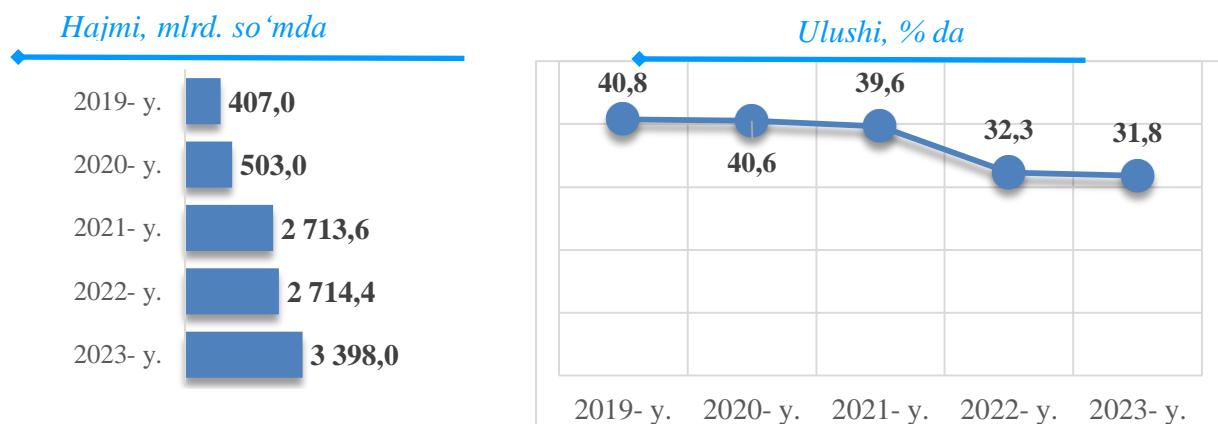
**2019-2023- yillarning yanvar-sentabr oylarida kichik tadbirkorlik subyektlarining
YaHMdagи ulushi dinamikasi**

2023- yilda YaHM tarkibida kichik tadbirkorlik subyektlarining 2022- yilga nisbatan 1,1 punktga kamaygan. Kamayishining asosiy sababi, yirik tadbirkorlik subyektlarida qo‘shilgan qiymat hajmining oshishi bilan ifodalanadi.

2019- y. 2020- y. 2021- y. 2022- y. 2023- y.

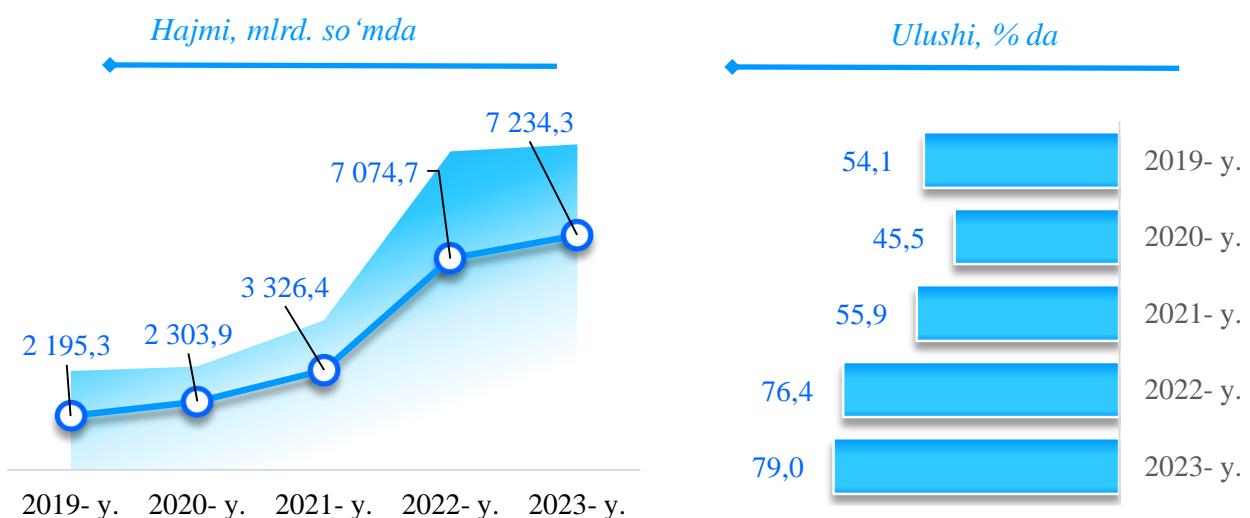
Kichik tadbirkorlik subyektlarida sanoat faoliyati

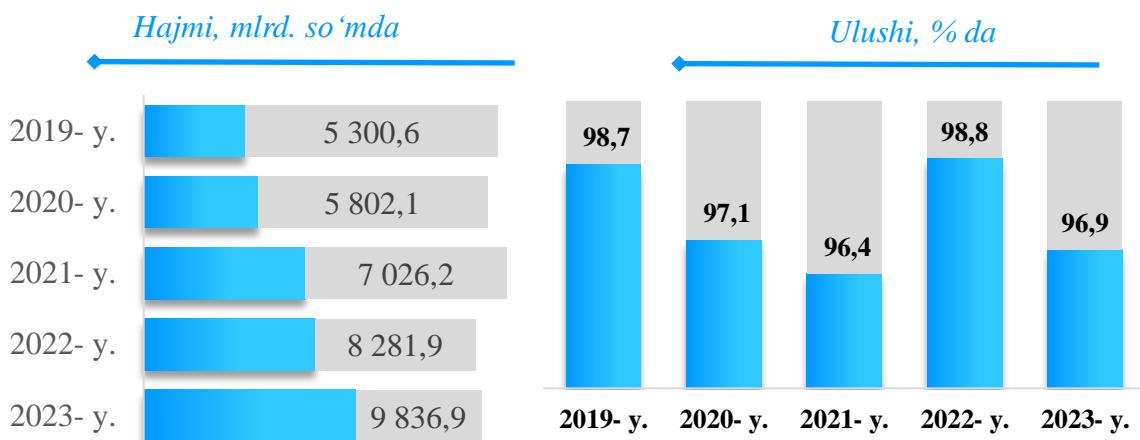
Kichik tadbirkorlik subyektlarida qurilish faoliyati

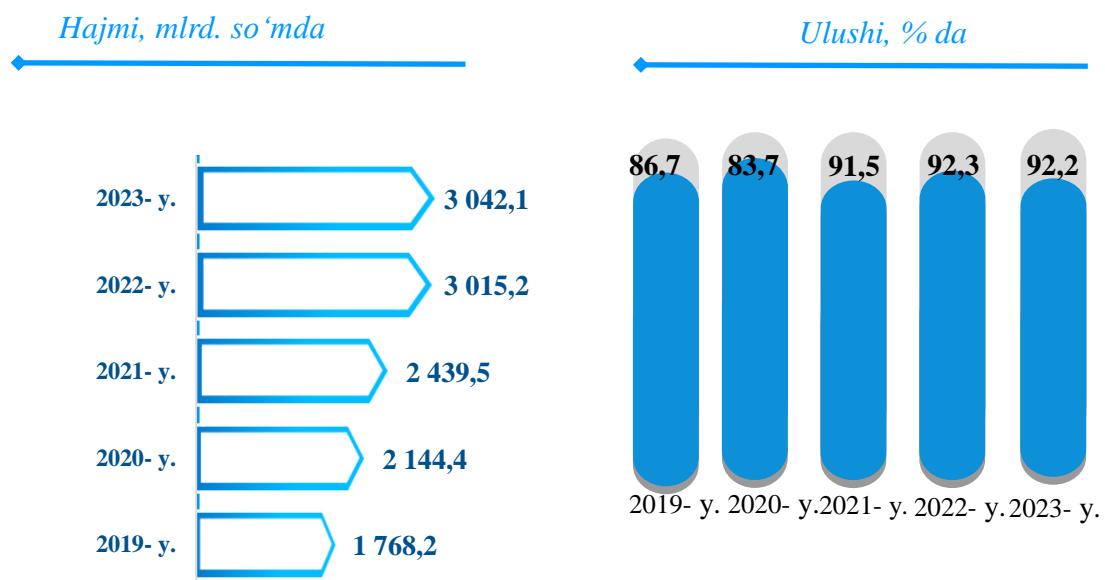
Kichik tadbirkorlik subyektlarida investitsiya faoliyati

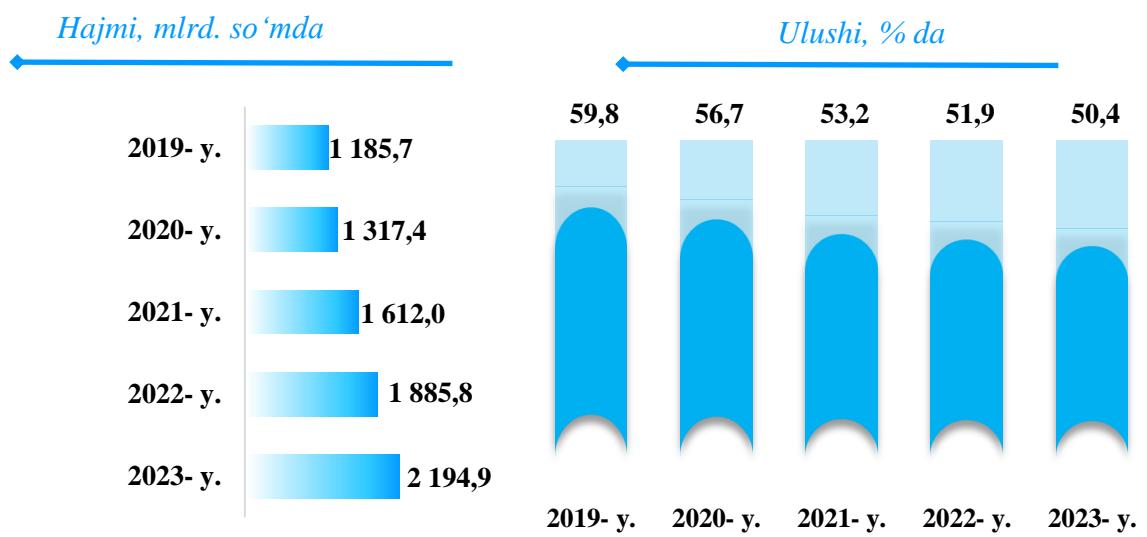
Kichik tadbirkorlik subyektlarida qishloq xo‘jaligi faoliyati

Kichik tadbirkorlik subyektlarining chakana savdodagi faoliyati

Kichik tadbirkorlik subyektlarining xizmat ko‘rsatishdagi faoliyati

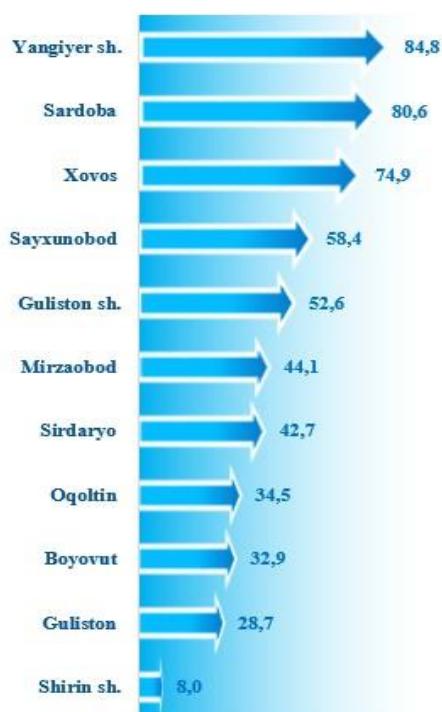
2023- yil yanvar-sentabr oylarida hududlar bo'yicha kichik tadbirkorlik subyektlari tomonidan sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish hajmi, mldr. so'm

2023- yilda kichik tadbirkorlik subyektlari tomonidan 3 398,0 mldr. so'mlik sanoat mahsulotlari ishlab chiqarildi.

Hududlar kesimida kichik tadbirkorlik subyektlarining eng ko'p sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish hajmi Sirdaryo tumani (997,8 mldr. so'm), Yangiyer shahri (555,8 mldr. so'm), Guliston shahri (431,7 mldr. so'm), Shirin shaharlari (372,3 mldr. so'm) hissasiga to'g'ri keldi. Oqoltin tumanida (84,5 mldr. so'm) sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish hajmi eng past bo'lib qolmoqda.

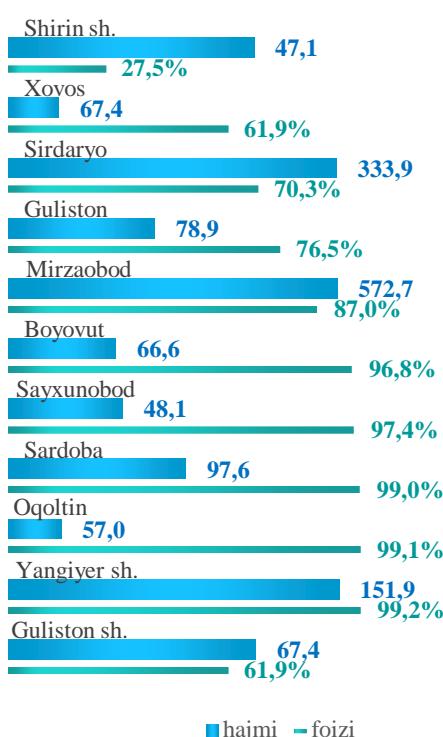

2023- yilning yanvar-sentabr oylarida jami sanoat mahsulotidagi kichik tadbirkorlikning hududlar bo'yicha ulushi, % da

Hududlar kesimida kichik tadbirkorlikning jami sanoat mahsulotidagi eng yuqori ulushini Yangiyer shahar (84,8 %), Guliston shahar (52,6 %), Sardoba (80,6 %), Xovos (74,9 %), Sayxunobod (58,4 %), Mirzaobod (44,1 %), Sirdaryo (42,7 %), Oqoltin (34,5 %) va Boyovut tumanlari (32,9 %) tashkil etdi.

2023- yil yanvar-sentabr oylarida hududlar bo'yicha kichik tadbirkorlik subyektlarida bajarilgan qurilish ishlari hajmi va ulushi

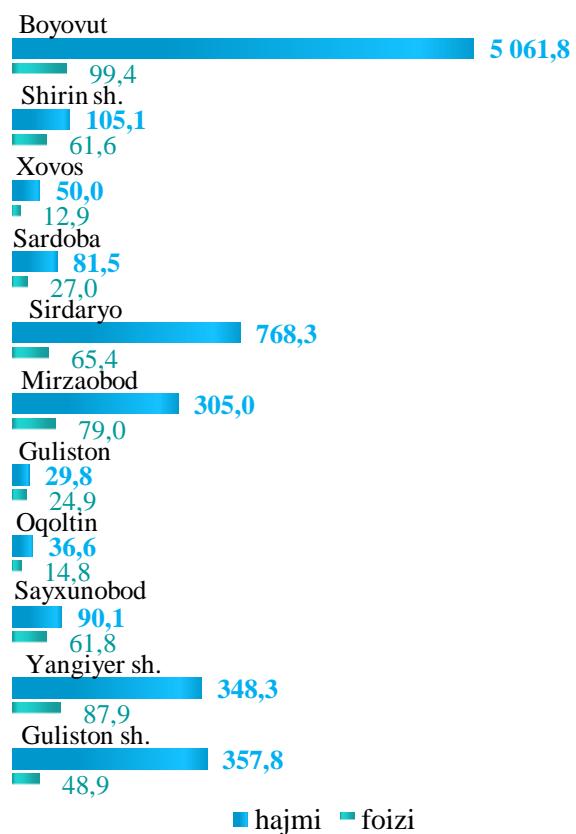
2023- yil yanvar-sentabr oylarida kichik tadbirkorlik subyektlari tomonidan amalga oshirilgan qurilish ishlari hajmi 2 233,6 mlrd. so'mni yoki qurilish ishlari umumiy hajmining 83,6 % ni tashkil etdi. O'sish sur'ati 2022- yil yanvar-sentabr oylariga nisbatan 107,0 % ni tashkil qildi.

Hududlar kesimida kichik tadbirkorlik subyektlarining eng ko'p bajarilgan qurilish ishlari hajmi Mirzaobod (572,7 mlrd. so'm), Sirdaryo (333,9 mlrd. so'm), Yangiyer shahar (151,9 mlrd. so'm), Sardoba (97,6 mlrd. so'm), Guliston (78,9 mlrd. so'm), Xovos (67,4 mlrd. so'm) hamda Guliston shahrilarida (67,4 mlrd. so'm) qayd etildi.

2023- yilda kichik tadbirkorlik subyektlarining investitsiya hajmi va ulushi

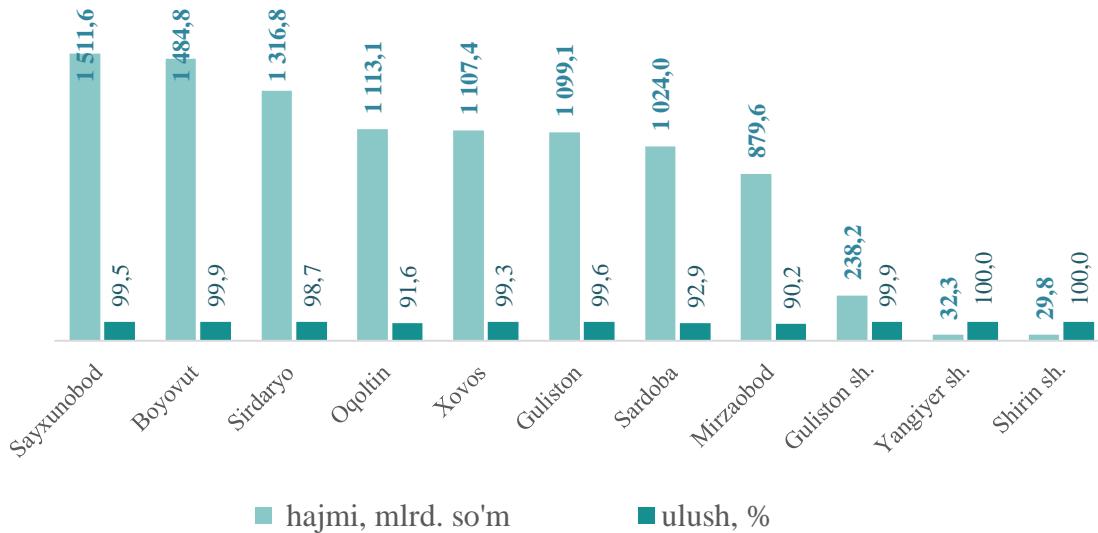
2023- yilda kichik tadbirkorlik subyektlari tomonidan asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar hajmi 7 234,3 million so'mni yoki jami investitsiya hajmini 79,0 % ni tashkil etdi. O'sish sur'ati 2022- yilga nisbatan 93,0 % ni tashkil qildi.

Hududlar kesimida kichik tadbirkorlik subyektlarining eng yuqori asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalari hajmi Boyovut tumani (5 061,8 mlrd. so'm), Sirdaryo (768,3 mlrd. so'm), Guliston shahri (357,8 mlrd. so'm), Yangiyer shahri (348,3 mlrd. so'm), Mirzaobod (305,0 mlrd. so'm), Shirin shahri (105,1 mlrd. so'm) hamda Sayxunobod (90,1 mlrd. so'm) va Sardoba tumanlarida (81,5 mlrd. so'm) qayd etildi.

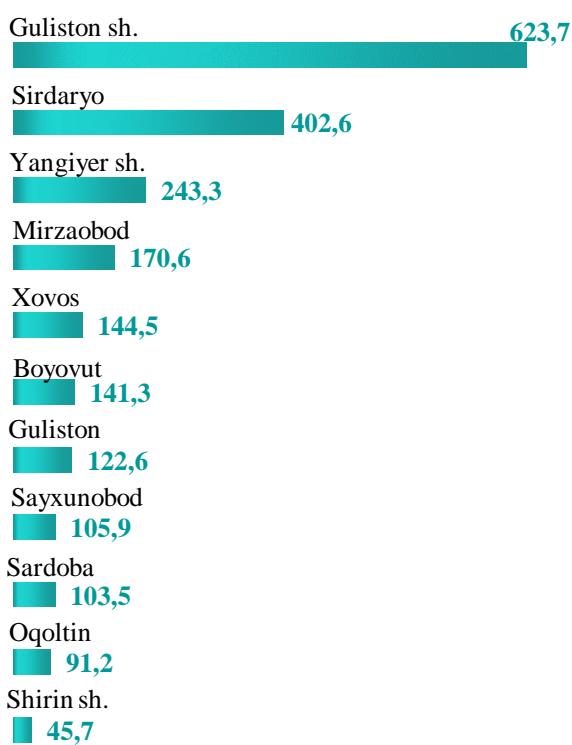
2023- yil yanvar-sentabr oylarida kichik tadbirkorlik subyektlari tomonidan ishlab chiqarilgan qishloq xo‘jaligi mahsulotlari hajmi va ulushi

2023- yilda kichik tadbirkorlik subyektlari tomonidan ishlab chiqarilgan qishloq xo‘jaligi mahsulotlari hajmi 9 836,9 mlrd. so‘mni yoki jami qishloq xo‘jaligi mahsuloti hajmining 96,9 % ni tashkil etdi. O‘sish sur’ati 2022- yilga nisbatan 105,2 % ni tashkil qildi.

Hududlar kesimida kichik tadbirkorlik subyektlarining eng ko‘p ishlab chiqarilgan qishloq xo‘jaligi mahsulotlari hajmi Sayxunobod (1 511,6 mlrd. so‘m), Boyovut (1 484,8 mlrd. so‘m), Sirdaryo (1 316,8 mlrd. so‘m), Oqoltin (1 113,3 mlrd. so‘m), Xovos (1 107,4 mlrd. so‘m) hamda Guliston (1 099,1 mlrd. so‘m) tumanlarida qayd etildi.

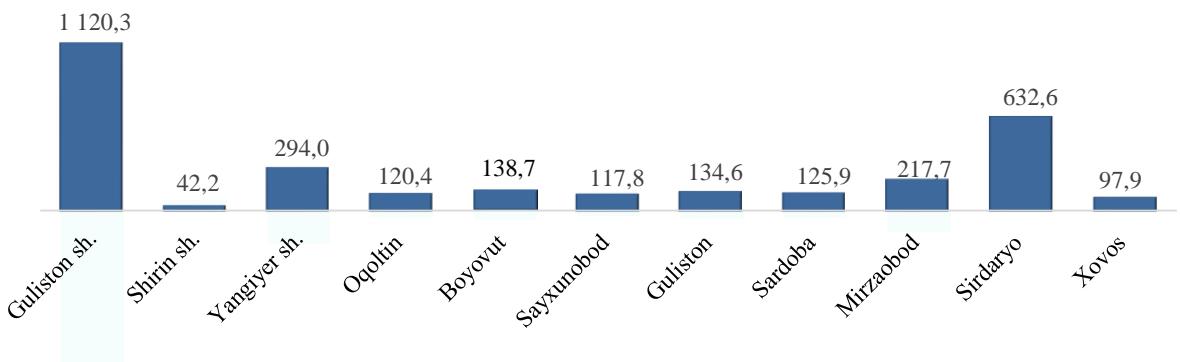
2023- yilning yanvar-sentabr oylarida hududlar bo‘yicha kichik tadbirkorlik subyektlarida xizmat ko‘rsatish hajmi, mlrd. so‘mda

2023- yil yanvar-sentabr oylarida kichik tadbirkorlik subyektlari tomonidan 2 194,9 mlrd. so‘mlik xizmatlar ko‘rsatildi yoki ko‘rsatilgan xizmatlar umumiy hajmining 50,4 % ni tashkil qildi va o‘sish sur’ati 2022- yil yanvar-sentabr oylariga nisbatan 106,0 % ni tashkil qildi.

Hududlar kesimida kichik tadbirkorlik subyektlarining eng ko‘p xizmatlar hajmi Guliston shahar (623,7 mlrd. so‘m), Sirdaryo tumani (402,6 mlrd. so‘m), Yangiyer shahar (243,3 mlrd. so‘m), Mirzaobod (170,6 mlrd. so‘m), Boyovut (141,3 mlrd. so‘m), Xovos (144,5 mlrd. so‘m) va Guliston (122,6 mlrd. so‘m) tumanlari hissasiga to‘g‘ri keldi.

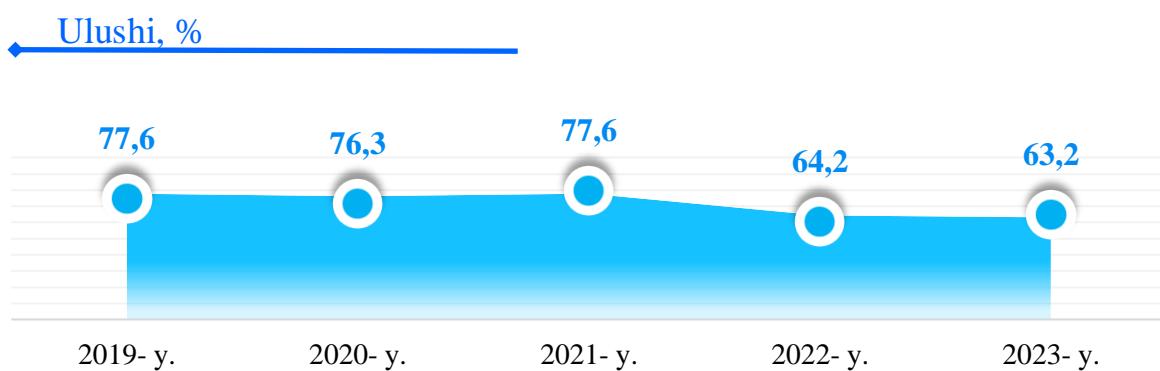
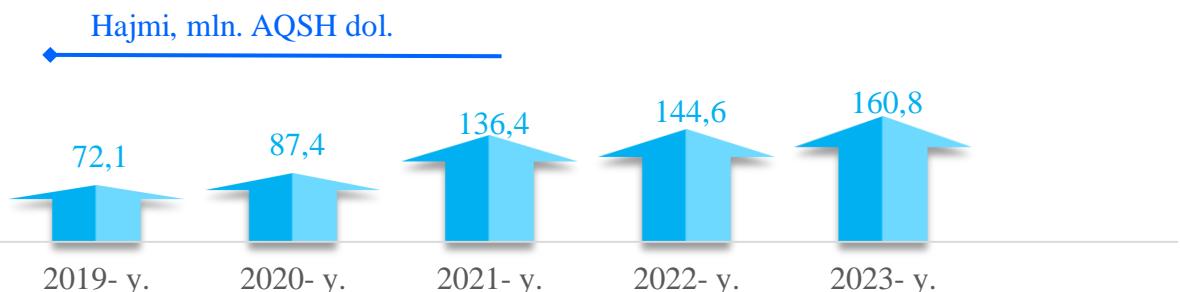
2023- yilda hududlar bo‘yicha kichik tadbirkorlik subyektlarida chakana savdo tovar aylanmasi, mlrd. so‘m

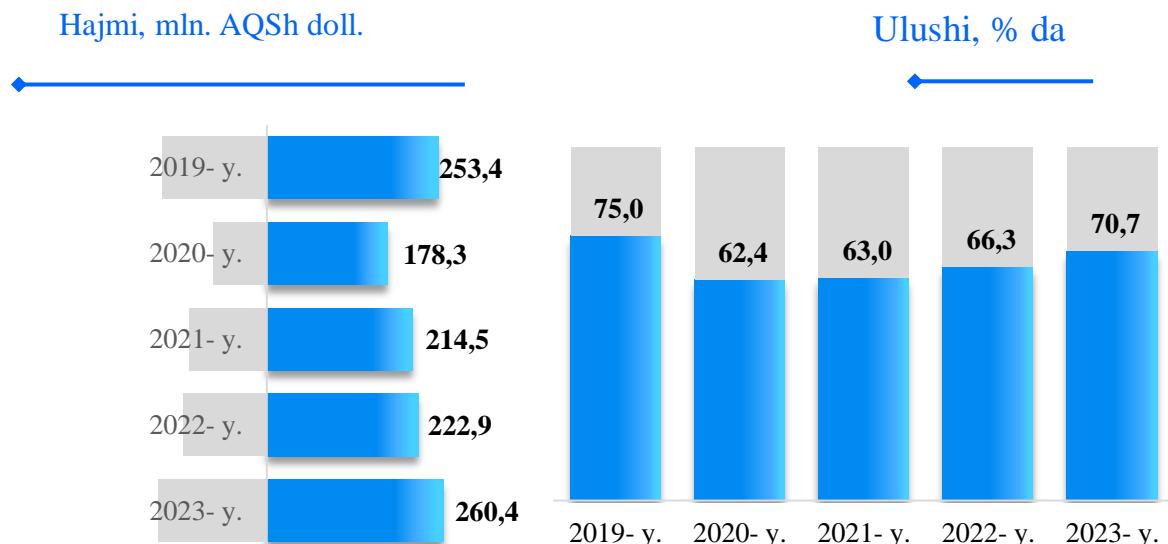
2023- yilda kichik tadbirkorlik subyektlarining chakana savdo tovar aylanmasi hajmi 3 042,1 mlrd. so‘mni yoki umumiy chakana savdo tovar aylanmasining 92,2 % ni tashkil etib, o‘sish sur’ati 2022- yilga nisbatan 104,7 % ni tashkil qildi.

Hududlar kesimida kichik tadbirkorlik subyektlarining eng ko‘p chakana savdo tovar aylanmasi hajmi Guliston shahar (1 120,3 mlrd. so‘m), Sirdaryo tumani (632,6 mlrd. so‘m), Yangiyer shahar (294,0 mlrd. so‘m), Mirzaobod tumani (217,7 mlrd. so‘m), Boyovut tumani (138,7 mlrd. so‘m) va Guliston tumanlari (134,6 mlrd. so‘m) hissasiga to‘g‘ri keldi.

Kichik tadbirkorlik subyektlarining eksport faoliyati

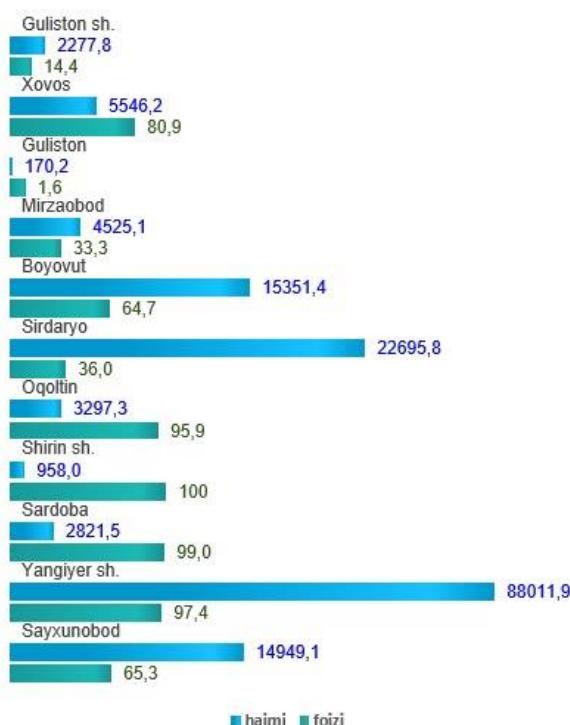
Kichik tadbirkorlik subyektlarining import faoliyati

Kichik tadbirkorlik subyektlarining eksport faoliyati

2023- yil yanvar-sentabr oylarida kichik biznes subyektlari mahsulot (ishlar va xizmatlar) eksporti hajmi 160,8 mln AQSH dollarini yoki umumiy eksport hajmining 63,2 % ni tashkil etdi.

2023- yil yanvar-sentabr oylarida kichik tadbirkorlik subyektlari tomonidan amalga oshirilgan mahsulot (ishlar va xizmatlar) eksportining hajmi va ulushi ming. AQSH dol.

2023- yilda hududlar bo‘yicha kichik tadbirkorlik subyektlari tomonidan amalga oshirilgan mahsulot (ishlar va xizmatlar) eksportining jamiga nisbatan eng ko‘p ulushi Shirin shahri – 100,0 %, Sardoba tumani – 99,0 %, Yangiyer shahri – 97,4 %, Oqoltin – 95,9 %, Xovos – 80,9 %, Sayxunobod – 65,3 %, Boyovut – 64,7 % va Sirdaryo tumanlarida – 36,0 %, eng past ko‘rsatkich Guliston tumanida – 1,6 % ni tashkil etdi.

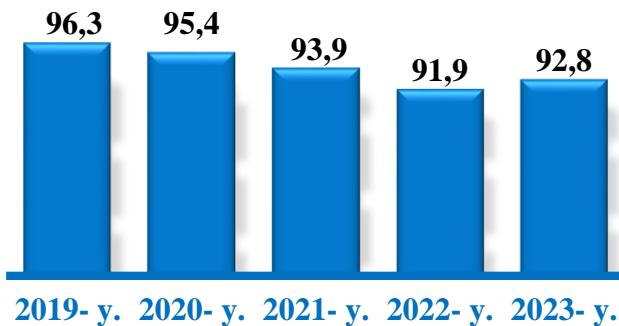
Kichik tadbirkorlik subyektlarining import faoliyati

2023- yil yanvar-sentabr oylarida kichik biznes subyektlari tomonidan amalga oshirilgan mahsulot (ishlar va xizmatlar) importining hajmi 260,4 mln. AQSH dollarini yoki jami importning 70,7 % ni tashkil etdi.

2023- yil yanvar-sentabr oylarida kichik tadbirkorlik subyektlari tomonidan amalga oshirilgan mahsulotlar (ishlar va xizmatlar) importining jami importdagagi ulushi, % da

2023- yilda hududlar bo‘yicha kichik tadbirkorlik subyektlari tomonidan amalga oshirilgan mahsulotlar (ishlar va xizmatlar) importining jami importga nisbatan eng yuqori ulushi Sardoba tumanida – 100,0 %, Yangiyer shahar – 99,6 %, Guliston – 99,3 %, Oqoltin tumanlarida – 98,9 %, Sayxunobod – 98,7 %, hamda Shirin shahrida – 98,1 % ni tashkil etdi.

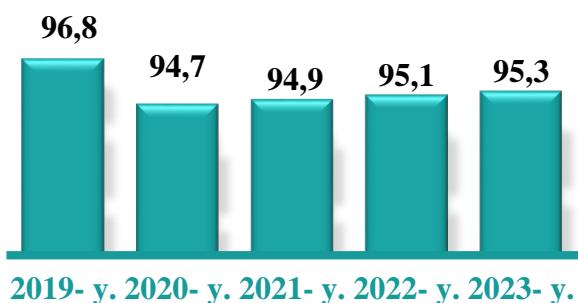
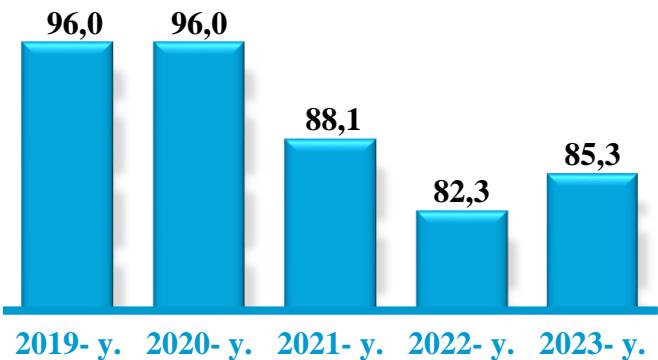
Sardoba	100,0
Yangiyer sh.	99,6
Guliston	99,3
Oqoltin	98,9
Sayxunobod	98,7
Shirin sh.	98,1
Mirzaobod	82,5
Boyovut	75,7
Sirdaryo	63,1
Guliston sh.	51,2
Xovos	15,5

2023- yil yanvar-sentabr oylarida avtomobil transportida yuk tashishning umumiy hajmida kichik tadbirkorlikning ulushi 92,8 % ni tashkil etdi.

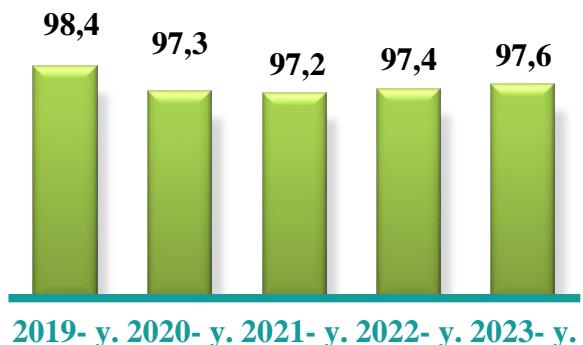
2022- yilga nisbatan o‘sish sur’ati 101,0 % ni tashkil qildi.

2023- yil yanvar-sentabr oylarida avtomobil transportida yuk aylanmasining umumiy hajmida kichik tadbirkorlikning ulushi 85,3 % ni tashkil etgan bo‘lib, 2022- yilga nisbatan o‘sish sur’ati 103,6 % ni tashkil qildi.

2023- yil yanvar-sentabr oylarida avtomobil transportida yo‘lovchi tashish xizmatlarining umumiy hajmida kichik tadbirkorlikning ulushi 95,3 % ni tashkil etib, 2022- yilga nisbatan o‘sish sur’ati 100,2 % ni tashkil qildi.

2023- yil yanvar-sentabr oylarida avtomobil transporti yo‘lovchi aylanmasining umumiy hajmida kichik tadbirkorlikning ulushi 97,6 % ni tashkil etib, 2022- yilga nisbatan o‘sish sur’ati 100,2 % ni tashkil qildi.

X. KORXONA VA TASHKILOTLARNING MOLIYAVIY NATIJALARI¹⁾

Daromad (foyda) solig‘i to‘lagunga qadar foyda (zarar) – korxona va tashkilotlarning barcha xo‘jalik operatsiyalarini buxgalteriya hisobida aks ettiradigan yakuniy moliyaviy natija. Mahsulot (tovar, ish va xizmat)larni sotishning yalpi foydasi (zarari), asosiy faoliyatning boshqa daromadlari, moliyaviy faoliyatning daromadlari va favqulodda foyda yig‘indisidan davr xarajatlari, moliyaviy faoliyat bo‘yicha xarajatlar va favqulodda xarajatlar chegirib tashlanadigan foydaning umumiy foydasini (zararini) ifodalaydi.

1- BO‘LIM. KORXONA VA TASHKILOTLARNING MOLIYAVIY NATIJALARI

Foyda. 2023- yilning yanvar-avgust oylarida iqtisodiyot tarmoqlarida korxona va tashkilotlar tomonidan 63,8 mlrd. so‘m miqdorida yakuniy moliyaviy natija olindi.

2022- yilning shu davriga nisbatan solishtirilganda foyda 103,1 mlrd. so‘mga kamaygan.

2023 yilning yanvar – avgust oylarida foyda, zarar (-), mlrd. so‘m

63,8

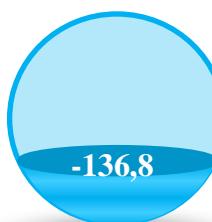
2022 yilning yanvar – avgust oylarida foyda, zarar (-), mlrd. so‘m

166,9

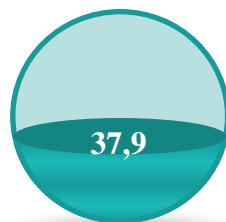
2022 yilning yanvar – avgust oylariga nisbatan % da

38,2 %

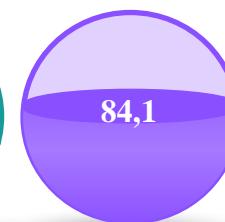
**Yakuniy moliyaviy natijalarning yillar bo‘yicha dinamikasi
(yanvar-avgust, mlrd. so‘m)**

2019 y.

2020 y.

2021 y.

2022 y.

2023 y.

**Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha
yakuniy moliyaviy natijalar**

	<i>2022-yil yanvar- avgust</i>	<i>2023-yil yanvar- avgust</i>	<i>2022 yilning yanvar- avgustga nisbatan, % da</i>
	<i>Foyda, zarar (-), mln. so‘m</i>		
Jami	166 893,1	63 759,0	38,2
Qishloq, o‘rmon va baliq xo‘jaligi	35,6	-52,5	-
Ishlab chiqaradigan sanoat	15 390,7	32 537,1	211,4
Elektr, gaz, bug‘ bilan ta’minalash va havoni konditsiyalash	150 751,0	45 270,5	30,0
Suv bilan ta’minalash; kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni yig‘ish va utilizatsiya qilish	49,8	44,3	89,0
Qurilish	366,5	3 648,8	995,6
Savdo	-5104,9	-31 175,9	-
Boshqarish bo‘yicha faoliyat va yordamchi xizmatlar ko‘rsatish	5 372,5	13 419,2	249,8
Sog‘lijni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatish	29,1	67,5	232,0
Boshqa xizmatlar	2,8	-	-

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha yakuniy moliyaviy natijalar, mln. so‘m

2023-yilning yanvar–avgust oylarida foydaning asosiy qismi Elektr, gaz, bug‘ bilan ta’minalash va havoni konditsiyalash (45 270,5 mln. so‘m), Ishlab chiqaradigan sanoat (32 537,1 mln. so‘m), Boshqarish bo‘yicha faoliyat va yordamchi xizmatlar ko‘rsatish (13 419,2 mln. so‘m) ga to‘g‘ri keldi.

Foydaning o‘sishi, (mln. so‘m)

45 270,5

Elektr, gaz, bug‘ bilan
ta’minalash va havoni
konditsiyalash

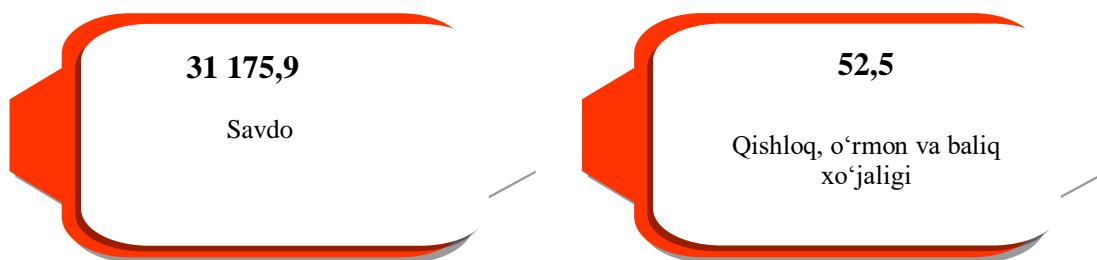
32 537,1

Ishlab chiqaradigan
sanoat

13 419,2

Boshqarish bo‘yicha faoliyat
va yordamchi xizmatlar
ko‘rsatish

2023-yilning yanvar- avgust oylarida foydaning asosiy pasayishi Savdo – 31 175,9 mln. so‘mga, Qishloq, o‘rmon va baliq xo‘jaligi – 52,5 mln. so‘mga to‘g‘ri keladi.

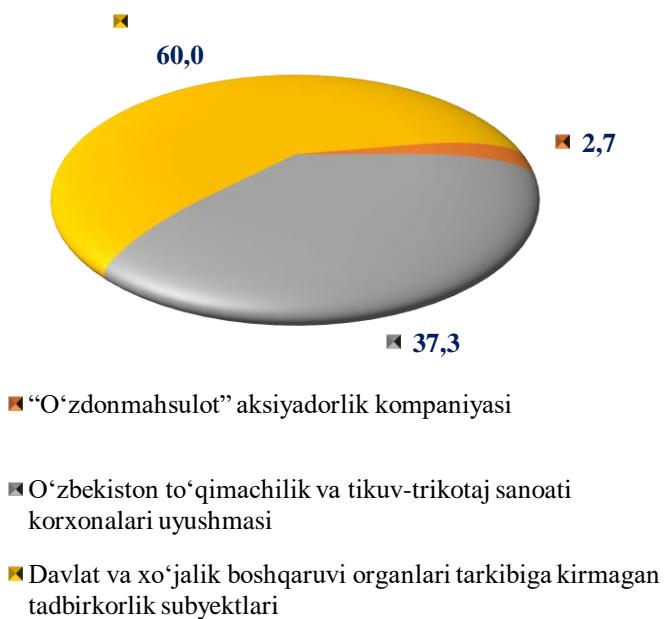
Hududlar kesimida yakuniy moliyaviy natijalar

	<i>2022-yil yanvar- avgust</i>	<i>2023-yil yanvar- avgust</i>	<i>2022-yilning yanvar- avgustga nisbatan, % da</i>
	<i>Foyda, zarar (-), mlrd. so‘m</i>		
Sirdaryo viloyati	166,9	63,8	38,2
Guliston shahar	-3,6	-6,5	-
Shirin shahar	127,5	45,5	35,7
Yangiyer shahar	21,6	1,2	5,5
<i>tumanlar:</i>			
Oqoltin tumani	0,2	-0,1	-
Boyovut tumani	9,5	10,3	108,3
Sayxunobod tumani	1,6	-0,7	-
Guliston tumani	-15,6	-2,0	-
Sardoba tumani	-	-	-
Mirzaobod tumani	0,9	2,9	327,1
Sirdaryo tumani	28,7	48,5	169,2
Xovos tumani	-3,8	-35,4	-

Hududlar kesimida foydaning asosiy qismi Sirdaryo tumani 48,5 mlrd. so‘m (jami foydaning 76,1 %), Shirin shahri 45,5 mlrd. so‘m (71,3 %), Boyovut tumani 10,3 mlrd. so‘m (16,2 %), Mirzaobod tumani 2,8 mlrd. so‘m (4,5 %) ga to‘g‘ri keldi.

2023-yilning yanvar- avgustida zarar ko‘rganayim vazirlik va xo‘jalik boshqaruvi organlarining moliyaviy natijalari (jamiga nisbatan % da)

Zararning asosiy qismi, Davlat va xo‘jalik boshqaruvi organlari tarkibiga kirmagan tadbirkorlik subyektlari – 40 344,9 mln. so‘m, O‘zbekiston to‘qimachilik va tikuv-trikotaj sanoati korxonalarini uyushmasi – 25 085,2 mln. so‘m va “O‘zdonmahsulot” aksiyadorlik kompaniyasi 1 800,0 mln. so‘mga to‘g‘ri keldi.

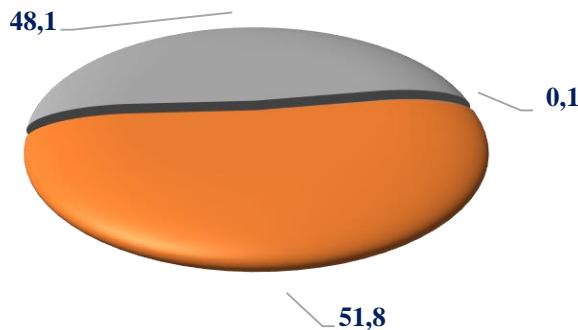

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha zarar ko‘rgan korxona va tashkilotlarning moliyaviy natijalari

	2022- yil yanvar- avgust		2023- yil yanvar- avgust	
	Korxonalar soni	Zarar summasi mlrd. so‘m	Korxonalar soni	Zarar summasi mlrd. so‘m
Jami	13	26,6	10	67,2
Qishloq, o‘rmon va baliq xo‘jaligi	-	-	1	0,8
Ishlab chiqaradigan sanoat	5	19,3	8	34,8
Qurilish	1	0,2	-	-
Ulgurji va chakana savdo; motorli transport vositalari va mototsikllarni ta‘mirlash	6	5,8	1	32,3
Boshqarish bo‘yicha faoliyat va yordamchi xizmatlar ko‘rsatish	1	1,3	-	-

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha zarar Ishlab chiqaradigan sanoat – 34,8 mlrd. so‘m, Ulgurji va chakana savdo; motorli transport vositalari va mototsikllarni ta‘mirlash – 32,3 mlrd. so‘m va Qishloq, o‘rmon va baliq xo‘jaligi – 0,8 mlrd. so‘mga to‘g‘ri keladi.

**2023-yilning yanvar- avgustida iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha zarar ko‘rgan korxona va tashkilotlarning moliyaviy natijalari
(jamiga nisbatan % da)**

- Qishloq, o‘rmon va baliq xo‘jaligi
- Ishlab chiqaradigan sanoat
- Ulgurji va chakana savdo; motorli transport vositalari va mototsikllarni ta’mirlash

Zararlarning asosiy qismi: Ishlab chiqaradigan sanoat 34,8 mlrd. so‘m (jami zararning 51,8 %). Ulgurji va chakana savdo; motorli transport vositalari va mototsikllarni ta’mirlash 32,3 mlrd. so‘m (jami zararning 48,1 %) ga to‘g‘ri keldi.

Hududlar kesimida zarar ko‘rgan korxona va tashkilotlarning moliyaviy natijalari

	2022-yil yanvar- avgust		2023-yil yanvar- avgust	
	Korxonalar soni	Zarar summasi mlrd. so‘m	Korxonalar soni	Zarar summasi mlrd. so‘m
Sirdaryo viloyati	13	26,6	10	67,2
Guliston shahar	3	3,7	2	22,3
Shirin shahar	-	-	-	-
Yangiyer shahar	2	1,8	-	-
<i>tumanlar</i>				
Oqoltin	-	-	2	0,1
Boyovut	-	-	1	4,6
Sayxunobod	-	-	1	1,8
Guliston	3	15,6	1	2,2
Mirzaobod	3	0,2	1	0,7
Sirdaryo	1	1,3	-	-
Xovos	1	4,0	2	35,6

Hudular bo‘yicha zararning asosiy qismi Xovos tumani – 35,6 mlrd. so‘m, Guliston shahri 22,3 mlrd. so‘m va Boyovut tumani – 4,6 mlrd. so‘mga to‘g‘ri keldi.

2- BO'LIM. KORXONA VA TASHKILOTLARNING DEBITORLIK QARZDORLIGI XOLATI¹⁾

2023-yilning 1-sentabr holatiga ko'ra, debitor qarzdorlikning umumiy hajmi 1 840,9 mlrd. so'mni tashkil qildi, shundan muddati o'tgani – 12,8 mlrd. so'm (jami qarzdorlikning 7,0 %).

Muddati o'tgan debitor qarzdorlik 2022-yilning 1-sentabriga nisbatan solishtirilganda 2,0 mlrd. so'mga kamaygan.

**2023-yil 1-sentabr holatiga debitor qarzdorlik jami
1 840,9 mlrd. so'm**

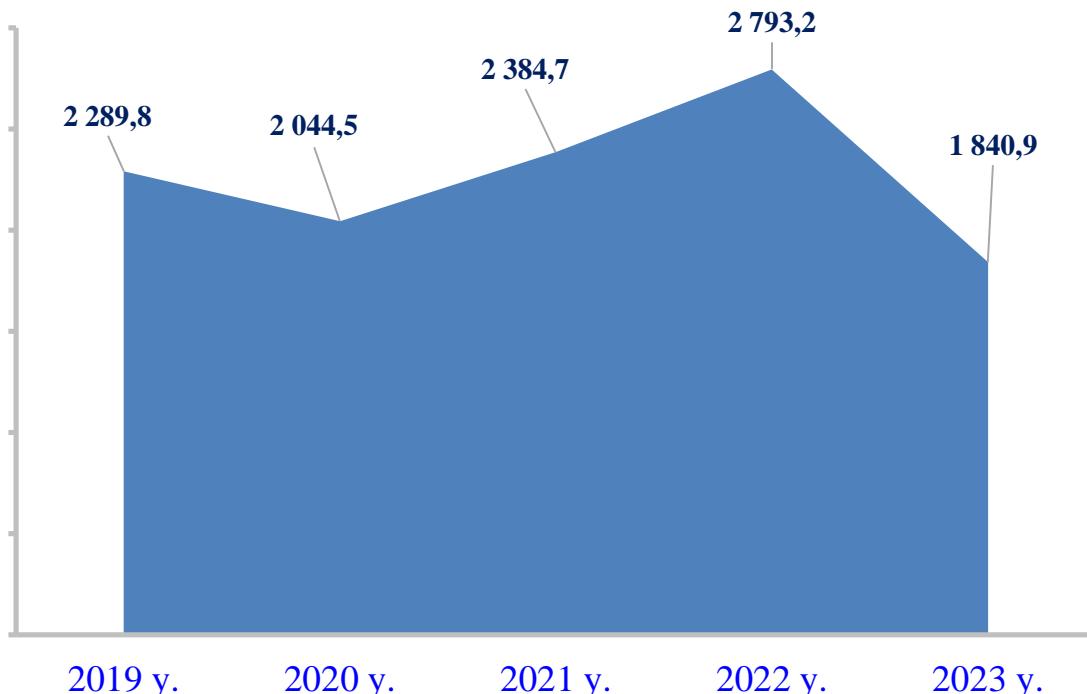
shundan:

yetkazib beruvchilarga va pudratchilarga berilgan avanslar
815,9 mlrd. so'm

xaridor va buyurtmachilar
647,2 mlrd. so'm

Boshqa debitorlik
qarzdorlik
377,8 mlrd. so'm

1-sentabr holatiga korxona va tashkilotlarning debitor qarzdorligi dinamikasi, mlrd. so'm

¹⁾ Byudjet va boshqa notijorat tashkilotlar, mahsulot ishlab chiqaruvchi qishloq xo'jalik korxonalar, fermer va dehqon xo'jaliklari, sug'urta tashkilotlari, banklar, kichik korxonalar va mikrofirmalarsiz.

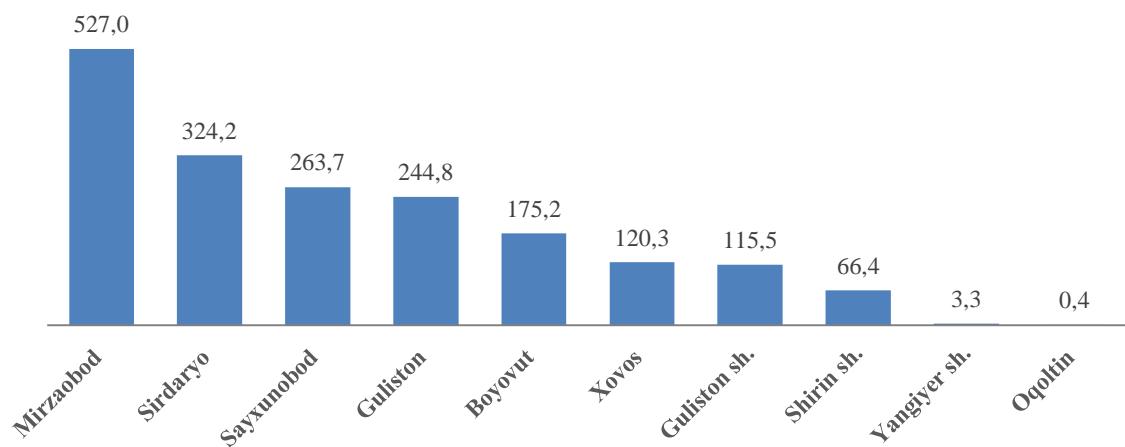
**Hududlar kesimida korxona va tashkilotlarning
debitor qarzdorligi, mlrd. so‘m**

	2022-yil 1-sentabr holatiga		2023-yil 1-sentabr holatiga	
	<i>Debitor qarzdorlik</i>	<i>shundan muddati o‘tgani</i>	<i>Debitor qarzdorlik</i>	<i>shundan muddati o‘tgani</i>
Sirdaryo viloyati	2 793,2	14,8	1 840,9	12,8
Guliston shahar	87,1	12,5	115,5	12,5
Shirin shahar	1 257,7	-	66,4	-
Yangiyer shahar	284,3	-	3,3	0,4
<i>tumanlar</i>				
Oqoltin	0,04	-	0,4	-
Boyovut	117,6	-	175,2	-
Sayxunobod	121,1	-	263,7	-
Guliston	104,3	-	244,8	-
Sardoba			-	-
Mirzaobod	252,7	-	527,0	-
Sirdaryo	495,7	2,3	324,2	-
Xovos	72,7	-	120,3	-

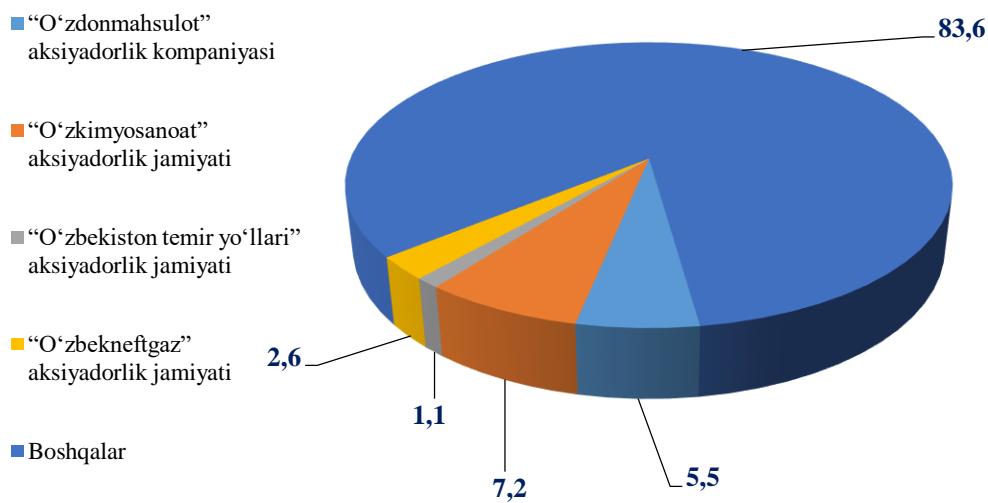
Hududlar kesimida debitor qarzdorlikning asosiy qismi Mirzaobod tumani – 527,0 mlrd. so‘m, Sirdaryo tumani – 324,2 mlrd. so‘m, Sayxunobod tumani – 263,7 mlrd. so‘m, Guliston tumani – 244,8 mlrd. so‘m, Boyovut tumani – 175,2 mlrd. so‘mga to‘g‘ri keldi.

Hududlar kesimida muddati o‘tgan debitor qarzdorlikning asosiy qismi Guliston shahar – 12,5 mlrd. so‘m va Sirdaryo tumani – 0,4 mlrd. so‘mni tashkil etgan.

**2023-yil 1-sentabr holatiga ko‘ra hududlar kesimida korxona va tashkilotlarning
debitor qarzdorligi, mlrd. so‘m**

2023-yil 1-sentabr holatiga ko‘ra, ayrim vazirlik va idoralarning debitor qarzdorligi (jamiga nisbatan % da)

Eng yuqori debitor qarzdorlik “O‘zkimyosanoat” aksiyadorlik jamiyatida – 131,7 mlrd. so‘m (viloyat bo‘yicha jami qarzdorlikdan 7,2 %), “O‘zdonmahsulot” aksiyadorlik kompaniyasi – 100,4 mlrd. so‘m (5,5 %), “O‘zbekneftgaz” aksiyadorlik jamiyatasi – 47,5 mlrd. so‘m (2,6 %), “O‘zbekiston temir yo‘llari” aksiyadorlik jamiyatasi – 20,8 mlrd. so‘m (1,1 %) va Boshqalar – 1 540,5 mlrd. so‘m (83,6 %) hissasiga to‘g‘ri keladi.

2023-yil 1-sentabr holatiga ko‘ra, iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha muddati o‘tgan debitor qarzdorlikning tarkibi

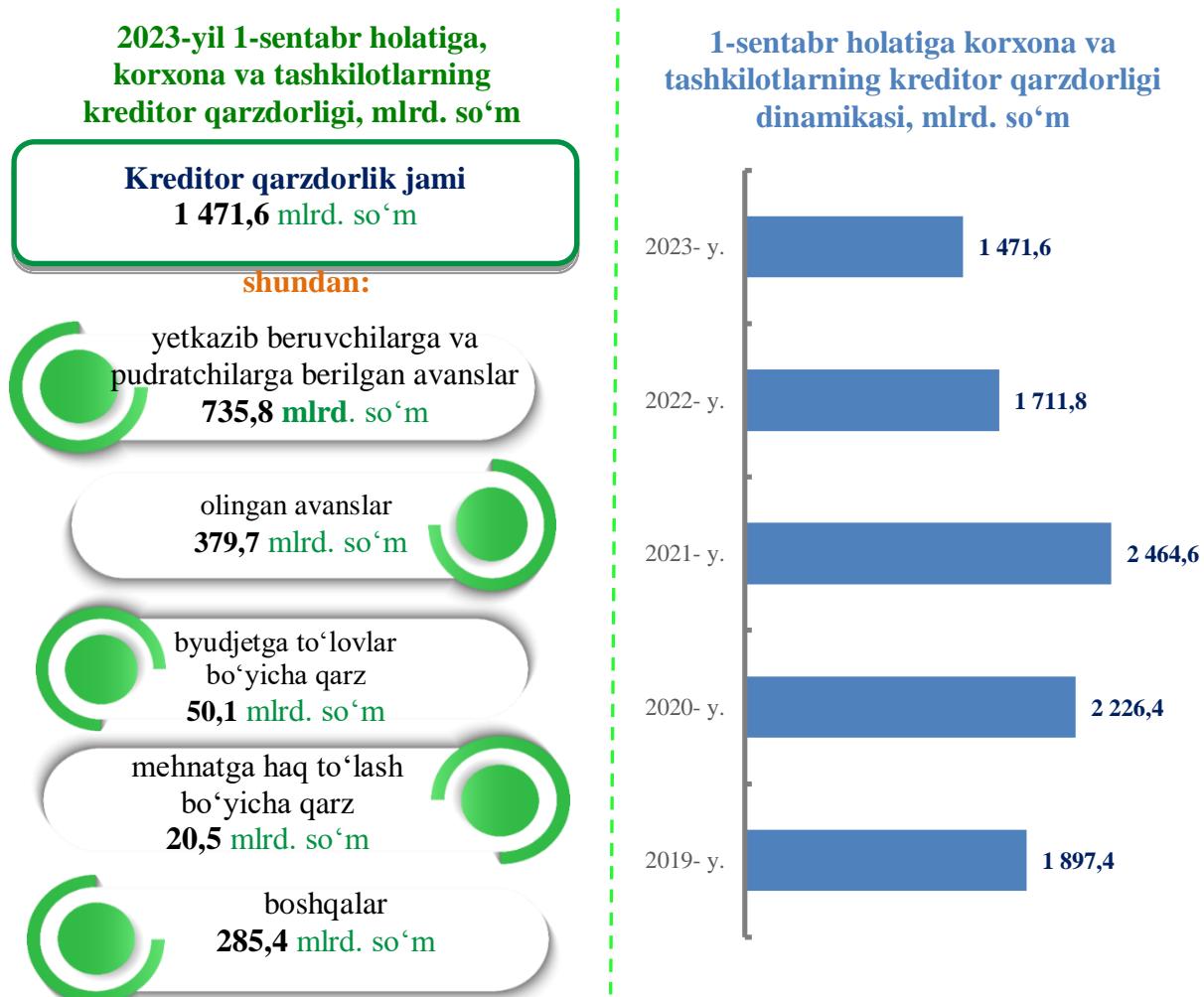
	Jami	shundan:			mlrd. so‘m	
		xaridor va buyurtma-chilar	yetkazib beruvchilarga va pudratchilarga berilgan avanslar	ichki idoraviy qarz	ichki idoraviy qarzlardan tashqari qarzdorlik	
Jami	12,8	12,8	-	-	12,8	
Ishlab chiqaradigan sanoat	0,4	0,4	-	-	0,4	
Suv bilan ta’minlash; kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni yig‘ish va utilizatsiya qilish	12,5	12,5	-	-	12,5	

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha muddati o‘tgan debitor qarzdorlik Suv bilan ta’minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni yig‘ish va utilizatsiya qilish – 12,5 mlrd. so‘mni (jami qarzdorlikning 97,2 %) ni va Ishlab chiqaradigan sanoat – 0,4 mlrd. so‘m (jami qarzdorlikning 2,8 %) ni tashkil etdi.

3. BO'LIM. KORXONA VA TASHKIOTLARNING KREDITORLIK QARZDORLIGI XOLATI 1)

2023-yil 1-sentabr holatiga ko'ra, kreditor qarzdorlikning umumiyligi hajmi 1 471,6 mlrd. so'm, shundan muddati o'tgani – 3,1 mlrd. so'm (jami kreditor qarzdorlikning 0,2 %)ni tashkil etdi.

Muddati o'tgan kreditor qarzdorlik 2022-yilning 1-sentabr nisbatan solishtirilganda 1,1 mlrd. so'mga kamaygan.

¹⁾ Byudjet va boshqa notijorat tashkilotlar, mahsulot ishlab chiqaruvchi qishloq xo'jalik korxonalar, fermer va dehqon xo'jaliklari, sug'urta tashkilotlari, banklar, kichik korxonalar va mikrofirmalarsiz.

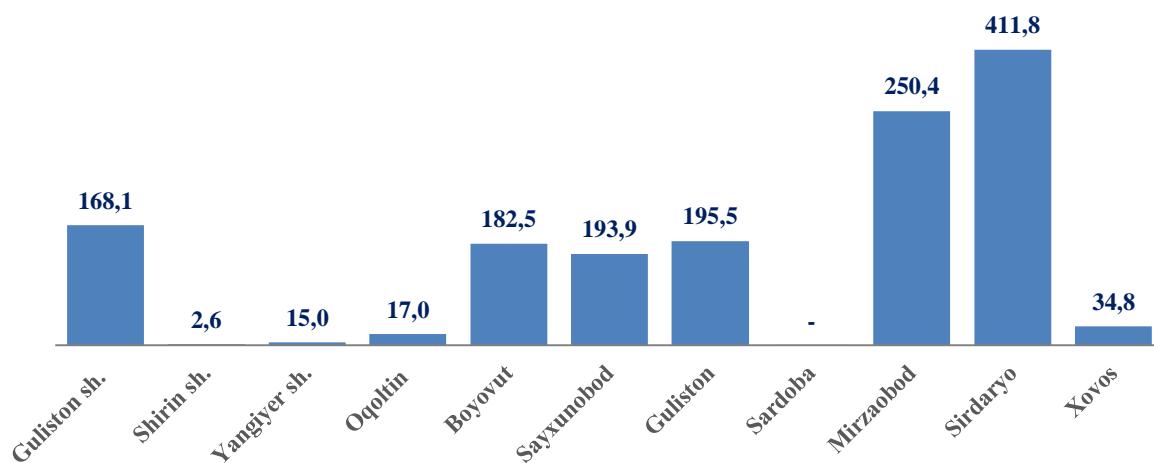
**Hududlar kesimida korxona va tashkilotlarning
kreditor qarzdorligi, mln. so‘m**

	<i>2022-yil 1-sentabr holatiga</i>		<i>2023-yil 1-sentabr holatiga</i>	
	<i>Kreditor qarzdorlik</i>	<i>shundan muddati o‘tgani</i>	<i>Kreditor qarzdorlik</i>	<i>shundan muddati o‘tgani</i>
Sirdaryo viloyati	1 711,8	4,1	1 471,6	3,1
Guliston shahar	171,5	3,0	168,1	3,1
Shirin shahar	469,3	-	2,6	-
Yangiyer shahar	289,6	0,001	15,0	-
<i>tumanlar:</i>				
Oqoltin	17,3		17,0	-
Boyovut	44,7		182,5	-
Sayxunobod	128,5		193,9	-
Guliston	120,7		195,5	-
Sardoba	-		-	
Mirzaobod	12,8	-	250,4	
Sirdaryo	454,7	1,1	411,8	
Xovos	2,7	-	34,8	

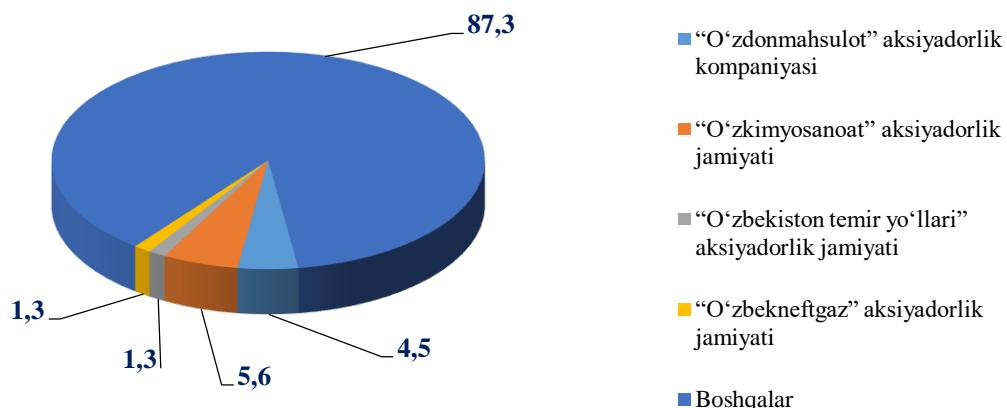
Hududlar kesimida kreditor qarzdorlikning asosiy qismi Sirdaryo tumani – 411,8 mlrd. so‘m, Mirzaobod tumani – 250,4 mlrd. so‘m Guliston tumani – 195,5 mlrd. so‘m, Sayxunobod tumani – 194,0 mlrd. so‘m, Boyovut tumani – 182,5 mlrd. so‘mga to‘g‘ri keldi.

Hududlar kesimida muddati o‘tgan kreditor qarzdorlikning asosiy qismi Guliston shahri – 3,1 mlrd. so‘mni tashkil etdi.

**2023-yil 1-sentabr holatiga ko‘ra hududlar kesimida
korxona va tashkilotlarning kreditor qarzdorligi, mlrd. so‘m**

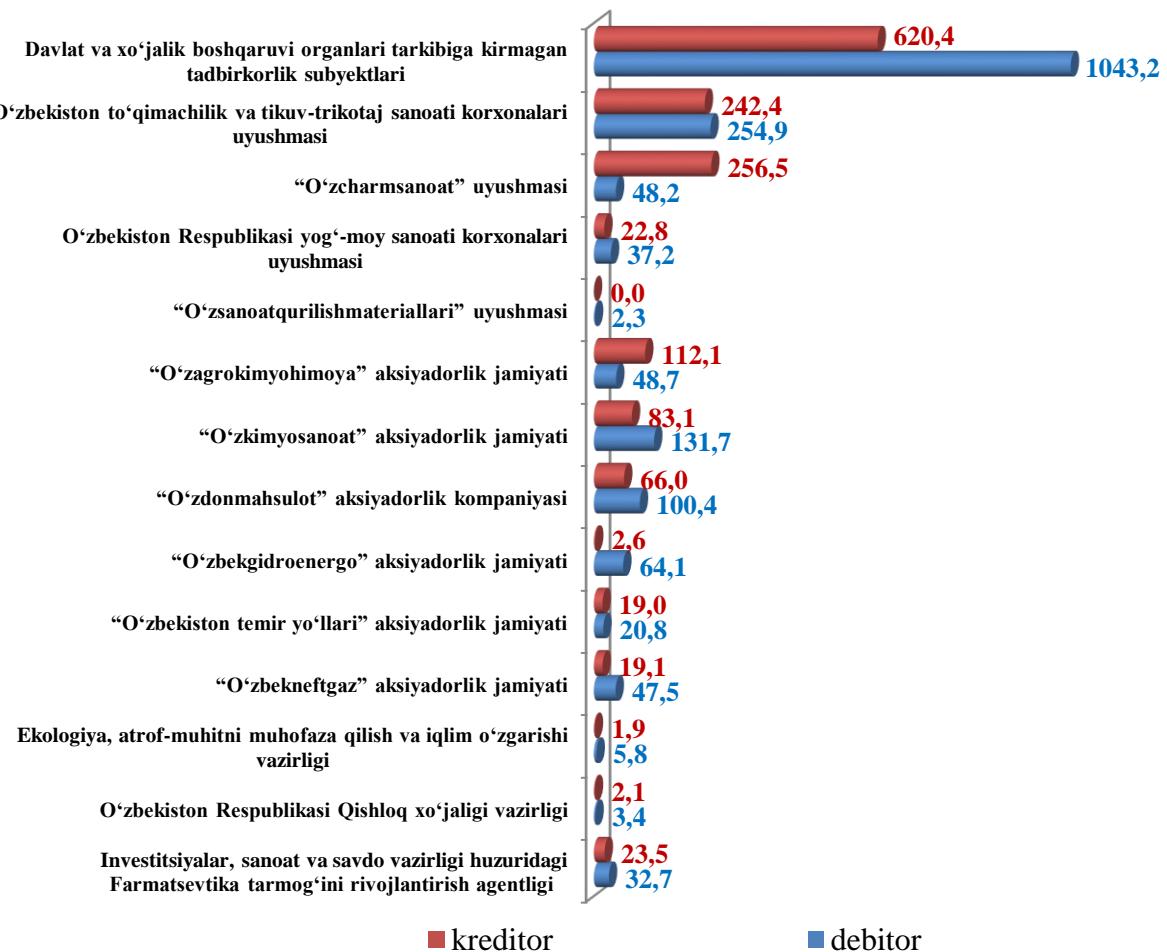

2023-yil 1-sentabr holatiga ko‘ra ayrim vazirlik va idoralar bo‘yicha kreditor qarzdorligi (jamiga nisbatan % da)

Kreditor qarzdorlik “O‘zkimyosanoat” aksiyadorlik jamiyati – 83,1 mlrd. so‘m (viloyat bo‘yicha jami kreditor qarzdorlikning 5,6 %), “O‘zdonmahsulot” aksiyadorlik kompaniyasi – 66,0 mlrd. so‘m (4,5 %), “O‘zbekneftgaz” aksiyadorlik jamiyati – 19,1 mlrd. so‘m (1,3 %), “O‘zbekiston temir yo‘llari” aksiyadorlik jamiyati – 19,0 mlrd. so‘m (1,3 %) va boshqalarda – 1 284,3 mlrd. so‘m (87,3 %)ni tashkil etdi.

2023-yil 1-sentabr holatiga ko‘ra, alohida xo‘jalik boshqaruvi organlarining debitor va kreditor qarzdarlogi, mlrd. so‘m

Statistik ko‘rsatkichlarga izohlar

Daromad (foyda) solig‘i to‘lagunga qadar foyda (zarar) – korxona va tashkilotlarning barcha xo‘jalik operatsiyalarini buxgalteriya hisobida aks ettiradigan yakuniy moliyaviy natija. Mahsulot (tovar, ish va xizmat)larni sotishning yalpi foydasi (zarari), asosiy faoliyatning boshqa daromadlari, moliyaviy faoliyatning daromadlari va favqulodda foyda yig‘indisidan davr xarajatlari, moliyaviy faoliyat bo‘yicha xarajatlar va favqulodda xarajatlar chegirib tashlanadigan foydaning umumiy foydasini (zararini) ifodalaydi.

Debitorlik qarzlar – xaridorlar va buyurtmachilar, sho‘ba va qaram xo‘jalik jamiyatlarining qarzları, xodimlarga, mol yetkazib beruvchilar va pudratchilarga berilgan bo‘naklar, byudjet va davlat maqsadli jamg‘armalariga soliqlar, yig‘imlar va sug‘urta bo‘yicha bo‘nak to‘lovlar, muassislarning ustav fondidagi ulushlari bo‘yicha qarzi, xodimlarning boshqa operatsiyalar bo‘yicha qarzları va boshqa debitorlik qarzlarini o‘z ichiga oladi.

Kreditorlik qarzlar – yetkazib beruvchilar va pudratchilar, sho‘ba va qaram xo‘jalik jamiyatlarining qarzi, soliq va boshqa majburiy to‘lovlar bo‘yicha muddati kechiktirilgan majburiyatlar, olingan avanslar, byudjetga to‘lovlar bo‘yicha qarz, sug‘urta bo‘yicha qarz, davlat maqsadli jamg‘armalariga to‘lovlar bo‘yicha qarz, ta’sischilarga qarzlar, mehnatga haq to‘lash bo‘yicha qarzlar va boshqa kreditorlik qarzlarini o‘z ichiga oladi.

Mahsulot (tovar, ish va xizmatlar) – tayyor mahsulot, tovar, bajarilgan ish va ko‘rsatilgan xizmatlarni sotishdan olingan daromadlar, shuningdek, sotilgan tovarlarning qaytishi, sotish va baholardan chegirmalar qo‘sishma qiymat solig‘i hamda aksiz solig‘ini qo‘sishgan holda.

Muddati o‘tgan qarzlar – qonun hujjatlarida belgilangan muddatlarda so‘ndirilmagan qarzning umumiy summasi.

XI. KORXONALAR VA TASHKILOTLAR FAOLIYATINING UMUMIY TAVSIFI

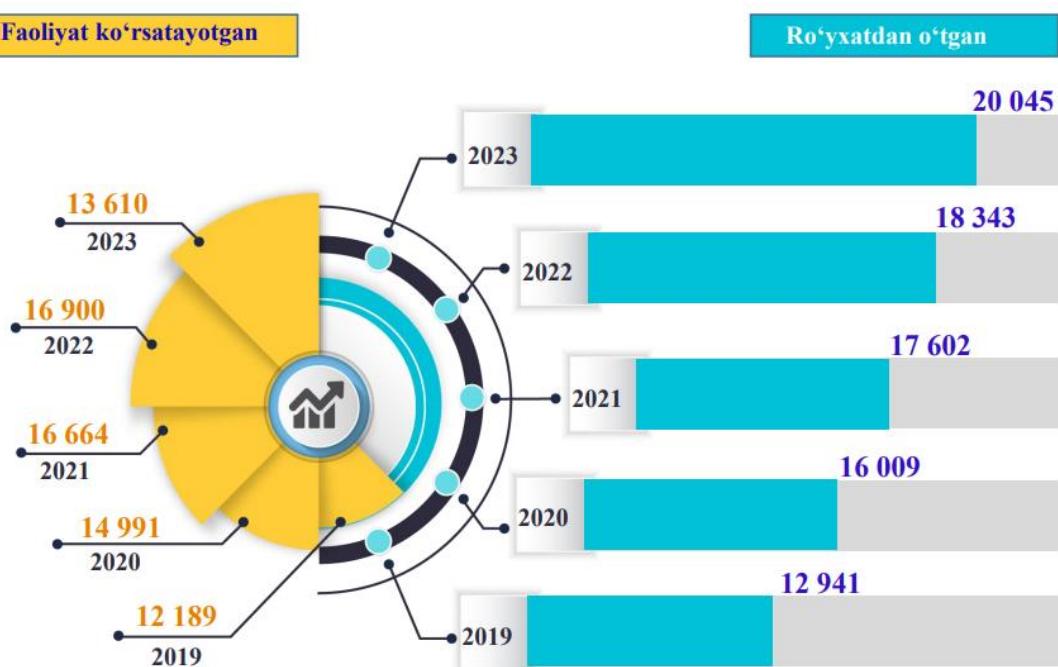
So‘nggi yillarda hukumatimiz tomonidan mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish, faol tadbirkorlik, innovatsion g‘oyalar va bunyodkorlik salohiyatini qo‘llab-quvvatlash orqali aholiga munosib hayot sharoitlarini yaratish, ishbilarmonlik muhitini yaxshilash, bandlikni ta’minlash bo‘yicha keng ko‘lamli ishlar amalga oshirib kelinmoqda.

Xususan, kichik biznes va xususiy tadbirkorlik mamlakatimiz iqtisodiyotining asosiy bo‘g‘ini hisoblanib, bugungi kunda mazkur sohani jadallik bilan rivojlantirish, tadbirkorlar faoliyatini qo‘llab-quvvatlash, ularning safini yanada kengaytirish va rag‘batlantirish bo‘yicha keng ko‘lamli ishlar amalga oshirilmoqda.

Jumladan, 2023- yil 1- oktabr holatiga viloyatda faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar va tashkilotlarning soni (fermer va dehqon xo‘jaliklaridan tashqari) 13 610 tani tashkil etdi (ulardan kichik korxona va mikrofirmalar 11 406 ta). 2019- yilning mos davriga nisbatan faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar sonining o‘sish sur’ati 111,7 foizni (jumladan, kichik korxona va mikrofirmalar 113,5 foiz) tashkil etdi.

Korxona va tashkilotlar to‘g‘risida umumiylumotlar

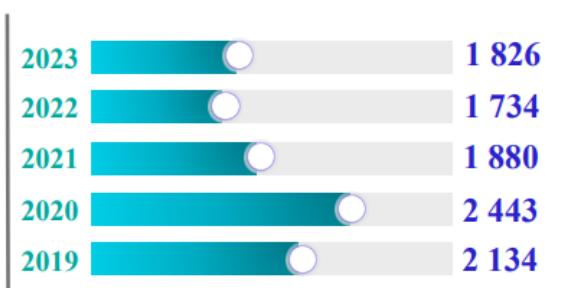
fermer va dehqon xo‘jaliklaridan tashqari, 1- oktabr holatiga ko‘ra, birlikda.

Yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlar

yanvar-sentabr oylari holatiga ko'ra, birlikda

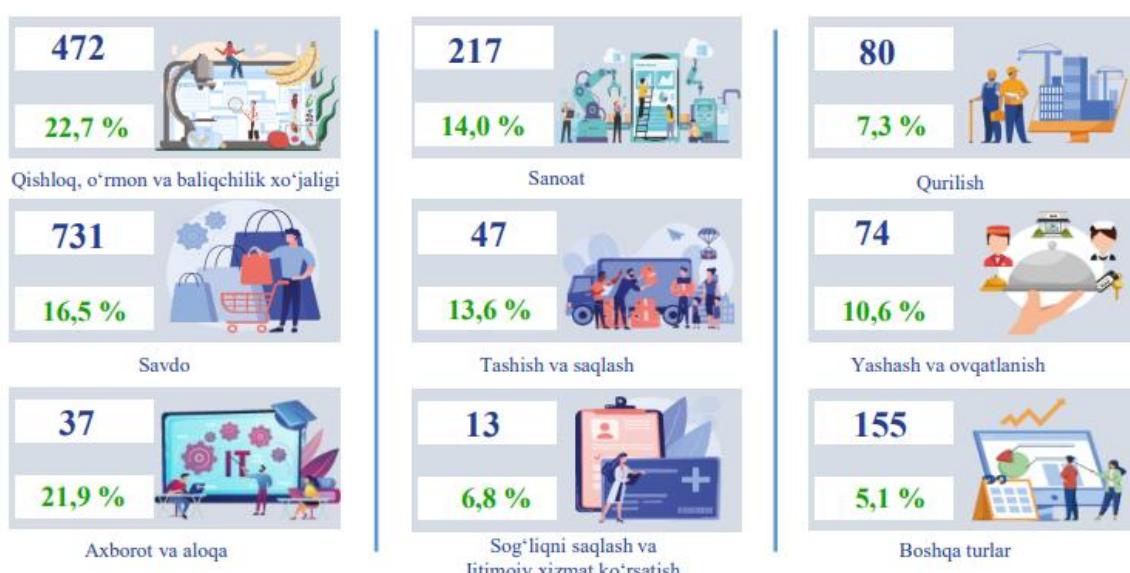
Yillar kesimida soni

Yangi tashkil etilganlarning faoliyat
ko'rsatayotganlarga nisbati (foizda)

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

Joriy yilning yanvar-sentabr oylarida viloyatda yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlar soni 1 826 tani tashkil etdi. Ularning iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha taqsimlanishi (umumiyl sonidagi ulushi) quyidagicha bo'ldi: qishloq o'rmon va baliqchilik xo'jaligi – 25,8 foiz, savdo – 40,0 foiz, sanoat – 11,9 foiz, hududlar kesimida eng ko'p Guliston shahrida 20,4 foiz, Sardoba – 13,0 foiz, Sirdaryo – 11,5 foiz va Oqoltin – 9,2 foiz tumanlari hissalariga to'g'ri keladi.

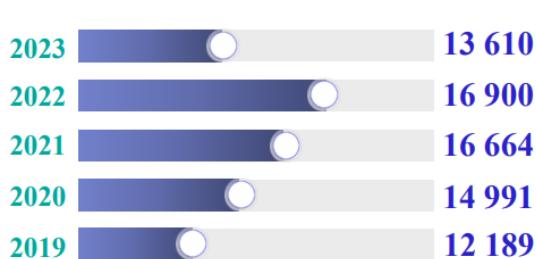
Hududlar kesimida

Guliston sh.	373	11,4 %	Guliston t.	143	13,3 %
Sardoba t.	237	22,9 %	Boyovut t.	133	10,7 %
Sirdaryo t.	210	12,7 %	Yangiyer sh.	126	13,3 %
Oqoltin t	168	19,5 %	Xovos t.	108	12,8 %
Mirzaobod t.	150	12,2 %	Shirin sh.	33	9,0 %
Sayxunobod t.	145	13,4 %			

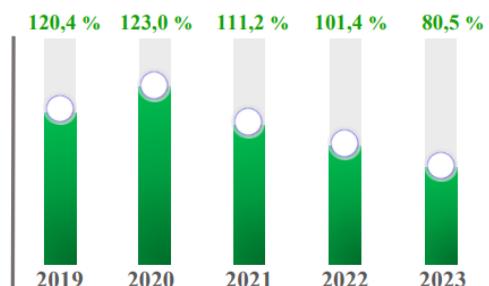
Faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar

2023- yil 1- oktabr holati ko‘ra, birlikda

Yillar kesimida soni

Yillar kesimida o‘sish sur’ati (foizda)

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

Faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni 2023- yil 1- oktabr holatiga 13 610 taga yetib, 2019- yilning mos davriga nisbatan o‘sish sur’ati 111,7 foizni tashkil etdi.

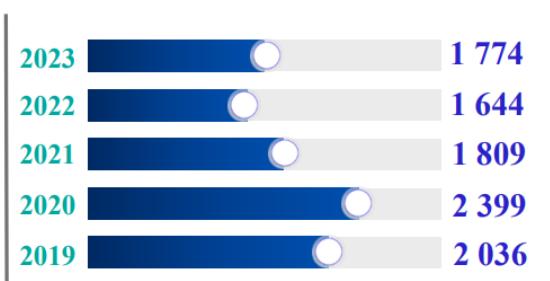
Ularning iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha taqsimlanishi (umumiyl sonidagi ulushi) quyidagicha bo‘ldi: savdo – 32,5 foiz, qishloq o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi – 15,3 foiz, sanoat – 11,4 foiz, hududlar kesimida eng ko‘p Guliston shahrida 24,0 foiz, Sirdaryo – 12,2 foiz, Boyovut – 9,1 foiz va Mirzaobod – 9,0 foiz tumanlarida faoliyat ko‘rsatmoqda.

Hududlar kesimida

Guliston sh.	3 272	Sardoba t.	1 033
Sirdaryo t.	1 657	Yangiyer sh.	946
Boyovut t.	1 240	Oqoltin t.	860
Mirzaobod t.	1 228	Xovos t.	844
Sayxunobod t.	1 084	Shirin sh.	367
Guliston t.	1 079		

Yangi tashkil etilgan tadbirkorlik subyektlari to‘g‘risida ma’lumotlar
2023- yil yanvar-sentabr holatiga ko‘ra, birlikda

Yillar kesimida soni

Yangi tashkil etilganlarning faoliyat ko‘rsatayotganlarga nisbati (foizda)

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

Davlatimiz tomonidan tadbirkorlik subyektlariga qulay shart-sharoitlar yaratib borish bo‘yicha amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar natijasida ularning yildan-yilga investitsiya va ishbilarmonlik muhiti yaxshilanib borayotgani namoyon bo‘lmoqda. 2023- yil yanvar-sentabr oyalarida yangi tashkil etilgan tadbirkorlik subyektlari soni 1 774 tani tashkil etdi.

Hududlar kesimida

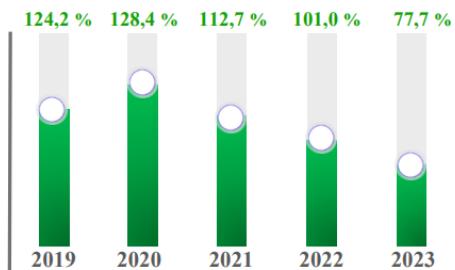
Guliston sh.	354	13,0 %	Guliston t.	139	15,1 %
Sardoba t.	235	26,1 %	Boyovut t.	129	12,8 %
Sirdaryo t.	206	14,7 %	Yangiyer sh.	121	14,5 %
Oqoltin t.	167	22,6 %	Xovos t.	103	15,5 %
Mirzaobod t.	145	13,6 %	Shirin sh.	31	10,4 %
Sayxunobod t.	144	15,7 %			

Faoliyat ko'rsatayotgan tadbirkorlik subyektlari to'g'risida ma'lumotlar
2023- yil 1- oktabr holatiga ko'ra, birlikda

Yillar kesimida o'sish sur'ati (foizda)

Yillar kesimida soni

2023	11 468
2022	14 765
2021	14 613
2020	12 971
2019	10 101

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

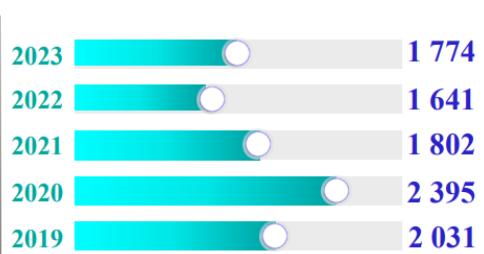
Faoliyat ko'rsatayotgan tadbirkorlik subyektlari soni 2023- yil 1- oktabr holatiga 11 468 taga yetib, 2019- yilning mos davriga nisbatan (1 367 ta) o'sish sur'ati 113,5 foizni tashkil etdi. Ularning iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha taqsimlanishi (umumiy sonidagi ulushi) quyidagicha bo'ldi: savdo – 38,6 foiz, qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi – 18,0 foiz, sanoat – 13,5 foiz, qurilish – 9,4 foiz, yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar – 6,1 foiz, tashish va saqlash – 3,0 foiz, axborot va aloqa – 1,4 foiz, sog'lijni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko'rsatish – 1,2 foiz, boshqa turlari – 8,8 foiz.

Hududlar kesimida

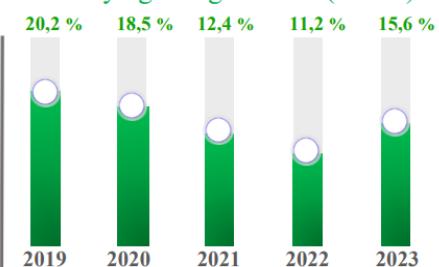
Guliston sh.	2 718	Sardoba t.	901
Sirdaryo t.	1 402	Yangiyer sh.	834
Mirzaobod t.	1 068	Oqoltin t.	739
Boyovut t.	1 007	Xovos t.	664
Sayxunobod t.	919	Shirin sh.	298
Guliston t.	918		

Yangi tashkil etilgan kichik biznes subyektlari to‘g‘risida ma’lumotlar ***2023- yil yanvar-sentabr holatiga ko‘ra, birlikda***

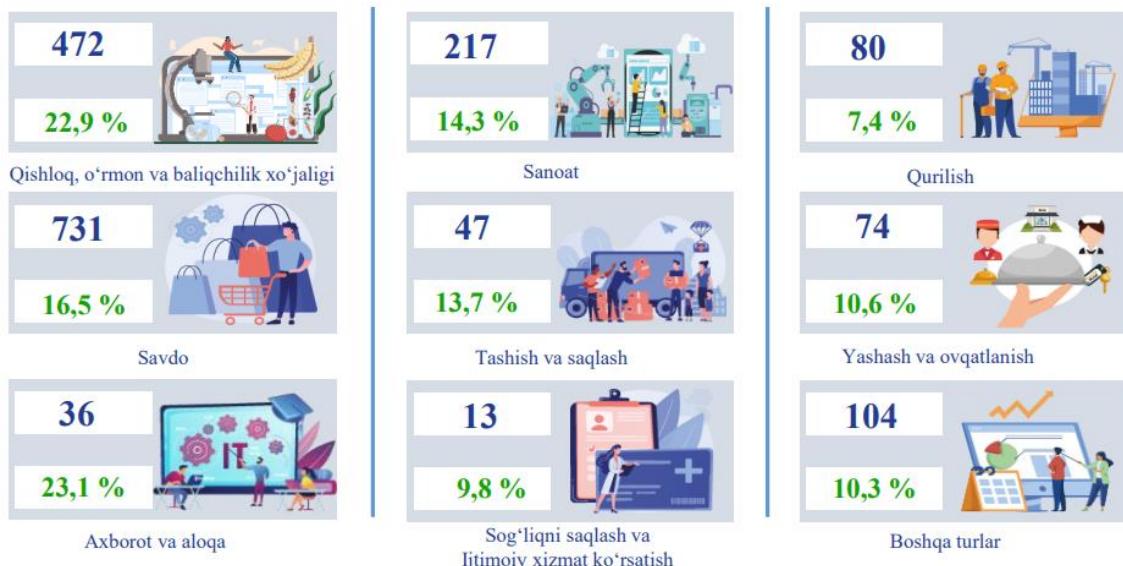
Yillar kesimida soni

Yangi tashkil etilganlarning faoliyat ko‘rsatayotganlarga nisbati (foizda)

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

Mamlakat iqtisodiyotining “sog‘lomligi”ni baholashning muhim omili – kichik biznes subyektlarining samarali faoliyat ko‘rsatishi bo‘lib, bu uning moslashuvchanligi va doimiy o‘zgaruvchan iqtisodiy vaziyatlarga moslasha olish ko‘rsatkichidir.

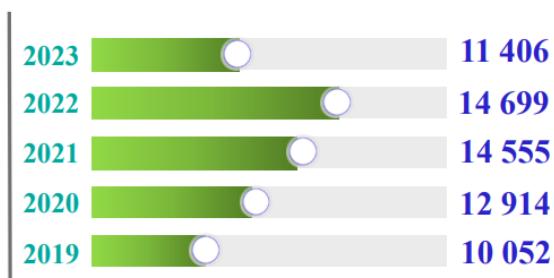
2023- yilning yanvar-sentabr oylarida yangi tashkil etilgan kichik biznes subyektlari iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha taqsimlanishi (umumiyl sonidagi ulushi) quyidagicha bo‘ldi: qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi – 26,6 foiz, savdo – 41,2 foiz hamda sanoat 12,2 foizni tashkil etgan.

Hududlar kesimida

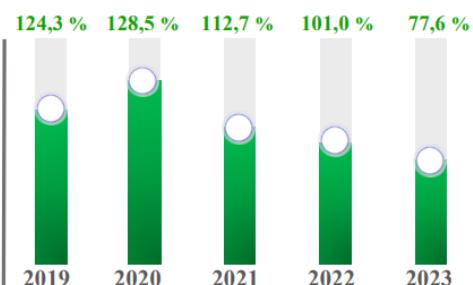
Guliston sh.	354	13,1 %	Guliston t.	139	15,2 %
Sardoba t.	235	26,1 %	Boyovut t.	129	12,9 %
Sirdaryo t.	206	14,8 %	Yangiyer sh.	121	14,6 %
Oqoltin t.	167	22,7 %	Xovos t.	103	15,6 %
Mirzaobod t.	145	13,7 %	Shirin sh.	31	10,5 %
Sayxunobod t.	144	15,8 %			

**Faoliyat ko'rsatayotgan kichik biznes subyektlari
to'g'risida ma'lumotlar**
2023- yil 1- oktabr holatiga ko'ra, birlikda

Yillar kesimida soni

Yillar kesimida o'sish surati (foizda)

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

Hududlar kesimida eng ko'p kichik biznes subyektlari Guliston shahrida (23,7 foiz), Sirdaryo (12,2 foiz), Mirzaobod (9,3 foiz) va Boyovut (8,8 foiz) tumanlarida faoliyat ko'rsatmoqda. Ushbu hududlarda jami kichik biznes subyektlari sonining 54,0 foizdan ortig'i faoliyat ko'rsatmoqda.

Ma'lumki ayni paytda kichik biznes subyektlari iqtisodiyotning deyarli barcha tarmoqlarida ilg'or faoliyat yuritmoqda.

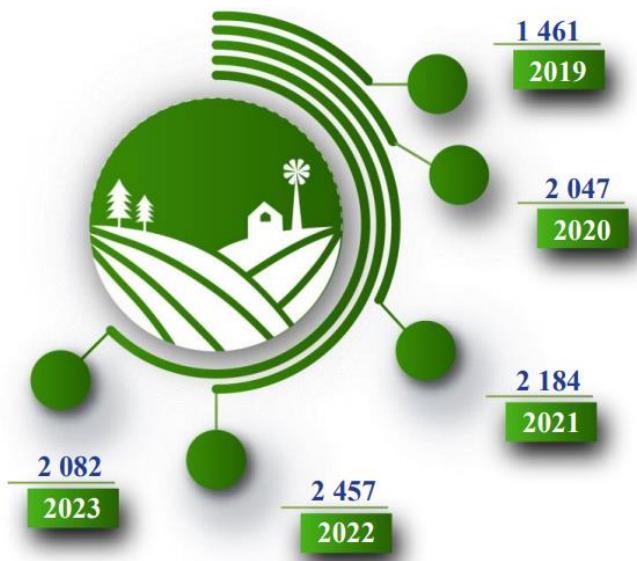
Hududlar kesimida

Guliston sh.	2 702	Sardoba t.	899
Sirdaryo t.	1 390	Yangiyer sh.	831
Mirzaobod t.	1 061	Oqoltin t.	737
Boyovut t.	1 002	Xovos t.	659
Guliston t.	915	Shirin sh.	296
Sayxunobod t.	914		

**Qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligida faoliyat
ko'rsatayotgan korxona va tashkilotlar to'g'risida ma'lumotlar**
2023- yil 1- oktabr holatiga ko'ra, birlikda

Hududlar kesimida

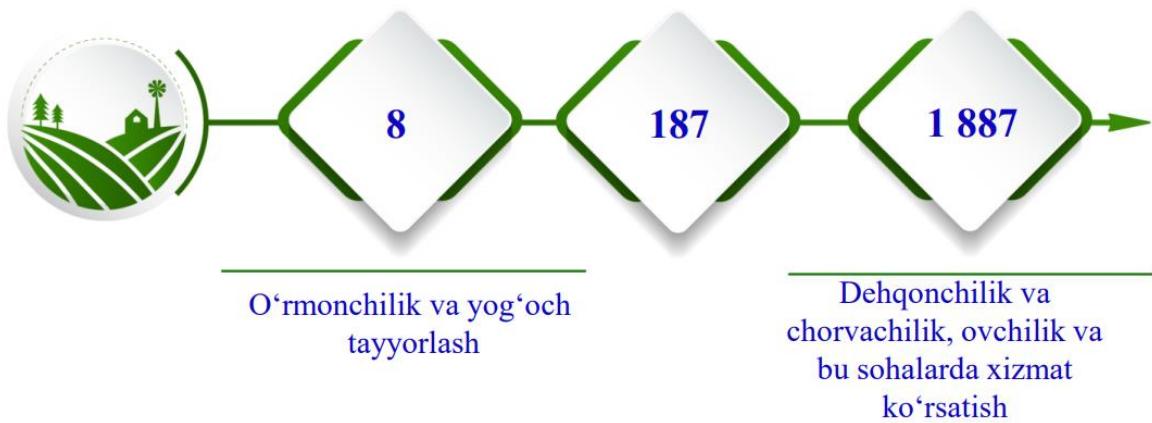
Sardoba t.	360
Mirzaobod t.	333
Sayxunobod t.	276
Oqoltin t.	255
Guliston t.	198
Boyovut t.	196
Sirdaryo t.	173
Xovos t.	148
Guliston sh.	84
Yangiyer sh.	41
Shirin sh.	18

O'zbekiston Respublikasida mamlakatning oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashga qaratilgan qishloq xo'jaligini rivojlantirishning chuqur o'ylangan strategiyasi izchil amalgaloshirilmoqda.

Davlatimiz iqtisodiy va ijtimoiy islohotlarining muhim tarkibiy qismlaridan biri mevasabzavot yetishtirishga qaratilgan. Bunday yondashuv aholi ehtiyojlarini to'liq ta'minlash, ularning salomatligini saqlash va bandlik shart-sharoitlarini yaratishda asosiy yo'nalishlardan biriga aylandi.

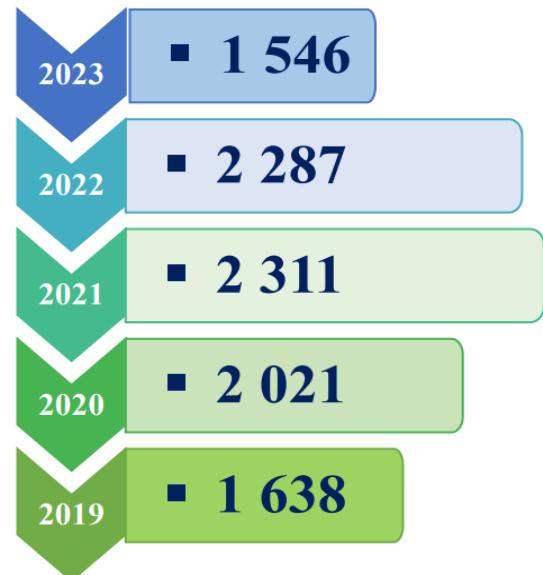
Baliq ovlash va akvakultura

***Sanoat yo‘nalishida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida
ma’lumotlar***
2023- yil 1- oktabr holatiga ko‘ra, birlikda

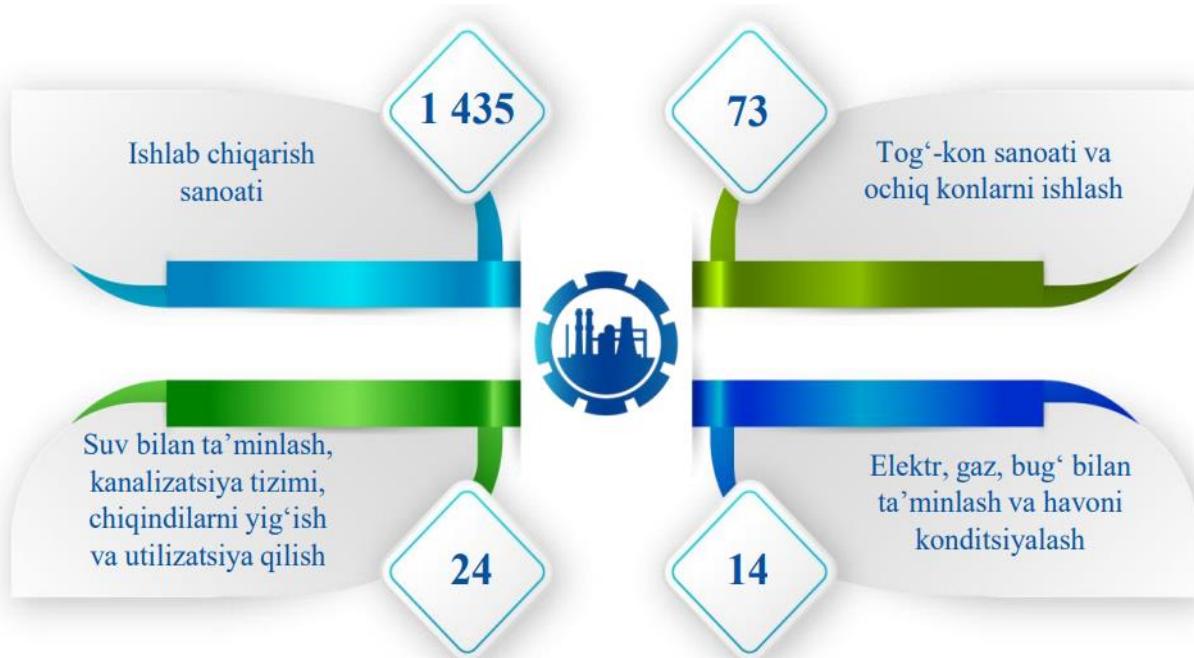
Hududlar kesimida

Guliston sh.	329
Sirdaryo t.	229
Mirzaobod t.	154
Boyovut t.	152
Yangiyer sh.	151
Sayxunobod t.	140
Guliston t.	110
Xovos t.	98
Sardoba t.	75
Oqoltin t.	60
Shirin sh.	48

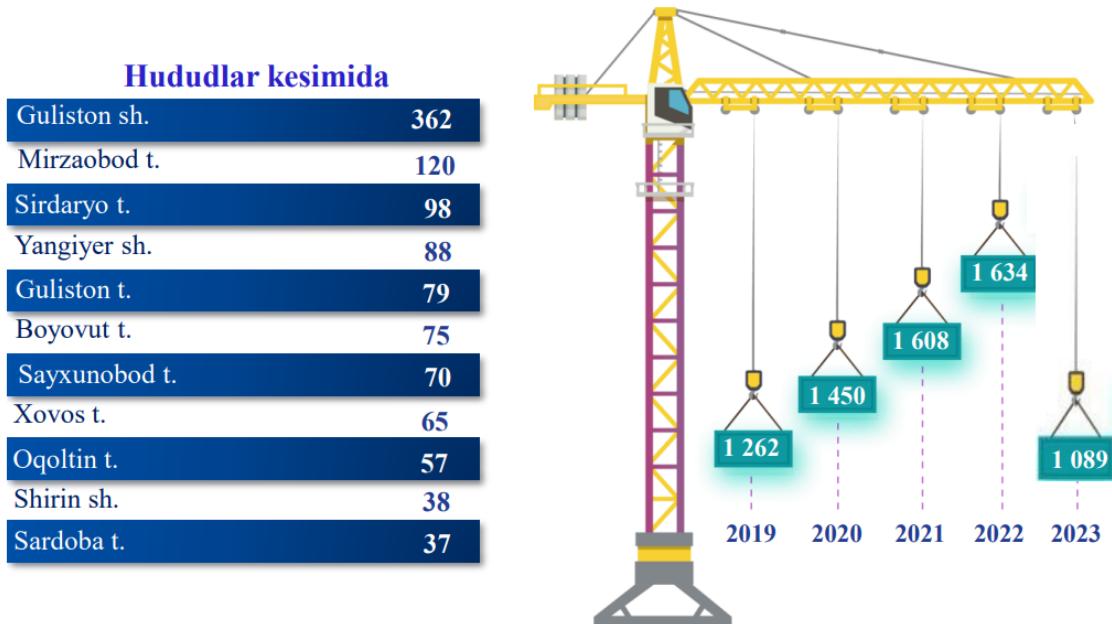

Sanoat tarmog‘i iqtisodiy tarmoqlar ichida eng yuqori salohiyatga ega bo‘lgan tarmoqlardan hisoblanadi.

Sanoat korxonalari soni jami korxona va tashkilotlarning 11,4 foiz ulushini tashkil etdi. Shundan – 92,8 foizini ishlab chiqarish sanoati (o‘tgan yilning mos davriga nisbatan o‘sish sur’ati 67,7 foiz), 4,7 foizini tog‘-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash (o‘sish sur’ati 65,8 foiz), 1,6 foizini suv bilan ta’minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni yig‘ish va utilizatsiya qilish (o‘sish sur’ati 57,1 foiz) va 0,9 foizini elektr, gaz bug‘ bilan ta’minlash va havoni konditsiyalash (o‘sish sur’ati 100,0 foiz) tashkil etgan.

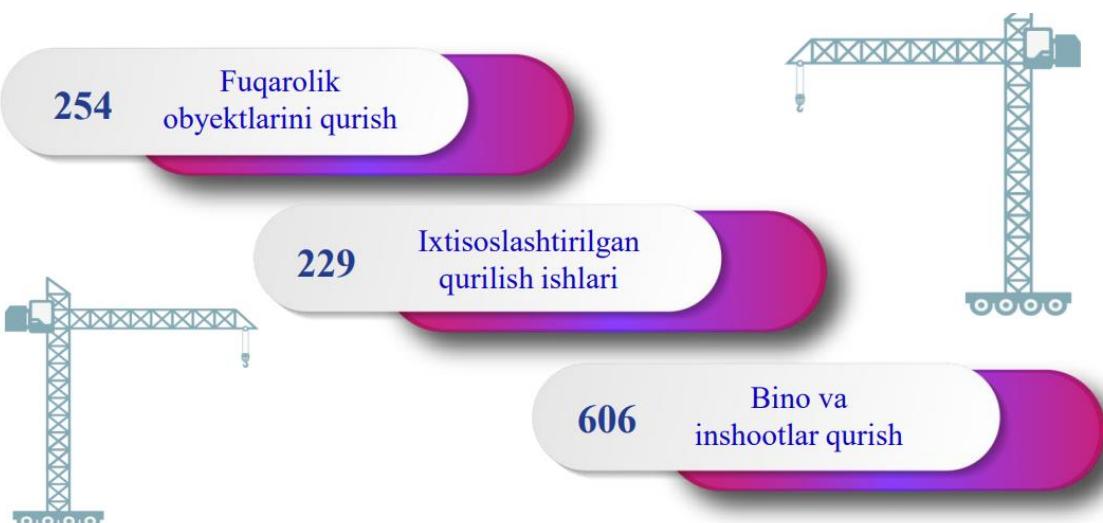

***Qurilish faoliyati bilan shug‘ullanayotgan korxona va tashkilotlar
to‘g‘risida ma‘lumotlar***
2023- yil 1- oktabr holatiga ko‘ra, birlikda

O‘zbekistonda qurilish sanoati iqtisodiyotning ustuvor tarmog‘i sifatida belgilangan. Qurilish sanoatining yo‘nalishlari bo‘yicha o‘tkazilgan tahlil shuni ko‘rsatdiki:

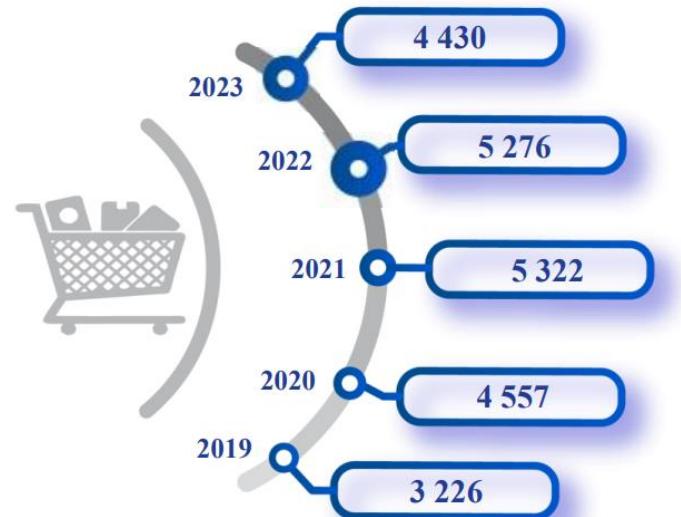
- binolar va inshootlar qurish yo‘nalishi 55,6 foiz ulushni tashkil etib, 2022- yilning mos davriga nisbatan o‘sish surʼati 63,4 foizni tashkil etdi;
- fuqarolik obyektlarini qurish yo‘nalishi 23,3 foiz ulushni tashkil etib, o‘sish surʼati 84,4 foizni tashkil etdi;
- ixtisoslashtirilgan qurilish ishlari yo‘nalishi 21,1 foiz ulushni va 60,7 foiz o‘sish surʼatini tashkil etdi.

**Savdo sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va
tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar**
2023- yil 1- oktabr holatiga ko‘ra, birlikda

Hududlar kesimida

Guliston sh.	1 218
Sirdaryo t.	596
Boyovut t.	379
Guliston t.	374
Yangiyer sh.	323
Sardoba t.	309
Mirzaobod t.	297
Sayxunobod t.	292
Oqoltin t.	252
Xovos t.	218
Shirin sh.	119

Tahlillar shuni ko‘rsatdiki, Sirdaryo viloyatida faoliyat ko‘rsatayotgan har uchinchi korxona savdo sohasida faoliyat yuritadi, ularning 99,8 foizi yoki 4 421 tasi kichik biznes subyektlariga to‘g‘ri keladi.

Savdo sohasining yo‘nalishlar bo‘yicha taqsimoti quyidagicha:

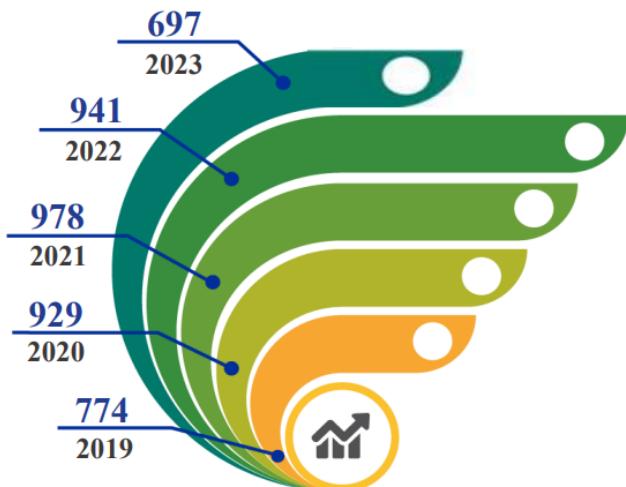
- avtomobil va mototsikllar savdosidan tashqari chakana savdo yo‘nalishi 63,6 foiz ulushni tashkil etgan bo‘lib, 2022- yilning mos davri bilan solishtirilganda o‘sish sur’ati 82,9 foizni tashkil etdi;
- avtomobil va mototsikllar savdosidan tashqari ulgurji savdo yo‘nalishida 28,0 foiz ulushni tashkil etib, o‘sish sur’ati 88,6 foizni tashkil etdi;
- avtomobil va mototsikllarning ulgurji va chakana savdosini va ularni ta’mirlash yo‘nalishida 8,6 foiz ulushni tashkil etib, o‘sish sur’ati 77,9 foizni tashkil etdi.

***Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar sohasida
faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlar
to'g'risida ma'lumotlar***
2023- yil 1- oktabr holatiga ko'ra, birlikda

Hududlar kesimida

Guliston sh.	178
Sirdaryo t.	80
Boyovut t.	75
Yangiyer sh.	66
Guliston t.	57
Sayxunobod t.	51
Sardoba t.	47
Mirzaobod t.	46
Oqoltin t.	43
Xovos t.	29
Shirin sh.	25

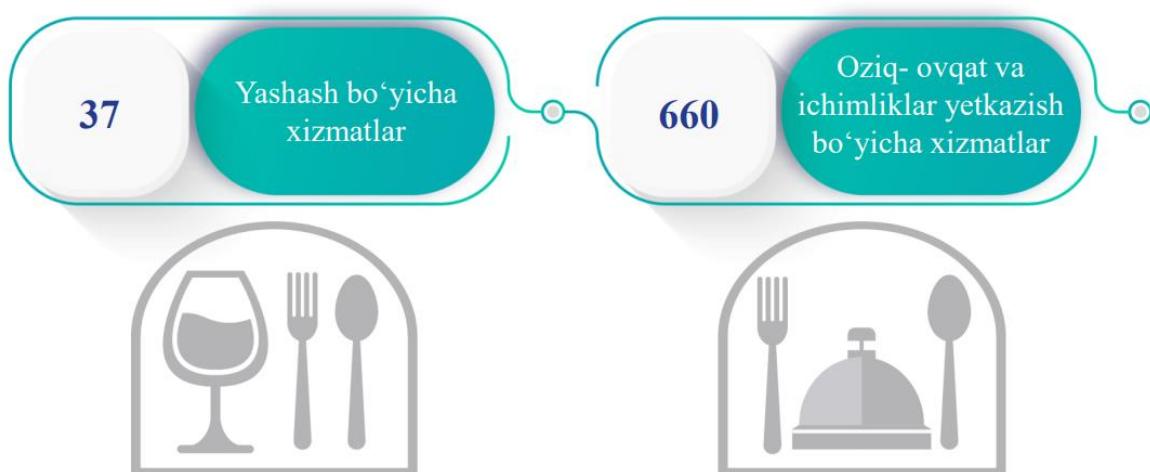

2023- yil 1- oktabr holatiga ko'ra, yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar o'sish sur'ati 2022- yilning mos davriga nisbatan 74,1 foizni tashkil etdi.

Ushbu xizmatlar sohasi tahlili shuni ko'rsatdiki:

- mehmonxonalar, turistik oromgohlar, dam olish va ko'ngilochar parklar yashash bo'yicha xizmatlar yo'naliشining asosiy faoliyati hisoblanib, 2023- yil 1- oktabr holatiga ko'ra, yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxona va tashkilotlarning 5,3 foiz ulushini tashkil etdi;

- restoran va buyurtma bo'yicha oziq-ovqat va ovqat mahsulotlarini yetkazish, oziq-ovqat va ichimliklar yetkazish bo'yicha xizmatlar yo'naliشining asosi hisoblanib, yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar sohasining 94,7 foiz ulushini tashkil etdi.

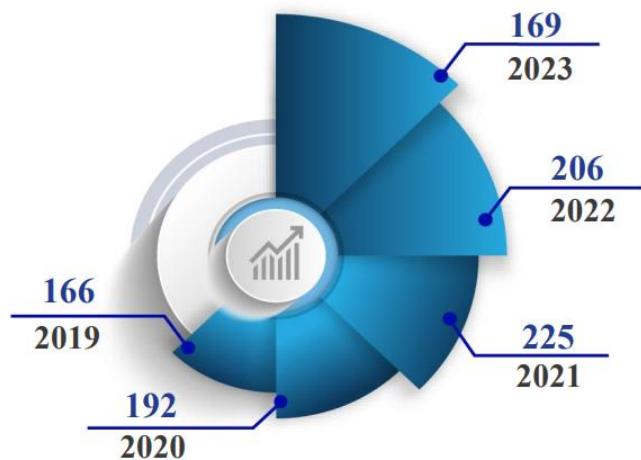

Axborot va aloqa sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxona va tashkilotlar to'g'risida ma'lumotlar

2023- yil 1- oktabr holatiga ko'ra, birlikda

Hududlar kesimida

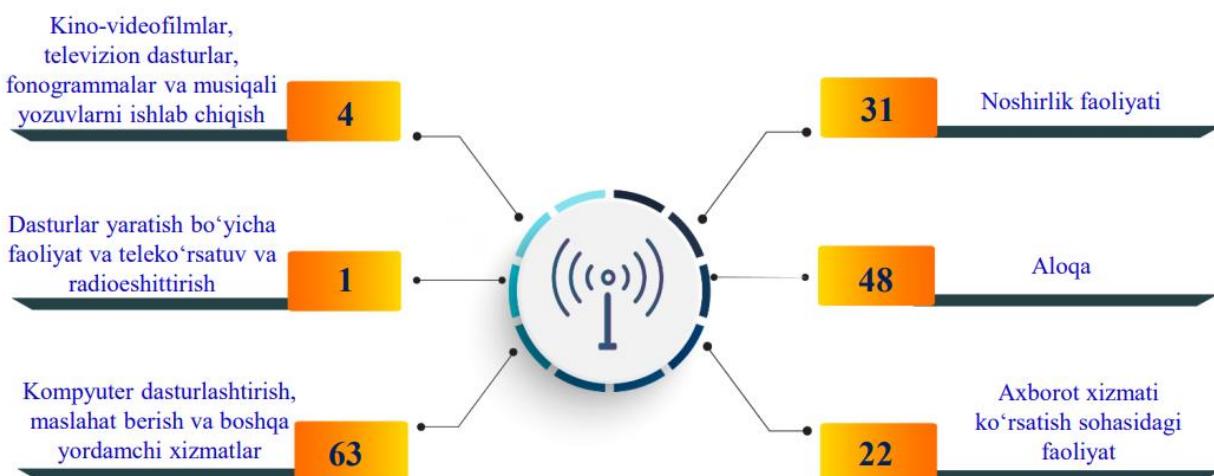
Guliston sh.	75
Sirdaryo t.	18
Boyovut t.	18
Yangiyer sh.	17
Guliston t.	10
Sardoba t.	8
Shirin sh.	8
Oqoltin t.	6
Sayxunobod t.	4
Mirzaobod t.	3
Xovos t.	2

2023- yil 1- oktabr holatiga ko'ra noshirlik faoliyati, kino-videofilmlar, televizion dasturlar, fonogrammalar va musiqali yozuvlarni ishlab chiqish yo'nalishlarida faoliyat ko'rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni axborot va aloqa sohasining 20,7 foizini tashkil etdi.

Dasturlar yaratish bo'yicha faoliyat va teleko'rsatuv va radio eshittirishlar hamda aloqa yo'nalishlaridagi korxonalar soni axborot va aloqa sohasining 29,0 foizini tashkil etdi.

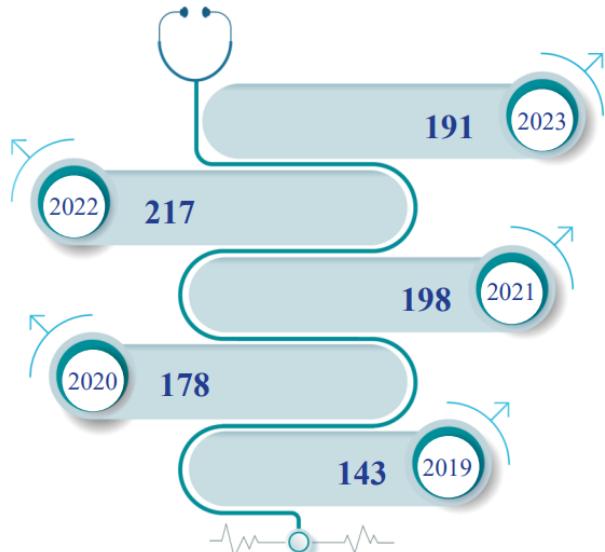
Kompyuter dasturlashtirish va axborot xizmati ko'rsatish yo'nalishlarida esa korxonalar soni, axborot va aloqa sohasidagi korxona va tashkilotlarning 50,3 foizini tashkil etdi.

**Sog'liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar sohasida faoliyat
ko'rsatayotgan korxona va tashkilotlar to'g'risida ma'lumotlar
2023- yil 1- oktabr holatiga ko'ra, birlikda**

Hududlar kesimida

Guliston sh.	88
Sirdaryo t.	32
Yangiyer sh.	20
Guliston t.	9
Mirzaobod t.	8
Sardoba t.	7
Sayxunobod t.	7
Boyovut t.	6
Xovos t.	6
Oqoltin t.	5
Shirin sh.	3

Sog'liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan jami korxona va tashkilotlarning salmoqli qismi – 136 ta yoki 71,2 foiz ulushi tadbirkorlik subyektlari hissasiga to'g'ri kelgan.

Yo'nalishlar bo'yicha tahlil shuni ko'rsatdiki:

90,6 foiz korxonalar sog'liqni saqlash sohasidagi faoliyat yo'nalishiga to'g'ri kelib, o'sish sur'ati 2022- yilning mos davriga nisbatan 88,7 foizni tashkil etdi;

Yashash uchun joy bilan ta'minlangan holda parvarishlash yo'nalishidagi korxonalar soni 3,1 foizni tashkil etib, o'sish sur'ati 60,0 foizni tashkil etdi;

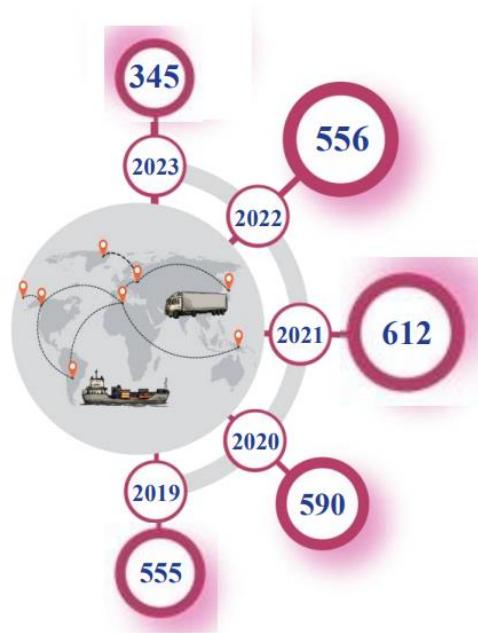
Yashash uchun joy bilan ta'minlanmagan holda ijtimoiy xizmatlar ko'rsatish yo'nalishidagi korxonalar soni ushbu sohaning 6,3 foizini tashkil etib, o'sish sur'ati 100,0 foizni tashkil etdi.

Tashish va saqlash xizmatlari sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar va tashkilotlar to‘g‘risida ma‘lumotlar
2023- yil 1- oktabr holatiga ko‘ra, birlikda

Hududlar kesimida

Guliston sh.	60
Sirdaryo t.	51
Yangiyer sh.	47
Xovos t	45
Mirzaobod t.	42
Sayxunobod t.	32
Boyovut t.	27
Oqoltin t.	15
Guliston t.	13
Sardoba t.	7
Shirin sh.	6

2023- yil 1- oktabr holatiga ko‘ra, tashish va saqlash xizmatlari sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar jami Sirdaryo viloyatidagi faoliyat ko‘rsatayotgan korxonaning 2,5 foiz ulushini tashkil etdi.

Tashish va saqlash xizmatlarining yo‘nalishlari bo‘yicha tahlillar shuni ko‘rsatdiki:
 quruqlikdagi va quvur transporti yo‘nalishida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar tashish va saqlash xizmati yo‘nalishining 74,2 foizni tashkil etdi;
 ombor xo‘jaligi va yordamchi transport yo‘nalishi 23,2 foizni;
 pochta va kuryerlik yo‘nalishi 2,6 foizni tashkil etdi;

Tadbirkorlik subyektlarining tashkiliy-huquqiy shakli bo‘yicha umumiylumot

2023- yil 1- oktabr holatiga ko‘ra, birlikda

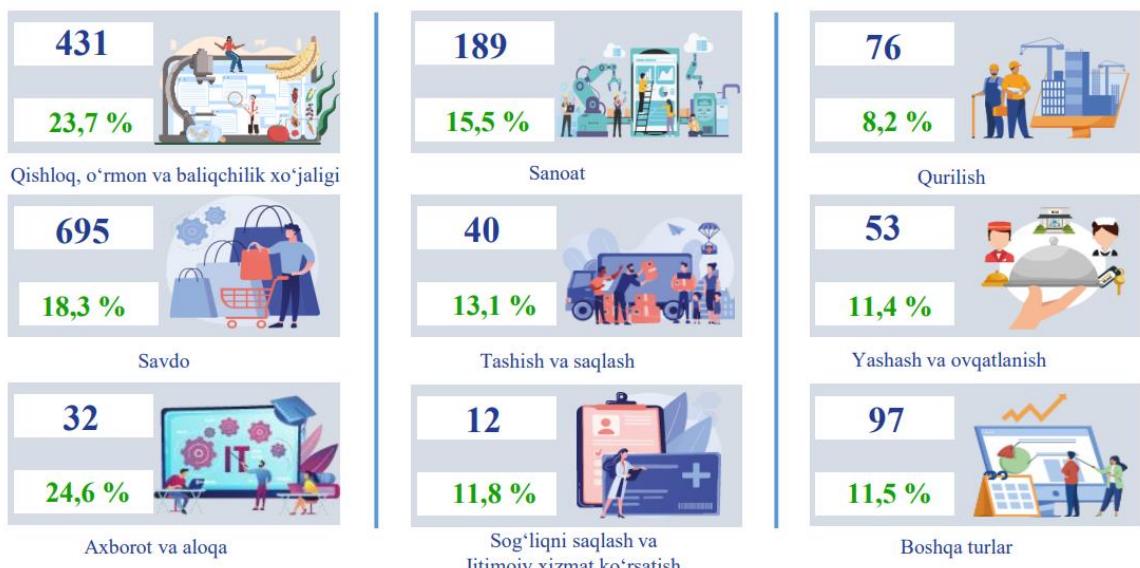
Tashkiliy-huquqiy shakl deganda, subyekt tomonidan mulkning biriktirilishi, shakllantirilishi va undan foydalanish usuli hamda uning bundan kelib chiquvchi huquqiy holati va faoliyat maqsadi tushuniladi. Shuningdek, quyidagilar bilan bog‘liq masalalarni hal qilishda foydalaniladi:

- xo‘jalik yurituvchi subyektlar to‘g‘risidagi ma’lumotlarni o‘z ichiga olgan registr, reyestr va kadastrlarning axborot resurslarini shakllantirish;
- tashkiliy-huquqiy shakllar doirasida statistika ma’lumotlarini ishlab chiqish;
- idoralararo axborot almashinishini ta’minlash;
- ijtimoiy-iqtisodiy jarayonlarni va hodisalarni tahlil qilish va prognozlashtirish.

*Yangi tashkil etilgan mas’uliyati cheklangan jamiyatlar to‘g‘risida ma’lumot
2023- yil yanvar-sentabr holatiga ko‘ra, birlikda*

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

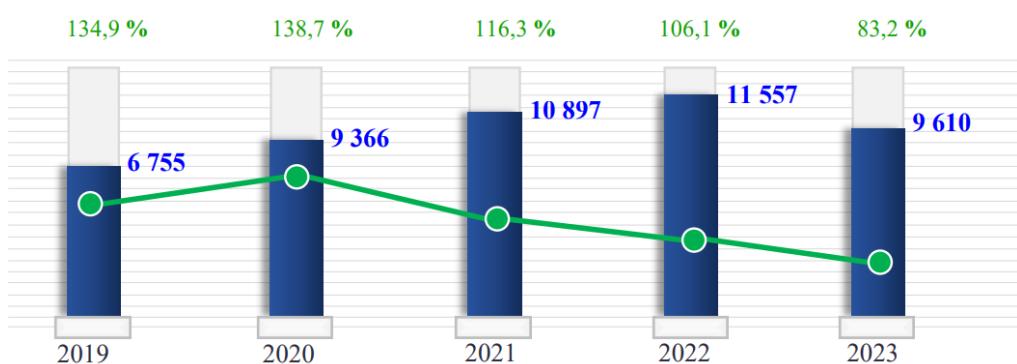
Mas’uliyati cheklangan jamiyat – bir yoki bir necha shaxs tomonidan ta’sis etilgan, ustav fondi (ustav kapitali) ta’sis hujjatlari bilan belgilangan miqdorda ulushlarga bo‘lingan xo‘jalik jamiyat hisoblanadi. Mas’uliyati cheklangan jamiyatning ishtirokchilari uning majburiyatlari bo‘yicha javobgar bo‘lmaydilar va jamiyat faoliyati bilan bog‘liq zararlar uchun o‘zлari qo‘sghan hissalari qiymati doirasida javobgar bo‘ladilar. Mas’uliyati cheklangan jamiyatning o‘z hissasini to‘la qo‘shtagan ishtirokchilari, jamiyat majburiyatlari bo‘yicha har bir ishtirokchi hissasining to‘lanmagan qismi qiymati doirasida solidar javobgar bo‘ladilar.

Hududlar kesimida

Guliston sh.	228	15,2 %	Sayxunobod t.	118	15,7 %
Sardoba t.	229	28,2 %	Boyovut t.	105	13,2 %
Sirdaryo t.	198	16,0 %	Yangiyer sh.	102	14,1 %
Oqoltin t.	160	24,1 %	Xovos t.	94	15,8 %
Mirzaobod t.	134	14,7 %	Shirin sh.	29	11,8 %
Guliston t.	128	17,9 %			

Faoliyat ko‘rsatayotgan mas’uliyati cheklangan jamiyatlar to‘g‘risida ma’lumot
2023- yil 1- oktabr holatiga ko‘ra, birlikda

Yillar kesimida soni

Yillar kesimida o’sish sur’ati (foizda)

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

2023- yil 1- oktabr holatiga ko‘ra faoliyat ko‘rsatayotgan 11 468 ta tijorat korxona va tashkilotlarining 9 610 tasi mas’uliyati cheklangan jamiyatlar ulushiga to‘g‘ri keladi. Mazkur jamiyatlar mamlakatimizda tadbirdorlik faoliyatining eng keng tarqalgan shakli hisoblanadi.

Faoliyat ko‘rsatayotgan ma’suliysi cheklangan jamiyatlarining sohalar kesimida tahlili shuni ko‘rsatdiki, eng yuqori ko‘rsatkich savdo – 39,5 foiz, qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi – 19,0 foiz hamda sanoat – 12,7 foizni tashkil etdi.

Hududlar kesimida

Guliston sh.	2 162	Yangiyer sh.	725
Sirdaryo t.	1 234	Guliston t.	715
Mirzaobod t.	910	Oqoltin t.	664
Sardoba t.	812	Xovos t.	594
Boyovut t.	796	Shirin sh.	245
Sayxunobod t.	753		

Faoliyat ko'rsatayotgan xususiy korxonalar to'g'risida ma'lumotlar

2023- yil 1- oktabr holatiga ko'ra, birlikda

Yillar kesimida soni

Yillar kesimida o'sish sur'ati (foizda)

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

2023- yil 1- oktabr holatiga tashkiliy-huquqiy shakli bo'yicha faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar o'zaro taqqoslanganda, ikkinchi o'rinni xususiy korxonalar egallagan bo'lib, xususiy korxonalarning eng ko'pi quyidagi hududlarda qayd etilgan; Guliston shahri - 443 ta, Boyovut - 159 ta, Guliston - 142 ta va Sirdaryo tumانlarida -120 ta. Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha esa xususiy korxonalar quyidagicha taqsimlangan; savdo sohasida – 554 ta, sanoat – 155 ta, yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar sohasida – 159 ta va qurilish sohalarida – 135 ta.

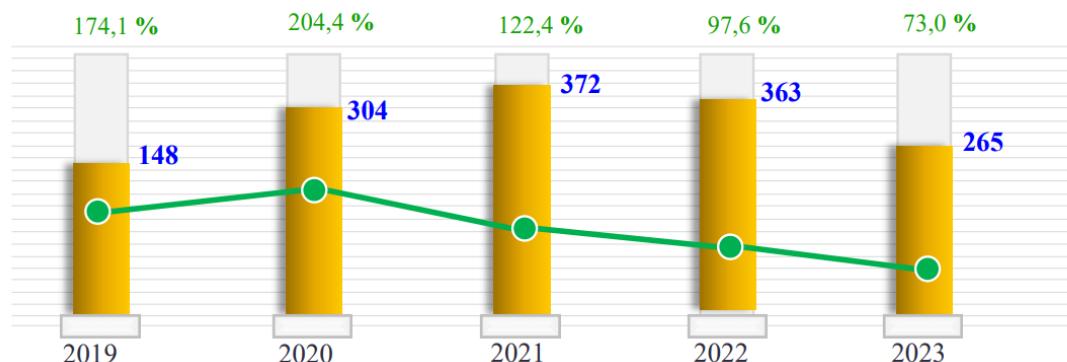
Hududlar kesimida

Guliston sh.	441	Yangiyer sh.	76
Boyovut t.	160	Oqoltin t.	51
Guliston t.	141	Sardoba t.	48
Sirdaryo t.	122	Xovos t.	47
Sayxunobod t.	115	Shirin sh.	41
Mirzaobod t.	89		

Faoliyat ko'rsatayotgan oilaviy korxonalar to'g'risida ma'lumotlar

2023- yil 1- oktabr holatiga ko'ra, birlikda

Yillar kesimida soni

Yillar kesimida o'sish sur'ati (foizda)

Yuridik shaxs sifatida davlat ro'yxatidan o'tib, faoliyat ko'rsatayotgan oilaviy korxonalar soni 2023- yil 1- oktabr holatiga ko'ra 265 ta, 2019- yilning mos davriga nisbatan 117 taga ko'paygan.

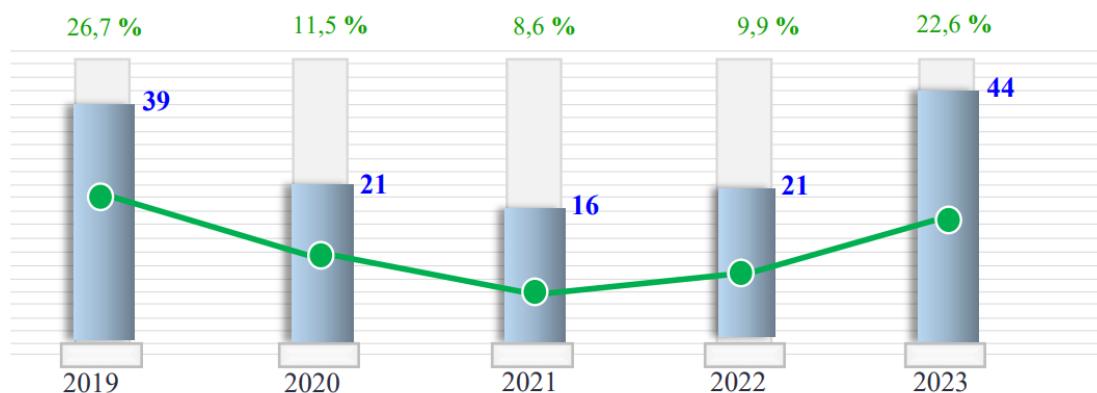
Bu esa quyidagi sohalardagi korxonalar: savdoda – 23 tadan 60 taga (o'sish 37 taga), sanoatda – 70 tadan 93 taga (o'sish 23 taga), yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar sohasi – 26 tadan 71 taga (o'sish 45 taga) sonining sezilarli oshishi bilan izohlanadi.

Hududlar kesimida

Guliston sh.	74	Oqoltin t.	13
Guliston t.	35	Sayxunobod t.	12
Mirzaobod t.	31	Shirin sh.	10
Sirdaryo t.	30	Xovos t.	3
Boyovut t	28	Sardoba t.	2
Yangiyer sh.	27		

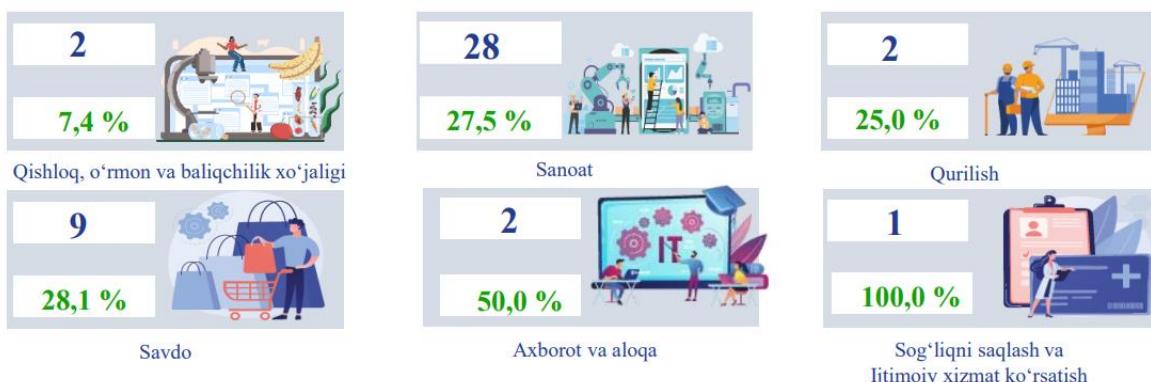
**Yangi tashkil etilgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxona va
tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumot**
2023- yil yanvar-sentabr holatiga ko‘ra, birlikda

Yillar kesimida soni

Yangi tashkil etilganlarni faoliyat
ko‘rsatayotganlarga nisbati (foizda)

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

Xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar – korxonaning ustav jamg‘armasida norezidentlar, chet el yuridik shaxslari (chet el firmalarining filial va bo‘limlari), chet el fuqarolari va fuqaroligi bo‘lmagan shaxslar mulki ishtirokidagi korxonalar hisoblanadi.

2023- yilning yanvar-sentabr oylarida xorijiy kapital ishtirokidagi yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlar soning o‘sish sur’ati 2021- yilning mos davri bilan solishtirganda 2,1 martaga ko‘paygan.

Hududlar kesimida

Sirdaryo t.	14	23,7 %	Guliston t.	1	9,1 %
Guliston sh.	10	25,6 %	Xovos t.	1	14,3 %
Yangiyer sh.	7	35,0 %	Boyovut t.	1	11,1 %
Sayxunobod t.	4	40,0 %	Shirin sh.	1	16,7 %
Mirzaobod t.	3	12,5 %			
Oqoltin t.	2	40,0 %			

**Faoliyat ko‘rsatayotgan xorijiy kapital ishtirokidagi
korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumot
2023- yil 1- oktabr holatiga ko‘ra, birlikda**

Yillar kesimida soni

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

Keyingi besh yilda xorijiy kapital ishtirokida faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar soni 1,3 barobarga oshdi.

Yetakchi o‘rimni 49 ta korxonada to‘liq yoki qisman ulushi mavjud bo‘lgan Xitoy Xalq Respublikasi egallagan. Bu viloyatda xorijiy kapital ishtirokida faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar umumiy sonining 25,1 foiz ulushini tashkil etadi. Shuningdek, O‘zbekiston iqtisodiyotiga o‘z kapitalini kiritayotgan Rossiya (ulushi 17,9 foiz), Turkiya (ulushi 14,9 foiz), Qozog‘iston (ulushi 10,3 foiz) va Afg‘oniston (ulushi 6,2 foiz) davlatlari ham yetakchilar hisoblanishadi.

Hududlar kesimida

Sirdaryo t.	59	Boyovut t.	9
Guliston sh.	39	Xovos t.	7
Mirzaobod t.	24	Shirin sh.	6
Yangiyer sh.	20	Sardoba t.	5
Guliston t.	11	Oqoltin t.	5
Sayxunobod t.	10		

*Davlatlar kesimida faoliyat ko‘rsatayotgan xorijiy
kapital ishtirokidagi korxonalar to‘g‘risida ma’lumot
2023- yil 1- oktabr holatiga ko‘ra, birlikda*

O‘zbekistonning yangi tashqi siyosatini asosiy xususiyatlari bu ochiqlik, uzoq muddatli barqaror rivojlanishning ustuvor yo‘nalishlariga e’tibor berish, qo‘shni davlatlar bilan yaxshi qo‘sningchilik munosabatlarini mustahkamlash, xalqaro hamkorlikni beg‘araq asosda kengaytirishdir.

Buning samarasida, bugungi kunda O‘zbekiston iqtisodiyotning turli tarmoqlarida tadbirkorlik faoliyatini yuritish va investitsiyalarni jalb qilish uchun zarur bo‘lgan ichki sharoitlarni yaratish jarayonini rag‘batlantirishga qaratilgan izchil islohotlar amalga oshirilayotgani kuzatilmoqda.

Shuningdek, xorijiy kapital ishtirokidagi faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalardan 90 tasi qo‘shma korxonalar, 105 tasi esa xorijiy korxonalar hisobiga to‘g‘ri keldi.

*Hududlar kesimida faoliyat ko‘rsatayotgan xorijiy
va qo‘shma korxonalar soni to‘g‘risida
ma’lumot*
2023- yil 1- oktabr holatiga ko‘ra, birlikda

xorijiy korxonalar		qo‘shma korxonalar
25	Sirdaryo t.	34
22	Guliston sh.	17
13	Mirzaobod t.	11
15	Yangiyer sh.	5
8	Guliston t.	3
6	Boyovut t.	3
6	Sayxunobod t.	4
2	Oqoltin t.	3
1	Sardoba t.	4
5	Xovos t.	2
2	Shirin sh.	4

*Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida faoliyat ko'rsatayotgan qo'shma va xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar soni to'g'risida ma'lumot
2023- yil 1- oktabr holatiga ko'ra, birlikda*

So'nggi yillarda O'zbekiston iqtisodiyotni jadal o'zgartirishni boshdan kechirdi va xalqaro hamjamiyatda ochiqlik, innovatsiya va biznes va sarmoyaviy to'siqlarni bartaraf etishda qat'iylik timsollaridan biri sifatida tobora ko'proq e'tirof etilmoqda.

Demak, xorijiy investitsiyalar ishtirokidagi korxonalar sonining ko'payishi, avvalambor, mamlakatdagi siyosiy barqarorlik va investitsiya faoliyatining huquqiy asoslari takomillashtirilgani bilan bog'liq.

Statistik ko‘rsatkichlarga izohlar

Korxona va tashkilotlarning yagona davlat registri – real vaqt rejimida yangilab boriladigan ma’lumotlardan iborat bo’lgan axborot-ma’lumotnomasi tusidagi avtomatlashtirilgan tizim hisoblanib, yagona klassifikatsiyalar tizimi asosida korxonalar va tashkilotlarning davlat hisobini va ularni identifikasiyalashtirishni ta’minlaydi.

Ro‘yxatga olingan – ro‘yxatdan o‘tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda davlat ro‘yxatidan o‘tkazilgan hamda yuridik shaxslarning davlat reestrida mavjud bo‘lgan yuridik shaxslar (faoliyati tugatilgan yuridik shaxslardan tashqari).

Faoliyat ko‘rsatayotgan – ro‘yxatdan o‘tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda davlat ro‘yxatidan o‘tkazilgan hamda moliya-xo‘jalik faoliyatini amalga oshirmayotganligi yoki tugatish jarayonida ekanligi to‘g‘risidagi ma’lumot kelib tushmagan yuridik shaxslar.

Yangi tashkil etilgan – ro‘yxatdan o‘tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda yuridik shaxslarning davlat reestriga yangidan kiritilgan yuridik shaxslar.

Yuridik	shaxslarning	faollik	darajasi
ma’lum bir davrda faoliyat ko‘rsatmayotgan yuridik shaxslarning jami	ro‘yxatdan o‘tgan yuridik shaxslarga nisbatining foizdagi ifodasi.		

Kichik korxona va mikrofirmalar – O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016- yil 24- avgustdagи “Iqtisodiy faoliyat turlarini tasniflashning xalqaro tizimiga o‘tish chora-tadbirlari to‘g‘risida” 275- son qarorining 1- ilovasiga muvofiq, kichik tadbirkorlik subyektlariga tegishli bo‘lgan korxonalar va tashkilotlar.

Xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar – norezidentlar ishtirokidagi korxonalar, xorijiy yuridik shaxslar (xorijiy firmalarning filiallari va bo‘limlari), korxonaning ustav fondida chet el fuqarolari va fuqaroligi bo‘lmagan shaxslar ishtirok etgan korxonalar.

XII. DEMOGRAFIK HOLAT

SIRDARYO VILOYATINING DEMOGRAFIK HOLATI

2023- yil yanvar-sentabr, dastlabki ma'lumotlar

Sirdaryo viloyatida 2023-yil 1- oktabr holatiga doimiy aholi soni **909,7** ming kishini tashkil etib, yil boshiga nisbatan 13,1 ming kishiga yoki **1,5 %** ga ko'paydi. Jumladan, shahar aholisi soni **392,0** ming kishini (jami aholi sonidagi ulushi **43,1 %**), qishloq aholisi soni **517,7** ming kishi (**56,9 %**) ni tashkil etdi.

Doimiy aholi soni

909,7 *ming
kishi*

Tabiiy o'sish

+13,9 *ming
kishi*

Doimiy aholining yashash joyi bo'yicha taqsimlanishi

Shahar

43,1 %

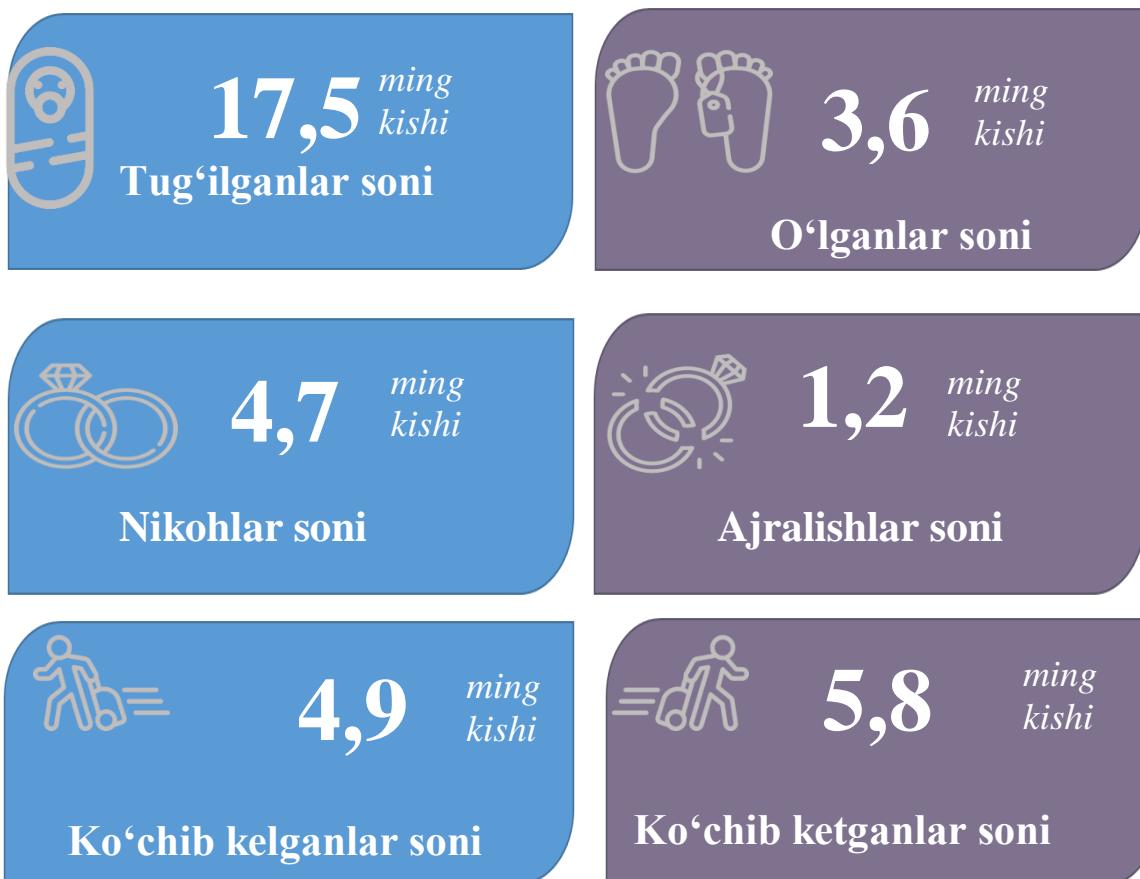
Qishloq

56,9 %

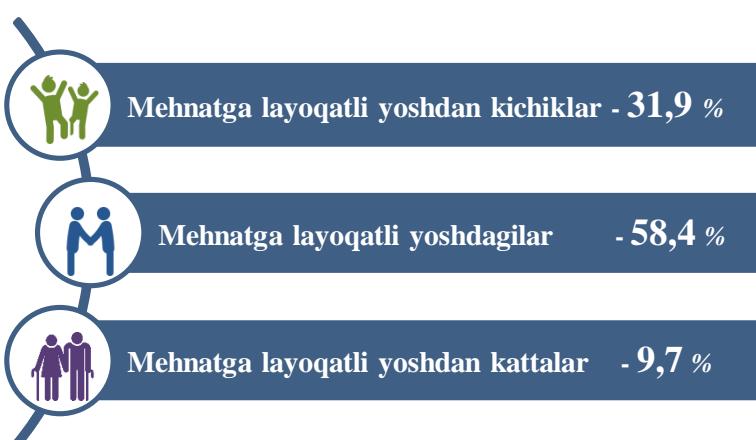
Sirdaryo viloyati bo'yicha asosiy demografik ko'rsatkichlar

2023- yil yanvar-sentabr

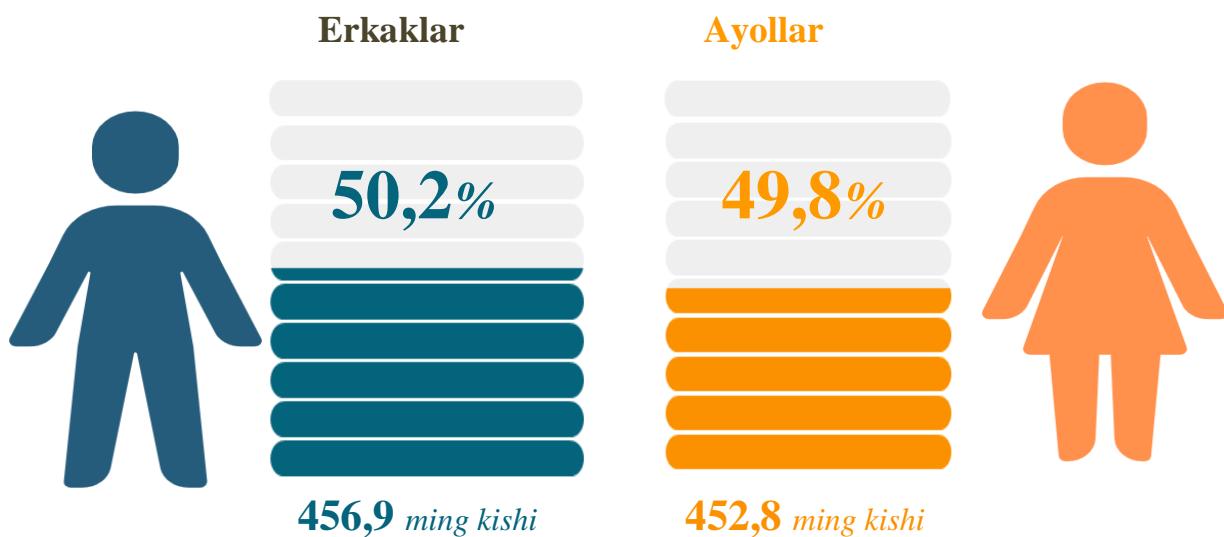

Yosh guruhlari bo'yicha aholi soni

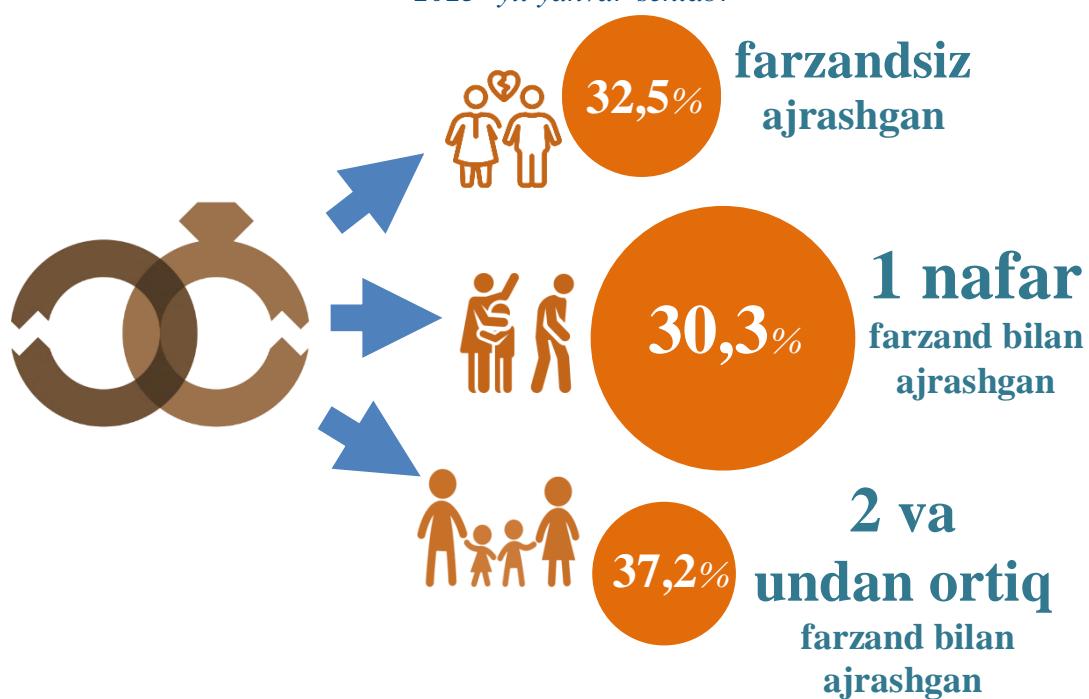
2023- yil 1-oktabr holatiga

2023- yil 1- oktabr holatiga ko'ra, viloyat doimiy aholisi sonining 31,9 % mehnatga layoqatli yoshdan kichiklar, 58,4 % mehnatga layoqatli yoshdagilar va 9,7 % mehnatga layoqatli yoshdan kattalar hissasiga to'g'ri kelmoqda.

Nikohdan ajrashganlarning farzandlar soni bo‘yicha taqsimlanishi
2023- yil yanvar-sentabr

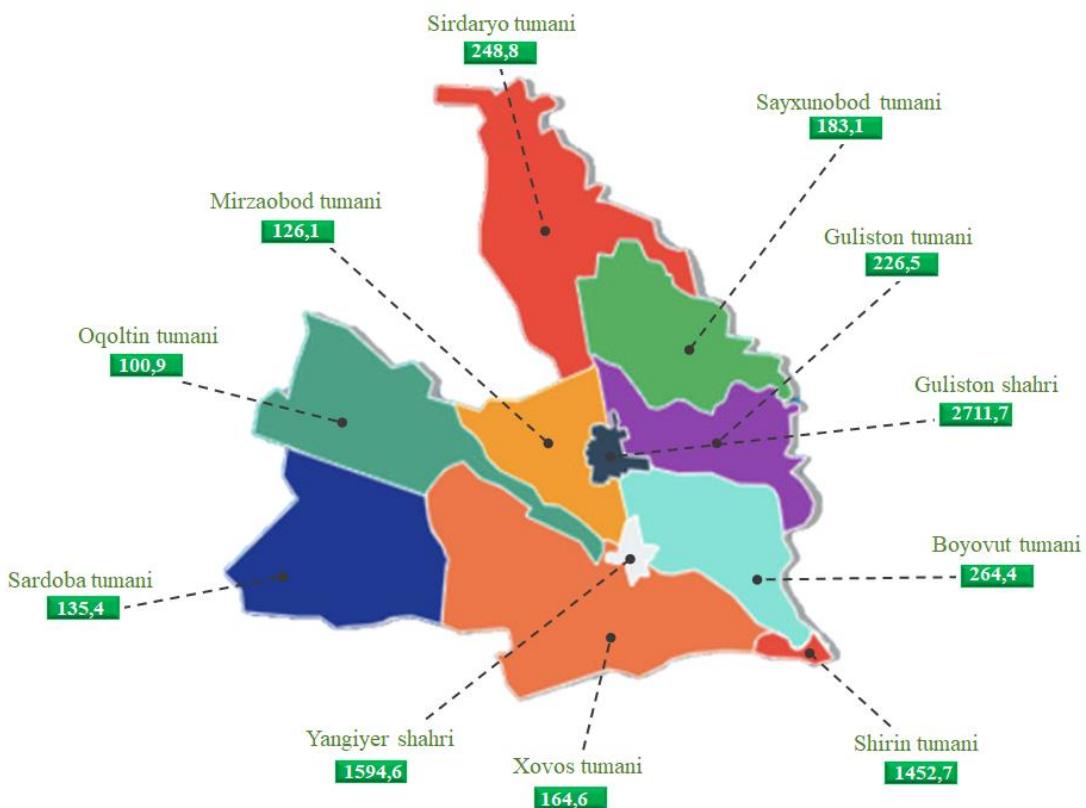
2023-yil yanvar-sentabr oylarida Sirdaryo viloyatida jami nikohdan ajrashganlarning **32,5 %** farzandsiz, **30,3 %** bitta farzand bilan **37,2 %** ikki va undan ortiq farzand bilan ajrashganlar hissasiga to‘g‘ri kelgan.

Doimiy aholi sonining hududlar bo‘yicha taqsimlanishi
2023-yil 1-oktabr holatiga, ming kishi

	2022- yil	2023- yil	<i>O‘sish sur’ati, % da</i>
Sirdaryo viloyati	892,1	909,7	102,0
shahar:			
Guliston sh	98,2	98,2	100,0
Shirin sh	19,2	19,5	101,6
Yangiyer sh	46,4	47,6	102,6
tumanlar:			
Oqoltin t	54,5	55,6	102,0
Boyovut t	135,0	138,2	102,4
Sayxunobod t	81,0	82,6	102,0
Guliston t	76,8	79,2	103,1
Sardoba t	68,9	70,1	101,7
Mirzaobod t	77,9	80,2	103,0
Sirdaryo t	134,2	136,5	101,7
Xovos t	100,0	102,0	102,0

Sirdaryo viloyati bo'yicha aholi zichligi

2023-yil 1-oktabr holatiga, 1 kv.km.ga to'g'ri keladigan aholi soni, kishi

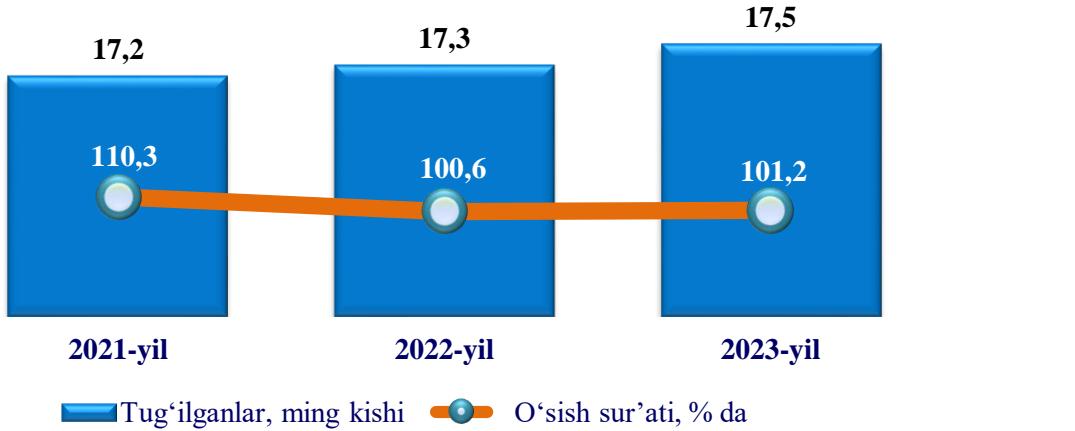

Sirdaryo viloyatida 2023- yil 1- oktabr holatiga 1 kvadrat kilometrga o'rtacha **212,5** kishi to'g'ri kelgan. Bu esa o'tgan yilning mos davriga nisbatan solishtirilganda **4,0** kishiga ortgan (2022- yil 1-oktabr holatiga 1 kv.km.ga **208,5** kishi to'g'ri kelgan).

Hududlar bo'yicha qaraydigan bo'lsak, aholi zichligining eng yuqori ko'rsatkichi Guliston shahrida **2711,7** kishi, Yangiyer shahrida **1594,6** kishi, Shirin shahrida **1452,7** kishi, Boyovut tumanida **264,4** kishi, Sirdaryo tumanida **248,8** kishini tashkil etgan bo'lsa, eng past ko'rsatkichlar Oqoltin tumanida **100,9** kishi, Mirzaobod tumanida **126,1** kishini tashkil etgan.

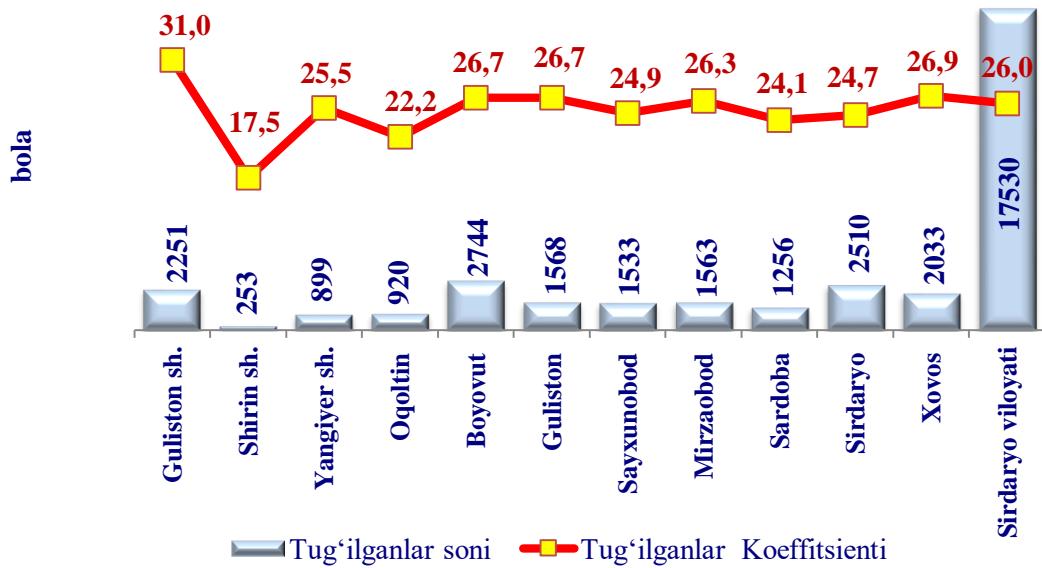
QAYD ETILGAN TUG‘ILISHLAR

2023-yil yanvar-sentabr holatiga

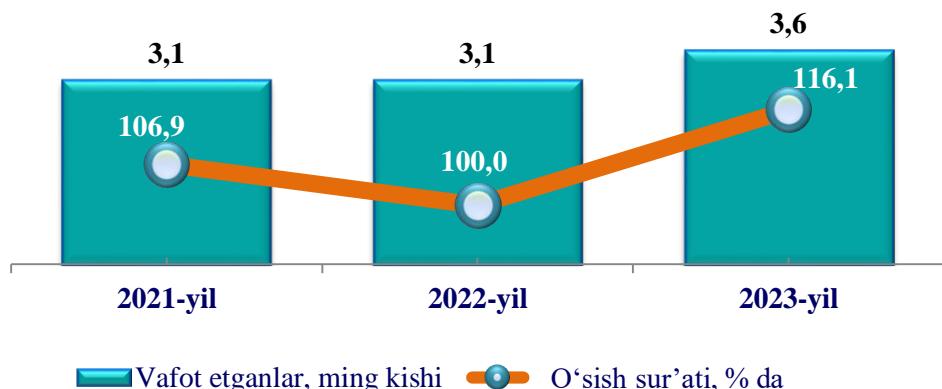
Shahar va tumanlar kesimida tug‘ilganlar soni va koeffitsiyenti

2023- yil yanvar-sentabr holatiga, kishi

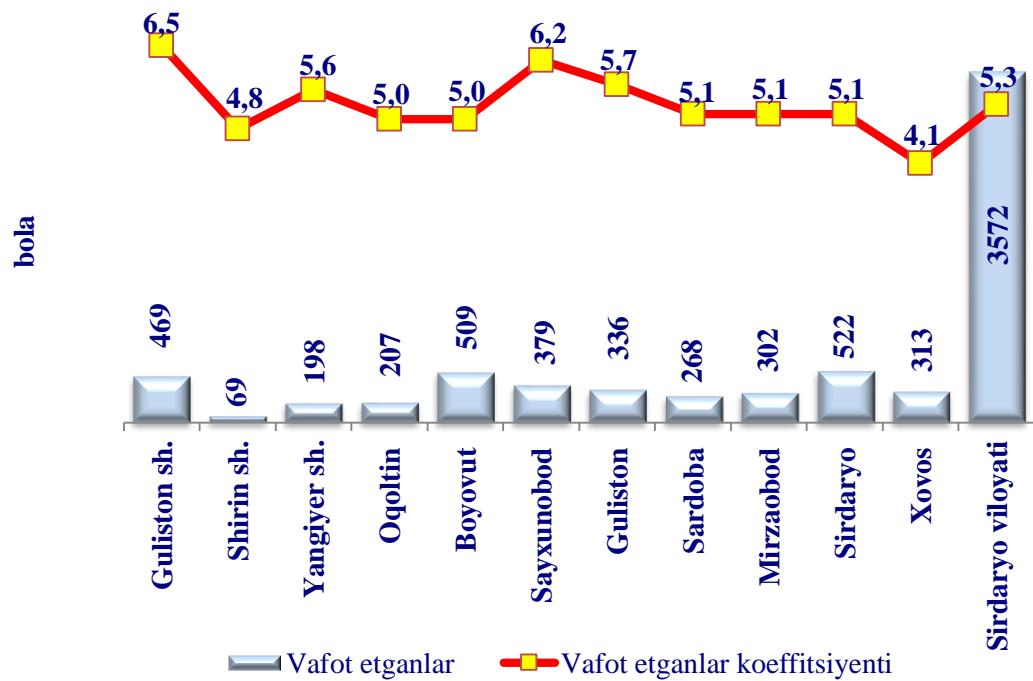

2023- yil yanvar-sentabr oylarida **17,5** mingta bola tug‘ilganligi qayd etilgan bo‘lib, mos ravishda 1000 aholiga nisbatan tug‘ilish koeffitsiyenti **26,0** promilleni tashkil etdi hamda bu ko‘rsatkich 2022- yilga nisbatan **-0,1** promillega pasayganligi kuzatildi (2022- yil yanvar-sentabr oylarida **26,1** promilleni tashkil etgan).

VAFOT ETGANLAR

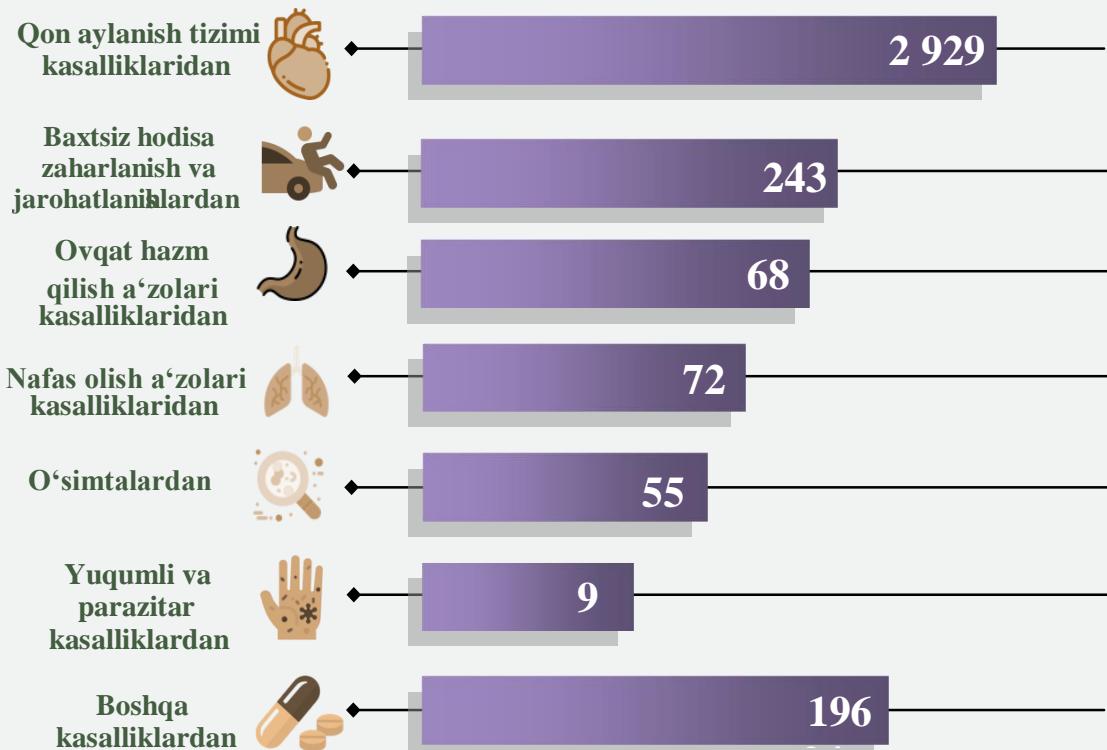
Sirdaryo viloyatida vafot etganlar soni va koeffitsiyenti 2023- yil yanvar-sentabr, kishi

2023- yilning yanvar-sentabr oylarida **3,6** mingta o'lim qayd etilgan bo'lib, har 1000 aholiga o'lim koeffitsiyenti **5,3** promilleni tashkil etgan etgan hamda 2022- yilga nisbatan ko'rsatkich **0,5** promillega ko'paygan (2022- yilning yanvar-sentabr oylarida **4,8** promille bo'lgan).

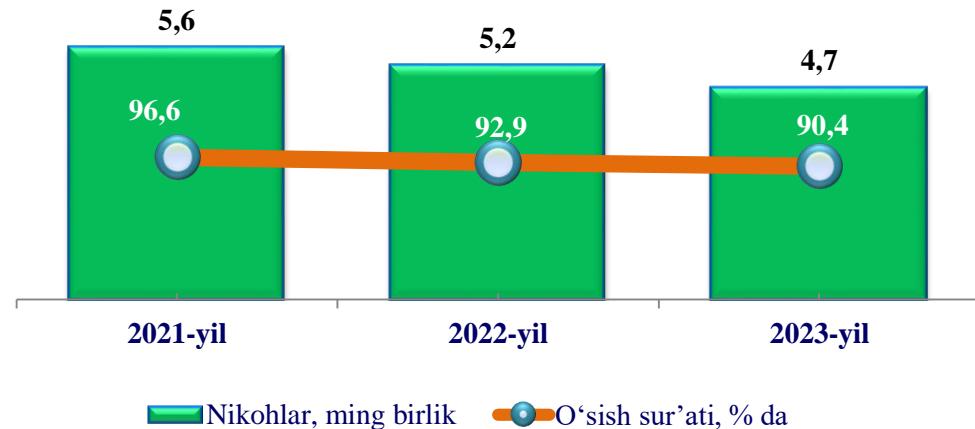
O‘limning asosiy sabablar bo‘yicha taqsimlanishi

2023- yil yanvar-sentabr, kishi

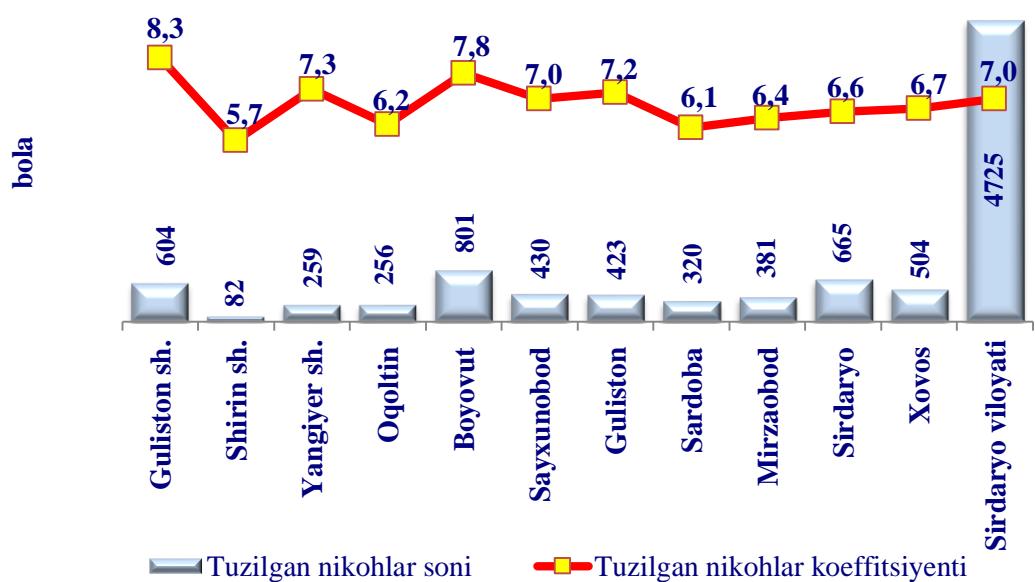

2023- yilning yanvar-sentabr oylarida qayd etilgan o‘lim holatining **82,0 %** – qon aylanish tizimi kasalliklaridan, **2,0 %** ovqat hazm qilish a’zolari kasalliklaridan, **2,0 %** – nafas olish a’zolari kasalliklaridan, **6,8%** – baxtsiz hodisa, zaharlanish va jarohatlanishlardan, **1,5%** – o’simtalardan vafot etganlar, **0,2 %** – yuqumli va parazit kasalliklardan va **5,5 %** – boshqa kasalliklardan vafot etganlar.

QAYD ETILGAN NIKOHLAR

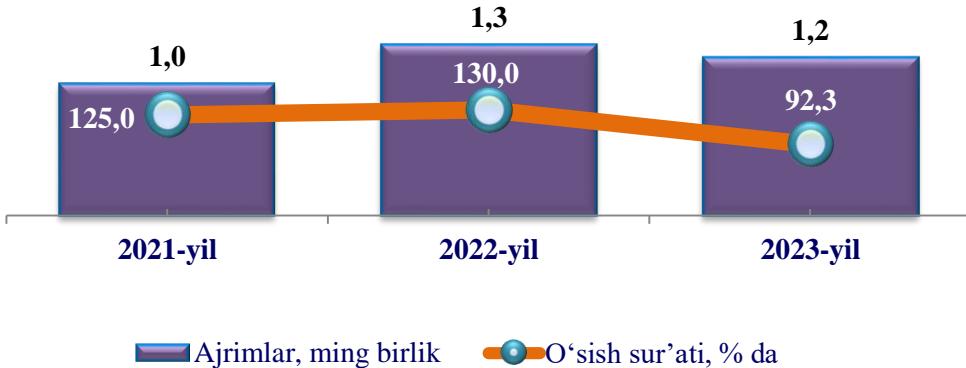

Hududlar kesimida nikohlar soni va koeffitsiyenti 2023- yil yanvar-sentabr, birlik

2023- yilning yanvar-sentabr oylarida **4,7** mingta nikoh qayd etilgan bo‘lib, har 1000 aholiga nikoh koeffitsiyenti **7,0** promilleni tashkil etgan hamda 2022- yilga nisbatan **0,8** promillega kamayganligi kuzatildi (2022- yilning yanvar-sentabr oylarida **7,8** promille bo‘lgan).

NIKHDAN AJRALISHLAR

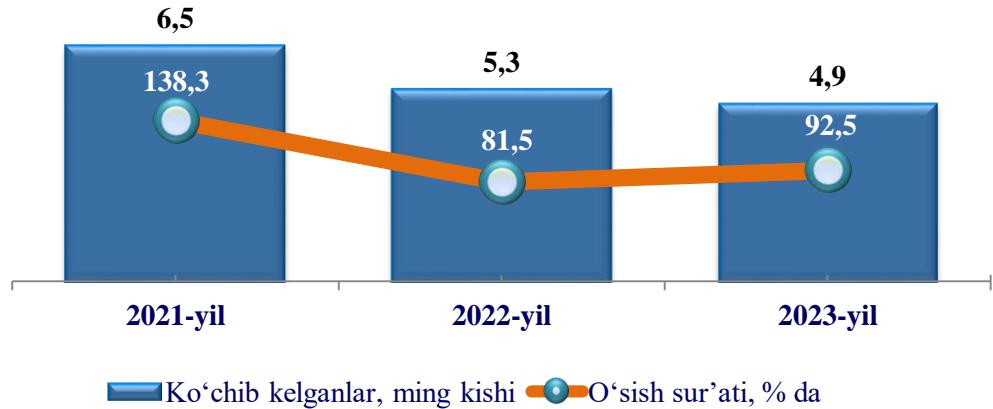

Nikhdan ajralishlar soni va koeffitsiyenti 2023- yil yanvar-sentabr, kishi

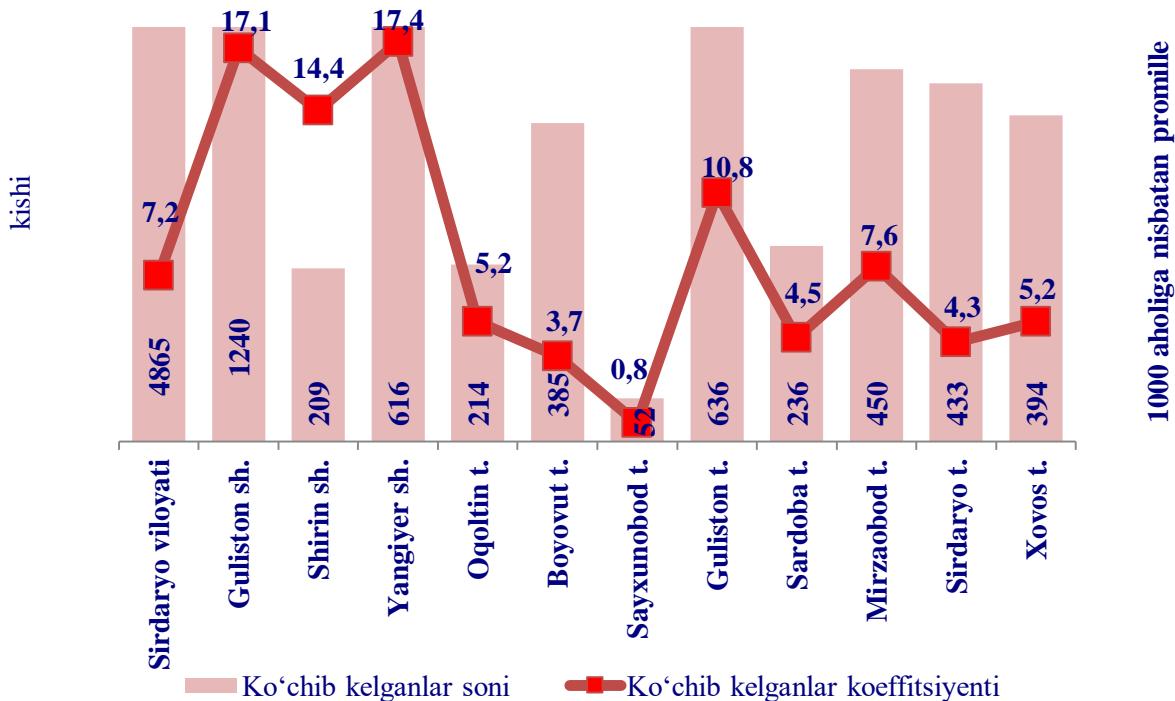

2023- yil yanvar-sentabr oylarida **1,2** mingta nikhdan ajralishlar qayd etilgan bo'lib, har 1000 aholiga nikhdan ajralishlar koeffitsiyenti **1,8** promilleni tashkil etgan hamda 2022- yilga nisbatan **0,2** promillega kamayganligi kuzatildi (2022- yil yanvar-sentabr oylarida **2,0** promille bo'lgan).

JAMI KO'CHIB KELGANLAR

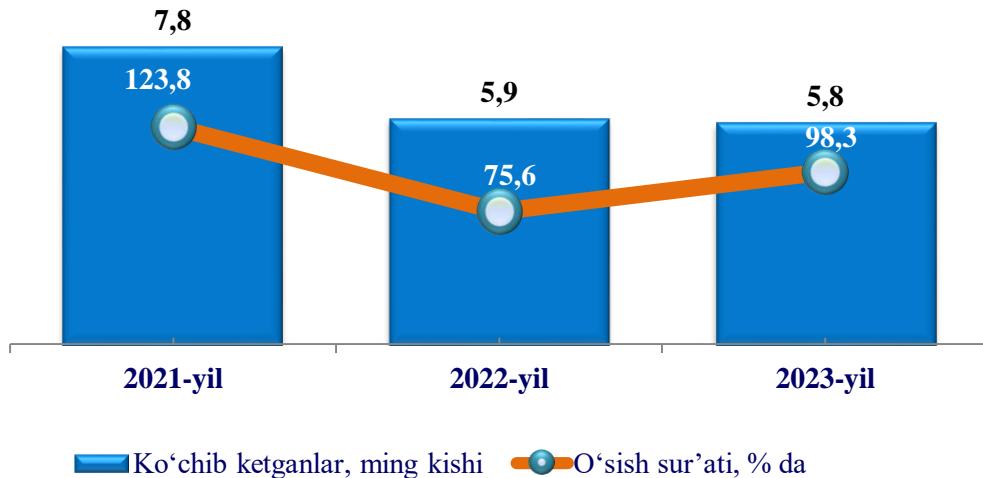

Ko'chib kelganlar soni va koeffitsiyenti 2023- yil yanvar-sentabr, kishi

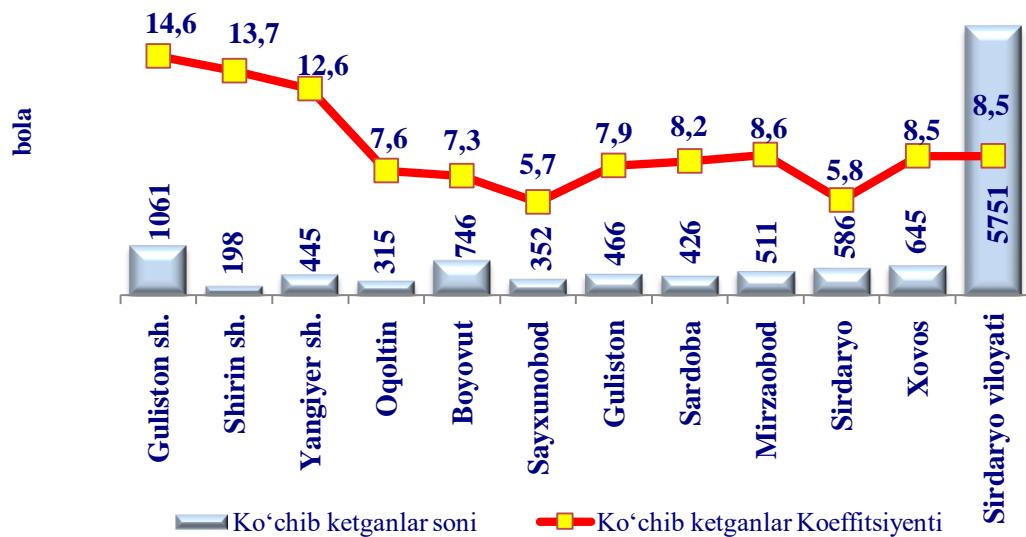

2023- yilning yanvar-sentabr oylarida **4,9** mingta ko'chib kelganlar qayd etilgan bo'lib, har 1000 aholiga ko'chib kelish koeffitsiyenti **7,2** promilleni tashkil etgan hamda 2022- yilga nisbatan **0,8** promillega kamayganligi kuzatildi (2022- yilning yanvar-sentabr oylarida **8,0** promille bo'lgan).

JAMI KO‘CHIB KETGANLAR

Ko'chib ketganlar soni va koeffitsiyenti 2023- yil yanvar-sentabr, kishi

2023- yilning yanvar-sentabr oylarida **5,8** mingta ko'chib ketganlar qayd etilgan bo'lib, har 1000 aholiga ko'chib ketish koeffitsiyenti **8,5** promilleni tashkil etgan hamda 2022- yilga nisbatan **0,5** promillega kamayganligi kuzatildi (2022- yilning yanvar-sentabr oylarida **9,0** promille bo'lgan).

Aholi migratsiyasi
(yanvar-sentabr, kishi)

	Kelish		Ketish		Migratsiya saldosи	
	2022- y.	2023- y.	2022- y.	2023- y.	2022- y.	2023- y.
Sirdaryo viloyati	5 280	4 865	5 939	5 751	-659	-886
shaharlar						
Guliston	1 201	1240	907	1 061	294	179
Shirin	192	209	230	198	-38	11
Yangiyer	600	616	400	445	200	171
tumanlar:						
Oqoltin	245	214	413	315	-168	-101
Boyovut	449	385	857	746	-408	-361
Sayxunobod	290	52	402	352	-112	-300
Guliston	620	636	501	466	119	170
Sardoba	231	236	482	426	-251	-190
Mirzaobod	506	450	476	511	30	-61
Sirdaryo	457	433	616	586	-159	-153
Xovos	489	394	655	645	-166	-251

Demografik ko‘rsatkichlarga izohlar

Doimiy aholi – ro‘yxatdan o‘tkazilayotgan vaqtida muayyan aholi punkti yoki hududda doimiy istiqomat qilayotgan aholidan iborat bo‘lib, bunga ushbu hududda doimiy ro‘yxatda turib, lekin vaqtincha yashamaydigan aholi ham kiritiladi.

Shahar aholisi – shahar hududlarida, ya’ni me’yoriy hujjatlar bilan shaharlar, shaharchalar sifatida belgilangan aholi punktlarida istiqomat qiluvchi aholi.

Qishloq aholisi – shaharlar va shaharchalar toifasiga kiritilmagan hududlarda – qishloq joylarda (ovullar, qishloqlar va boshqalar) istiqomat qiluvchi aholi.

XII. O'RTACHA OYLIK NOMINAL HISOBLANGAN ISH HAQI

2023-yil yanvar-sentabr oylarida Sirdaryo viloyatida o'rtacha oylik nominal hisoblangan ish haqi 3533,6 ming so'mni (ish haqiga ustama, mukofot, rag'batlantirish xususiyatiga ega to'lovlar, kompensatsiya va ishlanmagan vaqt uchun haq kabi to'lovlar kiritilgan, shuningdek, uning tarkibida ijtimoiy sug'urta va kasaba uyushmasiga to'lovlar ham mavjud) tashkil etib, 2022- yilning mos davriga nisbatan 13,8 % ga o'sishi ta'minlandi.

Yuridik shaxslarda xodimlar soni va ish haqi fondi (2023 yil yanvar-sentabr, qishloq xo'jaligi va kichik tadbirdorlik subyektlaridan tashqari)

	<i>Xodimlar soni, kishi</i>	<i>Ish haqi fondi, mlrd. so'm</i>	<i>O'rtacha oylik ish haqi, ming so'm</i>
Viloyat bo'yicha-jami	78 824	2 506,8	3 533,6
<i>shu jumladan:</i>			
sanoat	14 390	456,6	3 525,9
qurilish	1 317	38,2	3 224,0
savdo	454	14,3	3 493,6
tashish va saqlash	512	20,3	4 402,8
yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar	11	0,2	1 947,4
axborot va aloqa	522	34,8	7 415,0
bank, sug'urta, lizing, kredit va vositachilik	1719	129,8	8 391,1
ta'lim	30 965	830,2	2 979,1
sog'lijni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko'rsatish	16 375	419,7	2 847,6
san'at, ko'ngil ochish va dam olish	637	12,7	2 212,8
boshqa faoliyat turlari	11 922	507,1	4 726,4

Ish haqi. 2023 yil yanvar-sentabr oylarida iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha ish haqi tahlili quyidagilarni ko‘rsatmoqda.

Ta’lim sohasida 31,0 ming nafar (jami ishlovchilarga nisbatan ulushi 39,3 %) xodim ishlagan bo‘lib, ularga hisoblangan ish haqi fondi 830,2 mlrd. so‘mni (jami ish haqi fondi ulushi 33,7 %) tashkil etgan. Mazkur sohada ishlovchilarga hisoblangan o‘rtacha oylik nominal hisoblangan ish haqi 2979,1 ming so‘mni tashkil etdi.

Sanoat iqtisodiy faoliyat turida 14,4 ming nafar (jami ishlovchilarga nisbatan ulushi 18,3 % ni) xodim ishlagan bo‘lib, ularga hisoblangan ish haqi fondi 456,6 mlrd. so‘mni (jami ish haqi fondidagi ulushi 18,5 % ni) tashkil etgan. Sanoat sohasida ishlovchilarga hisoblangan o‘rtacha oylik nominal hisoblangan ish haqi 3525,9 ming so‘mni tashkil etdi.

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatish sohasida 16,4 ming nafar (jami ishlovchilarga nisbatan ulushi 20,8 % ni) xodim ishlagan bo‘lib, ularga hisoblangan ish haqi fondi 419,7 mlrd. so‘mni (jami ish haqi fondidagi ulushi 17,0 % ni) tashkil etgan. Mazkur sohada ishlovchilarga hisoblangan o‘rtacha oylik nominal hisoblangan ish haqi 2847,6 ming so‘mni tashkil etdi.

Tashish va saqlash iqtisodiy faoliyat turida 0,5 ming nafar (jami ishlovchilarga nisbatan ulushi 0,6 % ni) xodim ishlagan bo‘lib, ularga hisoblangan ish haqi fondi 20,3 mlrd. so‘mni (jami ish haqi fondidagi ulushi 0,8 % ni) tashkil etgan. Mazkur sohada ishlovchilarga hisoblangan o‘rtacha oylik nominal hisoblangan ish haqi 4402,8 ming so‘mni tashkil etdi.

Bank, sug‘urta, lizing, kredit va vositachilik faoliyati iqtisodiy faoliyat turida 1,7 ming nafar (jami ishlovchilarga nisbatan ulushi 2,2 % ni) xodim ishlagan bo‘lib, ularga hisoblangan ish haqi fondi 129,8 mlrd. so‘mni (jami ish haqi fondidagi ulushi 5,3 % ni) tashkil etgan. Mazkur sohada ishlovchilarga hisoblangan o‘rtacha oylik nominal hisoblangan ish haqi 8391,1 ming so‘mni tashkil etdi.

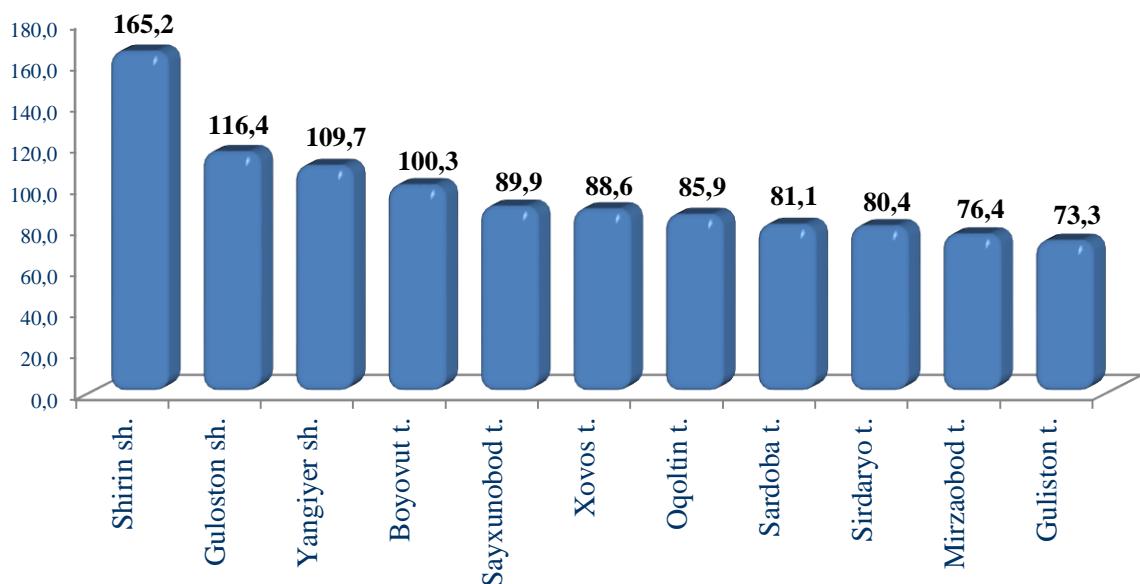
Sirdaryo viloyati bo'yicha o'rtacha oylik nominal hisoblangan ish haqi

(yanvar-sentabr, qishloq xo'jaligi va kichik tadbirkorlik
subyektlaridan tashqari, ming so'm)

	2022- yil	2023- yil	O'sish sur'ati, %
Viloyat bo'yicha:	3104,3	3533,6	113,8
<i>shaharlar:</i>			
Guliston	3671,0	4112,7	112,0
Shirin	4994,4	5836,3	116,9
Yangiyer	3524,0	3876,8	110,0
<i>tumanlar:</i>			
Oqoltin	2590,2	3037,1	117,3
Boyovut	2873,8	3543,7	123,3
Sayxunobod	2892,5	3178,0	109,9
Guliston	2244,0	2591,5	115,5
Sardoba	2567,6	2866,3	111,6
Mirzaobod	2319,1	2701,0	116,5
Sirdaryo	2572,8	2840,4	110,4
Xovos	2807,9	3130,0	111,5

Hududlar bo'yicha o'rtacha oylik nominal hisoblangan ish haqi

(2023 yil yanvar-sentabr oylarida; viloyatdagi o'rtacha oylik ish haqiga nisbatan, % da

O‘rtacha oylik nominal hisoblangan ish haqi ko‘rsatkichini viloyat hududlari bo‘yicha ko‘radigan bo‘lsak, ya’ni o‘rtacha oylik ish haqining yuqori miqdori Shirin shahar 5836,3 ming so‘mni (2022- yilning mos davriga nisbatan o‘rtacha oylik ish haqi 116,9 %), Guliston shahar 4112,7 ming so‘mni (112,0 %) tashkil etgan bo‘lsa, Yangiyer shahar 3876,8 ming so‘mni (110,0 %), Boyovut tumani 3543,7 ming so‘mni (123,3 %) tashkil etmoqda.

Ma’lumot uchun: O‘zbekiston Respublikasining Mehnat Kodeksiga muvofiq, muayyan davr uchun belgilangan mehnat normasini va mehnat vazifalarini to‘liq bajargan xodimning oylik mehnat haqi qonun hujjatlarida mehnatga haq to‘lashning eng kam miqdori (2023- yil 1- may oyida 980,0 ming so‘mni tashkil etgan) bo‘yicha belgilangan miqdordan oz bo‘lishi mumkin emasligi ko‘rsatib o‘tilgan.

**SIRDARYO VILOYATINING
STATISTIK AXBOROTNOMASI
2023- yil
YANVAR-SENTABR**

Nashrga mas’ul:

Statistika faoliyatini tashkil etish
va yig‘ma axborot-tahliliy ishlar bo‘limi
tel. (0-367)236-86-14

Buyurtma raqami №___. _____.23 y. Tiraj ____ nusxa

*Sirdaryo viloyati statistika boshqarmasi
Guliston sh., Birlashgan ko‘chasi, 62-uy
www.sirstat.uz*